

**MAGISZTER ÓVODA, ÁLTALÁNOS
ISKOLA, GIMNÁZIUM,
SZAKGIMNÁZIUM,
SZAKKÖZÉPISKOLA ÉS ALAPFOKÚ
MŰVÉSZETI ISKOLA**

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2019.május

Tartalomjegyzék

I.	BEVEZETÉS	6
I.1.	Az intézmény jellemzői	6
I.2.	Tagintézmények	7
I.3.	A pedagógiai program jogszabályi háttere	7
I.4.	Bevezetés, történeti előzmények	9
I.5.	A pedagógiai alapelvek, értékek	13
II.	AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ- OKTATÓ MUNKA CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI AZ INTÉZMÉNY KIEMELT CÉLKITŰZÉSEI	17
II.1.	Milyen fiatalokat szeretnénk nevelni?	17
II.2.	Közösen elfogadott, intézményünk által képviselt, legfontosabb értékek	18
II.3.	Céljaink	19
II.4.	A kitűzött intézményi célok elérését szolgáló feladataink	19
III.	FEJLESZTÉSI TERÜLETEK-NEVELÉSI CÉLOK	22
III.1.	Nevelési célok	22
III.2.	Kulcskompetenciák	24
III.3.	A Tiszavasvári tagintézmény sajátos nevelési céljai, feladatai, eszközei	30
III.4.	Az óvodából az iskolába való átmenet segítése	32
III.5.	Pályaorientáció, továbbtanulás, tanácsadás	41
III.6.	Eszköz jellegű kompetenciák erősítése	44
III.7.	Szociális kompetenciák fejlesztése	44
III.8.	Az egész napos iskola	45
III.9.	A középiskola pedagógiai céljai és feladatai	48
III.10.	A középiskolai évfolyamokon folyó nevelő-oktató munka feladatai	49
III.11.	Az általános iskola képzési rendje	54
III.12.	A gimnáziumi, szakgimnáziumi és szakközépiskolai képzés	54
III.13.	A szakmai képzés szerkezete és pedagógiai céljai	57
IV.	A TANULÓK SZEMÉLYISÉGÉNEK FEJLESZTÉSÉVEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK, TEVÉKENYSÉGI RENDSZEREK ÉS SZERVEZETI FORMÁK	59
IV.1A	személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	59
IV.2	A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk	60
V.	TEHETSÉGGONDOZÁS, KÉPESSÉGGIBONTAKOZTATÁST SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK	63
V.1.	Komplex tehetséggondozó program az általános iskolában	63
V.2.	komplex tehetséggondozó program a középiskolában	65
V.3.	Felzárkóztatás	67
VI.	SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOKAT ENYHÍTŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK	69
VI.1.	Pedagógiai eljárások a hátrányok leküzdésére	71
VII.	A KÖZÉPISKOLAI KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLATTAL KAPCSOLATOS RENDELKEZÉSEK	73
VII.1.	Az iskolai közösségi szolgálat céljai	73
VII.2.	A közösségi szolgálat dokumentálás	74
VIII.	KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS ÉS KAPCSOLATOK	75
VIII.1.	A tanuló közösséggel szemben támasztott követelmények	75

VIII.2.	A diákközösség építése	76
VIII.3.	Tanulói közösségek erősítését szolgálja:	76
IX.	A SZÜLŐK, TANULÓK ÉS A PEDAGÓGUSOK EGYÜTT-MŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI, TOVÁBBFEJLESZTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI	77
IX.1.	A szülőkkel való kapcsolattartás az általános iskolában	77
IX.2.	A szülőkkel való együttműködés a középiskolában	78
IX.3.	A tanulókkal való együttműködés	79
X.	PEDAGÓGUSOK INTÉZMÉNYI FELADATAI AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖKÖK FELADATAI	82
X.1.	A pedagógusok intézményi feladatai:	82
X.2.	Az osztályfőnöki munka nevelési tartalmai	87
X.3.	Az osztályfőnök közvetlen pedagógiai tevékenységének jellemzői	87
X.4.	Elvárások az osztályfőnökkel szemben:	88
XI.	GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK	89
XI.1.	Legfontosabb célunk a prevenció	89
XI.2.	Segítségnyújtás módszerei	89
XI.3.	A gyermekvédelmi felelős feladatai	90
XI.4.	Felnőtt hallgatók körében	90
XII.	A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓK, SNI GYERMEKEK NEVELÉSE, OKTATÁSA	91
XIII.	SAJÁTOS NEVELEÉSI IGÉNYŰ TANULÓK NEVELÉSE, OKTATÁSA	106
XIII.1.	Az integrált nevelést meghatározó jogszabályi alapelvek	106
XIII.2.	Érzékszervi zavarral küzdő tanulókkal való foglalkozás	1074
XIII.3.	Enyhén értelmi fogyatékos vagy beszéd fogyatékos tanulókkal való foglalkozás	1076
XIII.4.	Tanulási zavarral küzdő tanulókkal való foglalkozás	107
XIII.5.	Beilleszkedési és magatartási zavarok	Hiba! A könyvjelző nem létezik. 6
XIV.	AZ AUTIZMUS SPEKTRUM ZAVARRAL KÜZDŐ TANULÓK FEJLESZTÉSE	1090
XV.	A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGA SZABÁLYAI	117
XV.1.	A tanulmányok alatti vizsgák (a továbbiakban: vizsga) a következők:	117
XV.2.	A tanulmányok alatti vizsgák eljárásrendje	118
XV.3.	A tanulmányok alatti vizsgák eljárási szabályai	121
XV.4.	Vizsgaforma, vizsgarészek	122
XVI.	A TANULÓI JOGOK ÉRVÉNYESÜLÉSE AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSHOZATALBAN	1233
XVII.	A TANULÓK FELVÉTELE, ÁTVÉTELE	1244
XVII.1.	Az általános iskolában	124
XVII.2.	A középiskolában, szakközépiskolában, Tanuló felvétele a 9. évfolyamra	125
XVII.3.	Táncművészeti tagozat alkalmassági vizsga követelményei	126
XVII.4.	A különbözeti vizsgára vonatkozó külön szabályok	127
XVII.5.	Tanulói jogviszony megszűnése	128
XVII.6.	Intézményen belüli iskolatípus váltásával kapcsolatos eljárásrend	129
XVIII.	TELJES KÖRŰ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS	1299
XIX.	ELSŐSEGÉLY NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSA	1311
XX.	FOGYASZTÓVÉDELEM	133
XXI.	TÁRSADALMI BŰNMEGELŐZÉS, ÁLDOZATTÁ VÁLÁS ELKERÜLÉSE	137
XXI.1.	Legfontosabb nevelési feladataink:	137
XXI.2.	Az erőszakmentes konfliktuskezelő technikák elsajátítása	137

XXI.3.	Konfliktuskezelési technikák gyakorlati alkalmazásának szinterei	137
XXII.	FELNŐTTOKTATÁS	139
XXII.1.	Alapelveink	139
XXII.2.	Felnőttoktatási tagozatunk céljai	140
XXIII.	A PEDAGÓGIAI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES NEVELŐ- OKTATÓ MUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE	141
XXIV.	HELYI TANTERV	152
XXIV.1.	Választott kerettantervek	152
XXIV.2.	Tanulmányi struktúra és óraszámok	153
XXIV.3.	A tankönyvkiválasztás szempontjai:	163
XXIII.4.	A pedagógiai feladatok helyi megvalósításának szabályai	164
XXIV.5.	A mindennapos testnevelés megszervezésének elvei és megvalósítása	172
XXIV.6.	A pedagógusok megválasztásának, és a nem kötelező tantárgyak választásának szabályai 173	
XXIV.7.	Az érettségivel kapcsolatos általános feladatok	173
XXIV.8.	A középszintű érettségi vizsga témakörei	17373
XXIV.9.	A tanulók tanulmányi munkájának az ellenőrzése és értékelése	188
XXIV.10.	A magatartás és szorgalom minősítésének elvei	1900
XXIV.11.	A tanulók magasabb évfolyamba lépésének szabályai	192
XXIV.12.	A beszámoltatás formái	193
XXIV.13.	A tanórán kívüli felkészülés elvei	196
XXIV.14.	A csoportbontások, foglalkozások szervezése	197
XXV.	AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM CÉLJA	198
XXV.1.	Az egészségnevelés várható eredményei	2011
XXV.2.	Komplex intézményi mozgásprogram	202
XXV.3.	Kiemelt feladataink	203
XXV.4.	Egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	208
XXVI.	AZ ISKOLA KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAMJA	210
XXVI.1.	Kiemelt stratégiai céljaink	210
XXVI.2.	Tanári keretek lehetőségei	212
XXVII.	A GYERMEKEK, TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK	222
XXVIII.	A NEMZETISÉGHEZ NEM TARTOZÓ TANULÓK RÉSZÉRE A TELEPÜLÉSEN ÉLŐ NEMZETISÉGEK KULTÚRÁJÁNAK MEGISMERÉSÉT SZOLGÁLÓ TANANYAG	225
XXIX.	A TANULÓK JUTALMAZÁSÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ, A TANULÓK MAGATARTÁSÁNAK, SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSÉHEZ, MINŐSÍTÉSÉHEZ KAPCSOLÓDÓ ELVEK	2255
XXX.	A NEVELŐTESTÜLET ÁLTAL SZÜKSÉGESNEK TARTOTT TOVÁBBI ELVEK	226
XXXI.	A 11-12. ÉVFOLYAMON AZ EMELT SZINTŰ ÉRETTSÉGIRE TÖRTÉNŐ FELKÉSZÍTÉSHEZ AZ EMELT SZINTŰ OKTATÁSBAN ALKALMAZOTT FEJLESTTÉSI FELADATOK ÉS KÖVETELMÉNYEK	226
XXXII.	SZAKMAI PROGRAM	227
XXXIII.	AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA INTÉZMÉNYEGYSÉG PEDAGÓGIAI PROGRAMJA	233
XXXIV.	KIEGÉSZÍTÉS A DIGITÁLIS GIMNÁZIUM	233

XXXV. EFOP-3.1.9-17-2017-00004 MAGISZTER MÁSODIK ESÉLY

234

XXXVI. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

237

NEVELÉSI PROGRAM

I. BEVEZETÉS

A 2011. évi CXC törvényt követő jogszabály módosítások, a szakképzési rendszer átalakulását követően (pl. a 2015. évi LXV. törvény, szakgimnáziumi tantervek) a nevelőtestület felülvizsgálta a pedagógiai programját, egyúttal aktualizálva az intézményben 2017. szeptemberétől **bevezetett** szervezeti és tartalmi változásokat.

A Magiszter Alapítványi Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Szakgimnázium és Szakközépiskola nevelőtestülete az intézmény pedagógiai programját a pedagógiai hagyományokra alapozva, a Nemzeti Alaptanterv elveit és elvárásait figyelembe vételével készítette el.

Felfogásunk szerint a pedagógiai program:

- az iskola középtávú referenciadokumentuma, melyhez a fenntartó méri értékeléseit, elvárásait, fejlesztési támogatásait,
- Szakmai orientáció, a nevelő-oktató munka és a szakképzés alapvető kereteit biztosítja az, általános iskolai nevelés-oktatás, a középiskolai oktatás a szakképzés és a felnőttoktatás során,
- Tájékoztató, melyből az intézményhasználók megtudják, hogy milyen szolgáltatás várhatnak el alapfeladatként, illetve melyek az igényelhető speciális szolgáltatások.

I.1. Az intézmény jellemzői

a) <u>Az iskola jogi státusza:</u>	többcélú, közös igazgatású intézmény
b) <u>Név:</u>	Magiszter Alapítványi Óvoda, Általános Iskola,
Gimnázium, Szakgimnázium, Szakközépiskola
és Alapfokú Művészeti Iskola
c) <u>Alapító okirat száma és kelte:</u>	27/2016. (V. 24.)
d) <u>Jogállás:</u>	nem állami, nem önkormányzati fenntartású
köznevelési intézmény
e) <u>Fenntartó szerv:</u>	Esélytér Intézményfenntartó
4400 Nyíregyháza Csillag u. 3.
f) <u>Felügyeleti szerv:</u>	Esélytér Intézményfenntartó
g) <u>Törvényességi felügyeletet ellátó szerv:</u>	Hajdú-Bihar megyei Kormányhivatal
h) <u>Működtető:</u>	Esélytér Intézményfenntartó
i) <u>Székhely:</u>	4400 Nyíregyháza Csillag u. 3.

1.2. Tagintézmények

Magiszter Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Szakgimnázium, Szakközépiskola és Alapfokú Művészeti Iskola

4024 Debrecen, Wesselényi utca 4/b.

Magiszter Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Szakgimnázium, Szakközépiskola és Alapfokú Művészeti Iskola Fényes Adolf Szolnoki Gimnáziuma és Művészeti Szakgimnáziuma
5000 Szolnok, Mátyás király utca 20.

Magiszter Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Szakgimnázium, Szakközépiskola és Alapfokú Művészeti Iskola Tiszavasvári Tagintézménye

4440 Tiszavasvári, Kossuth utca 76.

4440 Tiszavasvári, Petőfi utca 4.

4440 Tiszavasvári, Petőfi utca 6-8.

4440 Tiszavasvári, Petőfi utca 24.

Magiszter Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Szakgimnázium, Szakközépiskola és Alapfokú Művészeti Iskola Alapfokú Művészeti Iskolai Tagintézménye

5000 Szolnok, Mátyás király utca 20.

5000 Szolnok, Karczagi László utca 2.

1.3. A pedagógiai program jogszabályi háttere

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkt.)
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény
- Az információs önrendelkezési jogról és információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény
- A fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény
- A nemzeti köznevelési törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Nkt. Vhr.)
- A pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról szóló 326/2013. (VIII. 31.) Kormányrendelet
- A Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Kormányrendelet
- A nevelés-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet (továbbiakban: R.)

- A tankönyvvé, pedagógus- kézikönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskola tankönyvellátás rendjéről szóló 17/2014. (III. 12.) EMMI rendelet
- 255/2009. (XI. 20.) Kormányrendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról szóló 137/1996. (VII.28.) kormányrendelet módosításáról
- 51/2012. (XII.21.) EMMI rendelet. A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről
- 2001. évi XXXVII. törvény a tankönyvpiac rendjéről
- A nemzeti köznevelés tankönyvellátásáról szóló 2013. évi CCXXXII. törvény
- 23/2004. (VIII. 27.) OM rendelet A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kialakulásáról
- A tanév rendjéről szóló mindenkori miniszteri rendelet
- Az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX.3.) NM rendelet
- Az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI.13.) Kormányrendelet
- Az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V. 24.) OM-rendelet
- A szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény
- A szakképzési kerettantervekről szóló 14/2013. (IV. 5.) NGM- rendelet
- 2003. évi CXXV. Tv. Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról 32/2012. (X.8.) EMMI rendelet ;
- a 2016. évi LXXX. törvény (az Nkt. felnőttoktatásra vonatkozó 60.§ módosításáról), illetve a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendeletnek ugyancsak felnőttoktatásra irányuló módosítása;
- a tanulmányok alatti vizsgák rendszerét újraszabályozó 24/2017. (X.3.) EMMI rendelet.

A 2011. évi CXC törvény 4§ 25. pontjában meghatározottak szerinti retardációkkal terhelt, sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók közül az intézmény az általános iskolában és a középiskolai képzés során ellátja:

- az érzékszervi fejlődési zavarral küzdő (gyengén látók, nagyothallók)
- az enyhén értelmi vagy beszéd fogyatékos
- a pszichés fejlődési zavarral küzdő (ezen belül tanulási zavarral küzdő-ilyen a dislexia, disgrafia, discalculia),

- továbbá figyelemzavarral küzdő, valamint magatartásszabályozási zavarral küzdő
- autizmus spektrum zavarral küzdő tanulókat

I.4. Bevezetés, történeti előzmények

A Magiszter Alapítványi Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Szakgimnázium, Szakközépiskola és Alapfokú Művészeti Iskola története

A Magyarországi Magiszter Alapítványt 2000-ben alapították Debrecenben, mely közhasznú szervezetként óvodai, általános és középiskolai iskolai köznevelési, szakképzési, felnőttképzési és szociális szolgáltatói feladatokat lát el 15 éve.

A köznevelési, szakképzési és felnőttképzési alapfeladatokon túl tehetséggondozás, foglalkoztatás elősegítése, esélykompenzáció, az egész életen át tartó tanulás elősegítése, nemzetközi ifjúsági cserekapcsolat, idősek otthona, házi segítségnyújtás képezi az alapítvány alaptevékenységét.

A köznevelési intézmény jelenleg Debrecenben, Szolnokon, Tiszavasváriban rendelkezik tagintézménnyel. Intézményi szinten több, mint 1500 óvodás és általános iskolás tanulónk van, az ellátottak száma évről –évre gyarapszik.

A serdülőkorban lévő fiatalok számára a formális kereteken túl non-formális tevékenységeket vezettünk be, amelyek segítik beilleszkedésüket a társadalomba.

Az önkéntes munka bevezetésével kreativitásuk fejlődik és szociális érzékenységük javulását eredményezi. Az aktív részvétel megköveteli az érdeklődést a tágabb közösség és a lakókörnyezetünk mindennapi problémái és az iránt, hogy tudomást szereznek napi társadalmi kérdésekről. Diákjaink és kollégáink részt vesznek hátrányos helyzetű rétegek, csoportok és kisebbségek társadalomba való integrálását szolgáló programokban. Az emberi jogok ismerete és tiszteletben tartása a demokrácia alapja. Tiszavasváriban és tagintézményeinkben a jó **gyakorlatok** alkalmazásával a telepi munkában a szociális helyzet javításában tevékenyen részt veszünk és közösségi házat, tanodát is működtetünk, mely a város életére is szervesen kihat.

Debrecen

A Magiszter Alapítványi Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Szakgimnázium, Szakközépiskola és Alapfokú Művészeti Iskola debreceni székhelyintézménye 2004-től működik a civisvárosban. Az alapítónk célja az volt, hogy nehéz sorsú, hátrányos helyzetű fiatalok részére olyan középiskolát alapítson, ahol a tehetségígéretű tanulók speciális felkészítéssel, akár

két év alatt érettségi bizonyítványt szerezhetnek. 2004-ben két osztállyal, és a maroknyi lelkes pedagógussal indult útnak a munkánk. Az évek múlásával, a pedagógiai gyakorlat kiteljesedésével egyre nagyobb lett az érdeklődés az iskola iránt.

Debrecenben a Wesselényi utca 4/b. alatt található épületbe az intézmény 2008-ban költözött be. Az első években csak fiatal felnőttek oktatása folyt esti tagozaton, majd a 2008/2009-es tanévben a nappali felnőttképzés is beindult. A tanulói létszám növekedésével egyenes arányban nőtt a pedagógusok létszáma is. 2010-ben digitális oktatási program beindításával bővült az intézmény képzési kínálata. A cél ezzel az volt, hogy az iskolánk környezetében elhelyezkedő kisebb településeken élő felnőtteknek új típusú lehetőséget biztosítsunk az érettségi megszerzéséhez.

2011 szeptemberében indult el az első nappali, szakközépiskolai szociális szakmacsoportos szakközépiskolai osztály, majd 2012 szeptemberében normál nappali gimnáziumi osztály indult be, a nyolcadik osztály végzett diákok részére.

A debreceni tagintézménybe jönnek olyan fiatalok, akik már rendelkeznek szakmunkás bizonyítvánnyal, akik gyakran a helytelen iskolaválasztás miatti kudarcok miatt nem találták meg számításukat. Többen második esélyként jelentkeznek hozzánk, hogy újrakezdjenek, érettségit szerezzenek.

2010-2012 között elindítottuk a Magiszter Második Esély Programot, amely projekt keretében 60 tanulót mentoráltak tanáraink. A projekt megvalósításának keretében módszertani kultúránkat bővítő képzéseken vettünk részt: pl.: kooperatív tanulás, IPR, multikulturális tartalmak, stb. A módszertani képzések és az azt követő műhelymunkák, hospitálások hozzásegítették a nevelőtestületet a hatékonyabb, eredményesebb nevelő-oktató munka végzésére. A projekt során közművelődési programokat, kirándulásokat, színház és tematikus múzeumlátogatásokat szerveztünk diákjainknak. Kapcsolatokat építettünk más második esélyt biztosító iskolákkal. Konferenciákon, szakmai műhely találkozókön cseréltük ki tapasztalatainkat.

2012-2014 között a „Magiszter Újabb Esély Program” újabb lehetőségeket biztosított iskolánk számára.

A projekt keretében 40 fő HH/HHH diákot mentoráltak a kollegák. Intenzív nyelvtanfolyamokat szerveztünk a sikeres nyelvvizsgára való felkészítés céljából. Havi rendszerességgel pályaválasztási programokat szerveztünk, melyek célja a munka világában az önálló boldoguláshoz szükséges kompetenciák megszerzése volt.

2017-2019 között valósítjuk meg a „Magiszter Második Esély Újratöltve” programot.

A projekt megvalósítása során folytatni kívánjuk a 2010-ben megkezdett munkát.

2017. szeptembertől 32 fő tanköteles koron túli nappali, ill. esti tagozaton tanuló diák számára komplex segítő szolgáltatási csomagot hozunk létre, melynek segítségével tanulóink le tudnak érettségizni, valamint bővülnek nyelvi, informatikai és az önálló életkezdéshez szükséges kompetenciáik.

A közvetlen célcsoporton kívül minél több hátrányos helyzetű, nehezen kezelhető fiataalt kívánunk bevonni az oktatási programjainkba.

Közvetett haszonélvezőkként jelennek meg a diákok családja, családtagjai is.

Igyekszünk figyelmet fordítani az esélykompenzáció mellett a tehetségek beazonosítására és gondozására is. **Angol nyelvi szakkört, dráma szakkört s kézműves szakkört** szervezünk az érdeklődő, tehetséges diákok számára, vannak kiemelkedő tehetségű sportolóink, akiknek a sporttevékenységét segítjük.

A **feszített tempójú** nevelő-oktató munka mellett tantestületünk igyekszik élményt nyújtó programok szervezésével színesíteni diákjaink iskolai életét. Célunk, hogy az itt tanulók jól érezzék magukat az iskolában, s erősödjön a programokon keresztül az iskolatársakkal, tanárokkal és a pedagógus munkát segítőikkel kapcsolatuk.

Az elmúlt évek alatt hagyományteremtés céljával a nemzeti ünnepeink megemlékezése mellett szervezünk őszi iskolai kirándulást, sportnapot, diák gálát, kiállítás és rendezvénylátogatásokat. Tanulóink többségére jellemző, hogy még nem mindegyikjük rendelkezik egészséges énképpel, erősen alulmotiváltak, mindez főként szociális hátrányaikból fakad. Ezen is próbálunk segíteni pszichológus alkalmazásával, **szupervízióval, tréningekkel**, melyeket dokumentálunk. Eredményeink szinten tartása, továbbfejlődésünk érdekében a tanévek során több alkalommal méréseket végzünk. A mérések vonatkoznak a pedagógusok és a diákok teljesítményére, egyaránt. Az utóbbi évek tendenciája azt mutatja, hogy intézményünk iránt az érdeklődés változatlan, mely döntően a nevelőtestület szakszerű, lelkiismeretes munkájának köszönhető.

Tiszavasvári

2009-ben közoktatási megállapodás kötésével a Tiszavasvári Általános Iskola Pethe Ferenc iskolaegysége, valamint a Tiszavasvári Egyesített Óvoda egy tagintézménye a **Magyarországi Magiszter Alapítvány** fenntartásba került. Az Alapítvány alapvető céljai között szerepel az nevelés-oktatás minőségének a fejlesztése és az egész életen át tartó tanulási folyamat segítése.

A tiszavasvári tagintézmény pedagógiai programjában kiemelt szerepet kap a hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek hátránykompenzációja. Célunk, hogy a szülőkkel szoros együttműködésben - kisgyermekkortól a szakmaszerzésig kíséreljük, és komplex programmal segítsük tanítványainkat az egyéni adottságaik kiteljesítésében.

Az esélyteremtést szolgálja:

- az óvoda-iskola átmenet programja,
- az átmenetek pedagógiai kezelése,
- a korai fejlesztés,

- az egyéni fejlődéskövetés.

A gyerekek szükségleteihez igazított tanulási-tanítási módszerekkel törekszünk a halmozottan hátrányos helyzetből induló tanulóink iskolai sikerességét elősegíteni.

Óvodánknak saját fejlesztésű referencia-programja a „**Szó-beszéd.com**”, mellyel a nyelvi hátrányok kezelésére, az intenzív magyar szókincsbővítésre fektetnek nagy hangsúlyt.

Általános iskolánkban eredményesen alkalmazzuk a „**Családom a barátom**” elnevezésű, - a szülői háttérrel szoros együttműködésre építő - programot. Módszereink között szerepel még a lassított iskolakezdés, amely az alapkészségek intenzív fejlesztésére épít, valamint humanizált tanár-diák kapcsolatra törekszik. Igyekszünk elfogadó, pozitív légkört teremteni és az aktív tevékenykedtetésre, játékosra épített tanulást részesítjük előnyben.

A nevelő-oktató munka során alkalmazzuk az **Utolsó pádból, a Kedvesház és az Integrált Pedagógiai Rendszer** adaptálható elemeit.

Felső tagozatos tanulóink számára pályaorientációs programmal és a helyben működő „**Nekem is van esélyem**” Tanoda változatos foglalkozásaival segítjük a sikeres továbbtanulást.

Óvodásaink és diákjaink részére is számos szakköri programot kínálunk. Kiemelt figyelmet fordítunk a verseny-, és a tömegsportra, az informatikai kompetenciák fejlesztésére valamint a művészeti oktatásra. Sportköri kínálatunkban szerepel a labdarúgás, kosárlabda, mazsorett és a horgászat is. Művészeti témájú foglalkozásaink közül választhatnak tanulóink a néptánc, a képzőművészet és a drámajáték közül.

Hagyományosan sikerrel pályázunk az Útravaló ösztöndíj programra, melynek segítségével a hetedik és nyolcadik osztályos diákjaink - tanórákon kívüli - tantárgyi fejlesztésben vehetnek részt.

Szolnok

Szolnokon 2007. szeptemberben kezdte meg működését tagintézményünk, mely 2014-ben vette fel Fényes Adolf festőművész nevét, aki a Szolnoki Művésztelep alapító tagja volt. 2012 szeptemberében új otthont kaptunk, az Áchim András út 12-14. szám alatt, ahol minden helyet kitöltünk, közel 500 tanulóval. A szakképzés átszervezése következtében Szolnok M. J. Város Önkormányzata átadta az Áchim utcai épületet szakképzési célokra, így a tagintézmény 2016. nyarán átköltözött, így szeptembertől újra a Mátyás király utca 20. szám alatti épületben működik. Sokrétű oktatási formáink: a hagyományos gimnázium, a művészeti szakközépiskola, a nappali felnőttoktatás, a felnőtt esti oktatás, az érettségire épülő OKJ-s szakmaképzés.

Mindegyik képzési formánkat nagyon fontosnak tartjuk, de a művészeti szakképzésünk hiánypótló, hiszen legközelebb Nyíregyháza, Békéscsaba, Kecskemét, Budapest kínál művészeti szakképzést.

Tagintézményünk befogadja a más középiskolából tanulási, magatartási, illetve beilleszkedési gondok miatt eltanácsolt diákokat is, akiket nagy türelemmel, empátiával, toleranciával kezelünk.

Fejlesztő és mentálhigiénés kollégáink sokat segítenek a tanulók mentális, lelki és tanulási problémáinak megoldásában.

Gazdag iskolai szabadidős programok biztosítják a tanulók szabadidejének hasznos eltöltését. Középszkolásaink aktívan részt vállalnak a szolnoki diák önkormányzati közéletben: pl. 24 órás vetélkedő, Tiszaligeti Napok, Májusfa futás és egyre több felkérést kapunk városi és városkörnyéki rendezvényeken való közreműködésre, ünnepi műsor színesítésére. Érettségizett tanulóink között sokan továbbtanulnak, nemcsak OKJ-s tanfolyamokon, hanem főiskolákon, egyetemeken. Sokszínű tagintézmény a szolnoki: a tanulni kívánók, tudásra vágyók, és kevésbé szerencsés sorsú diákok egyaránt helyet kapnak. Emberséges fogadtatás, tapasztalt tanárok, empátikus kollégák nevelik, oktatják a fiatalokat.

Figyelemmel kísérjük a hátrányos helyzetű tanulók életét, eredményeit. Biztatjuk, és minden téren segítjük a tanulási nehézségekkel küzdő gyerekeket. Alapvetően sikerorientált, kudarcokkal szembenező, de azokat leküzdeni, a problémákat megoldani tudó tanulók nevelése a célunk.

I.5. A pedagógiai alapelvek, értékek

I.5.1. Küldetésnyilatkozat

Szolgáltatásaink során biztonságos, az intézményhasználók aktuális elvárásait követő, a társadalmi és gazdasági kihívásokra rugalmasan reagáló nevelést, oktatást kívánunk biztosítani, amelyben élvezhetjük az óvodázásban, az iskoláztatásban érintett családok elégedettségét, támogatását.

Intézményünkben a nevelés - oktatás - képzés egységes folyamatában olyan, európai szemléletű, önálló életkezdésre felkészült állampolgárt kíván formálni az itt tanuló diákokból, akik önállóan és tudatosan képesek saját sorsukat irányítani, igénylik a közösséget, és rendelkeznek azokkal a készségekkel, kompetenciákkal, amelyek a továbbhaladáshoz, a felnőtt életbe való beilleszkedéshez, a felsőfokú tanulmányok folytatásához, a szakma-tanuláshoz elengedhetetlenek.

I.5.2. Küldetésünk a pedagógiai ars poeticából fakadóan:

- a magyarság, Európa és régióink kulturális értékeinek közvetítése,
- a munkavállaláshoz, az önálló életkezdéshez nélkülözhetetlen kompetenciák közvetítése,
- az élethosszig tartó tanulás készségének megalapozása és alakítása,

- a Nemzeti Alaptanterv tartalmának megfelelő alap- és szakmai ismeretek és idegennyelvtudás közvetítése,
- óvodásaink, tanulóink képességeinek differenciált fejlesztése, a tehetséggondozása,
- a felnőttkor küszöbén álló diákok önálló érvényesülésre való nevelése,
- esélyteremtés, esélykompenzáció a különböző hátrányokkal küszködő gyerekeknek, fiataloknak és fiatal felnőtteknek.

Az intézmény napi működését értékrendje és céljai alapozzák meg.

I.5.3. Legfontosabb alapelvünk:

- az elkövetkező évekre, hogy harmonikus személyiséget fejlesztő, emberléptékű, diákközpontú, korszerű tudásbázist és hatékony kompetenciákat közvetítő iskolaként működünk.

Az iskola nevelőtestülete a diákok, a szülők, a fenntartó, a közvetett partnerek és a társadalmi környezet igényeinek, elvárásainak minél teljesebb kielégítésére törekedve - pedagógiai hagyományaira - építve fogalmazta meg az iskola pedagógiai alapelveit, céljai, feladatait.

Az értékek - hosszú távon - alapvetően meghatározzák az iskola működését, programját, a vezetési stílusát, munkamódszereit.

Iskolánk rengeteg szállal kötődik szűkebb - tágabb környezetéhez, ami az értékekkel összefüggésben azt jelenti, hogy működése egy jól definiálható társadalmi - politikai - kulturális közegben zajlik.

A nevelőtestület - a partneri igény és elégedettség mérések alapján - intézményünk jövőbeni prioritásait az alábbiakban határozta meg:

- **óvodáskorban készítsen fel a sikeres iskolakezdésre, testi-mentális, érzelmi és értelmi fejlesztés révén,**
- **alapozza meg az alpműveltséget, az önálló életkezdéshez, az élethosszig tartó tanuláshoz szükséges alapkompenciákat,**
- **konvertálható tudásalapokat közvetítsen,**
- **alapozza meg az idegen nyelvoktatást és az informatikai műveltséget, annak kompetenciáira alapozzon,**
- **készítsen fel a praktikus életvezetési praktikákra és az önálló életvezetésre,**
- **gondozza a tehetségígéretű gyerekeket, fiatalokat minden területen,**
- **kompenzálja a tanköteles korúak, illetve a fiatal felnőttek hátrányait,**
- **alapozza meg a szakmatudást, a felsőoktatási tanulmányokat.**

Mindezek megvalósítása alapvető értékek mentén történik, ezért fontos feladatnak tekintjük a folyamatos **értékközvetítést**, ennek keretében:

- **az egészséges, kiegyensúlyozott személyiség értékeinek érvényesítését (az élet tisztelete, az egészség értéke, stb.)**
- **az én harmóniájára vonatkozó értékek megismerését (önismeret, önművelés, stb. .)**

- **a társas kapcsolatokra vonatkozó értékek megjelenítését a szűkebb és tágabb közösségben (tisztelet, szolidaritás, szeretet, tolerancia stb.),**
- **társadalmi eredményességre vonatkozó értékek szerinti szocializációt (permanens tanulás, problémaérzékenység, kreativitás, szellemi igényesség, stb.).**

Az iskola:

- értékrendjében emberközpontú, humanista;
- tanulóinak elsősorban az EMBER tiszteletén, megértésén és szükség szerinti segítségén, a másság elfogadásán alapuló humanista értékekkel kell rendelkezniük.
- a gyermeket nem érheti semmilyen okból hátrányos megkülönböztetés;
- értékként preferálja az aktivitást, kezdeményezőkézséget, döntési képességet, az innovativitást, mert ezek olyan tulajdonságok, amelyek birtokában a tanulók irányítani képesek majd későbbi életüket,
- tanulóit a sokoldalú személyiségfejlesztés eredményeképp maguk is aktív részesei legyenek egy derűs, harmonikus iskolai közösségnek.

Fontos, hogy intézményünk minőségbiztosítási rendszere segítségével folyamatosan fejlessze nevelő-oktató munkáját, melynek középpontjában a tanulók és az új oktatási módszerek állnak pl. projekt oktatás.

Célunk olyan széleskörű általános műveltség biztosítása, amely jó alapot ad a középiskolákban történő helytálláshoz. Tanulóink számára biztosítani kívánjuk mindazon ismeretek átadását, azoknak az alap-készségeknek és képességeknek kialakítását és fejlesztését, melyek életkori adottságaiknak megfelelnek, és szükségesek ahhoz, hogy fejlődésük töretlen legyen, megalapozva a felnőtt életben való boldogulásukat.

Olyan intézményért dolgozunk nap, mint nap, amit alapvetően a gyerekek érdeke határoz meg, törekszünk a partnerközpontú gondolkodás és tevékenységrendszer megvalósítására az európai klasszikus értékrend alapján.

Szeretnénk elérni, hogy iskolánkban jól érezzék magukat a partnereink, kiváltképpen a tanulók, pedagógusok a gyerekek szülei.

Legyen iskolánk és környezete esztétikus, vonzó, ahol a munkavégzés feltételei megfelelnek a XXI. században jogosan elvárhatónak.

Törekszünk arra, hogy intézményünk hírnevét folyamatosan növeljük, nevünket minél szélesebb körben tegyük ismertté a kerületi oktatásügyben és a közéletben.

A nevelés-oktatás során arra kell törekedni, hogy a tanulóknál kialakítsuk a fogékonyságot az alábbi értékekkel kapcsolatban:

- nemzeti, lelki, érzelmi, tradicionális és konzervatív értékrend
- az emberiség közös értékei
- a demokrácia értékei
- európai, humán, illetve transzcendentális értékek

A nevelés keretében kívánatosnak tartjuk a tanulók személyes szociálisan értékes, tehát közösségfejlesztő és ún. önfejlesztő magatartásának alakítását, az ennek megfelelő tevékenységi formák gyakoroltatását. Törekszünk a nemkívánatos tanulói megnyilvánulások leépítésére. Társadalmi elvárás, hogy felkészítsük tanulóinkat a magasrendű és közjót szolgáló aktivitásra. A személyiség fejlesztésben meghatározó szerepet töltenek be a jó szokások, példaképek, eszményképek és meggyőződések. Ehhez partnernek kérjük a szülői házat, a családot (szülői munkaközösséggel kooperatív kapcsolat, szülők iskolája előadás sorozat stb.).

Iskolánk nevelő-oktató munkáját a demokrácia értékei, a nemzeti értékek, az európai humanista értékrend, valamint az egyetemes kultúra hagyományos és új értékei hatják át. Kiemelt figyelmet fordítunk az emberiség előtt álló közös problémákra, a különböző kultúrák iránti nyitottságra.

Az érték közvetítésben részt vesznek:

- nevelőink, akik alapvető kimeneti elvárásnak tekintik neveltjeik kudarcmentes iskolakezdését,
- tanítóink, tanáraink, oktatóink, akik egyéni sikernek tekintik tanítványaik jó tanulmányi eredményességét, az elért sikereket, a harmonikus tanár-diák kapcsolatot, a partneri elégedettséget,
- az iskola közösségei (a szülői munkaközösségek, az Iskolai Diákönkormányzat), akik alakítják az iskola tagintézményei közösségeinek arculatát, az intézményről kialakult képet.

Kiket várunk intézményünkbe?

- a 3-7 éves, óvodáskorú gyerekeket Tiszavasváriban,
- az általános műveltséget, a társadalmi szocializációt közvetítő, a munka világát játékosan tanító általános iskolánkat és nevelőit elfogadó 6-14 éves gyerekeket az általános iskolába,

- azokat a fiatal felnőtteket, akik elmélyült ismeretek birtokában, jól felkészülve szeretnének a munkaerőpiacra kilépni a középiskola, szakképzés után,
- azokat a diákokat, akik az információs társadalom aktív részeseivé akarnak válni a számítástechnikai és nyelvi ismeretek birtokában,

Nemcsak a kiváló, de a zömében átlagos képességgel rendelkező, hátrányos helyzetű, iskolai kudarcokkal küszködő diákoknak is lehetőséget biztosítunk, hogy megszerezzék az érettségit, önmaguk képességeihez mértén sikeresnek érezzék magukat, s rendelkezzenek olyan kompetenciákkal, amelyek lehetővé teszik, hogy ne kezdjék a felnőtt életüket munkanélküliként.

II. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ- OKTATÓ MUNKA CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI AZ INTÉZMÉNY KIEMELT CÉLKITŰZÉSEI

II.1. Milyen fiatalokat szeretnénk nevelni?

- Intézményünk olyan légkört kíván teremteni, ahol jól érzi magát a diák és a tanár egyaránt. Ez határozott és következetes vezetési stílust kíván az intézményszervezet minden szintjén, hogy a céljaink megvalósulása érdekében, a nyugodt, biztonságos tevékenykedtetésnek, tanítás-tanulásnak megfelelő rend és fegyelem legyen.
- Nevelési elveink fontos része a tanár-diák kapcsolat **mai korhoz illeszkedő alakítása**. Egy ilyen kapcsolat csak a kölcsönös bizalomra épülhet. Megfelelő hangnemben mindent el lehet és kell mondani, mindenre lehet megoldást találni.
- Az egyes nevelési területek - eljárások egymástól nem választhatók el. A nevelés oktatásunk szerves része. A helyi tanterveink megjelölik a legfontosabb tevékenységi formákat. Az intézmény gyakorlatában egyetlen nevelési terület sem élvezhet prioritást, hiszen komplex személyiség nevelése a célunk.
- Rugalmasan tudjanak alkalmazkodni a gazdasági-társadalmi változásokhoz,
- Alkotó módon viszonyuljanak a folyamatosan változó, alakuló konstellációkhoz
- Legyenek kooperatívok, azaz tudjanak együttműködni, tolerálják a másságot, kezdeményezzenek és vállalják a kockázatot
- Autonóm személyiségként vállalják a felelősséget, rendelkezzenek belső fegyelmezettséggel
- Véleményüket, érdekeiket, tudják megfogalmazni, és érvényesítésében konszenzusra törekedjenek
- Az „ép testben ép lélek” elve alapján nagy jelentőséget tulajdonítunk az **egészséges életmódra nevelésnek**.

- Célunk, hogy diákjaink ismerjék az emberiség globális problémáit, az **egyén** és a **társadalom felelősségét**, a lehetőségeket és korlátokat.
- **a”Magiszter Második Esély Újratöltve” projekt keretében céljaink**
Esélykompenzáció biztosítása, a korai iskola elhagyás elkerülése a társadalmi rétegződés, a családok gazdasági státusza miatti hátrányok csökkentése.
A tanulás szervezése a projekt során nem osztálystruktúrában, hanem integrált rendszerben történik.

A nevelési program átdolgozása előtt - az alapelvek meghatározásához - nevelőtestületünk összegyűjtötte azokat a legfontosabb értékeket, amelyeket a nevelőtestület nevelő-oktatómunkája során prioritásnak tekint. E prioritások alapján fogalmaztuk meg alapelveinket, amelyek nevelő munkánkat meghatározzák.

II.2. Közösen elfogadott, intézményünk által képviselt, legfontosabb értékek

- *tolerancia, egymás és a másság tisztelete, megbecsülése,*
- *humanizmus, szeretet, elfogadás,*
- *becsületesség, igazságosság, őszinteség, bizalom,*
- *a természet tisztelete, védelme, környezetünk megóvása a jövő nemzedék számára,*
- *önfegyelem, önismeret,*
- *pontosság, igényesség és kitartás a munkában,*
- *a tudás, a munka, az értékteremtés,*
- *önállóság, szabadság, mások szabadságának tisztelete,*
- *az egyetemes és nemzeti kultúra tisztelete.*

Nevelő-oktató munkánk során az előbbieken felsorolt értékek közvetítését és következetes képviselését alapfeladatnak tekintjük, nevelő-oktató munkánkat ezen értékek mentén végezzük. Intézményünk a fentiekben megfogalmazott célokat komplex tevékenységrendszer révén kívánja elérni, melynek egyik legfontosabb eleme a tanítás-tanulás során érvényesülő nevelőmunka. Ennek tervezhető elemei a nevelési programban, ill. a helyi tantervekben előre megtervezettek.

Színterei:

- a tanórák,
- ünnepek, hagyományok ápolását szolgáló tagintézményi szintű, csoport-, osztály- és iskolai keretben szervezett rendezvények,
- a partnerintézményekkel, civil szervezetekkel tervezett közös programok,
- szülői közösségekkel együttesen szervezett programok,
- mentálhigiénés programok,

Szándékaink szerint a tanórákon, és a tanórákon kívül is a differenciált foglalkoztatás és az egyéni bánásmódnak kell érvényesülnie.

II.3. Céljaink

- az óvodai és iskolai **munkakapcsolatok és együttműködés fejlesztése**, egymás munkájának jobb megismerése és kölcsönös elismerése,
- a közösen kialakított és tagintézményenként érvényesített **alpnormák betartása és betartatása**,
- a helyi társadalomban jelentkező általános és sajátos problémák őszinte, nyílt feltárása, elemzése és a megoldások keresése,
- a **tagintézményi hagyományok** bővítése és ápolása
- a nevelőközösségekben, intézményi közösségekben a **közösségi szellem** erősítése,

A kitűzött célok sikerkritériumait a képzési profilonként kimunkált helyi nevelési, pedagógiai és szakmai programok tartalmazzák.

II.4. A kitűzött intézményi célok elérését szolgáló feladataink

- a differenciált fejlesztés és értékelés érvényesítése,
- a korszerű pedagógiai módszertan elsajátítása és alkalmazása a nevelő-oktatómunka során, a tanórán kívüli nevelőmunkának is legyen meg a becsülete, de alapvető elvárás, hogy a tanórai munka keretében végzett tanulás-tanítás végzése legyen színvonalas.
- projektoktatás alkalmazása: évente legalább egy témahetet tartunk. A diákok és pedagógusok egy-egy közösen kiválasztott (pl. életvitelhez, hagyománykörhöz, a város történelméhez kapcsolódó,) téma köré építik fel a tananyagot, s ezt egy iskolaszintű bemutatóval zárják. (kiállítás, előadás, film, stb.)

A munkaközösségek vezetői legyenek szakmai kérdésekben a tagintézmény-vezetők közvetlen munkatársai, segítői, egyben váljanak a szakmai műhelyek tényleges szakmai irányítóivá

- Időt kell fordítani az intézményi közösségekben a **személyes kapcsolattartásra**.
- Meg kell alapozni, hogy a magasabb évfolyamok diákközösségei alsóbb évfolyamokra gyakorolt pozitív hatása domináljon.
- A magatartás megítélése érdekében az általánosan elfogadott egyéni és közösségi normákat tudatosítani kell, illetve a nevelőtestülettel egyetértésben meg kell követelni a gyakorlatban.

A nevelő-oktató munkánk, a tanítás-tanulás során azt a célt szolgáljuk, hogy az iskolánkba beiratkozott gyerekek, tanulók

- a különböző szintű adottságokkal,

- az eltérő ütemű fejlődésükkel,
- az intézményesen elsajátított és az óvodán, iskolán kívüli tanulásukkal,
- egyéb (érdeklődési körüket érintő) tevékenységeikkel,
- szervezett ismeretközvetítéssel,
- spontán tapasztalataikkal összhangban mind teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

A helyi tanterveket is magába foglaló pedagógiai programunk összeállításánál elsődleges **szempont** volt a diákok képességeinek fejlődéséhez szükséges **olyan követelmények meghatározása, amely ösztönzi az általános műveltség elsajátítását és az önálló ismeretszerzést.**

Éppen ezért nevelési programunk összeállításánál az alábbi kiemelt fejlesztési feladatokat jelöltük meg:

- Az intézmény pedagógiai programja, nevelési, tanítási-tanulási gyakorlata segítse elő a helyes énkép kialakulását, és fejlessze az önismeretet.
- A személyiség fejlődését azzal segíthetjük elő, ha önmagunk megismerésére motiváló tanulási környezetet szervezünk a tanulók számára.
- Énképük és önismeretük gazdagodásához ezért olyan tanulási környezetet célszerű biztosítanunk, amely **fokozza** az őket körülvevő személyek és dolgok egyre tágabb körei iránti érzékenységet, illetve kialakítja bennük az alapvető **erkölcsi, etikai, társadalmi normák** iránti fogékonyságot.

A **nevelési értékek** abban az esetben épülnek be a fejlődő személyiségbe, ha a tanulási tartalmak elsajátítása során a diákok maguk is **aktív részeseivé** válnak ezen értékek megnevezésének és azonosításának.

A helyi tanterveket is magába foglaló pedagógiai programunk alapja egy olyan közös gondolkodást kíván az iskolafenntartó és iskolahasználó részéről, amelyben a tanulók tudásának, képességeinek, kompetenciáinak, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll a középpontban, figyelembe véve, hogy az nevelés - oktatás színtere nemcsak az iskola, hanem a társadalmi élet és tevékenység számos egyéb fóruma is.

Ezen célkitűzések alapján az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket:

A kognitív fejlesztés területén elvégzendő feladatok:

- a megismerési motiváció fejlesztése,
- tapasztalati és értelmező tanulás elsajátíttatása,

- az érdeklődés fejlesztése,
- a továbbtanulási szándék segítése,
- a kognitív képességek (kognitív kommunikáció) fejlesztése.

A társadalmi szocializáció és közösségi nevelés területén elvégzendő feladatok:

- a pozitív szociális szokások kialakításának, gyarapodásának segítése,
- a pedagógusok rendszeresen éljenek a segítő együttműködés változatos formáival,
- pozitív egyéni értékrend kialakítása,
- konstruktív magatartásformák elsajátítása,
- pozitív érzelmi légkör kifejlesztése,
- a diákok kooperációs képességeinek fejlesztése.
- *Az egészséges és kulturált életmódra nevelés területén elvégzendő feladatok:*
- a mintaszerűen egészséges életmód ismérveinek megismertetése a diákokkal,
- az önértékelés rendszeressé válása a nevelő munka során is,
- az önkifejezési és önértékelő képesség kialakítása és fejlesztése,
- az önismeret fejlesztése,
- önfejlesztő képesség fejlesztése,
- a tehetség kibontakozásának segítése

Az intézmény kisgyermekkortól a szakmaszerzésig, továbbtanulásának kapujáig kívánja a családdal partnerségben kísélni, és komplex programmal adottságait kiteljesíteni neveltjeit:

- az esélyteremtést szolgálja az egyéni fejlődéskövetés,
- magasabb színvonalú oktatás: kompetenciaalapú, tevékenységközpontú tanulás – tanítás, annak feltételeinek, humán erőforrásainak biztosításával,
- alkalmazkodás a családok, tanulók szociokulturális háttéréhez, elvárásaihoz,
- a hátrányos helyzetű, problémás gyerekek iskolai sikerességének elősegítése, a gyerekek egyéni szükségleteihez igazított tanulói/tanítási módszerekkel,
- az iskolai nevelői közösség:
- nem korrigál, hanem az erősségekre alapoz,
- tiszteli és partnerként kezeli a gyermek családját,
- a tapasztalati, cselekedtető nevelési gyakorlatot helyezi előtérbe,
- minden tevékenységével, az iskolai programjaival, közösségfejlesztő munkájával a peremhelyzetű gyerekek felemelkedéséért, életésélyeinek megteremtéséért munkálkodik.
- a mindenki számára nélkülözhetetlen általános műveltségnek azokat a szilárd alapjait sajátíttassuk el tanulóinkkal, amelyekre biztonságosan építhetik további

tanulóiraikat, és mutassunk utat ahhoz, hogyan bővítsék önállóan ismereteiket, felhasználva az írott ismerettárak és a kommunikációs eszközök lehetőségeit, A gyermekek egész személyiségének, képességeinek fejlesztése álljon a középpontban, minden gyermek kapja meg a lehetőséget ahhoz, hogy megtalálja azt, amiben tehetséges, széleskörű tevékenységkínálattal minél több területen képezzük diákjainkat, megadva a lehetőségét a későbbi, érett korban történő pályaválasztásnak. Nagy figyelmet fordítunk az emberiség jövőjét meghatározó közös problémákra.

III. FEJLESZTÉSI TERÜLETEK-NEVELÉSI CÉLOK

A fejlesztési területek és a nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is.

E területek - összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel - egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket.

III.1. Nevelési célok

Az erkölcsi nevelés

Valljuk, hogy az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására. Hangsúlyt kell helyezni a közelmúlt viharos történelmi eseményeinek etikai alapú megítélésére, a XX. századi totális diktatúrák lélektelen, emberellenes voltának sokoldalú bemutatására, különös tekintettel a társadalomtudományi és művészeti tantárgyak oktatása terén. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása - az önfegyelmétől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig - hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát, ugyanakkor legyenek képesek azon alkotók helyes etikai alapú megítélésére is, akik elfogadhatatlan politikai és morális szerepvállalásuk révén - akár passzívan, akár tevőleges cselekvések során - az embertelen eszmék és gyakorlat szolgálatába álltak, idegen elnyomó hatalmak érdekeit szolgálták ki. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról. A nemzeti öntudat egészséges voltától idegen mindenféle nacionalizmus - így a nemzetiségek, a vallási-nyelvi etnikumok történelem- és jelenformáló szerepének és államalkotó létük elismerésének az iskolai nevelés-oktatás egészében evidenciának kell lennie.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. A felelős, hazájáért cselekedni akaró és tudó állampolgárrá nevelésnek szerves része a demokratikus jogállam és a nemzeti függetlenség (szuverenitás) ellen fellépő törekvések felismerése, és annak megértése, hogy a diktatúrák elleni küzdelem minden korban elsődleges állampolgári kötelezettség, hiszen a jogtiprásból sohasem születhet jog. Ennek alapján kell a XX. századi totális diktatúrák jellemzőit is feldolgozni, feltárva e rendszerek emberiség ellen elkövetett soha el nem évülő bűntetteit is. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképeség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a

megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások. Az iskola minden évfolyamán fontos feladat - az életkori sajátosságok és egyéb specifikációk mentén - Magyarország Alaptörvényének, különösen a Nemzeti Hitvallásban és az Alapvetésben foglaltak megismertetése.

III.2. Kulcskompetenciák

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a gondolatok, érzések és érzelmek kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt, valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot az élet minden területén: családon belül, iskolában, társadalmi érintkezések, szabadidős tevékenységek stb. során.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- megfelelő szókincs
- verbális és nonverbális kommunikációs képesség funkcionális nyelvtan
- életkori sajátosságnak megfelelő nyelvi ismeretek hallott és olvasott szöveg értése és szöveg alkotása különböző típusú szövegekben való tájékozódás információk feldolgozása
- segédeszközök megfelelő használata (könyvtárhasználat, digitális technika, média, stb.) érvelés képessége empatisz képesség esztétikai érzék kíváncsiság
- tantárgyra jellemző szaknyelv használata

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül - oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek az egyén szükségleteinek megfelelően.

Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédképesség, olvasott szöveg értése és írásképesség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttéré, környezete és igényei/érdeklődése szerint.

A Közös Európai Nyelvi Referenciakeret (KER) szerinti B1 szintű nyelvtudás elsajátítása a 12. évfolyam végén az első idegen nyelv terén olyan elvárásként jelenik meg, melyre az idegen nyelv belépésének első évfolyamától kezdve tudatosan és szisztematikusan kondicionálni kell a tanulókat.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- megfelelő szókincs
- funkcionális nyelvtan
- nyelvi stílusok ismerete
- szóbeli interakciók főbb típusainak ismerete
- az idegen nyelv nyelvtani szerkezetének és rendszerének ismerete
- kulturális sokszínűség megismerése, ismerete, etnikai másság elfogadása

Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is.

E kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést alkalmazására.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- megfelelő segédeszközök használata
- az igazság tisztelete
- a dolgok logikus okának (kauzalitás) és érvényességének megkeresése
- mindennapokban használható tudás
- problémamegoldó készség
- lényeglátás
- kíváncsiság
- egyénileg, társsal és csoportban való munkálkodás
- kreativitásanalízis - szintézis
- matematikai fogalmak ismerete
- alapvető törvényszerűségek nyomon követése: az egyes elméleti modellek igazolása a mindennapi életből merített empirikus tapasztalatok útján
- összefüggések felismerése
- tudjon érvelni, követni és értékelni tudja az érvelése folyamatát
- meg tudja megindokolni matematikai úton az eredményeket
- bizonyítások megértése
- matematikai eszköztudás szerepe a természettudományi és műszaki életpályára való szocializálás terén

- matematikai kommunikációs készség

Természettudományos és technikai kompetencia

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását nevezzük műszaki kompetenciának.

E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

A természettudományos nevelés és oktatás terén a témaanyagok gyakorlatközpontú, a tanulók életkori sajátosságaihoz adekvát módon illeszkedő megközelítése hozzájárul a motiváció hatásosabb felkeltéséhez, valamint a természettudományi és műszaki életpályára történő szocializációhoz.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- összefüggések felismerése és kifejezése
- lényeglátás
- fogalomalkotás
- esztétikai érzék
- kreativitás
- rendszerszemléletű gondolkodás az alkalmazhatóság praktikumának vonatkozásában
- logikai képességek
- rajzolási készség
- tervezés és kivitelezés
- kulturális sokszínűség megismerése, ismerete, a nemzetiségek és a nyelvi - vallási etnikumok szerepének értékelése, a másság elfogadása
- kíváncsiság
- környezettudatosság
- környezet- és természetvédelem
- egészséges életvitel
- nemzeti tudat megalapozása
- európai azonosságtudat
- egyetemes kultúra

- az egyén legyen képes mozgósítani természettudományos és műszaki műveltségét, a munkájában és a hétköznapi életben felmerülő problémák megoldása során
- bepillantás a jelen főbb kutatási tevékenységeibe
- gyakorlatias módon tudja a tudását felhasználni új technológiák, berendezések megismerésében és működtetésében, a tudományos eredmények alkalmazása során, problémamegoldásaiban, egyéni és közösségi célok elérésében
- legyen kritikus az egyoldalúan tudomány- és technikaellenes megnyilvánulásokkal szemben

Digitális kompetencia

Ez a kulcskompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát, az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- eszközök megismerése, használata
- szövegszerkesztési ismeretek
- információkeresés és kezelés kritikai gondolkodás az innováció területén
- kreativitás
- munka világában való eligazodás
- élethosszig tartó tanulás

Hatékony, önálló tanulás

Minden műveltségi területen a hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást. Ez egyrészt új ismeretek megszerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti.

A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- motiváció
- saját tanulási stratégia megismerése és alkalmazása önismeret
- önértékelés, illetve mások objektív értékelése figyelem
- segédeszközök használata

Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékorientációs, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani.

Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- egészséges életvitel
- mentális egészség
- magatartási szabályok alkalmazása
- kommunikációs képesség
- empátia
- problémamegoldó képesség
- európai tudat
- a nemzeti öntudat helyes értelmezése, mely a más népekkel, elsősorban a vallási-nyelvi etnikumokkal, nemzetiségekkel is toleráns és tárgyilagos megítélésen alapuló magatartást magába foglalja
- stressz és frusztráció kezelése
- változások iránti fogékonyság
- együttműködés
- magabiztosság
- érdeklődés
- személyes előítéletek leküzdése
- az egyén cselekvési lehetőségei a diktatúra, az elnyomás kényszerpályáján: az etikailag vállalhatatlan, megalkuvó magatartás soha el nem évülő bűn nemzetünk és emberségünk ellen
- kompromisszumra való törekvés

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben - így a munkahelyén is - abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálgató

lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- az egyén személyes, szakmai és/vagy üzleti tevékenységeihez illeszthető lehetőségek
- kihívások felismerése, értelmezése
- a gazdaság működésének átfogóbb megértése
- a pénz világában való tájékozódás
- a vállalkozások pénzügyi és jogi feltételeinek ismerete
- tervezés, szervezés, irányítás
- vezetés
- delegálás
- az elemzés
- a kommunikálás
- a tapasztalatok értékelése
- kockázatfelmérés és vállalás
- egyéni és csapatmunkában történő munkavégzés

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését, mely minden műveltségterületen jelentkezik.

Olyan képességek tartoznak ide, mint művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása.

A művészi-alkotói szabadság korlátjaként jelenik meg mások jogai, a nemzet és az emberiség elleni, azzal megalkuvó vagy tevőlegesen közösséget vállaló magatartás elítélése és etikai alapú megítélése, különösképpen a XX. századi totális diktatúrákkal kapcsolatban.

A magyar nyelv és irodalom műveltségterületen különösen az irodalom, a dráma, a bábjáték, a művészetek műveltségterületen a zene, a vizuális művészetek, a tárgyak, épületek, terek kultúrája, a modern művészeti kifejezőeszközök, a fotó s a mozgóképfotó fontosságának elismer

További releváns kompetenciaterületek

A fent felsorolt kulcskompetenciákon felül a következő **nevelési területek fejlesztése** áll pedagógiai munkánk középpontjában:

Egészséges életmódra nevelés, testi, lelki egészség, mely a tanórai és az egyéb foglalkozások során az egészségnevelési és környezeti nevelési programmal (benne a komplex intézményi mozgásprogrammal) koherensen jelenik meg a gyakorlatban a fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre, a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztésre és a tehetséggondozásra épül, továbbá szervesen magába foglalja az egészségmegőrzést is

- **Környezettudatos magatartásra nevelés**, mely a fenntarthatóság szempontjaira koncentrálna **Társkapcsolatokkal kapcsolatos ismeretek** elsajátíttatása
- **Tanulásirányítás - önálló tanulásra való nevelés**
- **Szabadidő szervezése** a környezeti nevelés követelmények figyelembe vételével
- **Aktív állampolgárságra nevelés** (konfliktuskezelés, együttműködés képessége), melynek szerves része az egészséges nemzeti öntudatra szocializálás
- **Értékközpontú, beállítódások kialakítása** (felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedésformák) elsősorban az etikai alapú megközelítésmód paradigmája
- **Nemzeti összetartozás** ápolására irányuló hazafias elköteleződésre nevelés, mely nem irányulhat még látens módon sem a szegregáció, a kirekesztés, a nemzetiségek és más nyelvi-vallási etnikumok (pl. zsidóság) diszkriminációjára.

III.3. A Tiszavasvári tagintézmény sajátos nevelési céljai, feladatai, eszközei

Az általános iskolai egység nevelési gyakorlatában érvényesíteni kívánja a halmozottan hátrányos és roma gyerekek iskolai sikerességének érdekében már eredményesen alkalmazott módszereket, humanizált tanár-diák kapcsolatra törekszik, pozitív légkört kínál, az aktív tanulást részesíti előnyben.

A tanulási életút megszervezésénél különös jelentőséggel bír az élethosszig tanulás gyakorlatának megalapozása, amelyet iskolába lépéstől szeretnénk megalapozni.

A nevelő-oktató munka során alkalmazni kívánjuk a Tanoda, az Utolsó padból, a Hétszínvirág Iskola, az IPR adaptálható elemeit.

Az iskolai pedagógiai programjában elősegítik az integrációt szolgáló programokat, csoportközi foglalkozásokat, a közös tanulás-közművelődés szabadidős tevékenységek megvalósulását.

A tiszavasvári közoktatási intézmények megállapodnak a közös értékekben, pedagógiai-közművelődési - prevenciós programokban, gyermek rendezvényekben, az átjárhatóság elősegítésében (helyi tantervben) garantált elemeiben, az átjárhatóság garanciáiban.

A tevékenységközpontú, praktikus ismereteket - készségeket, kompetencia alapokra helyezett tanítási-tanulási gyakorlatot kívánjuk előtérbe helyezni:

- az óvoda-iskola átmenetet elősegítő szakaszban (iskola-előkészítő csoport alakításával az intenzív fejlesztést igénylő 7-8 éves gyerekek esetében,
- az általános iskola bevezető és kezdő szakaszában (1-4. évfolyam) a készségtárgyak tömbösített oktatásával (rajz-technika) megtanításával,
- kézműves technikák és az 5-8. évfolyamon történő, munkatevékenységre alapozott formában, állattartással, növénytermesztéssel a háztartás ökonómiai alapismeretek elsajátításával, gazdálkodás gyakorlat bevezetésével.

Koncepciónk alapeleme a tapasztalati tanulás mellett az informatikai alapok elsajátítása, az információs technológia megtanítása az önálló tanulás, a tájékozó világ megismerése, az esélyteremtés szándékával.

A kompetenciaterületek fejlesztésének műveltségterületenkénti lebontását a helyi tanterv tantárgyi része tartalmazza részletesen.

Célok:

A fejlődésében leszakadó, többletgondoskodást igénylő 6-8 éves gyerekek „iskola-előkészítő” csoportjának kialakítása, ha az indokolt - intenzív, az egyéni adottságok alapozott fejlesztő tevékenykedtetés megszervezése a szülők támogató nyilatkozatai alapján.

A szocializációt, a tanulás motivációs bázisának fejlesztését előtérbe helyező foglalkoztatás a bevezető szakaszban. Külön figyelmet fordítanak a bármilyen feltárható területen megnyilvánuló tehetségekre.

A szelekciós és elkülönítő hatások ellensúlyozása az óvodák és az általános iskolák szakmai koncepciójának összehangolásával, tanulmányi, közösségi programokkal, közművelődési alkalmakkal olyan fejlődéskövetési gyakorlat kialakítása szükséges, amely alkalmat ad a gyerekek testi, szellemi, szociális gyarapodásának kibontakoztatására, a szülőkkel megvalósítható közös értékelésre.

Az intézmény teret kínál a gyermek, ifjúsági és lakossági rendezvényekre.

A közművelődés területén az intézmény hiánypótló szerepet vállal, hiszen a városrészben nincs művelődési intézmény:

- nyilvános és iskolai könyvtár működtetése
- közösségfejlesztés,
- alapfokú művészetoktatás működtetése (partnerintézményekkel),
- óvodai, iskolás műsorok, programok,
- szünidei foglalkoztatás,
- családi programok szervezése.

Kiemelt célok, fejlesztési követelmények:

A szocializáció terén:

- olyan szokásokat alapozzunk meg, mint az együttélés szabályainak ismerete, betartása.
- a hátrányos, veszélyeztetett családi körülmények közül érkező gyerekek beilleszkedésének segítése.
- a másság megértése, megismertetése, a toleranciára, a másik tiszteletére és értékeinek felfedezésére nevelés.
- a gyermek tudja alkalmazni a higiénés szokások legfontosabb elemeit.
- tudjon helyesen viselkedni különböző helyzetekben, helyeken pl.: ünnepeken, étteremben, stb.
- illemszabályok betartása, az együttműködési készség és képesség előnyei kritikus helyzetekben.
- tudjon helyes napirendet összeállítani és annak megfelelően tanulni,
- az integrációt elősegítő közös programok, módszertani elemek alkalmazása óvodában és az iskolában

A nevelés-oktatás terén:

- a tankötelezettség eredményes teljesítése, szakmaszerzés, foglalkoztathatóság,
- az önálló tanulás alapjainak elsajátítása,
- a magyar nyelvi kommunikáció alapjainak elsajátítása
- a jobb képességű gyerekek esetében egy idegen nyelv alapjainak elsajátítása,
- elsődleges munkatapasztalatok, a gazdálkodási ismeretek elemi elsajátítása

III.4. Az óvodából az iskolába való átmenet segítése

A nagycsoportos óvodások tanév elejétől részt vesznek az alábbi iskolai rendezvényeken: (1. osztályosok avatása, Mikulás napi játékos sportvetélkedő, farsang, ügyes kezek délelőtti, beiskolázási nyílt nap)

A leendő 1. osztályos tanítók részt vesznek az óvodai rendezvényeken: (munkaközösségi foglalkozások, bemutató foglalkozások, mesemondó verseny, ballagás, beiskolázási szülői fórum) Óvoda-iskola program 1. osztályban, melynek keretében az adott csoport óvó-nénije szervezi - legalább - a szabadidős foglalkozásokat, segít a szülőkkal való kapcsolattartásban és pedagógiai részfeladatokat / egyéni fejlesztés-felzárkóztatás/ is végez a tanítási órákon.

Az óvoda-iskola program keretében a nevelőközösség egy intenzív szakasszal kívánja bővíteni.

Feladataink az 1. évfolyamon:

Iskolaotthonos foglalkoztatási forma kialakítása, amely magába foglalja a tanórai foglalkozásokat és szabadidős tevékenységeket, valamint a napi háromszori étkezést. Két tanító és heti 4 órában egy óvodapedagógus foglalkozik a gyerekekkel.

A tanév első hónapja a bemeneti mérések (DIFER) és az előkészítés időszaka. A gyermekek, alapkészség/képességvizsgálat után - szükség szerint - veszik igénybe a fejlesztő pedagógiai-, pszichológiai-, gyógytornászi vagy logopédusi segítséget.

Az első évfolyam legfontosabb pedagógiai feladata, hogy képessé tegye a gyermekeket a közösségi munkára, valamint elhárítsa azokat az akadályokat, amelyek az alapismeretek befogadását gátolják. Az értelmi fejlődéshez, első sorban a szocializációs fejlődést kell megalapozni, erre pedig a legalkalmasabb eszköz a közös játék, a játékos képességfejlesztés és az ehhez kapcsolódó közös élmény és ismeretszerzés.

Ennek érdekében az alábbi módszerekkel kívánunk élni:

1. Tanulási és magatartási zavarok kialakulását megelőző programok:

A tanulók szűrése (DIFER) - már a korai fejlesztés időszakában - írás, olvasás, beszéd és számolás területén, majd a vizsgálat eredményei alapján megfelelő foglalkozások biztosítása a rendelkezésre álló logopédus/fejlesztő pedagógus segítségével. (Ha időben nem javítjuk ki e problémákat - discalculia, disgraphia, dislexia stb. - akkor a tanuló nem fogja elsajátítani az önálló tanulás képességét, fokozatosan lemarad társaitól s ezzel párhuzamosan gátlások, esetleg magatartási zavarok alakulhatnak ki a gyermekben.)

2. Lassított betű/szám tanulás és késleltetett írástanítás, melynek ütemét a tanulócsoporthoz igazítjuk

A tanítási órák legnagyobb részét a dalok, versek, mesék világában, valamint a játékok birodalmában töltjük. Az új ismeretek legnagyobb részét ebbe ágyazzuk bele. Nagyon fontos alapozó eleme ennek a módszernek a szókincs bővítés és az érzelmi-értelmi intelligencia fejlesztése. A magatartási zavarok enyhítése érdekében közösségi játékok alkalmazása - szerepjátékok, szituációs játékok.

3. A kompetencia-alapú programcsomagok közül a szociális-, életviteli és környezeti, kompetencia terület (esetleg matematika-logika és szövegértés is) oktatását is bevezetjük.

Lehetővé kell tennünk az iskola falain kívüli ismeret és élményszerzést, amelynek szerves részét képezi a város kulturális életbe való passzív és aktív részvétel biztosítása. Ennek elemei: színházlátogatások, tanulmányi séták, kirándulások, könyvtárlátogatások, rendezvényeken való fellépés, közszereplés.

4. *A művészetek oktatása*

A művészet az önbecsülés és a mások iránti tisztelet kialakításának egyik eszköze. A művészeti oktatás keretein belül elsősorban a néptánc oktatását kezdjük el, ezzel is megalapozva az írástanuláshoz szükséges ritmikus, szabályos mozgásformákat, erősítjük a gyerekek közötti együttműködési készséget, fejlesztjük a társas viselkedést és a szabálytudatot.

5. *A szülők igényeit figyelembe véve a kisebbségi/ multikulturális oktatás beépítése a tanmenetbe.*

6. *Év végi mérés/visszamérés (DIFER)*

További javasolt mérések: számfogalom kialakulása 10-es számkörben, szókincs gyarapodás- és fogalom értés mérése.

7. *Kapcsolattartás*

Fontos szerepet szánunk a szülőkkel történő kapcsolattartásra, így a szülői értekezletek mellett a szülői klubfoglalkozások beindítását tervezzük. Ennek keretén belül lehetőség nyílik a személyes kapcsolatok és bizalom erősítésére, valamint a kölcsönös igények jobb megismerésére és együttműködésre a gyermekek érdekében.

Kapcsolattartás egyéb formái:

Szülői Fórumok szervezése Családi nap szervezése

Pedagógusok és szülők közötti egyéni kapcsolattartási rend kialakítása

Fogadóóra

Családlátogatások

SZMK - val való együttműködés

Nyílt tanítási órák

Feladataink az 2. évfolyamon:

A tanév első hónapja: az ismeretek felidézése és a betűírás ismétlése. A gyermekek a pedagógusok javaslata alapján - szükség szerint - veszik igénybe a fejlesztő pedagógiai-, pszichológiai-, gyógytornászi vagy logopédusi segítséget.

A második évfolyam legfontosabb pedagógiai feladata, hogy képessé tegyük tanulóinkat:

- Érzelmeknek kifejezésére és azok harmonikus társítására mások érzelmeivel,
- A többiekkel való hatékony kommunikációra,
- Az önbecsülés és a mások iránti (fizikai és szellemi értelemben vett) tisztelet elsajátítására, Önfegyelemre,
- Az ismeretek befogadására.

Ennek érdekében az alábbi módszerekkel kívánunk élni:

- 1. Önálló - életkornak megfelelő - kreatív tevékenységre épülő foglalkozások:*
A tanítási órákon egyre nagyobb hangsúlyt kapnak a kooperativitásra épülő ismeretszerzési/feladat megoldási elemek, ezek szabályainak betartása, értékelése.
- 2. Értő olvasás - írástanítás megkezdése (késleltetett írástanítás) matematikai –logika fejlesztése, amelynek ütemét a tanulócsoporthoz igazítjuk.*
A tanítási órák arányosan csökkentett részét a dalok, versek, mesék világában töltjük, a játékos ismeretszerzés továbbra is fontos szerepet tölt be. Továbbra is nagy hangsúlyt fektetünk a szókincsbővítésre és az érzelmi-értelmi intelligencia fejlesztésére.
- 3. A kompetencia-alapú programcsomagok közül a szociális- életviteli és környezeti, kompetencia terület (esetleg matematika-logika és szövegértés is) oktatását folytatjuk.*
Folytatjuk az iskola falain kívüli ismeret- és élményszerzés gyakorlatát.
- 4. A művészeti oktatás keretein belül a néptánc oktatását folytatjuk,*
- 5. A kisebbségi/multikulturális oktatás során lehetőséget teremtünk a gyermek saját kultúrájának, a lakóközösség kultúrájának, valamint más országok kultúrájának a megismerésére.*
- 6. Szülői klubfoglalkozások és a kapcsolattartás egyéb formáinak fenntartása.*

Feladataink az 3-4. évfolyamon:

A két év alatt elsajátított ismeretek rögzítése és bővítése történik, egyéni korrekciókkal, differenciált csoportmunkában.

A személyiség- és a kulcskompetenciák fejlesztése a leghangsúlyosabb ebben az időszakban. További fontos feladatunk, hogy - tanulókra lebontva - feltárjuk és fejlesszük a gyermekek azon képességeit, amelyeket a hagyományos oktatási rendszer nem osztályoz. 8-10 éves korban már megmutatkoznak az egyéni tehetségek. Ezek felkarolásához és fejlesztéséhez speciális különfoglalkozások szükségesek. Erre egyrészt a művészetoktatás, másrészt a sport- és tanulmányi szakkörök alkalmasak.

Célunk, hogy legalább az országos átlaghoz közelítő eredményeket érjünk el.

Az itt elért eredmények fejlesztik a gyerekek önértékelését, önbizalmát, a társadalomhoz való pozitív viszonyulását.

Feladataink az 5-6. évfolyamon:

A serdülőkor fordulópont a személyiség fejlődésében. Mélyreható változások időszaka. Egyik napról a másikra új gyerekek áll előttünk. A fizikai fejlődéshez az érzelmi érés késése zárul. Ez komoly szociális, pszichológiai problémákat okoz. Önbizonyítás időszaka. Lázadó vitatkozóvá válik a gyermek. A fiúknál ez sokszor komoly agresszivitást eredményez.

A szülők is nehezen kezelik ezt az időszakot. Az iskolai életben is ekkor történik a váltás, ami nem, hogy erősítene, hanem gyengíti a gyermek személyiségének fejlődését.

Az 5-6. osztályt még mindig az alapozó szakaszhoz kell számítanunk. Az iskolai sikeresség szempontjából, ez a szakasz kiemelten kezelendő. Itt dől el, hogy a továbbiakban milyen lesz a motivációja a tanuláshoz.

- A gyermekek és a pedagógusok számára egyaránt nagy kihívást jelent a felső tagozatba történő átlépés. Míg alsóban 2 tanító foglalkozik 8 órában a gyermekekkel, addig a felső tagozaton legalább 10 - a gyermekek számára csaknem ismeretlen - pedagógus tanít napi 5-6 órában egy-egy csoportot.

Ennek következtében - eddigi tapasztalataink alapján - az alábbi problémákkal kell számolnunk: A tanulók nehezen fogadják el a pedagógust, mert sok tanár effektív kevés időt tölt 1-1 csoporttal. (Az érzelmi kötődés megszűnik.)

A pedagógus sem tudja mélyebben megismerni a tanulókat, nehezen talál így „testre szabott” módszereket.

Fenn áll a veszélye annak, hogy a váltással megszűnik a módszertani folytonosság, amely a tanulási folyamatot megtöri, és nem tudja felszínre hozni az addigi ismereteket.

A szülőkkel való kapcsolattartás is nehézkessé válik, így nincs azonnali visszacsatolás.

A fentiek miatt a gyermekek magatartása, tanulmányi eredménye sokat romlik.

Alsó tagozatból a felső tagozatba való átmenet pedagógiai kezelése:

A felső tagozatba átlépő gyerekek leendő tanárai legalább heti 1-1 órát hospitálnak a negyedik évfolyamon. Megfigyeli a gyermekek munkáját és a pedagógus által alkalmazott módszereket, majd ezek segítségével megkönnyíti az átmenetet.

A gyermekek tanító általi átadása egyénekre lebontott szakmai megbeszéléseken történik a 4. osztályos tanév végén. Ezen a megbeszélésen lehetőleg jelen kell lennie a leendő tanároknak és az osztálytanítóknak.

A felső tagozatban a tanárnak egyszerre több ideje van folyamatában megismerni a tanulókat, időt szakíthat az óra közti szünetekben is a beszélgetésre. Időszakosan ugyan, de „egy kézben van a diák.”

Egy-egy tanulócsoporthoz nevelői szakmai konzultációt, esetmegbeszélést tartanak.

Feladataink az 7-8. évfolyamon:

Tanórákon

A tantárgyi tartalmakat igyekszünk gyakorlatorientáltan közvetíteni: Pl.: a technika tantárgy a mindennapi életben is hasznos ismereteket, tevékenységeket kell, hogy tartalmazzon.

Így megismerhetik a szakmák alapjait is. A főzés, a sütés, a varrás, a lakáskultúra, háztartásgazdaság a családi életre való felkészülést alapozza meg.

A kertgondozás, virágápolás, a környezetgazdálkodás a saját életterünk kialakítását teszi lehetővé.

A gyakorlatias nevelést kiemelten kell kezelni a pályaeorientációs tevékenység és a pályaválasztás szempontjából is.

A vállalkozói ismeretek kiemelt kezelése nem csak ennek a műveltségterületnek a feladata. Az áru, piac, termékszerkezet, marketing, reklám, foglalkozási ágak pénzgazdálkodás beruházás, befektetés, takarékoság témaköreit az életpálya építés kompetencia alapú oktatással kell megalapozni. Ez az oktatási tartalom 1-8. osztályig szerves része kell, hogy legyen az általános iskolai nevelésnek. Főleg osztályfőnöki és a technika óra keretében lehet megoldani.

Tanórán kívül: Modul-oktatás

A felső tagozatos tanulók már nehezen fogadják el a délutáni kööttségeket, így a napközit sem. Viszont célunk az, hogy a szabadidő hasznos eltöltése mellett a délutáni foglalkozások már nem tanórai színezettel, de mégis a tudást és a személyiség komplex fejlesztését eredményezzék.

Sajtó - modul

A modul célja: érdeklődés felkeltése, kommunikatív készségek fejlesztése (fogalmazás, önkifejezés)

A modul tartalma: riportok készítése, aktuális újságcikkek tanulmányozása, a gyerekek közvetlen környezetében lezajló események rövid, hírszerű megfogalmazása.

A modul kapcsolódásai: magyar nyelv és irodalom tantárgyhoz, VIDEO - modulhoz, SZÍNHÁZ - modulhoz.

Videó - modul

A modul célja: érdeklődés felkeltése, kommunikatív készségek fejlesztése (önismeret-, önkifejezés-, önkorrekción fejlesztése), technikai ismeretek fejlesztése.

A modul tartalma: filanyag készítése a gyerekek közvetlen környezetében lezajló eseményekről, szituációs játékok filmezése, elemzése.

A modul kapcsolódásai: SZÍNHÁZ - modulhoz, VISELKEDÉSKULTÚRA - modulhoz.

Színház - modul

A modul célja: érdeklődés felkeltése, kommunikatív készségek fejlesztése (önismeret-, önkifejezés-, önkorrekción fejlesztése), irodalmi ismeretek fejlesztése.

A modul tartalma: az iskolában tanult irodalmi művek dramatizálása, közönség (szülők) előtti fellépés, sajátos élethelyzetek színpadi előadása.

A modul kapcsolódásai: magyar nyelv és irodalom tantárgyhoz, VIDEO - modulhoz, VISELKEDÉSKULTÚRA - modulhoz.

Viselkedéskultúra - modul

A modul célja: érdeklődés felkeltése, kommunikatív készségek fejlesztése, viselkedési normák megismertetése és elsajátítása.

A modul tartalma: viselkedési normák bemutatása különböző élethelyzetekben szituációs gyakorlatok segítségével.

A modul kapcsolódásai: VIDEÓ - modulhoz, SZÍNHÁZ - modulhoz.

Informatika- modul

A modul célja: érdeklődés felkeltése, a modern technikai eszközök alkalmazásának elsajátítása, az információszerzés új módszereinek megismerése (számítógép használata, Internet).

A modul tartalma: a számítógépezési alapismeretek elsajátítása, az Internet fogalmának és a benne rejlő lehetőségek megismerése. A modul kapcsolódásai: számítástechnika tantárgyhoz.

Divat - modul

A modul célja: öltözködéskultúra kialakítása (igényesség), önkifejezés elősegítése.

A modul tartalma: általános öltözködési szokások bemutatása, elsajátítása, alkalmi viseletek bemutatása, tervezés. A modul kapcsolódásai: VISELKEDÉSKULTÚRA - modulhoz, VIDEO - modulhoz információkultúra: kommunikáció, információ gépek, információ rendszerek Itt indirekt módon tanulnak a gyermekek.

A sport szerepe az oktatásban

A kamaszkorral járó nehézségek leküzdésének, a fizikai fejlődésnek, az egészséges életmódra nevelésnek, önfegyelem, önbecsülés fejlesztésének kiemelt eszköze. A tanórai foglalkozások mellett a délutáni szabadidős tevékenységeknek szerves részévé kell válnia. A versenyek szervezése, a versenyeken való részvétel a megmérettetés, a viszonyítás, a személyiség egészséges, erős fejlesztésének egyik legjobb eszköze.

Foci, atlétika, akrobatika - szakkörök működtetése.

Táborok, erdei iskola működtetése

A pályázati lehetőségeket maximálisan kihasználva táborokat szervezünk a tanulók számára, Az erdei iskolát kidolgozott pedagógiai programmal- a rendelkezésre álló pályázati források és a fenntartó nyújtotta lehetőségektől függően - a családokra minimális terhet hárítva - minden évben meg szervezzük. Forrás híján a város és környéke, a Tisza-part, a Hortobágy lehet a szűkített program helyszíne.

A tapasztalás, a természet közelsége, a gyakorlati munkák, a megfigyelés, nem csak az általános képességeket fejlesztik, hanem speciálisan környezettudatos magatartást is eredményeznek. Nagy hangsúlyt kap a környezeti- és egészséges életmódra nevelés, a természeti és kulturális emlékeink megfigyelése, a természettudományos gondolkodás empirikus tapasztalatokon alapuló fejlesztése, a velünk élő környezet minél alaposabb megismerése.

A művészeti tevékenységek

A rajzban; képzőművészetben; népművészetben; ének-zenében; táncban rejlő művészi, kifejezőeszközök és valóságismereti tartalmak, melyek az egységes világkép kialakításához szükséges ismereteket tartalmazza.

A művészeti nevelés olyan átfogó jellegű nevelési szintér, mely a személyiségfejlesztés speciális eszköze. A művészeti nevelés lényege a kreativitás fejlesztése. Az eredetiség és ötletgazdagság, a divergens gondolkodás, a kíváncsiság és az alkotókedv nem csak az intellektuális tényezők függvénye, nagy szerepe van benne a motivációnak és az érzelmeknek is. A kamaszkorban, de már a gyermekkorban is segíti az érzelmek kifejezését, az egész személyiség rendszerben való fejlesztését. A műveltségterületek tananyagban való oktatása mellett fontos a délutáni szabadidős tevékenységek rendszerébe való beágyazódása is.

Rajz, festészet, furulya, tánc, báb és színjátszás a lehetséges területei a délutáni szakköri foglalkozásoknak.

Pályaorientáció, továbbtanulási tanácsadás

A sikeres élet alapja az, hogy sikerül-e megfelelő képzettséget, szakmát választani, amit hivatásként él meg az ember. Ezért igazából az egész általános iskolai oktatásnak ezt kell szolgálnia.

Az életpálya-építés 1-8. osztályig történő bevezetése mellett a műveltségterületek oktatásánál is ki kell használni minden lehetőséget, hogy az önálló életkezdésben használható gyakorlati ismeretek elsajátítását eredményezzen.

Nevelési módszereink

Alapvető célunk, hogy a diák a tanulási folyamat aktív résztvevője legyen, ennek során a tanár segítségével átélje a tevékenykedtető felfedezés, megismerés és a tudás öröme. Ehhez szükséges a megfelelő motiváció és változatos, korosztályhoz, tanulócsoporthoz és egyéniséghez illő munkamódszerek:

- változatos tanítási-tanulási módszerek (tanári előadás, csoportmunka, differenciált foglalkozás, egyéni munka, stb.) változatos alkalmazása.
- a tanulói aktivitás: kiselőadások, önálló kutatások, pályamunkák, kísérletek, bemutatások hatékonyabbá élményszerűbbé teszik a tanulást.
- Fontosnak tartjuk, hogy a diákokban kialakuljon az igény a rendszeres, tartalmában és formájában is színvonalas, munkavégzésre.
- Nagyon fontosnak ítéljük a tanulók pozitív énképének, magabiztos, önálló életvezetésének kialakítását. Ezt sikerekhez juttatással, egyéni tehetségük
- kibontakozásának segítségével, kudarcaik feldolgozására és kijavítására adott lehetőségekkel kívánjuk előmozdítani.

Nevelési eszközök:

Helyi nevelési rendszerünket úgy kívánjuk megszervezni és működtetni, hogy az iskolai életrendet követve- az osztályközösségek öntevékenységre, együttműködésre, aktivitására épüljön, amely elősegíti az emberi együttélés, kapcsolatteremtés szabályainak elsajátítását, a másokhoz való alkalmazkodás, nyitottság kialakítását.

Céljaink elérésének egyik leghatékonyabb eszköze az egyéni követés, a tanulói adottságokhoz alkalmazkodó differenciálás.

A harmonikus személyiség fejlődéséhez feltétlenül szükségük van a diákoknak sikerekre, önbecsülésre, elismerésre. Ennek érdekében a nevelőknek törekedni kell tanítványai személyiségének minél mélyebb megismerésére, tanulási módszereinek alakítására. Minden diák számára biztosítani kell a benne lévő értelmi, érzelmi és testi adottságok kibontakozását és teljesítménye elismerését. Ezt segíthetik elő a megfelelő szellemiségű iskolai közösségek.

A csoportok kialakításánál - ahol lehet - alapul kell venni a diákok érdeklődését, motiváltságát, életkori sajátosságait. A csoportbontások a szintre hozást és a tehetséggondozást is szolgálják.

Az óvodai nevelés helyi sajátosságainak megfelelő módszereket és eszközöket a tagóvoda helyi nevelési programja tartalmazza.

Intézményünkben az iskolák pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások az alábbiak:

	KÖZVETLEN MÓDSZEREK	KÖZVETETT MÓDSZEREK
SZOKÁSOK KIALAKÍTÁSÁT BEIDEGZŐ MÓDSZEREK	követelés gyakoroltatás segítségadás ellenőrzés ösztönzés	a tanulói közösség tevékenységének megszervezése Közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása követelés ellenőrzés ösztönzés
MAGATARTÁSI MODELLEK KÖZVETÍTÉSE	elbeszélés tények és jelenségek bemutatása műalkotás bemutatása a nevelő személyes példamutatása	a nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében a követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből
TUDATOSÍTÁS (MEGGYŐZŐDÉS KIALAKÍTÁSA)	magyarázat, beszélgetés a tanulók önálló elemző munkája	felvilágosítás a betartandó magatartási normákról vita

III.5. Pályaorientáció, továbbtanulás, tanácsadás

A sikeres életkezdés alapja az, hogy sikerül-e megfelelő képzettséget, szakmát választani, amit hivatásként él meg az ember. Ezért igazából az egész általános iskolai oktatásnak ezt kell megalapoznia.

Az életpálya-építés 1-8. osztályban történő bevezetése mellett a műveltségterületek oktatásánál is ki kell használni minden lehetőséget, mely az önálló életkezdésben használható praktikus ismereteket közvetíti.

A pályaorientációs tevékenység:

A kompetencia-alapú oktatás keretében 1-8. osztály van a pedagógiai programunkban életpálya-építési terület beépítve.

Az osztályfőnöki órák keretében az alábbi tevékenységeket végezzük és az alábbiakban felsorolt témákon keresztül:

- Érdeklődési kör(ök) felmérése

- Kapcsolódó foglalkozás-területek, elképzelések
- Képesítés szükségességének megfogalmazása
- Középiskola típusai
- Továbbtanulási lehetőségek a megyében és megyén kívül
- Felvételi eljárás menete
- Képességek és elképzelések összhangjának realizálása
- „Húzzunk bele gyerekek!”
- A Nevelési Tanácsadó és a Foglalkoztatási és Információs Tanácsadó szakembereinek segítsége a témában
- Látogatás a megyei Foglalkoztatási és Információs Tanácsadóban
- Érdeklődési tesztek kitöltése, értékelése
- Az eredmények összevetése az elképzelésekkel, a tanulmányi eredménnyel, a képességekkel
- Foglalkozási területek, szakmák mélyebb megismerése az igényeknek megfelelően
- Gyerekek, szülők által nem ismert új szakterületek feltárása
- Felvételi eljárás menete, jelentkezési lap tartalma, továbbtanulási lehetőségek, határidők ismertetése
- Böngészés a világhálón a témában
- Egyéni konzultációs szülővel, gyermekkel együtt és külön-külön

A továbbtanulásra felkészítő programok

- üzem és gyárlátogatások szervezése a választás megkönnyítése érdekében
- pályaválasztási kiállítás megtekintése, ahol a megye összes középiskolája jelen van
- középiskolai nyílt napok látogatása
- középiskolák képviselőinek meghívása iskolánkba
- volt tanulónk ismertetése jelenlegi középiskolájáról
- pályaválasztási szülői értekezlet, ahol a szülőket tájékoztatjuk gyermekeik reális lehetőségei
- felvételi előkészítő foglalkozás szervezése a fő tárgyakból.

A tanulást - tanítást segítő eszközrendszer általánosan alkalmazható elemei
Kulcskompetenciákat fejlesztő programok:

Az önálló tanulást segítő felkészítés:

Tanulási és magatartási zavarok kialakulását megelőző programok:

A tanulók szűrése (DIFER) - már a korai fejlesztés időszakában - írás, olvasás, beszéd és számolás területén, majd a vizsgálat eredményei alapján megfelelő foglalkozások biztosítása a rendelkezésre álló logopédus/fejlesztő pedagógus segítségével. (Ha időben nem javítjuk ki e problémákat - discalculia, disgraphia, dislexia stb. - akkor a tanuló nem fogja elsajátítani az önálló tanulás képességét, fokozatosan lemarad társaitól s ezzel párhuzamosan gátlások, esetleg magatartási zavarok alakulhatnak ki a gyermekben). Magatartási zavarok enyhítése érdekében közösségi játékok alkalmazása - szerepjátékok, szituációs játékok - majd ennek közös elemzése - hibák, pozitívumok, negatívumok feltárása - szabadidős foglalkozás keretében, magyar órán, osztályfőnöki órán. Súlyos esetben pszichológus szakember alkalmazása.

Önálló tanulási képességet kialakító programok:

- egyéni vagy csoportos gyűjtőmunka
- tantárgyi kiselőadások készítése
- könyvtárhasználat ösztönzése
- Internet hozzáférés biztosítása
- tanulmányi versenyekre való felkészülés
- tantárgyi korrepetálási lehetőség
- tanulói kísérletek

Önálló - életkornak megfelelő - kreatív tevékenységre épülő foglalkozások:

- tevékenységközpontú pedagógiai módszerek alkalmazása a tanórákon
- technika órákon a választott munkadarab megtervezése, elkészítése
- rajz órákon a különféle technikák megismerése, majd ezek felhasználásával önálló alkotások készítése
- az elkészült alkotásokból kiállítás az iskolagalériában, ösztönözve ezzel is a tanulókat
- művészeti oktatás (modern tánc, hangszeres képzés)
- lehetőség szerint megszervezhető tevékenységek: iskolaújság szerkesztése, „sulirádió” működtetése

Tanulási motivációt erősítő és fenntartó tevékenységek:

- a „az év tanulója” cím elnyerése
- tanóra szervezésébe beépítünk minél több aktualitást, gyakorlati vonatkozásokat,
- kísérleteket, videó - DVD filmeket, szemléltetést helyezünk előtérbe
- elektronikus tananyagok, projektor, számítógép használata
- pályorientáció erősítése elsősorban osztályfőnöki óra keretében
- tevékenységközpontú pedagógiai módszerek alkalmazása a tanórákon

- az ügyes, jó tanulók helyet kapnak az iskola, és a helyi sajtóban, iskolarádió műsoraiban

III.6. Eszköz jellegű kompetenciák erősítése

Tantárgyi képességfejlesztő programok:

Elsősorban az alap készségek, képességek fejlesztése történik: matematika, olvasás, írás, szövegértés, stb., kompetencia-oktatás keretében illetve a tantárgy-specifikus képességek:

- finommozgás,
- nagymozgás,
- hallás, stb.

Kommunikációs képességeket fejlesztő programok:

Kompetencia-alapú oktatás keretében (szövegalkotás-szövegértés) elektronikus kommunikáció elsajátíttatása számítástechnika és informatika órán műsorok szervezése, betanítása, előadása iskolai és városi szinten iskolarádió és újság szerkesztése irodalmi színpad

III.7. Szociális kompetenciák fejlesztése

Közösségfejlesztő, közösségépítő programok:

- leghatékonyabb színtere a diákönkormányzat által szervezett programok: nyári táborok,
- őszi, téli, tavaszi túrák, kerékpártúra, játékos vetélkedők, diszkók, fenyőnap,
- gyermeknap, és színházlátogatás,
- osztálykirándulások
- szakkörök, sportkörök működtetése
- szerep- és szituációs játékok osztályfőnöki és magyar órákon kooperatív játékok
- a kompetencia-alapú oktatás keretében szociális kompetencia órát tartunk több tanulócsoportban is.

Mentálhigiénés programok:

- osztályfőnöki órákon
- biológia és természetismeret órákon

Előítételek kezelését szolgáló programok

Legfontosabbak az előbb említett közösségi programok, melyek során megtanulják a gyerekek elfogadni a másságot, s kölcsönösen alkalmazkodnak, közelednek egymáshoz. hon és népismeret foglalkozások

Olyan általános iskolát szeretnénk működtetni:

- amelyik rugalmasan képes alkalmazkodni a társadalmi elvárásokhoz, a tanulók, a szülők és a fenntartó aktuális igényeihez.
- ahová a tanulók szívesen járnak, mert megértő, motiváló és szerető légkör veszi körül őket,
- ahol a természetes gyermeki kíváncsiságot megőrizve, az életkori sajátosságaiknak megfelelő módszerekkel tanulhatnak a diákok,
- ahol a széleskörű tevékenységkínálat segítségével a gyerekek képességei sokoldalúan fejlődhetnek, és a tanulás motivációs alapja a sikerélmény,
- ahová mindezekért a szülők szívesen hozzák gyermekeiket,
- ahol a nevelőtestület minden tagja fontosnak érzi magát, megtalálják önmegvalósításuk színtereit.

III.8. Az egész napos iskola

Egyetértés alakult ki abban, hogy egész napos iskola elsősorban abban a modellben képzelhető el, amikor a tanítás és a szabadidős tevékenységek egész napra elosztott formában, rugalmas napirend kialakítására adnak lehetőséget. Ennek egyik előnye a tanulók egyenletesebb leterhelése, mert a modell kialakítását az a törekvés vezérli, hogy az iskolában töltött időkeretbe beleférjen a tehetséggondozás, a felzárkóztatás, a sport, a szakköri (hobby) tevékenység. Ennek következtében nyílik lehetőség külön órakeret nélkül a differenciális pedagógia alkalmazására, a házi feladat elkészítésére és az esetleges korrepetálás és/vagy tehetséggondozás megvalósítására is.

Az egész napos iskola-program szereplői és „felhasználói” (tanuló egyének) számára) is megfogalmaz célokat: javítani a pedagógusok együttműködési, módszertani kultúráját, alakítani a folyamatra és a saját munkájukra vonatkozó reflektív szemléletet, elősegíti a pedagógusok új (hálózati) tanulási és együttműködési formáinak terjedését. Támogatja azokat a törekvéseket, amely elősegítik a tanulók lemaradás-kimaradás mutatóinak javulását, a felzárkózási és tehetség - kibontakoztatásának lehetőségeit.

Az egész napos iskola ebben a felfogásban nem csak a tanóráról és az ott alkalmazandó módszerekről szól, hanem a közösség építéséről, a szociális tér kiszélesítéséről, az egyén lehetőségeinek megteremtéséről is. Ezek a célkitűzések túlmutatnak az iskolai kereteken, mert megvalósulásuk esetén erős hatást gyakorolhatnak a társadalmi fejlődés kedvezőnek tekinthető irányára, sok más mellett a szolidaritás és a társadalmi kohézió erősödésére,

A két tanító kölcsönös együttműködéssel dolgozik egy adott osztályban, a tantárgyakat pedig megosztva tanítják. Mivel a gyermek 8 órát tölt az iskolában, így ennek a rendszernek talán a legfontosabb alapja, hogy az egész nap során a gyermek életében rendszer legyen, hiszen a rendszeresen ismétlődő tevékenységekhez, programokhoz könnyebben tud alkalmazkodni.

A kerettantervi kötelező óraszámok mellett az órarendben feltűnik az önálló munka, szabad foglalkozás, képességfejlesztés óraszámja is. Ezeket az órákat változatosan délelőtt, és délután valósítjuk meg. Az eltérő tanulási tempó miatt ebben az esetben a differenciált feladat adásával lehet az összhangot megteremteni.

Az „egésznapos” iskolarendszer nagymértékben megkönnyíti mind a gyermek, mind a szülő mindennapjait.

A nap ráhangolással és a napi feladatokra történő ráhangolódással kezdődik. Ennek kettős célja van: egyrészt a beszélgetést irányító pedagógus képet kap a tanítványai aktuális motivációs, hangulati, aktivitási stb. állapotáról, másrészt lehetőség nyílik nevelési-szocializációs helyzetek kezelésére.

Az időben egész napra elosztott program lehetőséget ad arra, hogy elmélyültebben foglalkozzanak a tananyaggal, és ne kerüljön a gyerek 45 percenként erős váltást igénylő helyzetbe. A következő szakasz egy szabadidős sáv, amely a felfrissülést, feltöltődést teszi lehetővé. A tanítási-tanulási folyamathoz köthető blokk ad lehetőséget az egyéni fejlesztésre, egyéni feladatadásra- és megoldásra (pl. házi feladat), de ebben nyílik lehetőség tehetséggondozásra és felzárkóztatásra is.

Egy nap terve

1	Indítás	csoport	Bemelegítés - részletes tervét a tanár készíti el
2	Tanórák	Az iskolára jellemző hagyományos keretek között	
3	Modul-programok	csoport	Pl. mini-projekt, team-munka
4	Sport, lazítás - szünet	csoport	Kapcsolódva a modulokhoz
5	Személyre szabott menü	Egyén, pár vagy kiscsoport, de lehet nagycsoport is.	
6	Tanórák	Az iskolára jellemző hagyományos keretek között	

Ebéd után szabadidős tevékenységek zajlanak, szabad játék, majd újra tanulási blokk következik. A nap végén reflektálnak a történetekre, és nem visznek haza a gyerekek házi feladatot, mert az időkeretbe belefért az egyéni önálló tanulás is.

Értékelés az egész napos iskolában

Alapelvei:

1. Az egész napos iskola pedagógiai tevékenységében az értékelést olyan *pozitív folyamatnak* tekinti, amely az egyéni fejlődésről és eredményről ad fontos információt, és amely felhasználható az összes tanuló, beleértve a tehetséges, de a sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztésére, nevelésének-oktatásának javítására is.
2. Az egész napos iskolában zajló értékelés minden egyes tanuló érdekeit szolgálja. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a tanulók sikeres iskolai pályafutását és aktív részvételét támogatja.
3. Az értékelési módszerek és az értékelési alapelvek kiegészítik és támogatják egymást.
4. Az értékelés törekszik az egyéni sajátosságok el- és megismerésére.

Fentiekből következik, hogy:

- Az értékelésben különböző szereplők jelennek meg. A tanárok, az iskola többi dolgozója, külső szakértők, sőt, a szülők és maguk a tanulók is potenciálisan részesei lehetnek az értékelési folyamatnak. Valamennyi szereplő egymástól eltérő módon használhatja fel az értékelés révén szerzett információkat.
- Az értékelés során szerzett információ nem csupán a tanulóra vonatkozik, hanem a tanulás környezetére (esetenként még az otthoni környezetre) is.

Az értékelés kontextusa

1. Az értékelés támogatja a sokféle értékelési eljárás, módszer és eszköz használatát.
2. A tanulót nem egy adott helyzetben értékeli, hanem tanulási környezetét és folyamatát is vizsgálja.
3. Az értékelés során nem pillanatkép készül, hanem tanárok, szülők, tanulók együttműködési folyamatában azt vizsgálják, hogyan tanulnak?

Előnyei:

a két tanító tantárgycsoportban tanít, megoszlik a felelősség, a teher és a feladatvállalás is (pl.: farsangi készüllet)

a tanórák mellett az önálló munka és a képesség fejlesztő órákon lehetőség nyílik a gyakorlásra, a házi feladat elkészítésére, így a gyerekek hétköznapi napokban csak olvasnivalót visznek haza. De több a lehetőség a felzárkóztatásra is

vannak közös képesség fejlesztő órák, amelyeken bonthatjuk az osztályt (30 főnél ez igen előnyös), vagy itt is gyakoroltathatunk a lemaradókkal, felzárkóztathatunk, későbbi évfolyamokon versenyre való felkészítésre is használhatjuk majd

több idő jut a dramatizálásra, szituációs játékok játszására, bábozásra, rajzolásra, kézügyesség fejlesztésre, mesehallgatásra...

mivel az egyik délelőtt csak magyarul tanulnak, a másik délelőtt csak matek tanulnak (és ez felváltva) az órakeret rugalmasabb, mert nincs 45 perc közé szorítva, ha az egyik órán valamit nem sikerül befejezni átcsúsztathatjuk a másik órába

az osztályközösség hamarabb kialakul, mert délután is a megszokott társaikkal, tanáraikkal vannak, nem úgy, mint esetleg a napköziben

NAGY-NAGY ELŐNYE A TARTÓS KÖNYVEK MIATT VAN: a tartós könyvekbe nem dolgozhatunk, csak manuális eszközökkel és szóban végezzük a feladatokat (koronggal kirakjuk a hangokat, pálcikával szavakra bontjuk a mondatot). Ugyan ezt végigvezetjük már írásban, munkafüzetben is, mert csak ebben dolgozhatunk. Tulajdonképpen megünnepeljük végig a feladatsorokon. Ez igen jó, mert a hangokra bontás remekül megy, ami később a tollbamondásban lesz nagy segítség. De erre csak a délelőtti tanítási keretben nem lenne idő, vagy csak felületesen, az pedig nem annyira hatékony.

Alsó tagozatban a szülői igényeknek megfelelően egész napos nevelés-oktatást biztosítunk, kéttanítós rendszerben. A gyermekek nevelését-oktatását minden osztályban két tanító irányítja. A tanulók naponta 8.25 órától 16 óráig tartózkodnak az iskolában. A tantárgycsoportos oktatás garancia a folyamatos műhelymunka megvalósítására, a szakmai tapasztalatok átadására, a tartalmi és módszertani egységesség kialakítására. Ez a munkaforma jó lehetőséget biztosít a tanítók számára, hogy pedagógiai arculatukat megőrizve és kiteljesítve magas szinten legyenek képesek tantárgyaik tanítására. A délelőtti és a délutáni tanítási órák között gazdag és színvonalas szabadidős tevékenységekkel, önálló tanulással, gyakorlással töltik idejüket a tanulók. A napi időbeosztás jobban megfelel a gyermekek életkori sajátosságainak, és egyenletesebb terhelést biztosít számukra.

III.9. A középiskola pedagógiai céljai és feladatai

Nevelő-oktató munkánk során fejlesztjük az anyanyelvi, idegen nyelvi kommunikáció, matematikai, természettudományos, digitális, a hatékony és önálló tanulás, a szociális és állampolgári, a kezdeményezőképeség és vállalkozói, az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség kompetenciáit. Különösen nagy hangsúlyt fektetünk az anyanyelvi, az idegen nyelvi, a természettudományos és a digitális kulcskompetenciának.

A középiskolai évfolyamainkon folyó nevelő-oktató munka célja, hogy:

- a) Kiterjessze és elmélyítse a tanulók általános műveltségét, a szakgimnáziumban alapozza meg a szakmai műveltséget is.
- b) Felkészítse a tanulókat az érettségi vizsgára, a felsőfokú tanulmányok megszerzésére, a munkába állásra.
- c) Kialakítsa a tanulóknál az élethosszig tartó tanulás igényét és az erre való készséget, képességet.
- d) Tovább építse a tanulóknál a nemzeti és európai azonosságtudatot, az egyetemes kultúra értékeinek megbecsülését.
- e) Biztosítsa az eltérő adottságú és motivációjú tanulók számára az intellektuális, érzelmi, testi-lelki fejlődés lehetőségét.
- f) Biztosítsa, hogy a diákok érdeklődésüknek, képességeiknek, eredményeiknek, pályaválasztási szándékaiknak megfelelően tanulhassanak.
- g) A képzés során részesítse előnyben a képességek és készségek fejlesztését, mozdítsa elő a tanulóknál a konstruktív attitűd kialakulását.
- h) Csökkentse a tanulási kudarcok mértékét és biztosítsa az iskola eredményes befejezését.
- i) Segítse elő a szocializációs készségek kialakulását, fejlessze a diákokban az önmagukért, társas környezetükért és a tágabb természeti-társadalmi környezetért
- j) érzett felelősséget, természetes legyen egymás tisztelete és mások értékeinek megbecsülése, a fegyelmezettség.
- k) Nevelje a diákokat nyitottságra a változások iránt, hogy adott esetben tulajdonosi, vállalkozói szemlélettel kreatív módon tudjanak alkalmazkodni az élet változó feltételeihez.
- l) Tudatosan készítse fel a különböző társadalmi szerepekre: az állampolgári, az értelmiségi, a munkavállalói, a fogyasztói, a családtag szerepre.

Mindezen gondolatok mentén közvetítjük

- az alapvető, tudományos igényű ismereteket,
- az etikai értékeket,
- a helyes magatartási és viselkedési normákat,
- az anyanyelv igényes használatát.

III.10. A középiskolai évfolyamokon folyó nevelő-oktató munka feladatai

- a) ***A tudományos nevelés, az értelmi képességek fejlesztése területén:***

- Tantárgyi és tantárgyközi tartalmak és tevékenységek révén elsajátítható, korszerű tudást közvetítsen.
- Válgék meggyőződésé, hogy a humanizmus, az emberi élet és tevékenység alapértéke (a durvaság, az agresszió, a kizárólagosságra törekvés negatív jelensége).
- a személyi-, a magán- és a közösségi tulajdon tisztelete és védelme, az etikai, az esztétikai, a természeti és az ember által létrehozott értékek megbecsülése.
- Számoljon a fogyasztói javak jelenlétével, de tudjon szembenézni ezek elérhetetlenségével, az egzisztenciális gondokkal is.
- Fontos annak belátása, hogy a fegyelem, a tudatos mérlegelés, döntés nyomán önként vállalt szabályok betartása biztosítja a harmonikus életvezetést, a társas kapcsolatok kedvező alakulását.
- Válgék meggyőződésé, minél nagyobb az erkölcsi szabadságunk, annál nagyobb a felelősségünk.
- A problémák felvetésén, megismertetésén túl fontos a részértékek bemutatása, elsajátíttatása, mintaadás (önbecsülés, önismeret, tolerancia, szeretet, bizalom, tisztelet, szolidaritás, tapintat, segítségnyújtás, illemtudó viselkedés). • A tanulók alkossanak véleményt a világ égető gondjairól: a kábítószer terjesztése és fogyasztása, a terrorizmus, a kiáltó ellentétek: gazdagság és szegénység, az elszegényedő, éhező népek, a háborúk által megnyomorítottak, a szülőföldjükről elűzöttek szenvedése, a túlnépesedés, népességfogyás.
- Törődjenek szűkebb és tágabb környezetük védelmével.

b) Az érzelmi kultúra területén

- Annak beláttatása, hogy az érzelmek szükségleti természetűek, irányultságuk, intenzitásuk szerint különbözőek.
- Neveljen a család, a szülők, testvérek, rokonok szeretetére, az osztálytársak, tanárok, a környezetükben élő emberek tiszteletére.
- Neveljen együttműködésre, kooperációra, arra, hogy a társas kapcsolatokban nélkülözhetetlen a felelősségérzet, kötelességérzet.
- Neveljen a nemzet-haza, patriotizmus, lokálpatriotizmus, Európa, a világ, azaz szűkebb és tágabb környezetünk ismeretére, megbecsülésére és egységben látására. Fontos a nemzeti hagyományok és a nemzeti azonosságtudat ápolása, fejlesztése.
- A hazafiság tartalmának szükségszerű módosulását inspirálják korunk tendenciái, az integrációs törekvések, a migráció, stb.
- Ismertesse meg a civil társadalom egyre növekvő szerepét, az egyén és az állam felelősségkörének behatároltságát a demokráciában.
- Az Európához való tartozásunk érzésének erősítése mellett fontos a más népek, kultúrák iránti nyitottság, megbecsülés, megértés igényének kialakítása

c) A kulturális művészeti értékek területén

- Neveljen a kulturált magatartás, kiegyensúlyozott életvitel, megfelelő öltözködési szokások, a szabadidő kulturált, személyiséget gazdagító eltöltése iránti igényre. Szakközépiskolásoknál - mivel szolgáltatói szakmára készülnek - a szolgáltatói magatartás elsajátítására.
- Az esztétikum világában (természet, társadalom, művészetek) megjelenő esztétikai minőségek észlelésére, felismerésére, az esztétikai élmények igénylésére, a befogadás folyamatában egyre csiszolódó ízlés fejlődésére.
- Az alkotásra képes tanulók tevékenységének kibontakoztatására, illetve gondoskodás arról, hogy a hozzáértő emberek ezt megtehesék.

d) *Az egészséges életmód értékei, test és lélek harmóniája*

- Tudatosan óvják testi és lelki egészségüket.
- Testi erő és kondíció, fittség, teherbíró-, teljesítő-, feszültségtűrő és feszültségoldó képesség fejlesztése.
- A higiénés szokások továbbépítése, rögzítése.
- Pszichés összeszedettség, optimális konfliktuskezelő képesség.
- Pozitív gondolkodás, mentálhigiénés kiegyensúlyozottság.
- Rendszeres életvezetés, egészséges bioritmus kialakítása.
- A szenvedélybetegségektől való elhatárolódás, testedzés, sportolás, szabad levegőn való tartózkodás, betegségek megelőzése.
- legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz kezelés módszereinek alkalmazására.
- Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére.

e) *Felelősségvállalás másokért, önkéntesség*

- a hátrányos helyzetű, vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása a tanulóknál úgy, hogy saját élményen, tanuláson keresztül ismerik meg e csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét.

f) *Fenntarthatóság, környezettudatosság*

- A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát
- a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, **takarékosan** és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

- Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára
- Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek el, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

g) *Gazdálkodásra, takarékosagra nevelés*

- A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világ gazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról.
- Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát, lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásra utaltságát.

h) *Médiatudatosságra nevelés*

- Cél, hogy a tanulók a média révén globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét.
- A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékkelvű megszervezésére, tudatos alakítására.
- A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusaival, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelenségével.

i) *Az iskola készítsen fel a különböző társadalmi szerepekre*

- A diák értse meg, hogy az iskoláskori tanulói szerep azért fontos, mert ebben az időszakban alapozzuk meg jövőnket, ekkor szerezzük meg az általános műveltség és a szakmai tudás alapjait. A mai, még inkább a jövő társadalmi tudásalapú, amely gyorsan produkálja az új tartalmakat, amit a felnőtt tanuló egy életen át, folyamatosan kell, hogy megszerezzen. Az iskoláskorban kialakított, megszerzett képességek meghatározóak az eredményességben.

Az állampolgári szerep

- A tanuló ismerje a környezetében zajló eseményeket, készségévé válják az egyéni, a csoport- és a közösségi érdekek egyeztetése, annak megértése, hogy a szabadság nem azonos a szabadossággal, a demokrácia a rendnélküliséggel. A demokratikus életformában a jogok és a kötelességek összetartoznak.
- Az állampolgári nevelés feladata a felelős, tudatos (állam) polgárrá nevelés érdekében azon technikák, ismeretek elsajátíttatása, melyek lehetővé teszik a hatékonyabb jog- és érdekérvényesítést. Az elméleti ismeretek átadása mellett (kiemelten történelem, osztályfőnöki óra) igen fontos a gyakorlati felkészülés, melynek fontos színterei az iskolagyűlések, diákönkormányzatok.

A munkavállalói szerep

- Készüljön fel a munkavállalásra, részese legyen az önkiszolgáló, szervező, szellemi munkának, a tevékenységek gyakorlása, az utasítások elfogadása, az engedelmesség, a folyamatba való beilleszkedés akkor is fontos, ha nagy jelentősége van az önállóságnak, az egyéni döntéseknek, a felelősségtudatnak, a pontosságnak, az igényességnek, az ügyességnek, a kreativitásnak, az önellenőrzésnek.
- Legyen kész az új ismeretek befogadására, a munkaerőpiac diktálta változásokra, a reálisan felmért, idejében végrehajtott pályakorrekcióra. Legyen képes önmaga menedzselésére, érdekei érvényesítésére.
- A munka, mint alkotás, teremtés ötvözi az etikai, esztétikai, intellektuális értékeket.

Fogyasztói szerep

- Igényes, ugyanakkor racionális fogyasztás az anyagi, a kulturális, az információs értékek területén. Felnőttként se legyen pazarló, pusztító, romboló fogyasztója a javaknak.
- A családi szerepek: Az egyes generációk egymás mellett élése, az idősebbek, a gyermek és felnőtt családtagok egymáshoz rendezett viszonya az alapja annak, hogy a társadalom egyes csoportjai értéktisztelők, azok funkcióit megértők legyenek. A társadalomba való beilleszkedés elsődlegesen a családon keresztül történik.
- Az iskolának az új információs környezetben eligazodni tudó fiatalokat kell nevelni.
- Az információs és kommunikációs kultúra a megismerést, az eligazodást, a tanulást, a tudást, az emberi kapcsolatokat, az együttműködést, a társadalmi érintkezést szolgáló információk megtalálása, felfogása, megértése, szelektálása, elemzése, érték

III.11. Az általános iskola képzési rendje

Az alapfokú nevelés-oktatás szakasza, amely az első évfolyamon kezdődik, a nyolcadik évfolyam végéig tart és két részre tagolódik:

- az első évfolyamon kezdődő és a negyedik évfolyam végéig tartó alsó, és
- az ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozat,

Iskolánkban nincs egész napos oktatás, ezért ennek nincs elfogadott programja.

A köznevelési törvény 27§. (2) bekezdése szerint „általános iskolában a nevelés-oktatást a délelőtti és délutáni tanítási időszakban olyan módon kell megszervezni, hogy a foglalkozások legalább tizenhat óráig tartsanak” és a tanuló kötelessége, hogy ezeken a foglalkozásokon részt vegyen”.

Iskolánk minden tanuló számára megszervezi ezt, aki igényli.

III.12. A gimnáziumi, szakgimnáziumi és szakközépiskolai képzés

Négy évfolyamos gimnáziumi képzés

A Magiszter Alapítványi Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Szakgimnázium, Szakközépiskola, és Alapfokú Művészeti Iskola a nappali tagozatos gimnázium kettős funkciójának magas szintű megvalósítására törekszik:

- széles körű általános műveltség megalapozása,
- felkészítés felsőfokú tanulmányokra.

A négy évfolyamos gimnáziumban a nevelés és oktatás a 9. évfolyamon kezdődik és a 12. évfolyamon fejeződik be. A nevelő-oktató munka célja az általános műveltség kiterjesztése és elmélyítése, az érettségi vizsgára és a felsőfokú tanulmányokra történő felkészítés.

A négy évfolyamos gimnázium az óratervének elkészítésénél figyelembe vettük, hogy egy tanulónak heti szinten mennyi lehet a kötelező és a szabad választott órája.

A képzés általános elvei, céljai, követelményei

Alapvető cél a színvonalas középfokú oktatás korszerű és igényes ismeretek közvetítésével és a személyiség fejlesztésével. E cél megvalósításának érdekében a differenciálás és a speciális képzés lehetőségeit kiemelten érvényesítjük.

Az iskolánkból kikerülő tanulók az oktatási-nevelési folyamat eredményeképpen önállóan és kreatív módon legyenek képesek saját tudásuk bővítésére, azaz a megszerzett ismereteik alkalmazhatók legyenek mind a napi gyakorlatban, mind pedig a továbbtanulás során.

Célunk a világra és a lokális problémák iránt nyitott fiatalok kibocsátása iskolánkból, akik sokoldalú alapokkal rendelkeznek és igényes tudás birtokában - a specializáció következtében - magasabb szintű képzésben vagy a munka világában is megállják a helyüket.

Követelmény, hogy tanulóinkra legyen jellemző

- a szilárd alapműveltség és a nyitott sokoldalúság,
- egymás tisztelete és a mások értékeinek megbecsülése,
- aktivitás a közösségi életben (elsődlegesen az iskola életében),
- a komplex látásmód, valamint az analizáló és szintetizáló gondolkodásmód alkalmazása,
- az összehasonlítási, csoportosítási, rendszerezési készség általánosítás és következtetés képessége,
- a helyes kommunikáció és előadásmód (anyanyelven és legalább egy idegen nyelven),
- a digitális kulcskompetenciák alkalmazása,
- a csoport- és csapatmunkára, együttdolgozásra való képesség és hajlandóság.

Iskolánk többcélú intézményként egyszerre valósítja meg nappali, esti és levelező tagozaton a gimnáziumi **képzést**, illetve lehetőséget kínál a felnőttoktatás keretében szakmaszerzésre a szakgimnáziumi és szakközépiskolai képzésre.

Felnőttoktatás nappali munkarendű gimnáziumi képzés szerkezete

Iskolánk négy évfolyamos gimnáziumi képzést folytat. Tanulóink gimnáziumba jelentkezésének egyben középiskolai pályafutásának alapvető célkitűzése az, hogy a képzési szakasz végén érettségi vizsgát tegyenek úgy, hogy az lehetőséget nyújtson számukra felsőfokú tanulmányok folytatására vagy szakképzésbe való bekapcsolódásra.

A gimnáziumi képzésben kiemelt jelentőségű az idegen nyelv és az informatika oktatása. Az általános gimnáziumi irányultságú osztályt azoknak a tanulóknak ajánljuk, akik általános érdeklődésűek, még bizonytalan pályaválasztási szándékú, jó képességű diákok.

Szolnokon művészeti orientációjú gimnáziumi, választható fakultációs képzést kínálunk:

- a szolnoki tagintézményünkben tánc, grafika, szobrászat, dekoratőr ágakban

Felnőttoktatás: az esti és levelező munkarendű gimnáziumi képzés szerkezete

Az esti munkarendű gimnáziumi képzés keretén belül a gimnáziumi felnőttoktatás valósul meg tagintézményenként, évfolyamonként egy-egy osztályban.

Olyan ismereteket és képességeket nyújt, amelyek átfogják az általános műveltségelemeket, tekintetbe véve a tanulók élettapasztalatait és korábbi (általános iskolai illetve megszakított középiskolai) tanulmányait, rendezve és kiegészítve ezek eredményeit. Ebből kiindulva a felnőttek gimnáziuma megteremti az érettségi, a középfokra alapozott szakképzés, a felsőfokú továbbtanulás, a munkaerőpiacon történő előnyösebb elhelyezkedés, illetve a szakmai végzettség megszerzésének lehetőségét.

A tananyag tantárgyi és tantárgyközi tartalmait, tevékenységformáit közvetítik és továbbfejlesztik a kommunikációs és a tanulási képességeket, az élethosszig tartó tanulás igényeinek és az erre való képességek kifejlődésének érdekében. Alkalmat adnak a tanulók életvitelének, társadalmi létformáiknak és a világban való tájékozottságuk továbbfejlesztésére.

Rehabilitációs lehetőséget biztosítanak korábbi iskolai kudarcuk kompenzálására. Módot nyújtanak a tanulók személyiségének minél átfogóbb fejlesztésére, szocializálására.

A gimnáziumi képzés szakaszai, céljai:

A gimnáziumi képzés az alábbi szakaszokra tagolható:

- általános műveltségek megalapozó képzés 9-12. évfolyam.
- továbbtanulásra felkészítő intenzív képzés 11-12. évfolyam.

Általános műveltséget megalapozó képzésben az alábbi pedagógiai és képzési célok kapnak hangsúlyt:

- a tanulók tudásának egységes szintre hozása,
- az általános műveltség alapjainak általános iskolában megkezdett megszerzése,
- a NAT által preferált kulcskompetenciák fejlesztése, elmélyítése,
- a tanulók kiegyensúlyozott iskolai beilleszkedésének elősegítése,
- a helyes tanulás-módszertani sémák elsajátíttatása,
- a tehetséggondozás megkezdése, versenyeztetés,
- a komplex személyiségfejlesztés kiteljesítése

III.13. A szakmai képzés szerkezete és pedagógiai céljai

A szakgimnáziumi képzés szerkezete

Iskolánkban művészeti szakgimnáziumi képzés folyik. Tanulóink jelentkezésének, egyben középiskolai pályafutásának alapvető célkitűzése az alábbiak:

- a 4 évfolyamos képzési szakasz végén érettségi vizsgát tegyenek, még hozzá úgy, hogy az lehetőséget nyújtson számukra felsőfokú tanulmányok folytatására,
- a 4 évfolyamos képzési szakasz ideje alatt olyan szakmai előkészítő képzés biztosítása, mely lehetővé teszi számukra, hogy az érettségi után iskolánkban vagy egy másik szakképző intézmény szakképzési rendszerében bekapcsolódjanak,
- az érettségi vizsga után következő 1 vagy 2 évfolyamos szakasz végén szakmai vizsgát tegyenek, melynek birtokában munkába tudjanak állni vagy felsőfokú intézményben folytathassák tanulmányaikat.

Érettségi vizsgával rendelkező tanulók részére 2 évfolyamos komplex szakmai vizsgára történő felkészítés folyik a szakmai programban részletezett művészet, közművelődés, kommunikáció és informatika ágazathoz tartozó szakmákban.

A szakgimnáziumi képzés szakszakai, céljai

A képzés az alábbi szakaszokra tagolható:

- általános műveltséget megalapozó képzés (9-12. évfolyam),
- szakképesítés megszerzésére felkészítő képzés (13-14. évfolyam).

Általános műveltséget megalapozó képzésben az alábbi pedagógiai és képzési célok kapnak hangsúlyt:

- a tanulók tudásának egységes szintre hozása,
- az általános műveltség alapjainak általános iskolában megkezdett megszerzése,
- a NAT által preferált kulcskompetenciák fejlesztése, elmélyítése,
- a tanulók kiegyensúlyozott iskolai beilleszkedésének elősegítése,
- a helyes tanulás-módszertani sémák elsajátíttatása,
- a választott szakirány megerősítése,
- a komplex személyiségfejlesztés megkezdése,
- szakmai előkészítő képzés.
- a választott szakirány további megerősítése, lehetőség a korrekcióra,
- intenzív felkészülés a középszintű érettségire,
- felkészítés a továbbtanulásra,
- folyamatos komplex személyiségfejlesztés.

A szakképesítés megszerzésére felkészítő képzésben az alábbi pedagógiai és képzési célok fogalmazhatóak meg:

- a munkavállalást biztosító szakmai ismeretek kialakítása,
- a választott szakképesítés elméleti és gyakorlati ismereteinek alkalmazás szintű elsajátítása,
- felkészítés a további, vagy magasabb szintű szakképesítés megszerzésére,
- a szakterületi műszaki és jogi szabályozás alkalmazási készsége,
- a szakembertől elvárt emberi tulajdonságok kialakítása,
- az önálló munkavégzés képességének kialakítása,
- felkészítés a szakmai vizsgára.

A szakgimnáziumi képzés különös hangsúlyt helyez arra, hogy a tanítási-tanulási folyamat megalapozza és továbbfejlessze a tanulók képességeit, motivációit az egész életen át tartó tanuláshoz.

Iskolánk szakmai programja a művészeti képzésekre épül, így a nemzeti és azon belül a művészeti kultúra alakulásáért érzünk és vállalunk felelősséget valamint feladatot a nevelő- oktató munkánk során.

Szakközépiskolai képzés

Iskolánkban kimenő rendszer 3 évfolyamos szakközépiskolai képzés folyik. Tanulóink jelentkezésének, majd képzésének célkitűzése hogy a 3 évfolyamos képzési szakasz végén szakmai vizsgát tegyenek, melynek birtokában munkába tudjanak állni.

Általános műveltséget megalapozó képzésben az alábbi pedagógiai és képzési célok kapnak hangsúlyt:

- a tanulók tudásának egységes szintre hozása,
- az általános műveltség alapjainak általános iskolában megkezdett Alapozásának folytatása,
- a NAT kulcskompetenciák fejlesztése, elmélyítése,
- a tanulók kiegyensúlyozott iskolai beilleszkedésének elősegítése,
- a helyes tanulás-módszertani sémák elsajátíttatása,
- a választott szakirány megerősítése,
- a komplex személyiségfejlesztés megkezdése,
- szakmai előkészítő képzés.

A szakképesítés megszerzésére felkészítő képzésben az alábbi pedagógiai és képzési célokat érvényesítjük:

- a munkavállalást biztosító szakmai ismeretek kialakítása,
- a választott szakképesítés elméleti és gyakorlati ismereteinek alkalmazás szintű elsajátítása,
- a szakembertől elvárt emberi tulajdonságok kialakítása,
- az önálló munkavégzés képességének kialakítása,

- felkészítés a szakmai vizsgára.

IV. A TANULÓK SZEMÉLYISÉGÉNEK FEJLESZTÉSÉVEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK, TEVÉKENYSÉGI RENDSZEREK ÉS SZERVEZETI FORMÁK

IV.1A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Intézményünk pedagógiai programja a fentiekben leírt és képviselt értékekre, valamint a helyi sajátosságokból adódó elvárásokban megfogalmazandó szükségletekre épül.

Ezért a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatainkat az alábbiakban határoztuk meg:

- a NAT-ban és a kerettantervben leírt egységes, alapvető tartalmak átadása, racionális elsajátítása,
- a kulcs kompetenciák fejlesztés
- a kompetencia alapú oktatás-nevelés érvényesítése a tanítás-tanulás során,
- a szakmai képzési irányelvek, az érettségi követelmények érvényre juttatása,
- az input méréseken alapuló, egyéni adottságokhoz alkalmazkodó differenciálás.

Pedagógiai programunk középpontjában a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll.

Célunk, hogy tanulóink a különböző szintű adottságaikkal, az eltérő mértékű fejlődésüket, az iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal, egyéb (érdeklődési körüket érintő) tevékenységükkel, szervezett ismeretközvetítéssel, spontán tapasztalataikkal összhangban minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

A különböző ismeretek elsajátítása során törekszünk a tanulók értelmi, önálló ismeretszerzési, kommunikációs, egészséges és kulturált életmód iránti cselekvési motívumainak, képességeinek a kialakításához, fejlesztéséhez.

IV.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk

A tanulók erkölcsi nevelése

Feladat: Az emberi együttélés szabályainak megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása. Válgják személyiségének részévé úgy, hogy ez ismeretek alapján cselekedjen.

A tanulók értelmi nevelése

Feladat: Az értelmi képességek kialakítása, fejlesztése. A tanulás az önművelődés vágyának, igényének erősítése. A felfedezés, a megértés, az alkotás, az érdeklődés és a vizsgálódás örömeinek fejlesztése.

A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelése

Feladat: Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása.

A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése

Feladat: Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.

Iskolánk környezete, udvara, lehetőséget biztosít a tanultak gyakorlati alkalmazására.

A tanulók akarati nevelése

Feladat: Az önismeret, a megismerő, gondolkodó, kifejező, alkotóképesség kibontakoztatása.

A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.

A tanulók nemzeti nevelése

Feladat: A szülőhely és hazánk múltjának és jelenének megismertetése, emlékeinek, hagyományainak tisztelete, ápolása, megbecsülése.

A hazaszeretet érzésének felébresztése, kialakítása, megerősítése.

Nemzeti jelképeink tisztelete viselkedéseikben is tükröződjön.

A tanulók állampolgári nevelése

Feladat: Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése.

Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt.

Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és helyi közéletben való részvételre.

A tanulók munkára nevelése

Feladat: Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása

A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.

A tanulók egészséges életmódra történő nevelése

Feladat: A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása.

Bűnmegelőzés

Az iskolának fokozott szerepet kell vállalnia a gyermek-és fiatalkori bűnözés megelőzésében. Meg kell teremteni a bűnmegelőzést is szolgáló helyi szabadidős, kulturális és sportprogramokat, különös figyelemmel a szegregált körülmények között élő fiatalok képességeinek a feltárására. A hatékony bűnmegelőzés érdekében együtt kell működni a rendőrséggel, az oktatási-nevelési, kulturális intézményekkel, a civil és üzleti szférával, egyházakkal és a helyi médiával.

A bűnmegelőzést már óvodáskorban meg kell kezdeni és iskolás korban pedig tovább kell folytatni. A bűnmegelőzés egyik hatékony módja a bűnözés okainak feltárása, ennek érdekében szoros kapcsolat alakul ki a rendőrség és az iskola között.

Drog prevenció

A drog jórészt lelki problémákra vezethető vissza. Akik ezekhez a szerekhez nyúlnak, azok valamilyen problémát, konfliktust nem tudnak megoldani magukban, baj van a mentális egészségükkel. A drog prevenció mentális kérdés: a fiataloknak olyan ismereteket adnak át, amelyekkel saját problémájukat kezelni tudják. A tanulókkal meg kell ismertetni a drogfogyasztás káros következményeit.

Az iskola - figyelembe véve a város drogstratégiát - a gyermekvédelmi felelős és az osztályfőnökök közreműködésével minden tanévben, a gyermekvédelmi munkaterv részeként tervezi az éves drogmegelőzési feladatokat.

A fogyasztóvédelem

A fogyasztóvédelem célja a fogyasztói kultúra fejlesztése, és a tudatos kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése a tanulóknban." (NAT)

A cél elérését a fenntarthatóság, azon belül a fenntartható fogyasztás fogalmának kialakítása, elterjesztése és fenntarthatóságnak a mindennapi életünkben fogyasztóként való képviselése jelenti.

Az értelem kiművelése, a kognitív kompetencia területén elvégzendő feladatok:

A tanulási motívumok fejlesztése: megismerési vágy fejlesztése, tanulási teljesítményvágy (sikervágy, kudarcfélelem) optimalizálása, tanulási kötelességtudat, ambíció, a tanulási életprogram fejlesztésének segítése (a tanulás gyakorlati értéke, továbbtanulási szándék, önfejlesztési igény).

A személyiségfejlesztésben a közvetett ráhatások mellett döntő - az érdeklődést, az egyéni fejlődési ütemet és képességeket figyelembe vevő - „személyre szabottság”, az egyéni bánásmód. Azt is fontos felismernünk, hogy „a nevelhetőségnek” korlátot állíthat az egyén személyiségstruktúrája, szociális háttere, az őt előzőleg ért hatások minősége, elsősorban a családi szocializáció, a szülők nevelési módszerei (követelő, megengedő, elhanyagoló).

A személyiségfejlesztő munkában kulcsfontosságú az aktív tanulói tevékenység. Erre törekszünk tanórán, a felkészülési, művelődési szabadidős programokban. Személyiségfejlesztő tréningekkel. Fontos hogy teret adjunk a színes, sokoldalú iskolai életnek, tanulásnak, a játéknak, a munkának. A tanulók ismereteket szerezzenek a személyiség-fogalom összetettségéről, a személyiség főbb jellemzőiről, alkotóelemeiről (temperamentum, attitűd, érdeklődés, szükséglet, életműködés, testalkat, készségek), a személyiségelméletekről és típusokról.

Fejlesszük a tanulók önismeretét, segítsük reális önismerethez, hiszen sajátosságainak, reakcióinak ismeretében jobban felkészülhet a tudatos magatartásra, jobban ki tudja alakítani viselkedési stratégiáit, kevésbé lesz kiszolgáltatva a körülmények hatalmának.

Teremtsünk lehetőségeket a különböző társadalmi szerepekre (állampolgári, értelmiségi, munkavállalói, fogyasztói, családtag) való felkészülésre, a felelős társadalmi magatartás kialakítására.

Járuljunk hozzá életmódjuk, motívumaik, szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához, meggyökereztetéséhez.

Kiemelt személyiségfejlesztő munka folyik a különbségek kezelésére kidolgozott programjainkban pl. egyéni fejlesztés, szakkörök.

V. TEHETSÉGGONDOZÁS, KÉPESSÉGGONDOZÁS, KIBONTAKOZTATÁST SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK

V.1. *Komplex tehetséggondozó program az általános iskolában*

A Magiszter Alapítványi Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Szakgimnázium, Szakközépiskola, és Alapfokú Művészeti Iskola Tiszavasvári tagintézményében tehetséggondozó csoportokat működtetünk a 2013/2014-es [tanévtől](#), az első osztálytól felmenő rendszerben. Az egész napos oktatás bevezetésével, szeretnénk a délutáni tanítás nélküli időt, úgy kihasználni, hogy ez fejlesztő és eredményes legyen minden tanulónk részére.

Valljuk, hogy minden gyerek valamiben tehetséges. A tehetség felismerése és kibontakoztatása viszont hosszú és nehézkes folyamat. A tehetséggondozásunk kiemelt területei a tantárgyi fejlesztésen kívül a művészetek- elsősorban a képzőművészet és a sport ezen belül is a futball tehetségek gondozása. Az első osztályba beiratkozott gyerekek szülei nyilatkoznak arról, hogy a délutáni foglalkozások keretében a sportot, vagy a képzőművészetet választják gyermekeiknek. - Ezekben az években elsősorban a tehetség általános képességeihez tartozó elemeket kell hatékonyan fejleszteni. - A fejlesztő munkának egyik kritikus pontja, hogy mely életkorban kezdjük el a speciális tehetségfejlesztést. Ez mindig függ az adott speciális képességtől, annak megjelenési idejétől. Például a zenei, matematikai és bizonyos mozgásbeli tehetség már óvodáskorban megjelenhet, s ezek programszerű fejlesztése már akkor fontos, gyakran azonban csak későbbi életkorban nyilvánulhat meg a tehetség.

Komplex tehetséggondozó programot működtetünk, melynek célja:

- a tehetségigéretű gyermek erős oldalának fejlesztése
- a mentorált tanuló (tehetséggel összefüggő) gyengeségeinek kompenzációja
- „megelőzés”, „légkörjavítás”; olyan területek támogatása, amelyek kiegészítik a direkt tehetségfejlesztést

A tehetségigéretű gyermek erős oldalainak fejlesztése:

Tehetséggondozásunk fontos eleme az, hogy a tantárgyi keretekben folytatott oktatásnál alkalmazzuk azokat a módszereket, mely az egyéni bánásmód kialakítását segítik, megteremtik az egyéni haladás lehetőségét. Így a projektmódszert, a kooperativitást, a differenciált tanulás-szervezést.

Az identitás fontos része, a roma kultúra megismerése. Tanulóink roma származású gyerekek, akiknek a roma művészet és kultúra megismerése is segítheti az önismeret fejlődését. Ezért a tantárgyi keretekbe továbbra is integráljuk- rajz, magyar irodalom, ének, történelem-a roma kultúra elemeit. Délutáni komplex tehetséggondozási programunknak is része a cigány népismeret tanítása.

A második osztálytól kezdve specializálódnak a gyerekek a délutáni foglalkozásoknál. Ekkorra a két tehetséggondozó területen lehetőleg véglegesen eldöntjük, hogy ki melyik területen fejleszhető tovább. Itt a képzőművészet és a sport a két fő irány. Egyéni fejlesztési tervek alapján kezdődik a tehetség kibontakoztatása. A tanulóknak egy portfóliót állítunk össze, mely végig kíséri az általános iskola befejezéséig. Támogatókat kell keresnünk ahhoz, hogy a legtehetségesebbeket tovább tudjuk mentorálni a középiskolában is.

Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik.

Az egyéb foglalkozások működési rendje

Az egyéb foglalkozásokra való **jelentkezés** módját az iskolavezetés határozza meg.

Az egyéb foglalkozásokon a tanuló egyéni jelentkezés útján, a szülő írásos nyilatkozata alapján vehet részt. A jelentkezéshez csatolt szülői hozzájárulást a szülő formanyomtatványon nyújtja be. A jelentkezés legalább fél évre szól, és a jelentkezést követően a foglalkozásokon való **részvétel kötelező**, a mulasztásokról szülői igazolást kell hozni.

Az egyéb foglalkozások megtartása előre meghatározott tematika (foglalkozási terv) alapján történik.

Az egyéb foglalkozásokról - jogszabályban előírt tartalommal - egyéb foglalkozási naplót köteles vezetni a foglalkozást tartó nevelő.

Az általános iskolai tagintézményben a tanulók sokoldalú fejlesztését, érdeklődésük kielégítését és a szabadidő hasznos eltöltését biztosítják a tanórán kívüli foglalkozások, amelyeket meghatározott időben és tematika szerint tartanak a pedagógusok

- Szakkörök
- Előkészítő foglalkozások
- Sportfoglalkozások
 - atlétika: alsó - felső tagozat
 - labdarúgás: alsó tagozattól
 - kosárlabda

A tanórán kívüli foglalkozás keretében kell biztosítani, továbbá:

- az iskolai sportkör működését,

- a tanulmányi, szakmai, kulturális versenyeket, házi bajnokságokat, iskolák közötti versenyeket, rendezvényeket,
- az osztálykeretben szervezett tanulmányi kirándulást,
- a környezeti neveléssel kapcsolatos feladatokat.

Szabadidős foglalkozások

A szabadidő hasznos és kulturált eltöltését biztosítják a különféle szabadidős programok szervezésével pld: túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdelutánok, táncos rendezvények. Ezen rendezvényeken a részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

Iskolai könyvtár használata

A tiszavasvári tagintézményben tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható könyvtár segíti. A jelenlegi kb. 3 ezer kötetes iskolakönyvtárat intenzív fejlesztés révén alkalmassá kívánjuk tenni a nyilvános és iskolai könyvtári funkciók ellátására.

Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata

A tanulók igényei alapján előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (pld: sportlétesítmények, számítógép stb.) a tanulók tanári felügyelet mellett egyénileg vagy csoportosan használják.

V.2. komplex tehetséggondozó program a középiskolában

(A különbségek kezelésére alkalmazott, fejlesztésközpontú speciális programok)

Ezek azért szükségesek, mert az oktatás és nevelés hagyományos, standardizált formáinál nagyobb lehetőséget nyújtanak a gyermekközpontú nevelés gyakorlati megvalósítására

A tehetséggondozó munka sikerének feltétele, hogy:

- a) a tehetség fogalmán ugyanazt értjük az átlag fölé emelkedő, manifesztálódott teljesítményt, cselekvést.
- b) a tehetség megnyilvánulhat az alábbi területeken
 - a szellemi képességek, intellektuális teljesítmények (szükséges feltételek: magas IQ, motiváció)
 - kreativitás és alkotókészség (eredeti, új megoldások, probléma keresés)
 - művészetekben (az ábrázoló és zeneművészet terén)
 - szociális területen (vezetői kvalitások)

A tehetség igazi kibontakozása akkor várható, ha a magas intellektus, a megfelelő személyiségjegyek (kreativitás, motiváció) ösztönző szociális háttérrel (családi, iskolai, baráti) párosulnak

- c) a tehetség felismerése minél korábban felvételi elbeszélgetéseken, órai, szakköri munka során, közösségi életben
- d) a tehetség gondozása, fejlesztése
 - tantárgyi fejlesztés szervezett keretek között
 - a tantárgyi órán a tananyag, illetve a tanítás differenciálása, a haladás gyorsítása, illetve gazdagítása az ismeretek mélyítésével, a terjedelem növelésével.
 - tanórai csoportbontások
 - a tananyagon túli képzés igényével: szakkörök, felvételi előkészítők, önművelési körök
 - helyi, megyei, egyéni felkészítés (ahol az igazi cél nem is elsősorban a versengés, hanem a felkészülési folyamat, az a fejlődés, amely végbemegy a gyermekben)
 - a pályázatokon való részvétel
 - egyéni fejlesztési tervek készítése, melyek az év eleji bemeneti mérések alapján fogalmazzák meg a fejlesztési célokat, fejlesztendő területeket

Tanórán kívüli foglalkozások:

- idegen nyelvi szakkörök
- ECDL vizsgára felkészítő tanfolyam
- képzőművészeti szakkör
- irodalom, művészet szakkör
- sport, természetjáró, horgász szakkör
- Diákjainknak mozi és színházlátogatásokat, sportnapokat, kirándulásokat szervezünk.

A diákmozgalomban, a diákönkormányzat különböző szintjein kibontakozhatnak a szervezői, vezetői tehetséggel bíró diákok

A tehetséggondozás egyben természetesen személyiségfejlesztés is (önismeret, tanulásmódszertan, új kulturális szokások), számos eleme bizonyos hátrányok (földrajzi, szociális, kulturális) kompenzálására is irányul.

A tehetséggondozás bármily fáradságos munka, mégis vonzó a tanár számára, hiszen komoly pedagógiai sikerélményt jelent.

A köznevelési törvény a tanulói jogok közé sorolja, s a pedagógus alapvető feladataként fogalmazza meg a tanuló képességének, tehetségének kibontakoztatását.

V.3. Felzárkóztatás

Az iskolai kudarc egyre inkább a szociális problémák eredőjeként van jelen a magyar társadalomban. Az oktatáshoz való jog a társadalmi integráció hatékony eszköze.

Tanulási kudarc okai a következők lehetnek:

- családi válsághelyzet (szülő halála, válás)
- deviancia a családban (alkoholizmus, agresszivitás, börtön)
- két inaktív szülő (munkanélküliség)
- szülők alacsony iskolázottsága, szakképzetlensége
- hátrányos térségben lévő lakóhely
- ingerszegény környezet,
- tartós betegség
- alacsony jövedelemszint, szegénység
- érzelmi zavarok, szeretet hiány, a szülő nemtörődömsége
- elhamarkodott, rossz iskolaválasztás, stb.

Mindezen hátrányok leküzdése tanítási órán csak az egyénre szabott tanítási program, a differenciált oktatás, a megfelelő motiváció, az állandó odafigyelés, a helyes pályaorientáció segítségével lehetséges. A hátrányok leküzdésére az egyéni fejlesztés hatékonysága érdekében mentori rendszer működtetése. Speciális szakemberek segítő munkája pl. pszichológus, szociális segítő.

A felkínált foglalkozások köre csupán lehetőség, el kell érünk, hogy a tanulóinkban belső motiváció alakuljon ki a tanulásra, mely aktivitásra készíti, hogy tudatosuljon benne, ő is felelős saját eredményeiért.

A szociális hátrányok leküzdésére önismereti tréningek alkalmazása, szupervízió alkalmazása. Pedagógusok részére esetkezelő csoportfoglalkozások szervezése.

A felzárkóztatási program célja tehát a felkészültségbeli hiányok pótlása, a szükséges megismerő, munkavégző, alkalmazási képesség fejlesztése, az ehhez szükséges motivációk megteremtése, előre lépés a tanulásmódszertan terén.

A felzárkóztatás szervezeti keretei

- a tanulás fontosságának tudatosítása osztályfőnöki és szaktárgyi órán
- **tanórai felzárkóztatás differenciált munkáltatással, otthoni feladatok adásával egyéni fejlesztéssel.**
- legrászorultabbak esetében tanórán kívüli felzárkóztatás, korrepetálás (jó, ha tanórához kapcsolódik 0-dik vagy 7-dik órában. Iskolán kívüli közösségformáló programok. (színház-mozilátogatás, felvilágosító előadások, kirándulások, tréningek)
- **egyéni fejlesztés keretében az input mérések alapján kompetenciafejlesztés is történik**
- ritkán előforduló részképesség zavart figyelembe vesszük, de korrekcióra - a szülővel egyeztetve - szakemberhez irányítjuk a gyermeket.

A felzárkóztató munkában különösen fontos:

- az értékelés következetessége, a siker, ill. kudarc kiszámíthatósága, ti. így a kudarc tűrése és feldolgozása erősítheti a gyermek pszichés ellenálló képességét
- a tanulónak legyen lehetősége, hogy más tárgyban, az iskolai élet egyéb területén elismerést vívjon ki.
- számolnunk kell azzal is, hogy a tanulmányi munkában sikertelen gyermekek magatartásában is rendellenességek, konfliktusok mutatkozhatnak (csöndes elzárkózás, vádaskodás, agresszivitás).

Az esetek nagy többségében a szisztematikus felmérő, ellenőrző, felzárkóztató munka elősegíti a jelentős hátránnyal induló tanulók hiányainak pótlását. Ez nagy előrelépést jelent az egész személyiségfejlődésében, az esélyegyenlőség lehetőségének megteremtésében. Hangsúlyozzuk a személyközpontú integrált nevelés fontosságát, az egyéni fejlesztési terv alapján történő patronáló munkát.

Az egyéni fejlesztéssel foglalkozó pedagógus a tanulóval - szülővel közösen állítja össze a patronált egyéni fejlesztési tervét. A fejlesztési terv vonatkozhat valamilyen tantárgyi tudás fejlesztésére, motiválásra, akaraterő fejlesztésre, kitartó munkavégzésre, önbizalom fejlesztésére stb., a tanulókat legalább három havonként értékelni szükséges / szöveges értékelés /. A mentor egyéni fejlesztési naplót vezet diákjairól, mely alapja az értékelésnek.

A tanulási kudarcnak kitett tanulókra jellemző az önbizalom hiánya. A helyes énkép kialakítására és önbizalmuk fejlesztésére egyéni életpálya fejlesztési tréninget szervezünk pszichológus bevonásával.

A cél nem lehet más, mint az, hogy könnyebben megtalálják helyüket a világban, egészséges énképük kialakuljon és problémáikon cselekvő módon legyenek úrrá.

Kiegészítésként megjelöljük a kooperatív tanulásszervezést, a projekt módszert, és a drámapedagógia eszközeit.

Tanítási órán kívül a programunkban felsoroltak mellett megjelöljük a patrónusi, mentori vagy tutori rendszer működtetését. Művészeti körök / dráma, irodalmi, idegen nyelvi, kézműves mozgókép kultúra / működtetését.

Iskolánk szaktanárai munkaközösségekben dolgoznak. Három munkaközösséget szerveztünk: humán, reál és osztályfőnöki munkaközösséget. A közös cél érdekében a munkaközösségi szervezeti formán túl más tanári együttműködési forma működtetését is fontosnak tartjuk:

- Értékelő esetmegbeszélések
- Problémamegoldó fórumok
- Hospitálásra épülő együttműködés
- Csapatépítő tréningek
- Nyílt napok szervezése
- Környezetvédelmi akciók
- Közösségfejlesztő programok

VI. SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOKAT ENYHÍTŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK

A szociális hátrányokkal küzdő tanulók felderítése nem mindig könnyű. A tanulók nem szívesen vallanak az otthoni szegénységről, néha egyenesen titkolják, félnek társaik lenézésétől. Az osztályfőnökök egy-egy induló osztály esetében feltérképezik az első pedagógiai fórumig az új tanuló családi hátterét.

Az általuk összegyűjtött információkat tagintézményenként az ifjúság-védelmi felelős (annak hiányában az igazgatóhelyettes) - összegyűjti és nyilvántartásba veszi. Az adatokat a tanuló iskolai tanulmányai idején a személyiségi jogok tiszteletben tartásával őrzi, majd - statisztikai adatok kivételével - megsemmisíti, amikor a tanuló elvégzi az iskolát. A nevelési problémás tanuló esetében - a probléma súlyától függően - a tanuló, az osztályfőnök, a gyermek és ifjúságvédelmi felelős, illetve a tagintézmény vezetése, iskola pszichológus együtt próbál megoldást találni a problémára.

Az osztályfőnök feladata a tanuló sorsának további nyomon kísérése és annak jelzése, ha ismételt beavatkozásra van szükség.

Szociális hátrányon olyan anyagi és kulturális életkörülményeket értünk, amelyek a tanulók egy részénél, az átlagnál gyengébb iskolai teljesítményt, vagy a tanulással kapcsolatos motiváció hiányát eredményezhetik. Okai lehetnek: szűkösebb anyagi életkörülmények, gyengébb kulturális ellátottság, a szülőknek az átlagnál alacsonyabb szintű iskolázottsága.

Az iskolai teljesítmény szempontjából meghatározó készségek és képességek kifejlesztésében a hátrányos családi környezet nem ad lehetőséget.

Iskolánk ezt a problémát az ifjúságvédelmi felelős és az osztályfőnökök kompetenciájába utalta. Ők kísérik figyelemmel az érintett tanulót, koordinálják a segítségnyújtás alábbi lehetőségeit:

- Felzárkóztató, ill. tehetséggondozó programok,
- pályaorientációs tevékenység
- felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről szülői értekezleten, fogadó órákon
- drog- és bűnmegelőzési programok kapcsolatfelvétel a szakszolgáltató intézményekkel
- pályázatok figyelése, részvétel ösztöndíj pályázatokon (pl. roma program, második esély gimnáziumi program)

A törvény a feladat megvalósításához az iskolának időkeretet biztosít, amely felhasználható csoportbontásra, nem kötelező (választható) tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokra. E foglalkozások részben ingyen, részben térítési díj - fizetése mellett igénybe vehető szolgáltatások.

A tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenység alapja a gyermek, a tanuló adottságainak, képességeinek, személyiségének megismerése, amely részben a tanórákon, szakmai gyakorlati foglalkozásokon, illetve a diákkal való találkozás minden szintjén történik.

Az újabb esély pályázat lehetőséget biztosít számunkra, hogy a hátrányos helyzetű, tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását egyéni fejlesztési tervek alapján végezzük.

Az egyéni fejlesztéssel foglalkozó pedagógus a tanulóval – szülővel közösen állítja össze a patronált egyéni fejlesztési tervét. A fejlesztési terv vonatkozhat valamilyen tantárgyi tudás fejlesztésére, motiválásra, akaraterő fejlesztésre, kitartó munkavégzésre, önbizalom fejlesztésére stb., a tanulókat legalább három havonként értékelni szükséges / szöveges értékelés /. A mentor egyéni fejlesztési naplót vezet diákjairól, mely alapja az értékelésnek.

A fejlesztési terv célja, hogy biztosítsa intézményünkön belül a szegregációmentességet és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. Iskolánk célja nem lehet más, mint az esélyteremtés a 16 évnél idősebb, de 25 évnél fiatalabb nappali és esti tagozaton tanulóknak, hogy minél sikeresebbek legyenek a munkaerőpiacon. Iskolánkba a kezdetektől fogva olyan fiatalok iratkoztak be, akik hosszú éveken keresztül próbálkoztak más középiskolákban tanulni, de lemorzsolódtak valami ok-okok folytán. Sokukban a munkaerőpiacon való elhelyezkedés kudarcai után érett meg a gondolat, hogy érettségi és szakképzettség nélkül nem képes elhelyezkedni. Tanulóink nagy többségére jellemző a rossz családi háttér. Diákjaink többsége csonka családban nevelkedik, apa modell nélkül. Sajnos többen már a rendőrség fókuszába is került törvénybe ütköző magatartás miatt. Mindezek tükrében iskolánk minden tevékenysége során igyekszik a hátrányos helyzetű diákok hátrányainak kompenzálására:

- a beiratkozásnál
- a tanításban, ismeretközvetítésben
- egyéni fejlesztéssel
- egyénekre szabott vizsgáztatással
- a tananyag kiválasztásában
- humán erőforrás – fejlesztésben,
- pedagógusok szakmai továbbképzésében
- a partnerség építésében
- a szülővel való kapcsolattartásban
- szakmai és társadalmi környezettel való együttműködéssel

A megvalósítás módszerei:

Kapcsolattartás:

- személyes beszélgetés a tanulóval, fejlődésének figyelemmel kísérése
- a szülői támogatás megnyerése
- fogadóóra tartása, konzultáció, tanácsadás a családtagoknak
- előadások tartása a meghívott szakemberekkel szükség esetén pszichológus, szociális segítő bevonása,
- kapcsolatfelvétel a szakszolgálatokkal, egyéb szervezetekkel.
- Anyagi támogatások igénylésének elősegítése:
- törvényben előírtak szerinti tankönyvtámogatás
- étkezési hozzájárulás
- rendkívüli és rendszeres gyermektámogatás kezdeményezése
- a jogszabályban előírt felzárkóztató programok ingyenes biztosítása (korrepetálás, sportprogramok, stb.)

VI.1. Pedagógiai eljárások a hátrányok leküzdésére

VI.1.1. Tanítási órán:

- segítő kapcsolat megteremtése, személyes beszélgetések,
- differenciált oktatás, az egyéni képességek kibontakoztatására való törekvés,
- az egyéni képességek figyelembevételével fejlesztő feladatok adása,
- bizalmat erősítő, megfelelő légkör a tanítási órákon,
- megfelelő motiváció,
- tanulási módszerek megismerttetése,
 - újszerű pedagógiai módszerek alkalmazása:
 - tevékenység pedagógia
 - kooperatív tanulásszervezés
 - élménypedagógia
 - drámapedagógia
- tanítást segítő eszközök (szemléltetőeszközök, könyvtár, stb.) hatékonyabb bevonása.

VI.1.2. Tanítási órákon kívül:

- a felzárkóztatás formáinak igénybe vétele (korrepetálás, fakultáció)
- tehetséggondozás (versenyeztetés egyéni foglalkozás)
- Tájékoztató (tanácsadás a diákok jogairól)
- kiemelt feladatnak tekintjük a drogellenes-drogprevenációs tevékenység szervezését,
- hatékony szabadidős, sport foglalkozások szervezése,
- önismereti, konfliktuskezelési tréningek szervezése,

- tréningek, előadások szervezése a drog prevenció jegyében,
- biztosítjuk a rendszeres egészségügyi vizsgálatokon való részvételt.

VI.1.3. Gyermekvédelmi hálózat igénybevétele:

- a veszélyeztetett helyzetű tanulókat nyilvántartásba vesszük és jelezzük a gyermekjóléti szolgálatok felé
- figyelemmel kísérjük az igazolt és igazolatlan hiányzásokat, és a lakóhely szerinti jegyzőnek - a rendeletnek megfelelően, tanköteles tanulók esetén - jelezzük
- tájékoztatást adunk a speciális segélyhívó számokról,
- közreműködünk a pszichológussal, szükség szerint a rendőrséggel és az önkormányzattal,
- konzultálunk az iskolaorvossal

VI.1.4. Pedagógiai eljárások

- speciális közösségi és szabadidős fejlesztő foglalkozások
- iskolai rendezvényeken való aktív részvétel (szereplések)
- szünidei programok, kirándulások, üzemlátogatások, kiállítás látogatás, művészeti programok, fesztiválok szervezése,
- szükség szerinti hátránykompenzáló, felzárkóztató foglalkozások
- egészségügyi szűrővizsgálatok (az egészségügyi illetve e nevelési problémák hátterében feltételezhető okok kiszűrése az osztályfőnök, az ifjúságvédelmi felelős feladata)
- Minden pedagógus felelőssége, hogy eszközeivel tompítsa a már meglévő társadalmi egyenlőtlenséget, mert minden tanulónak egyformán fontos a személyisége, legyen helyzete bármilyen hátrányos.

VI.1.5. Szociális hátrányok enyhítésének támogatási lehetőségei:

- a család bevonása (érdekeltté tétele) az iskolai programokban, különös tekintettel a már családdal rendelkező felnőtt tanítványok gondjainak segítésére,
- külső anyagi források feltárása és bevonása a hátránykompenzációba
- a hátrányos helyzetű tanulók integrált nevelésének szempontjából kiemelten fontos tevékenységi területeket

VI.1.6. Pedagógus továbbképzés

A gyakorló pedagógusoknak rendelkeznie kell a személyközpontú nevelés és differenciálás megvalósításához szükséges kompetenciákkal:

- tanórai differenciálás heterogén csoportban
- kooperatív tanulás tevékenységközpontú oktatás
- multikulturális tartalmak, interkulturális nevelés
- hatékony tanuló megismerési technikák, patronáló rendszer
- projektpedagógia
- drámapedagógia

E kompetenciák eléréséhez pedagógusaink számára továbbképzéseket, tréningeket szervezünk. Fontosnak ítéljük meg a tanulás - módszertani ismeretek átadását, önismereti foglalkozások szervezését.

VII. A KÖZÉPISKOLAI KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLATTAL KAPCSOLATOS RENDELKEZÉSEK

VII.1. Az iskolai közösségi szolgálat céljai

Az iskolai közösségi szolgálat sokféleképpen megvalósítható tevékenység, mely megvalósulási helyétől és formájától függetlenül a közösség érdekét is szolgálja az egyén személyiségének fejlesztése mellett.

Fejleszti a tanulók következő kompetenciáit:

- kritikus gondolkodás,
- érzelmi intelligencia,
- önbizalom,
- felelősségvállalás,
- állampolgári kompetencia,
- felelős döntéshozatal,
- hiteles vezetői készségek,
- szociális érzékenység, társadalmi felelősségvállalás,
- kommunikációs készség,
- együttműködés,
- empátia,
- konfliktuskezelés,
- problémamegoldás.

A kompetenciák fejlesztése mellett a pályaaorientációban is fontos lehet a tanulóknak az 50 órás iskolai közösségi szolgálat. Az iskola a közösségi szolgálat megszervezésével törvény adta kötelezettségének tesz eleget, segítve a tanulók érettségijéhez jutását. Az iskolai közösségi szolgálati program különös értéke, hogy tanórán kívüli tevékenységgel, informális és nem formális eszközök felhasználásával erősíti a tanulók szociális érzékenységét. A pedagógiai célokon túl, lényeges, hogy a végzett tevékenység legyen hasznos minden érintett számára. Érezhesse a tanuló, hogy olyan feladatot lát el, amellyel javítja a helyi közösség és a fogadó intézményekben élők, vagy dolgozók életminőségét, a tevékenysége, jelenléte hasznos a fogadó intézményekben élőknek, tevékenykedőknek, továbbá jelentsen segítséget a fogadó intézmények munkavállalói számára is. Fontos értéke a programnak, hogy a tanulók mindegyikének lehetőséget teremt a sikeres tevékenységre, az önmegismerésre, egyéni céljaik megtalálására. Mindezekon felül a személyes emberi kapcsolatok új színnel gazdagíthatják a tanulók életét:

- szociális és jótékonyági,

- oktatási tevékenységek
- kulturális, közösségi tevékenységek
- közös sport- és szabadidős tevékenység óvodáskorú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel.

VII.2. A közösségi szolgálat dokumentálása

Jelentkezési lap

A tanuló a Jelentkezési lap (lásd melléklet) kitöltésével, az általa választott tevékenység (ek) megjelölésével jelzi az iskolának a közösségi szolgálatra való jelentkezését, melyet a szülő jóváhagyó aláírásával kell beadni, illetve lehet befogadni.

Ha a program civil szervezeten keresztül valósul meg, akkor fontos, hogy a feladatkörök pontosan legyenek meghatározva: mit végez az iskola, a koordinátor pedagógus, a mentor, és mi a civil szervezetnek és képviselőjének feladata. Az erről szóló együttműködési megállapodás előkészítésébe a koordináló pedagógust mindenképpen be kell vonni.

Napló, bizonyítvány, törzskönyv

A közösségi szolgálat teljesítését folyamatosan vezetni kell a tanuló tanulmányi előmenetelének rögzítésére szolgáló iskolai dokumentumokban, így a naplóban, törzslapban és a bizonyítvány megjegyzés rovatában. Az osztályfőnöknek a tanév végén be kell jegyeznie a fenti dokumentumokba, melyik tanuló hány órát teljesített. Ezt segíti a minden tanulónál lévő közösségi szolgálati napló, ahol megjelenik a nap, az óraszám, tevékenység és a tevékenységet felügyelő szakmai koordinátor aláírása. Az adminisztráció precíz vezetése azért fontos, mert az érettségi bizonyítvány megszerzésének előfeltétele az 50 óra közösségi szolgálat teljesítése.

Amennyiben a tanuló bizonyítványában nem szerepel az 50 órás közösségi szolgálat igazolása, a tanuló számára nem adható ki az érettségi bizonyítvány.

Igazolás a közösségi szolgálat teljesítéséről

Az iskola abban az esetben állít ki igazolást a közösségi szolgálat teljesítéséről, ha a tanuló tanév közben másik intézményben kívánja folytatni tanulmányait.

Az iskolai közösségi szolgálat teljesítéséről és dokumentálásáról külön szabályzat rendelkezik.

VIII. KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS ÉS KAPCSOLATOK

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti. Belső és külső kapcsolatok alakításával kell a közösségeket formálni az egyén és az intézmény haladása érdekében.

A közösségformálás akkor eredményes, ha az „iskolahasználók” sajátjuknak érzik az intézményi követelményeket és fontosnak tartják ezek megvalósítását. Tevékenységünket a követelményeink valóra váltására irányítsuk és érzük el, hogy a közösségfejlesztés tetteiben realizálódjon. Az egyes lépéseket elemezni, értékelni kell - újabb és újabb feladatokat kell kitűzni.

A közösségnek alkalmassá kell válni a célok megértésére, az előrelépés feltételeinek megértésére, közéleti feladatok ellátására, önmaguk nevelésére és irányítására.

VIII.1. A tanuló közösséggel szemben támasztott követelmények

Harmonikus kapcsolat kialakítása a természeti és társadalmi környezettel.

Legyenek nyitottak, megértők a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt, becsüljék meg ezeket.

Követelményként jelenik meg az európai azonosságtudat és az egyetemes kultúra megismerése és ápolása.

Magyarságtudatukat megőrizve váljanak európai polgárokká.

Európai identitásuk megerősödésével legyenek nyitottak és elfogadóak az Európán kívüli kultúrák iránt is.

A diákok ismerjék meg az egyetemes emberi civilizáció legjellemzőbb, legnagyobb hatású eredményeit. Váljanak nyitottá és megértővé a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt.

Szerezzenek információkat az emberiség közös, globális problémáiról, az ezek kezelése érdekében kialakuló nemzetközi együttműködésről.

Elengedhetetlen, hogy megismerjék népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit. Ismerjék meg a városi és a falusi élet hagyományait, jellegzetességeit.

VIII.2. A diákközösség építése

Az iskolánkba beiratkozó tanulók eltérő szociális környezetben élnek, s ezt a szocializációt hozzák magukkal.

A közös munka során, amíg nem alakul ki a fiatalok közötti kooperáció, sok konfliktust kell feltárni, megelőzni és kezelni.

VIII.3. Tanulói közösségek erősítését szolgálja:

- Az önálló diákhagyományok kialakítása és ápolása az életkori sajátosságoknak és a tagozatok eltérő sajátosságainak figyelembe vételével.
- Az iskolához, tagintézményhez tartozás érzésének erősítése, az osztályközösségek fejlesztése.
- Az iskolai összetartozás jelképeinek megtervezése, terjesztése (iratgyűjtő, toll, iskola póló, ballagási tarisznya emblémája).

Szeretnénk kiemelni olyan közösségi megmozdulásokat, amelyek az iskolához való kötődést erősítik diákjainkban. A már létező hagyományok mellett / melyek szerepelnek az SZMSZ-ben / szervezünk:

- tanév eleji akadályversenyt a szabadban
- osztálykirándulást
- közös mozi és színházlátogatást
- rajzpályázatot
- diák gálát
- sportnapot
- tömegsportot
- bekapcsolódunk a középiskolai sport bajnokságokba
- tanoda jellegű kortárs csoportokkal találkozók, nyílt napok szervezése.

Iskolánkban tagiskolánként működik diákönkormányzat. A DÖK vezetőivel / DÖK munkát segítő tanár vezetésével / rendszeresen az egyeztetések, megbeszélések során olyan egyéb programokat szervezünk, melyek a diákok kérésére történnek. Ezzel az a célunk, hogy erősítsük bennük az iskolához való kötődést. A megszervezésre kerülő rendezvények a tanárok és diákok kooperációján múlik, egyfajta lehetőség mind a diákok, mind a tanárok számára a sikerélményhez jutás, s a pozitív énkép kialakítása, és a demokratikus tanár - diák kapcsolat fejlesztése.

IX. A SZÜLŐK, TANULÓK ÉS A PEDAGÓGUSOK EGYÜTT- MŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI, TOVÁBBFEJLESZTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI

Pedagógiai munkánk sikerét alapvetően meghatározó feladatunknak tartjuk, hogy rendszeres kapcsolatot tartsunk tanulóink szüleivel, folyamatosan tájékoztassuk őket gyermekük iskolai munkájáról, magatartásáról, tanulmányi előrehaladásáról.

Tanulóinkat arra ösztönözzük, hogy tevékenyen vegyenek részt az iskolai élet formálásában, kérdéseikkel, javaslataikkal bizalommal forduljanak tanáraikhoz, osztályfőnökeikhez, az iskolavezetéshez.

IX.1. A szülőkkel való kapcsolattartás az általános iskolában

A szülőkkel nagyon fontos, hogy a hagyományos kereteken túl, intenzívebb kapcsolat alakuljon ki:

- A szülői értekezletek formáját inkább a szülői klubfoglalkozások mintájára célszerű megszervezni
- A gyerekek ilyenkor szerepelhetnek. A felső tagozaton is ki kell alakítani olyan alkalmakat, ahol nem csak a szülők, de a tanulók is részt vehetnek. Pl. a gyerekekről az iskolában készült felvételek, filmek megtekintése. Közös filmnézés, aminek a történéseit megbeszélik.
- Az év végén minden osztály egy projekt terv alapján bemutatót készít a szülőknek
- A szülők tartanak foglalkozásokat / zene, tánc, mese, egy igaz történet, kézműves foglalkozások/
- A szülők segítenek az iskola festésében, takarításában, ezáltal ők is magukénak érzik az iskolát
- Közös kirándulások
- Előadók meghívása - pl. pszichológus, védőnő

IX.1.1. A szülők, a tanulók, a pedagógusok, az iskola és partnereinek együttműködési formái

A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkatervről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják, a Házirendben és a Szervezeti és Működési Szabályzatban leírtak szerint.

- az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diákközgyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén
- a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a diákönkormányzat faliújságján keresztül
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.

A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve tájékoztató füzetten keresztül írásban) tájékoztatják.

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőkkel, a szülői munkaközösséggel.

A) SZÜLŐI ÉRTEKEZLET

Feladata: a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása, a szülők tájékoztatása az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről, az országos és a helyi közoktatáspolitikai alakulásáról, változásairól, a helyi tanterv követelményeiről, az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról, saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról, a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről, az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról.

B) FOGADÓ ÓRA

Feladata: a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal (otthoni tanulás, megfelelő magatartás, a szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmód, tehetséggondozás, felzárkóztatás, stb.) Nem ragaszkodunk mereven az időpontokhoz, előzetesen egyeztetett időpontban bármikor állunk a szülők rendelkezésére.

C) ÍRÁSBELI TÁJÉKOZTATÓ

Feladata: a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányáról vagy magatartásáról, az iskolai vagy osztályszintű programokról. A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban, egyénileg vagy választott képviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, nevelőtestületével, vagy az iskolai szülői munkaközösséggel.

IX.2. A szülőkkel való együttműködés a középiskolában

Együttműködésünk alapja a tanulók iránt érzett közös nevelési felelősség, megvalósulási formái a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység.

Az együttműködés módszerei:

- felvételi tájékoztató című kiadványunkkal segítjük a nyolcadikosokat
- a tanév során, az intézmény honlapján tájékoztatót adunk ki a szülőknek az iskola eredményeiről, az iskolai élet minden eseményeiről,
- tanév elején a tanulók a nappali tagozatos szülők tantárgyanként tájékoztatást kapnak a követelményekről, a számonkérés formáiról és az értékelés elveiről,
- rendszeres partneri elégedettségi vizsgálatot és igényfelmérést végzünk a nappali tagozatos szülők és tanulók valamennyi képzési formában a tanulók körében,
- osztály- és iskolai szülői munkaközösségek működtetésének feltételeit biztosítjuk.

IX.2.1. Rendszeres kapcsolattartásunk formái:

- az év folyamán 3-5 alkalommal szülői értekezletek,
- a szülői munkaközösség értekezletei az év folyamán kétszer (szeptemberben és júniusban),
- tanári fogadóórák,
- írásos tájékoztatók az ellenőrzőben,
- megbeszélések bármelyik fél kezdeményezésére,
- iskolai ünnepélyek (tanévnyitó, tanévzáró, szalagavató, ballagás, beiskolázási hét),
- iskolai rendezvények pl.: DÖK nap,
- iskolánk hivatalos honlapja.

IX.2.2. Együttműködési formák

A nevelőmunka segítésében a szülők részéről az alábbi közreműködési formákat várjuk el, tartjuk fontosnak:

- aktív részvételt a szülői értekezleteken (nappali tagozatos gimnáziumi képzés),
- őszinte véleménynyilvánítást,
- együttműködő magatartást,
- a nevelési problémák őszinte megbeszélését, közös megoldását,
- érdeklődő, segítő hozzáállást,
- alkalmanként (lehetőség szerint) szponzori segítségnyújtást.

IX.2.3. A szülők és az iskola együttműködésének továbbfejlesztési lehetőségei:

- a partneri igény- és elégedettségi vizsgálatok során felmerült fejlesztési lehetőségek megvalósítása,
- közös rendezvények szervezése a szülők és pedagógusok részvételével,
- a szülők tervszerű, rendszere bevonása az iskola nevelőmunkába (előadások tartása, intézménylátogatások szervezése, iskolai, iskolán kívüli programok segítése),
- a személyes kapcsolatok, együttműködés erősítése.

IX.3. A tanulókkal való együttműködés

Az együttműködés alapja a pedagógus, mint vezető szerepének érvényesítése a kölcsönös bizalom jegyében, hogy minden diákunknak személyisége optimálisan fejlődhessen. Törekszünk

tanítványainkkal jó kapcsolatot kialakítani: az igény- és elégedettségmérésen túl is lehetőséget adunk számukra véleményük kifejtésére a Házirendbe foglalt módon.

A tagiskolák életében meghatározó szerepe van a diákönkormányzatoknak, melynek munkájukat patronáló tanárok segítik a saját működési szabályzata alapján tevékenykedik.

A tanulók folyamatos tájékoztatása általános és szaktárgyi kérdésekről a tanítási órákon, hirdetőtáblákon, faliújságokon, valamint a diákképviselők útján történik.

IX.3.1. A tanulók és az iskola együttműködésnek továbbfejlesztési lehetőségei:

- partneri igény- és elégedettségi vizsgálatok során felmerült fejlesztési lehetőségek végrehajtása,
- a diákönkormányzat működésének hatékonyabb segítése,
- a tanár-diák kapcsolatok, az együttműködés erősítése,
- az iskolai honlap interaktív tételé a tanulók bevonásával.

A nevelés nem más, mint a személyiségformálás folyamata. E folyamat középpontjában a személyiség strukturális egysége áll.

Célunk a tanuló személyiségének harmonikus fejlesztése, amely a nevelés két alapvető közösségének - az iskola, pedagógusok - koordinált, aktív együttműködésének a feltétele.

IX.3.2. Az együttműködés résztvevői

Tanuló és szülő

A tanuló nevelését a szülők kezdik meg és teremtik meg az egészséges testi és pszichikus fejlődés feltételeit a családban, ennek hatásai kétség kívül lemérhetők felnőtt korban is. A szülők segítik a család keretében a gyermeket az első közösségi beilleszkedésben, a családi élet szokásrendjében, itt sajátítja el a gyermek a társas érintkezés szabályait és szokásait, formálódik viszonya a felnőttekhez, szerzi első esztétikai élményeit.

Tanuló és pedagógus

Minél szorosabb ez a kapcsolat, minél jobban ismeri a tanuló életkörülményeit, pszichikumát, szokásait, annál nagyobb mértékben tudja befolyásolni még azokat a hatásokat is, amelyek felett - közvetlenül - nincs hatalma.

Tehát a személyiség megismerése, a fejlődési tendenciák pontos felfedezése az őszinte együttműködés alapja.

Szülő és pedagógus

Fogadóóra

Nyílt napok nyílt órák

Egyebek: levél, telefon, értesítő útján való kapcsolattartás a tanuló előmeneteléről és magatartásáról

Az együttműködés területei:

Szülő és pedagógus

- a tanulás irányítása
- személyiség és közösségfejlesztő tevékenységek koordinálása (például esztétikai nevelés,
- egészséges életmódra való nevelés, kulturált viselkedés, környezetvédelem)
- pályaorientáció, pályaválasztási tanácsadás
- szociális problémák felismerése
- családi nevelésben jelentkező nehézségek legyőzése
- közös rendezvények szervezése
- együttműködés az ifjúságvédelmi felelőssel és az iskola pszichológussal

Tanuló és pedagógus

Előadások szervezése (pszichológus, nevelési tanácsadó, egészségügyi szakemberek meghívásával) Közös rendezvények körének bővítése

Közös kirándulások (színház, mozi, üzemlátogatás, osztálykirándulás)

Partneri kapcsolatok

A fenntartóval való korrekt kapcsolat működtetése.

Együttműködés más civil szervezetekkel, önkormányzatokkal, kisebbségi önkormányzatokkal, roma szervezetekkel (pl. Roma Esélyegyenlőség az Unió Csatlakozásért Egyesület, Közéleti Romanók Egyesülete)

Tanoda jellegű iskolák tantestületeivel Diák munkát szervező iskola szövetkezetekkel.

A városi és iskolai könyvtárak (Budapest, Szolnok, Debrecen, Tiszavasvári)

Múzeumok, színházak, és a művelődési ház rendezvényeinek látogatása (kiállítások, találkozók, stb.).

Bekapcsolódás a városok ünnepi rendezvényeibe.

X. PEDAGÓGUSOK INTÉZMÉNYI FELADATAI AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖKÖK FELADATAI

X.1. A pedagógusok intézményi feladatai:

- napi rendszerességgel megbeszéli és szervezi a legfontosabb napi feladatokat a tanulócsoportjában tanító nevelőkkel, és szükség esetén egyeztet velük;
- tanóráira és tanórán kívüli foglalkozásaira rendszeresen felkészül, nagy gondot fordít a gyermekek, tanulók életkori sajátosságainak megfelelő fejlesztő foglalkoztatásra, a módszertani innovációra, a rendelkezésre álló idő optimális kihasználására;
- tanórai munkáját a tanítványok adottságainak, haladási tempójának megfelelően differenciáltan szervezi;
- a lemaradó tanulók számára - a kötelező órakeret terhére - felzárkóztató foglalkozásokat szervez, egyéni segítségnyújtással biztosítja továbbhaladásukat;
- gondot fordít a tehetséges tanulók megfelelő foglalkoztatására, amit a tanórai differenciáláson kívül egyéni tehetséggondozó foglalkozás illetve tanulmányi versenyekre való felkészítés formájában is megtehet;
- a gyermekek tanulmányi fejlődését egyéni foglalkoztatással, sokoldalú szemléltetéssel szolgálja, s maga gondoskodik az általa használt szemléltető és technikai eszközök helyes tárolásáról, épségének megőrzéséről;
- rendszeresen ellenőrzi és értékeli a gyermekek tanulmányi munkáját annak figyelembe vételével, hogy az értékelés az életkori sajátosságoknak megfelelő, motiváló hatású legyen;
- az értékelésben törekszik az írásbeli és szóbeli formák egyensúlyának megtartására gondot fordít arra, hogy az írásbeli és szóbeli számonkérés egyensúlyban legyen;
- a kötelező írásbeli feladatokat ellenőrzi, javítja, vagy a tanulókkal együtt értékeli;
- az írásbeli számonkérések anyagait a következő tanóra, de legkésőbb 10 munkanapon belül köteles kijavítani;
- a tanulók személyiségfejlesztését a tanítás-tanulás folyamatában tervszerűen végzi, s ennek keretében feladata a gyermekek minél alaposabb megismerése, amit a tanulók állandó, tudatos megfigyelésével, változatos közös tevékenységek szervezésével, szükség szerinti családlátogatások és különböző vizsgálatok segítségével érhet el;
- fokozatosan szoktatja tanulóit az iskolai élet szabályainak betartására, megismerteti és betartatja velük az iskola házirendjét;
- biztosítja tanulói számára, hogy nyugodt légkörben, türelmes, elfogadó környezetben fejlődjenek;

- feladata a tanulás megszerettetése, a szellemi erőfeszítésekben rejlő örömforrások felfedeztetése, a gyermekek spontán érdeklődésének fenntartása, fejlesztése;
- tanórán kívüli szabadidős foglalkozásokat szervez a tanulók életkorának, igényeinek megfelelően;
- különös figyelmet fordít a mindennapos testmozgás megvalósítására a tanórai és a szabadidős foglalkozások megtartása során;
- a tanítási órákon és tanórákon kívüli foglalkozásokon különös gondot fordít a tanulók együttműködési készségeinek, önállóságának és öntevékenységének kialakítására;
- a félévi és az év végi zárás előtti utolsó témazáró, illetve iskolai dolgozatot legkésőbb egy héttel a jegyek lezárása előtt megírattja;
- a kötelező házi feladatokat ellenőrzi, javítja, vagy a tanulókkal javíttatja, és velük együtt értékeli;
- megismeri az általa foglalkoztatott tanulókról szóló szakvéleményeket és szakértői véleményeket, annak ajánlásait figyelembe veszi és mérlegeli az érintett gyermekek tanításkor és osztályzásakor;
- az iskolavezetés jóváhagyásával, a tantárgyfelosztás alapján a lassúbb tempóban haladó gyerekek számára felzárkóztató foglalkozásokat szervezhet lehetőséget biztosítva a javításra;
- foglalkozásain optimálisan felhasználja a rendelkezésére álló szemléltető eszközöket;

Állandó jelleggel gyarapítja szakmai és pedagógiai tudását, a szaktárgya körébe tartozó új tudományos eredmények megismerésére törekszik és a módszertani fejlesztések körében való tájékozódik

62. § (1) A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, oktatása, óvodában a gyermekek Óvodai nevelés országos alapprogramja szerinti nevelése, iskolában a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése, sajátos nevelési igényű tanuló esetén az egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevételével. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy

a) nevelő és oktató munkája során gondoskodik a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárhatót, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét,

b) a különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön gyógypedagógussal, konduktorral vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel, a hátrányos helyzetű gyermek, tanuló felzárkózását elősegítse,

c) segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését, nyilvántartsa a tehetséges tanulókat,

d) előmozdítsa a gyermek, tanuló erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartatására,

e) egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelje a gyermekeket, tanulókat,

f) a szülőt (törvényes képviselőt) rendszeresen tájékoztassa a tanuló iskolai teljesítményéről, magatartásáról, az ezzel kapcsolatban észlelt problémákról, az iskola döntéseiről, a gyermek tanulmányait érintő lehetőségekről,

g) a gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő – és szükség esetén más szakemberek – bevonásával,

h) a gyermekek, a tanulók és a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait maradéktalanul tiszteletben tartsa, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon,

i) az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel közvetítse, oktatómunkáját éves és tanórai szinten, tanulócsoporthoz igazítva, szakszerűen megtervezve végezze, irányítsa a tanulók tevékenységét,

j) a kerettantervben és a pedagógiai programban meghatározottak szerint érdemjegyekkel vagy szövegesen, sokoldalúan, a követelményekhez igazodóan értékelje a tanulók munkáját,

k) részt vegyen a számára előírt pedagógus-továbbképzéseken, folyamatosan képezze magát,

l) tanítványai pályaorientációját, aktív szakmai életútra történő felkészítését folyamatosan irányítsa,

m) a pedagógiai programban és az SZMSZ-ben előírt valamennyi pedagógiai és adminisztratív feladatait maradéktalanul teljesítse,

n) pontosan és aktívan részt vegyen a nevelőtestület értekezletein, a fogadóórákon, az iskolai ünnepeken és az éves munkaterv szerinti rendezvényeken,

o) határidőre megszerezze a kötelező minősítéseket,

p) megőrizze a hivatali titkot,

q) hivatásához méltó magatartást tanúsítson,

r) a gyermek, tanuló érdekében együttműködjön munkatársaival és más intézményekkel.

(2) A pedagógus hétvéenként legalább egy alkalommal – jogszabályban meghatározottak szerint – továbbképzésen kell részt vennie. Megszüntethető – munkaviszony esetében felmondással, közalkalmazotti jogviszony esetében az alkalmatlanság jogcímén történő felmentéssel – annak a

pedagógusnak a munkaviszonya, közalkalmazotti jogviszonya, aki a továbbképzésben önhibájából nem vett részt, vagy tanulmányait nem fejezte be sikeresen. Az első továbbképzés az első minősítés előtt kötelező. Mentessül a továbbképzési kötelezettség alól az a pedagógus, aki betöltötte az 55. életévét. Nem kell továbbképzésben részt venni annak a pedagógusnak, aki pedagógus-szakvizsgát tett, a vizsgák letétele utáni hét évben.

(3) A Pedagógus II., a Mesterpedagógus és a Pedagógus IV. (a továbbiakban: Kutatótanár) fokozatból eggyel alacsonyabb fokozatba kerül visszatorolásra az a pedagógus, aki a fokozatba lépését követő kilencedik tanév végéig önhibájából nem teljesíti a pedagógus-továbbképzésben történő részvételi kötelezettségét.

(4) A továbbképzési kötelezettség teljesítése szempontjából a külön jogszabályban meghatározottakon kívül csak olyan továbbképzés vehető figyelembe, amelynek programját az oktatásért felelős miniszter jóváhagyta és a program alkalmazására engedélyt adott. A pedagógus-továbbképzések nyilvántartását és ellenőrzését a hivatal látja el.

(5) A nevelési-oktatási és a pedagógiai szakszolgálati intézményekben pedagógus-munkakörökben dolgozó pedagógus heti teljes munkaidejének nyolcvan százalékát (a továbbiakban: kötött munkaidő) az intézményvezető által – az e törvény keretei között – meghatározott feladatok ellátásával köteles tölteni, a munkaidő fennmaradó részében a munkaideje beosztását vagy felhasználását maga jogosult meghatározni.

(6) A teljes munkaidő ötvenöt–hatvanöt százalékában (a továbbiakban: neveléssel-oktatással lekötött munkaidő) tanórai és egyéb foglalkozások megtartása rendelhető el, amelybe bele kell számítani legfeljebb heti két-két óra időtartamban a pedagógus által ellátott osztályfőnöki, kollégiumi, tanulócsoporthoz vezetői, vagy munkaközösség vezetéssel összefüggő feladatok, továbbá legfeljebb heti egy óra időtartamban a tanulók nevelési-oktatási intézményen belüli önszerveződésének segítségével összefüggő feladatok időtartamát. E szabályokat kell alkalmazni abban az esetben is, ha e törvény egyes pedagógus munkakörök esetében az e bekezdésben foglaltaktól eltérően határozza meg a munkaidő egyes feladatokra fordítandó részeinek arányát.. A kötött munkaidő fennmaradó részében a pedagógus a nevelés-oktatást előkészítő, nevelés-oktatással összefüggő egyéb feladatokat, tanulói felügyeletet, továbbá eseti helyettesítést lát el.

(7) Az intézményvezető a kötött munkaidőben ellátandó feladatok elosztásánál biztosítja az arányos és egyenletes feladatelosztást a nevelőtestület tagjai között.

(8) Az óvodapedagógusnak a kötött munkaidejét a gyermekekkel való közvetlen, a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozásra kell fordítania, a munkaidő fennmaradó részében, legfeljebb heti négy órában a nevelést előkészítő, azzal összefüggő egyéb pedagógiai feladatok, a

nevelőtestület munkájában való részvétel, gyakornok szakmai segítése, továbbá eseti helyettesítés rendelhető el az óvodapedagógus számára.

(9) A vezetőpedagógus neveléssel-oktatással lekötött munkaideje gyakorló óvodában a teljes munkaideje hatvan százaléka, más gyakorló nevelési-oktatási intézményben, gyakorló szakszolgálati intézményben a teljes munkaideje harminc százaléka lehet.

(10) A gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai nevelési-oktatási intézményben pedagógus-munkakört betöltő neveléssel-oktatással lekötött munkaideje a teljes munkaideje ötven százaléka.

(11) A gyakornoknak a neveléssel-oktatással lekötött munkaideje tanítók, általános és középiskolai tanárok esetében a teljes munkaideje ötven százaléka, óvodapedagógusok esetében hatvanöt százaléka lehet.

(11a) Az óvoda-, iskolapszichológus neveléssel-oktatással lekötött munkaideje – teljes munkaidőben történő foglalkoztatás esetében – heti huszonkettő óra. Az óvoda-, iskolapszichológus a neveléssel-oktatással lekötött munkaidőben végzi a gyermekek, tanulók egyéni vagy csoportos szűrésével, vizsgálatával, konzultációval, tanácsadással (a továbbiakban: közvetlen pszichológiai foglalkozás) kapcsolatos, továbbá a gyermekekkel, tanulókkal, pedagógusokkal és szülőkkel való hatékony együttműködés kialakítását célzó feladatokat. Az óvoda-, iskolapszichológus további heti tíz órában a közvetlen pszichológiai foglalkozások szervezésével, előkészítésével kapcsolatos feladatokat látja el, részt vesz a pedagógiai szakszolgálat óvoda-, iskolapszichológus koordinátora által szervezett szakmai feladatokban, szükség esetén előkészíti a gyermek, tanuló szakellátásba történő irányítását, a munkaidő fennmaradó részében pedig a munkaköréhez szükséges információk feldolgozásával, az óvodai, iskolai dokumentáció elkészítésével kapcsolatos feladatokat, továbbá a szakmai fejlődéséhez szükséges tevékenységeket végez. A közvetlen pszichológiai foglalkozás heti előírt időkerete indokolt esetben a nevelési, tanítási év alatt az egyes hetek között átcsoportosítható. Részmunkaidős foglalkoztatás esetén a koordinátorral való kapcsolattartáson kívül a munkavégzés valamennyi időkerete arányosan csökken.

(12) Az iskolai, kollégiumi könyvtáros tanár, könyvtáros tanító a neveléssel-oktatással lekötött munkaidő keretében biztosítja a könyvtár nyitva tartását, a könyvtári órákat. Munkaköri feladatként a kötött munkaidő többi része hetven százaléka – a könyvtár zárva tartása mellett – a munkahelyen végzett könyvtári munkára (az állomány gyarapítása, gondozása, könyvtári kutatómunka), iskolai kapcsolattartásra, a további harminc százaléka a munkahelyen kívül végzett felkészülésre, könyvtári kapcsolatépítésre, állománygyarapításra, továbbá a pedagógus-munkakörrel összefüggő más tevékenység ellátására szolgál.

X.2. Az osztályfőnöki munka nevelési tartalmai

- Az osztályfőnök céltudatosan irányítja az osztályban folyó nevelő-oktató munkát, összehangolja az iskolai és iskolán kívüli nevelési tényezőket, pedagógiai törekvéseket.
- A tanulókkal közösen tervezi, elemzi, és alakítja az osztály életét, biztosítja a annak bekapcsolódását az iskola egészének nevelési rendszerébe.
- A tanulók közvetlen megismerése és az osztályközösség arculatának formálása kiváló lehetőségeket kínálnak az iskolai és iskolán kívüli programok: szakkörök, klubdelutánok, sportfoglalkozások, rendezvények, diákgyűlések, utazások, kirándulások, színház-, és múzeumlátogatások stb.
- Az osztályfőnöki munka eredményessége érdekében a pedagógus kapcsolatot tart tanítványai szüleivel, erősíti a családból származó pozitív nevelési hatásokat, megismeri a család viszonyulását az iskolához, a gyermekhez. Az osztályfőnöki munka kritikus pontja a torz családi nevelési minták és szokások ellensúlyozása, a negatív társadalmi hatások kivédése.
- Az osztályfőnök nevelő munkájának szerves része a közvetlen nevelőmunka.

Az osztályfőnöki órákon sajátos rendszerező, szintetizáló módszerrel kerül sor a tanulók nevelésében szerepet játszó nevelési tartalmak, témakörök feldolgozására. Jellemezze az osztályfőnöki órákat a mai fiatalokhoz közel álló tartalom és forma! Az osztályfőnöki óra a helyes vitakultúra kialakításának nélkülözhetetlen gyakorlóterepe.

X.3. Az osztályfőnök közvetlen pedagógiai tevékenységének jellemzői

- Az osztályfőnöki óra egyszerre szolgálja az általános műveltség gyarapítását, a világszemlélet és az erkölcsi értékrend alakulását. Fejleszti az önismeretet, felkészíti a tanulókat a kulturált társas kapcsolatok építésére és fenntartására. Hozzájárul a differenciált emberkép és identitástudat alakulásához.
- A tanulókat tudományosan megalapozott ismeretekhez juttatja a természeti- és társadalmi környezetről, az emberről, és megismerteti őket a magatartási szabályokkal és etikai normákkal.

- Szükség van azonban arra, hogy a javasolt osztályfőnöki program koncentrikusan bővülő ismeretrendszere már 5. osztálytól járuljon hozzá a fiatalok önismeretének, önfejlesztő stratégiájának és erkölcsiségének alakításához (egészséges életmód, konstruktív életvezetés, magatartás kultúra, erkölcsismeret, vallásismeret).
- Az életkornak megfelelő ember-, és társadalomismeretek nyújtásával segítse elő a tanuló szocializálódási folyamatát, természeti és társadalmi környezetébe való beilleszkedését. Segítse a tanulót kapcsolat-, és viszonyrendszereinek felismerésében, nevelje értékes és hasznos kapcsolatok kialakítására és ápolására.
- Fejlessze a tanuló szociális érzékenységét, toleranciáját, valamint empátikus képességét az életkornak megfelelő társadalmi problémák iránt.

X.4. Elvárások az osztályfőnökkel szemben:

- naprakész ismeretekkel rendelkezzen tanulóiról,
- a szülőkkel kiemelten és tapintatosan viselkedjen és foglalkozzon. Ennek leghatékonyabb eszköze a rendszeres találkozás (fogadóóra), beszélgetés, krízishelyzetben a családlátogatás
- a tanuló problémáit a személyiségi jogok figyelembe vételével beszélje meg a szaktanárokkal,
- szükség esetén tanácsért, segítségért forduljon szakemberhez, (például pszichológus), a tanuló ügyében
- kísérje figyelemmel a tanuló szakellátásának folyamatát, eredményességét, gondoskodjon a tanuló megfelelő iskolafokozatba kerüléséről, pályaválasztásáról,
- tudatosítsa a diákokban, hogy mely területeken számíthatnak a támogatására, bizalmára, illetve milyen egyéb segítségnyújtási lehetőségek adóttak az intézményben, a városban.

XI. GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELEMSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

A kedvezőtlen szociális, gazdasági, családi és iskolai hatások, az érték- és normaválság, az egyre több családban érzékelhető életvezetési problémák miatt növekszik a feszültség-szint és csökken a feszültségtűrő képesség, ami otthon érezteti hatását és leggyakrabban a gyerekeken vezetődik le. A legsúlyosabb eset, ha a gyermek veszélyeztetett. Veszélyeztetett az a gyermek, aki családjában vagy környezetében ismétlődő vagy tartós fizikai és/ vagy lelki bántalmazásnak netán szexuális zaklatásnak, erőszaknak, elhanyagolásnak van kitéve, valamint fejlődésében családja és/vagy közvetlen környezete károsan befolyásolja, és ezt nem ellensúlyozza semmi.

A fenti káros hatások megjelennek az iskolában a gyermekek teljesítmény viselkedés- és kapcsolatzavarainak formájában.

A mi feladatunk, hogy felismerjük a problémát, keressük az okokat, nyújtunk segítséget. A pedagógiai eszközökkel már nem kezelhető esetekben jelezzük az illetékes szakembereknek.

Mivel iskolánkban - anyagi okok miatt - nincs gyermekvédelmi felelős ezt a munkát elsősorban az osztályfőnökök koordinálják.

XI.1. Legfontosabb célunk a prevenció

- védeni a tanulókat a káros szenvedélyektől, a negatív hatásoktól, a sorozatos kudarcoktól, az egyéni megrázkódtatásoktól
- a hátrányos és veszélyeztetett tanulók felderítése, nyilvántartása, az okok feltárása, anamnézis készítése

XI.2. Segítségnyújtás módszerei

- ismeretterjesztő, felvilágosító, tájékoztató munka (együtt az egészségügyi intézményekkel, rendőrséggel)
- tájékozódás felmérésekkel, ezek értékelése
- önértékelés, önfejlesztés képességének kialakítása (minden nevelő feladata)
- az egészséges életvitel népszerűsítése
- egyéni foglalkozás, tanácsadás tanulónak, szülőnek (elbeszélgetés)
- szakemberhez irányítás (Családsegítő szolgálat, Gyermekjóléti szolgálat, szociálpedagógus, pszichológus)
- szociális ellátások számbavétele, anyagi támogatás (rendszeres és rendkívüli gyermeknevelési támogatás a lakóhely szerinti illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalától)
- a gyermekvédelemmel kapcsolatos pályázatok figyelése.

Az ifjúságvédelmi felelős (általános iskola) és ifjúságvédelemmel megbízott osztályfőnöki munkaközösség vezető (középiskola) az osztályfőnökökkel, az ÁNTSZ szakemberével és az iskolaorvossal koordinálva évfolyamokra kidolgozza a megelőző és feltáró munkát. Szorosan együttműködik a családsegítő és szükség esetén a gyámügyi szervekkel.

Minden osztályban évente legalább egy önálló, a témához kapcsolódó órát tart.

XI.3. A gyermekvédelmi felelős feladatai

- családlátogatás az osztályfőnökkel együtt a veszélyeztetett tanulóknál,
- a veszélyeztetett tanulók felderítése, felmérése a tanév elején,
- ezen tanulók nyilvántartása, a velük illetve a családsegítővel, gyámügyi hivatallal és egyéb szakemberekkel való kapcsolattartás,
- a tankönyvtámogatás elosztásában való közreműködés, illetve az ebédterítéses kedvezmények iránti kérelmek intézése,
- Fórumokon, szimpóziumokon való részvétel, illetve ezekről való tájékoztatása a szülőknek,
- adatszolgáltatás,
- Szakmába vágó továbbképzéseken való részvétel,
- esettanulmány készítése
- személyes, egyéni tanácsadás tanulóknak, szülőknek.

Intézményünk a partnerségre alapoz, így a család bevonása az iskola életébe kiemelt feladatunk. Hisszük és valljuk, hogy igazi eredményeket csak a tanulók családjainak segítségével érhetünk el. A szülők segítik az iskola nevelő-oktató tevékenységét, míg az intézmény olyan elveket, filozófiát, módszereket közvetít a szülők felé, amelyek eredményesebbé teszik az otthoni nevelést. Így a tanuló nem ütközik két ellentétes felfogású nevelésbe az iskolában, illetve otthon.

A személyközi kapcsolatokban a Gordon-féle humanisztikus pszichológia alapelveit követjük, melyek segítik a tanár- szülő- gyermek közötti együttműködést. A tanári munka akkor hatékonyabb, ha a diákokkal, szülőkkel, kollégákkal folytatott kölcsönösen biztonságos kommunikáció mindennapi készséggé válik, ha törekszünk az erőszakmentes, vesztes nélküli konfliktuskezelésre, ha segítjük a tanuló önismeret fejlődését a kapcsolatvezetésben, illetve ha engedjük a személyes és csoportigények agressziómentes érvényesítését

Az iskola tehát nyitott a családok felé: a hivatalos formákon túl (levél, telefon) minden lehetőséget megragad.

XI.4. Felnőtt hallgatók körében

Elsődleges feladat a kedvezőtlen tünetek felismerése, az okok azonosítása és a meglévő hátrányok lehetőség szerinti csökkentése, megszüntetése.

XII. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓK, GYERMEKEK NEVELÉSE, OKTATÁSA

A HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ TANULÓK FELKÉSZÍTÉSÉT SEGÍTŐ PROGRAM TARTALMA:

Helyzetelemzés

- A gyermek szocializáltságának felmérése.
- A beilleszkedési és magatartási problémák tisztázása.
- Kapcsolattartás a szülőkkel, a gyermekkel foglalkozó pedagógusokkal, a nevelési tanácsadóval, és a gyermekjóléti szolgálattal.
- A probléma milyenségéből adódó tevékenységek kijelölése

A tevékenységek köre:

- az egyéni képességeket figyelembe vevő tanulás
- felzárkóztató foglalkozások
- iskolaotthonos, napközi otthoni elhelyezés
- a pedagógusok és a gyermek viszonyának, személyes kapcsolatának javítása
- a szülő a gyermek kapcsolatnak javítása
- a szülők nevelési gondjainak megoldásában való segítségnyújtás
- a gyermek és a közösség kapcsolatának javítása
- Ön és emberismereti tréningek alkalmazása
- kapcsolatfelvétel-és kapcsolattartás fejlesztése
- a segítség konstruktív módszereinek alkalmazása (passzív hallgatás, megerősítő reagálások, segítő kérdések, aktív hallgatás stb.)
- konfliktushelyzetek kezelésének megtanítása
- az együttélési szabályok megismertetése helyzetgyakorlatokkal.

Elméleti háttér a képesség kibontakoztató foglalkoztatásokhoz

Az iskolába érkező tanulók összetétele a családi szocializációs folyamatok különbsége miatt heterogenitást mutat, ezért az esélykompenzáció érdekében tanulás-tanítási módszereinkkel, eljárásainkkal alkalmazkodunk ezekhez az egyenlőtlenségekhez, különbségekhez.

Az alternatív pedagógiákból átvett módszerek, bevált gyakorlatok alkalmazásával megteremtjük a speciális bánásmódot igénylő tanulók, normál tanulócsoporthoz történő nevelésének- oktatásának feltételeit. Az integrált nevelés-oktatás feladata az egyéni bánásmód alapelveinek gyakorlatban történő megvalósítása, a hátránykompenzáció és tehetséggondozás azonos csoporton belül történő megvalósítása.

Az integrációs felkészítés pedagógiai rendszerének lényege a tapasztalati úton történő tanulás és az együttműködés. Olyan feltételrendszer megteremtése, amely nem a leszakadók felzárkóztatására, hanem az egymástól való tanulás pedagógiájának erejére épít.

XIII. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK, GYERMEKEK NEVELÉSE, OKTATÁSA

XIII.1 Az integrált nevelést meghatározó jogszabályi normák, alapelvek

Alapfogalmak: SNI gyermek, tanuló fogalmának a meghatározása:

2011/CXC. tv. 4.§ 25.

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd

A sajátos nevelési igényű tanulók esetében az iskolai tanuláshoz szükséges képességek részlegesen vagy nagymértékben sérültek, fejletlenek, e képességek fejleszthetősége pedig, lassúbb ütemű és/vagy az átlagtól eltérő szintű.

A sajátos nevelési igény a szokásosnál nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

Az intézmény által integrált nevelésben-oktatásban ellátott SNI tanulók köre:

- Érzékszervi fejlődési zavarral küzdő (enyhe fokban hallássérült: nagyot halló, hallását műtéti úton helyreállított hallássérült tanuló, gyengénlátó tanuló),
- Enyhén értelmi, vagy beszéd fogyatékos tanuló
- Pszichés fejlődési zavarral küzdő (ezen belül tanulási zavarral küzdő – dislexia, disgráfia, discalculia, továbbá figyelemzavarral küzdő, valamint magatartási zavarral, autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók.

Az ellátás differenciált vonatkozik az óvodai nevelésben, az általános iskolai és a középfokú nevelés-oktatásban résztvevő retardációkkal küzdő gyerekekre, tanulókra 3-18 éves korig.

Az intézmény hosszútávon arra törekszik, hogy jelzett retardációkkal terhelt tanulókat szakszerűen, utazó gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus közreműködésével lássa el. Az intézmény által használt épületek jelenleg nem alkalmasak a mozgássérült tanulók ellátására, az ehhez szükséges mentesítés (rámpa, mozgáskorlátozott lépcsőlift, mozgáskorlátozott toalett, stb.) kialakítása nem történhetett meg.

Az iskola tevékenysége és szolgáltatása kiterjednek többek között az integrált és inkluzív nevelés iránti érzékenyítésre, az SNI tanulók fejlesztésére és támogatására, szocializáció segítésére, preventív oktatásra-nevelésre:

- A speciális ellátás mind a tanórákon való differenciált megsegítésben, méltányos értékelésben, speciális szabadidős programok szervezésében, társas érintkezés segítésében és a rehabilitációs, habilitációs fejlesztési ellátásban is megnyilvánul.
- A habilitációs, rehabilitációs tevékenység közös céljai és feladatai az érzékszervi, értelmi, beszéd- és egyéb fogyatékból, az autizmusból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók helyreállítása: a meglévő ép funkciók bevonása a hiányok pótlása érdekében, a különféle funkciók egyensúlyának kialakítása, a szükséges speciális eszközök használatának megtanítása, az egyéni sikereket segítő, a személyiség egészséges fejlesztéséhez szükséges egyéni tulajdonságok, funkciók fejlesztése.
- Szakirányú végzettséggel rendelkező gyógypedagógusok, pszichológus és gyógytestnevelő feladatként év elején összeállítjuk a programjainkat, habilitációs, rehabilitációs egyéni fejlesztéseket végzünk és közreműködünk az integrált nevelés, oktatás keretein belül a tanítási órákba beépülő fejlesztő tevékenység tervezésében, a konzultációban. Szolgáltatásainkat a jogszabályi feltételeknek megfelelően egyéni és kiscsoportos foglalkozások keretében végezzük.

Az intézményvezető jogköre az SNI tanulókkal kapcsolatban

Az intézmény vezetője a tanulót kérelmére, kiskorú tanuló szülője kérelmére - részben vagy egészben - felmenti az iskolai kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól:

- ha a tanuló egyéni adottságai, sajátos nevelési igénye,
- továbbá sajátos helyzete ezt indokoltá teszi.

Az intézmény vezetője a tanulót annak kérelmére mentesítheti a készségi tárgyak tanulása alól, ha azt egyéni adottsága vagy sajátos helyzete indokoltá teszi. A további tantárgyak értékelésére vonatkozóan a Szakértői Bizottságok és Nevelési Tanácsadók javaslattétele irányadó. Amennyiben szülő kérelmét a tagintézmény vezetője elfogadja, erről helyben határozat, az osztálynaplóban pedig bejegyzés

készül.

Közreműködés az integrált nevelés, oktatás keretein belül a tanítási órákba beépülő
habilitációs, rehabilitációs fejlesztő tevékenység tervezésében

XIII.2 Érzékszervi zavarral küzdő tanulókkal való foglalkozás:

A hallássérült tanulónál - a hallás hiánya vagy csökkenése miatt - a szokásostól eltér a nyelvi kommunikáció fejlettsége (szövegértés, szókincs, nyelvi szerkezetek értése és használata, hangzó beszéd stb.), és ennek következtében a megismerő tevékenység és egyes személyiségjegyek fejlődése. A tanuló nyelvi kommunikációs szintje az esetek jelentős részében nem korrelál életkorával, hallásállapotával - attól pozitív és negatív irányban is eltérhet.

A nagyothalló tanulónál {a beszéd tartományban mért hallásszintek átlaga enyhe nagyothallás esetén 30-45 dB, közepes nagyothallás esetén 46-65 dB, súlyos nagyothallásnál 66-90 dB) a hallás csökkenése akadályozottságot jelent a hangzó beszéd elsajátításában és értésében.

Ennek mértéke a súlyos kommunikációs zavartól a normál nyelvhasználat megközelítésének szintjéig terjedhet.

A hallásukat műtéti úton helyreállított/létrehozott (pl. cochlea implantált) hallássérült tanulóknál - egyik vagy mindkét oldalon végzett hallásjavító műtét után - fizikai értelemben közel ép hallás mérhető. Fejleszhetőségük, fejlődési ütemük több befolyásoló tényező mellett döntően függ attól, hogy a gyermek milyen életkorban volt a műtét elvégzésekor. A nyelvi fejlődés gyorsabb, magasabb szintű elsajátítását a hallásjavító műtét előtti és utáni pedagógiai rehabilitációs és rehabilitációs, valamint azzal párhuzamosan az audiológiai gondozás eredményezi. A fejlesztés stratégiájának alapja döntően a beszédhallásra alapozott módszerek alkalmazása.

A hangos beszéd kialakulása után hallássérültté vált tanulók nehezen dolgozzák fel a hallás elvesztésével fellépő állapotváltozást: a nehezített kommunikációt, a környezettel való kapcsolatuk beszűkülését. Ebben az esetben fokozott segítséget igényelnek a kompenzációs csatornák kialakításához.

A hallássérült tanulók speciális fejlesztésének céljai, feladatai, módszerei

A tanulásban akadályozott hallássérült gyermekek oktatása megoldható a speciális általános iskolába való integrálással. A tananyag mellett párhuzamosan jelen kell lennie a speciális képzési tevékenységnek, amellyel a hallássérülésből fakadó hátrányokat kell csökkenteni.

- Anyanyelvi nevelés
- Hangkialakítás, beszédkorrekció, szókincs bővítés
Hallásritmus nevelése
- Hallásfigyelem fejlesztés, ritmusos mozgások, mondókák tanulása, a mozgás és beszédritmusok kialakulásának segítése.
- Vizuális készségek fejlesztése.

Minél nagyobb mértékben csökkent a hallás, a hallássérült annál nagyobb mértékben kénytelen igénybe venni a vizuális lehetőségeket. Első helyen áll a szájról olvasás. Fontos feladat a maradványhallás ápolása. A meglévő hallást fel kell használni a szájról olvasás tanításánál. Csak a természetes beszéd tekinthető mintának.

Technikai feltételek

Megfelelő ültetés, a tanuló láthassa a tanár - ha lehetséges a társai- szájról olvasási képét. Legideálisabb a teremben a padok félkörben való elhelyezése. Jó fényviszonyokat kell teremteni, ki kell szűrni a háttérzajokat. Lassan, érthetően kell beszélni. A szájról olvasót zavarhatja a túlzott szájmozgás, kiabálás, gesztikuláció- minél több hallásmaradványa van a tanulónak, annál kevesebb kísérő mozgásra, gesztikulációra van szüksége. Súlyt kell fektetni a megfelelő hallókészülék viselésére is.

A tanórai munkán kívül szükség van a tanulók egyéni speciális fejlesztésére is. Ezt heti 2-5 órában szakképzett szurdopedagógus, logopédus végzi.

Ellátandó feladatai:- hallásfejlesztés

- beszédfejlesztés
- szókincsbővítés
- kombinációs készség fejlesztése
- tanórán tanultak megértésének segítése

A megfelelő technikai feltételek, az egyéni fejlesztés mellett minden tanórán differenciáltan és a megfelelő mértékű segítséget nyújtva foglalkozunk a hallássérült tanulókkal.

XIII.3 Enyhén értelmi fogyatékos vagy beszéd fogyatékos tanulókkal való foglalkozás:

Az értelmi fogyatékosok (mentálisan sérültek) egyik alcsoportját képezik. Az enyhe értelmi fogyatékosok személyiségfejlődési zavara, akadályozottsága az idegrendszer enyhe, különféle eredetű, öröklött vagy korai életkorban szerzett sérülésével és/ vagy funkciózavarával függ össze. Pszichodiagnosztikai vizsgálatokkal megállapítható a kognitív funkciók lassúbb fejlődése.

A tanulásban akadályozott gyermekek körébe tartoznak azok a tanulók, akiket a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság enyhén értelmi fogyatékosnak minősített, másrészt az általános iskolában tanulási nehézségekkel küszködő tanulók. Ide tartoznak azok a gyerekek, akik az idegrendszer biológiai és/ vagy genetikai okokra visszavezethető gyengébb funkcióképességei, illetve a kedvezőtlen környezeti hatások folytán tartós, átfogó tanulási nehézségeket, tanulási képességzavart mutatnak.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelését, oktatását ellátó közoktatási intézményben az alapfokú nevelés, oktatás szakasza két részre tagolódik:

- 1- 4. évfolyamot felölelő szakaszban nagyobb hangsúlyt szükséges fordítani a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichés funkciók fejlesztésére. Differenciálással, terápiákkal kell felzárkóztatni a gyermekeket. A képességfejlesztésben hangsúlyt kell fektetni a közvetlen érzéki tapasztalatoknak, a tárgyi cselekvéses megismerésnek. Az alapozás éveit különösen fontos időszakot jelentenek az enyhe értelmi fogyatékos tanulók további iskolai pályafutásában.
- 5-8. évfolyamot felölelő szakaszban a tanulók fejlesztése az előző pedagógiai szakasz eredményeire, megismerési módszerek további fejlesztésére, a szemléltetés képi gondolkodás nyomán kialakuló képzetekre, ismeretekre, az elsajátított tanulási szokásokra épül.

Kiemelt célok:

a. Énkép, önismeret

- Céltudatra és önállóságra tegyenek szert, dönteni is képesek legyenek.
- Információs és kommunikációs kultúra
- Szociális-kommunikációs készségeik fejlődjenek, azokat megfelelően tudják felhasználni.

b. Testi és lelki egészség

„... - Pszichikai-fizikai állapot fejlesztése.

- A gyermek kapcsolatainak erősítése kortársaival egy olyan iskolában, amelyben a heterogenitás természetes és szívesen látott tényező.

a. Felkészülés a felnőtt életre

- Jelenlegi és jövőbeli szociális szükségletek és társadalmi életlehetőségek kialakítása.
- A fogyatékos tanuló tanulási útja végén legyen a saját életéről dönteni képes, munkája révén a társadalomba integrálódó személyiség.

Fejlesztési feladatok:

- megismertetni a tanulókkal közvetlen tárgyi és személyi környezetüket úgy, hogy azt alakítani is képesek legyenek,
- térbeli tájékozódás fejlesztése,
- finommotorika fejlesztése,
- egyensúlyészlelés javítása,
- laterális dominancia kialakítása,
- utasítások végrehajtására nevelés,
- figyelemkoncentráció fejlesztése,
- a belső beszéd kiépítése,
- bonyolultabb gondolkodási folyamatra szoktatás,
- kommunikációs készség fejlesztése,
- a tanulási, magatartási és viselkedési szokások következetes kialakítása és megerősítése.

Módszerek, eljárások:

Olyan befogadó környezet megteremtése, ahová a fogyatékos gyermek isszívesen illeszkedik:

- etikai módszerekkel emberi méltóságukra épülő nevelés,
- pedagógiailag differenciáló, az egyén képességeit fejlesztő, határait tiszteletben

- tartó nevelés,
- gyakorlati/munkára nevelő / jelleg,
 - egyedi tulajdonságok figyelembe vétele,
 - a fejletlen vagy sérült funkciók korrigálása, kompenzálása,
 - fejlesztésükben az életkori sajátosságokhoz igazodó módszerek választása.

Megvalósítás keretei

Normál osztály - a tanítót gyógypedagógus látja el tanáccsal.

Normál osztály - gyógypedagógus valamilyen terápiában részesíti a gyermeket

Szükségeik kielégítéséhez fontos:

- olyan tanterem, amelyben többféle kisebb tér kialakítására van lehetőség,
- humánus, befogadó osztályközösség,
- tanulás szervezése, differenciálása
- a közérdek és mindennapi életet szolgáló információkhoz való hozzájutás biztosítása,
- az állapotának megfelelő hatékony egészségügyi ellátás biztosítása.

Az egyéniesített neveléshez szakirányú képesítéssel rendelkező gyógypedagógiai tanárt, logopédust, pszichológust is be kell vonni a fejlesztő munkába.

Szinterek

- tanórán a kortárs csoporttal együtt nevelés differenciálással,
- tanórán kívül, szünetben a téri tájékozódás fejlesztésére vonatkozó játékok,
- fejlesztő foglalkozások speciális szakember segítségével.

A beszédben akadályozottok, beszéd fogyatékosok azok a gyermekek, akiknél öröklött, veleszületett, szerzett, organikus, funkcionális, pszichés és környezeti okok következtében az átmeneti, illetve tartós hang-, beszéd- és nyelvi zavar gátolja az egyén és a környezete közötti interakciót és alkalmazkodást.

Az oktatás a pedagógiai, logopédiai ellátás, valamint az egészségügyi rehabilitáció a *fogyatékoság jellegétől* függ, amely lehet:

- beszédfejlődési elmaradás: (megkésett/akadályozott beszédfejlődés, disfasia)

- artikulációs zavar: (pöszeség, orrhangzósság),
 - beszédritmus-zavar: (dadogás, hadarás),
 - centrális zavar: (disarthria),
 - hangképzési zavar: (disfonia),
 - parciális teljesítményzavar: (dyslexia, disgrafia, diskalkulia),
 - beszédészlelési, megértési zavar.

Az általános iskola első két évfolyamára összpontosul az ismeretszerzés beszéddel összefüggő eszközrendszerének elsajátítása, ezért a különleges gondozás szempontjából - amely elsősorban a módszerbeli és habilitációs /rehabilitációs teendőkben fogalmazódik meg.

Kiemelt fejlesztési feladatok:

a. Énkép, önismeret:

- erősödjenek pozitív személyiségjegyeik, alakuljon ki önismeretük, fejlődjön önbizalmuk és kudarcűrő képességük, személyiségük váljon harmonikussá, a fejlesztést úgy építsük fel, hogy az az egész személyiségre irányuljon, a gyermekben reális énkép alakuljon ki, önbizalma, kudarcűrő képessége, feladattudata, kitartása, aktivitása, belső motivációja fejlődjön
- a tanulót ösztönözzük beszédhibája leküzdésére, - ugyanakkor készítjük fel őt az esetleges visszaesésekre, a maradványtünetekkel való együttélésre,
- a gyermekek állapotuktól függően, nyelvi-kommunikációs zavaraik kompenzálása után, jussanak el az önállóság általuk elérhető optimális szintjére, képességeik kibontakoztatásával váljanak a társadalom aktív, cselekvőképes tagjává
- a fejlesztés segítségével a sajátos nevelési igényű gyermekek is tudják teljesíteni minden műveltségi területen a minimum követelményeket.

b. Információs és kommunikációs kultúra:

- a beszédükben akadályozott gyermekek fejlesztésében elsőbbséget kell biztosítani az ép beszélő környezetben integráltan

folyó oktatásnak.

c. Tanulás:

- a fejlesztést tervszerűen, tudatosan kell felépíteni: beszédállapot felmérés -> egyéni terápiai tervű -> tudatos módszerválasztás -> komplexitás a fejlesztésben -> folyamatos kísérés,
- munkánk során nagy hangsúlyt kell fektetnünk a sokoldalú perzepciós fejlesztésre: fel kell használnunk, hogy a látási, hallási, kinezteziás, beszédmozgási ingerek, benyomások erősítve fejlődnek,
- tudatosan használjuk ki a transzferhatásokat, megismerve a beszéd fogyatékos tanuló „erős oldalait”, ezekre építve, a fejlesztést különböző átviteli megoldásokkal tegyük eredményesebbé.

d. Testi, lelki egészség:

- a tanuló motiválása beszédhibája leküzdésére; felkészítése a maradandó tünetek elfogadására, s ezzel való együttélésre.

e. Felkészülés a felnőtt életre:

- tájékoztassuk a szülőket, milyen továbbtanulási lehetőségek állnak gyermekeik előtt integráltan oktató középiskolák, gimnáziumi tagozatok diszlexiások számára, ezt a tanuló is ismerje meg.

A megvalósítás keretei, eljárásai

A Beszédvizsgáló Országos Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakértői véleménye alapján iskolánkban együtt neveljük az ép értelmű beszéd fogyatékos és a nem fogyatékos gyermekeket. A gyermekek számára biztosítjuk az ép beszélő környezetet, a sajátos nevelési igényükből fakadó többletszolgáltatásokat.

A gyermekek fejlesztése inkluzív (befogadó) osztályokban tanítási órákon, tanórán kívül - a sérülés típusától, súlyossági fokától függően egyéni, vagy csoportos - speciális fejlesztő foglalkozásokon, szabadidős tevékenységekben, valamint napközis foglalkozás keretében történik.

Tanítási órák

Kiemelt szerepet kapnak az anyanyelvi fejlesztés, a testnevelés az ének-zene, a vizuáliskultúra a technika és életvitel valamint tánc és dráma tantárgyak. A megfelelő beszédtechnika kialakítása fontos része az anyanyelvi nevelésnek, ezeket alsó tagozatban a magyar nyelv és irodalom, valamint az ének-zene órákon napi rendszerességgel végezzük.

Az anyanyelvi fejlesztésnél figyelembe véve a sérülés jellegét az egyes műveltségi részterületek más-más hangsúlyt kaphatnak:

- az írás, olvasás előkészítő szakaszának időtartamát növeljük,
- olvasás-, írástanítási módszerként a hangoztató-elemző, illetve a diszlexia- prevenció módszert használjuk,
- beszéd fogyatékos tanulóknál hosszabb begyakorlási és érési szakaszokat tervezünk,
- az anyanyelvi fejlesztés a kommunikációs szándék megvalósítására törekszünk a nevelés-oktatás minden területén,
- a tantestület tagjai törekszenek, hogy mindig jó beszédpéldát nyújtva, helyes beszéd technikával kommunikáljanak a gyermekekkel.

A beszéd-rendellenességgel küzdő tanulóknál gyakran tapasztalhatók a nagy- és finommozgások zavarai, a testtudat a testérzet a testséma kialakulatlansága, a téri tájékozódás fejletlensége is. A testnevelés, környezetismeret és a művészetek tárgyak jól szolgálják a tér-orientáció- mozgás- ritmus fejlesztését, mely hatással van a beszédkoordinációra. Idegen nyelvoktatásnál körültekintően járunk el, a minősítés alóli felmentés helyett a módszerek változtatását is lehetségesnek tartjuk.

A pedagógusok a szakértői vélemények, alapos megfigyeléseik, a gyógypedagógus, a fejlesztő pedagógus valamint a pszichológus segítségével, a tanulók egyéni sajátosságainak ismeretében a differenciálás különböző módjait alkalmazzák:

- segítségadásban: a feladat megismétlése a beszéd fogyatékos tanulónak megfelelő nyelvi szinten,
- a feladatok szintjén: mennyiség, technikai kivitelezés: - írás területén gyereknél, rajzos vagy szóbeli megoldás, illetve szóbeli felelet helyett írásbeli válasz,
- szociális keretek szintjén: párban, vagy csoportban végzett munka oldja az akadályozott tanuló elszigetelődését,
- tanulási stílus szerint: auditív, vizuális, vagy motoros területre támaszkodik

inkább a gyermek,

- a célok szintje n: egyes beszéd fogyatékos tanulóknál mérlegelni kell, mi az a minimális tudás, amelyet egy-egy szakasz határára el kell érni, melyre a további szakaszok épülhetnek,
- értékelésben: a tanulót önmagához, fejlődéséhez kell mérni - erre legalkalmasabb a szöveges értékelés.

Pedagógiai célú rehabilitációs / rehabilitációs foglalkozás:

Logopédiai terápia: sérülés-specifikus egyéni vagy csoportos megsegítést foglal magában, egyéni fejlesztési terv alapján. A logopédus munkájában komplex ellátásra törekszik, feladata a beszéd rendellenességek kompenzálása, a funkciófejlesztés, az olvasás-, írásszavarok redukciója. A terápia nem zárul le a beszédhiba javulásával, megszűnésével, utógondozásra is szükség lehet, amely jelenti a beszédállapot szinten tartását, ellenőrzését, az esetleges visszaesések prevencióját. További cél a másodlagos tünetek megelőzése, a sérült pszichés funkciók fejlesztése. Az utógondozás sikerét a logopédussal való szoros együttműködés segíti.

A logopédus feladatai:

- a fogadó pedagógusok tájékoztatása a beszéd fogyatékos típusáról, a gyermek fejlesztési lehetőségeiről, az alkalmazható módszerekről, szakirodalomról,
- a beszédben akadályozott gyermek „erős” és „gyenge” oldalainak bemutatása,
- konzultáció a pedagógussal a tanuló fejlődéséről, előmeneteléről,
- kapcsolattartás a beszéd fogyatékos gyermek, valamint a befogadó osztály tanulóinak szüleivel,
- kapcsolattartás a rehabilitációs/fejlesztésben résztvevő más szakemberekkel - a komplex fejlesztés team-munkát igényel (pszichológus, fejlesztő pedagógus, gyógy-testnevelő),
- a beszédben akadályozott gyermek orvosi vizsgálatának kezdeményezése .

e. Tanórán kívüli tevékenységek:

Napközis foglalkozások:

- A délelőtti tanítási órákon megszerzett ismereteket itt mélyítjük el, olyan tanulási technikákat alakítunk ki, amelyek lehetővé teszik a megközelítően önálló ismeretszerzést.
- Komplex személyiségformálásra törekszünk, az egyéni sajátosságokat

szem előtt tartva.

- A sikeres szocializációhoz szükséges normák, szabályok kialakítására, gyakoroltatására törekszünk.
- Olyan szabadidős tevékenységeket teszünk lehetővé, amelyek jótékonyan hatnak az anyanyelvi fejlettségi szintre: emlékezet-, szerialitás-, szókinccs-, gondolkodás-, mozgás-, figyelemfejlesztő játékok

Szülői értekezletek, fogadóórák:

Ezekon alkalmakon lehetőség nyílik a szülők számára, hogy megismerjék a beszéd fogyatékos gyermek fejlesztése érdekében rájuk háruló feladatokat, életperspektívát. Empátiás készség kialakítására törekszünk a többi gyermek szüleiben, fontos, hogy a szülők is támogassák gyermekeiket a fogyatékos gyermek elfogadásában. Egységes értékrendet kell kialakítani a viselkedés területén, a jutalmazás és büntetés egybehangzó alkalmazása a helyes magatartásformák kialakítása érdekében.

XIII.4 Tanulási zavarral küzdő tanulókkal való foglalkozás:

A részképesség-zavarok körébe elsősorban az alapvető eszköztudás (olvasás, írás, számolás) elsajátításának és képességének deficitjeit, valamint az általuk kiváltott következményes magatartási és/vagy tanulási zavarok komplex tünet együttesét sorolják. E fogyatékoság definiál diagnosztikai jellemzője, hogy a részképességben az intelligencia szintjének ellentmondó súlyos teljesítménybeli elmaradás, teljesítmény szóródás mutatható ki a mozgáskoordináció és a beszéd szintje között.

Kiemelt célok, feladatok:

- Kudarctűrő képesség növelése.
- A tanulási zavarok kialakulásáért felelős funkciók fejlesztése.
- A sajátos nevelési igény tanulók túlterhelésének elkerülése a fejlesztő folyamatban.
- Tankötelezettségük teljesítését szakember segítségével végezzék. Önbizalom, önismeret, önértékelés fejlesztése, reális énkép kialakítása.
- Pontos diagnózis és fejlesztési szempontok, módszerek igénylése, vizsgálatok elvégztetése.
- A tanuló fejlettségének megfelelően egyéni továbbhaladás biztosítása.

- Testnevelés és sport műveltségi területen az első tanévben szenzoros integrációs program és / vagy gyógy-úszás alkalmazása.
- Önállóságra nevelés.

Kiemelt feladatok diszlexia, diszgráfia esetén:

- testséma biztonságának kialakítása,
- téri és időrelációk kialakítása praktikus és verbális szinten, vizuomotoros koordináció gyakorlása,
- látás, hallás, mozgás koordinált működtetése, beszédfejlesztés, aktív szókincs bővítése, helyes ejtése, verbális figyelem és emlékezet, intenzív fejlesztése,
- hang - betű kapcsolat kialakítása; fonémahallás fejlesztése,
- makacs betű tévesztések kiküszöbölése (egymástól távol tanítjuk, sok mozgással, hangoztatással stb. pl.: b-d-p, o-ó, u-ú, ü- ,ö-),
- figyelem megosztása az olvasástechnika és a szöveg tartalma között, toldalékok körültekintő olvasása,
- olvasástechnika, tempó fejlesztése,
- olvasás-írás tanítása (esetleg újratanítása) hangoztató elemző vagy diszlexia prevenció módszerrel,
- olvasás, írás készségének folyamatos gondozása az egész iskolai pályafutás alatt,
- idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
- segítő környezet folyamatosan álljon rendelkezésre,
- kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során
- olvasásképtelenség esetén a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával.

A megvalósítás színterei

- minden tanórán,
- fejlesztő, felzárkóztató foglalkozáson,

- napközi, tanulószoba.

Kiemelt feladatok diszkalkulia esetén:

- testséma kialakítása,
- téri relációk biztosítása, a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása,
- számfogalmak kialakítása és bővítése, a manipuláció előtérbe helyezése, képi vizuális megerősítés,
- az érzékelés-észlelés, a figyelem az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése,
- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése (számológép, naptár stb.),
- az alapműveletek fogalmi kialakítása, képi, vizuális megörökítése, sokoldalú gyakorlásuk a már „birtokolt” számfogalmakkal építkező számkörökben
- a matematikai nyelvi relációk tudatosítása, szöveges feladatok megoldása
- gyógypedagógiai segítség speciális módszerekkel,
- szerialitás erősítése.

A megvalósítási szinterei

- matematikaóra,
- napközi, tanulószoba,
- rehabilitációs célú fejlesztő foglalkozás,
- felzárkóztató foglalkozások,
- szabadidő (képességfejlesztő játékok).

Kiemelt feladatok a részképesség zavar és/ vagy fogyatékoságok együttes, halmozott tüneteit mutató tanulók esetén {hiperkinetikus zavarok):

A halmozott fejlődési zavar a beszéd / nyelv, a mozgás, a kognitív képességek eltérő és egyenetlen fejlődését foglalja magába. Komoly akadálya az olvasás, írás, számolás elsajátításának. Speciális fejlesztés, logopédiai- és pedagógiai ellátás szükséges.

A percepció minden területét fejleszteni kell:

- a vizuális, az akusztikus, a mozgásos észlelés folyamatait,

- a motoros képességeket,
- a beszéd és nyelvi készségállandóságát.

A különleges gondozás igényeit gyógypedagógus végzi.

- Tanácsadás osztályfőnöknek, tanítónak, szaktanárnak, szülőnek.
- Együttműködés a pszichológussal.

A megvalósítás szinterei

- tanóra,
- napközi, tanulószoba,
- gyógypedagógiai foglalkozás egyéni terápiais terv alapján.

XIII.5 BEILLESZKEDÉSI ÉS MAGATARTÁSI ZAVAROKKAL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG

A fejlesztő munka eltér a „hagyományos” pedagógiai tevékenységtől. A fejlesztés nem felzárkóztat, hanem olyan képességeket fejleszt, mely a gyerekek iskolai teljesítményét javítja.

A fejlesztés területei

- finommozgás (írás)
- percepció (érzékelés, észlelés, látás, hallás, alak-háttér differenciálás, különbözőség-azonosság, diszkriminációs-kihallós gyakorlatok, hangdifferenciálás)
- figyelem, emlékezet (auditív, vizuális)
- szerialitás (látási, hallási)
- gondolkodás (összefüggések felismerése, analízis-szintézis, összehasonlítás, lényeges jegyek kiemelése)
- matematikai képességek (fogalmak, számegyenesen való tájékozódás, mennyiségi relációk, helyi érték, szóbeli, írásbeli műveletek, algoritmusok bevésése, szöveges feladatok, szorzó és bennfoglaló táblázat)
- diszlexia, diszgráfia terápia (három asszociáció, összeolvasás, grammatikai képességek fejlesztése, szövegértés, szókincsbővítés, kommunikáció, helyesírási szabályok bevésése)
- állandó pozitív megerősítés

A fejlesztésbe bekerülők köre

Azon tanulók, akik az intelligencia szintjük alapján elvárhatóan lényegesen alacsonyabb tanulási teljesítményt mutatnak.

A tanulási képességeket vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottságok (továbbiakban: szakértői bizottságok) tanulási képességvizsgálata alapján részképesség zavarokkal, tanulási nehézséggel, illetve másodlagosan kialakuló magatartási zavarokkal küzdenek.

Azokat a területeket fejlesztjük, melyet a szakértői bizottság leír a szakvéleményében.

A fejlesztés szervezeti formái

- egyéni fejlesztés
- mikro-csoportos fejlesztés

A fejlesztést a bizottság által meghatározott óraszámban teljesítjük.

Az érettségien időhosszabbítást és egyéb kedvezményeket csak és kizárólag akkor vehetik igénybe a tanulók, amennyiben a fejlesztő órákon részt vesznek. Az intézmény vezetője ennek hiányában a felmentések igénybevételét megtagadhatja.

A fejlesztés célja

Olyan harmonikus személyiség kialakítása a cél, aki a későbbiekben megállja a helyét mind a családjában, mind a tanuló társai között - és a későbbiekben - a munkahelyi kollektívában. Probléma esetén megfelelő megküzdési stratégiával bír (coping), azt előhívva kitartóvá válik saját problémája szanalásában. Ehhez szükséges a pozitív énkép kialakítása, érzelmi élet fejlesztése (ne infantilis módon álljon a probléma megoldásához), beszéd fejlesztése (a probléma megfogalmazása, segítségkérés), ill. a percepció (érezékelés, észlelés) fejlesztése.

A részképesség zavarok megszüntetése korrekcióval történik: a gyógypedagógus fejlesztő órákon látja a tanulók erősségeit, gyengéit. Az egészséges kompenzálás miatt felhívja a tanulók figyelmét saját erősségükre, és azt a területet fejleszti az órákon. (pl. diszgráfiásnál a hallását).

Fejlesztési ütemterv

Június végén megtörténik az évfolyamokra a beiratkozás, a tanulók hozzák magukkal a szakértői érvényes/lejárt papírjaikat.

Szeptemberben felterjesztjük (felülvizsgálatra) a tanulókat a szakértői bizottságokhoz.

Szeptember közepére-végére nagyjából kialakul a végleges órarend, ilyenkor osztják be a tanulókat diagnózisuk szerint fejlesztő csoportokba. (matematikai profilú, ill. nyelvtan, helyesírás, szövegértés profilú csoportok).

A tanulók értékelése évente kétszer történik: félévkor és év végén.

Intézményünkben biztosítjuk a beilleszkedési-, tanulási- és magatartási zavarokkal küzdő tanulók (BTMN) fejlesztését is. A fejlesztést ezeknél a tanulóknál is gyógypedagógus végzi.

Ezeknél a tanulói csoportoknál is ugyanolyan beosztás van, mint az SNI-s tanulóknál.

A fejlesztési területek, és fejlesztési irányelvek is hasonlóak, vagy ugyanazok.

A Magiszter Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Szakgimnázium Szakközépiskola, Alapfokú Művészeti Iskola 2019.április 30-án kelt alapító okiratában - a 3/2019. (04.30). sz. határozatával - a fenntartó rögzítette, hogy az általános iskolai és a gimnáziumi képzésben alapfeladatai között ellátja a többi tanulóval együtt nevelhető sajátos nevelési-oktatási igényű érzékszervi – halláskárosodott, látáskárosodott - fogyatékkal élő, az enyhén értelmi és beszéd fogyatékos és a pszichés fejlődési zavarokkal küzdő tanulók nevelését-oktatását is. A programalkotók az SNI tanulók integrált nevelésére-oktatására vonatkozóan programot dolgozott ki a különleges bánásmódot igénylő tanulókra vonatkozóan.

Az alapfeladatok körében ellátott integrált nevelés-oktatás megszervezésekor tekintettel kellett lennünk arra a tényre, miszerint az intézménybe jelentkező halláskárosodott, látás károsodott tanulók a középiskolai képzésben - az alkalmassági kritériumok miatt - csak a gimnáziumi osztályokba nyerhetnek felvételt, ellátásukat tehát a gimnáziumi nevelés-oktatás során tudjuk megvalósítani.

A beilleszkedési és magatartási zavar komplex jelenség, a személyiség problémája, amelyben értelmi, érzelmi és akarati tényezők ötvöződnek.

A zavar létrejötte egy folyamat eredménye, melynek kezdete többnyire az első óvodás-iskolás években és a családi háttérben keresendő.

Általános feladatunk súlyos magatartási és beilleszkedési zavarral küzdő tanulóknál a szakértői bizottságokkal való kapcsolat felvétele, és szakvélemény kérése.

A szakértői bizottságok pszichológusainak javaslatai alapján, pedagógiai módszerekkel a tanuló támogatása, osztályközösségbe történő visszaillesztése, és kapcsolatainak javítása osztály- és iskolatársaival a pszichológus és a fejlesztő pedagógusok közreműködésével.

A kitűzött célok elérése érdekében folytatott tevékenység alatt mindvégig előttünk áll, hogy minden gyerek individuuma.

A beilleszkedési zavarok okának ismeretében a problémákat három csoportba soroljuk:

- Pszichés zavarok állnak a probléma hátterében (önértékelési zavar, gyenge fékrendszer, konfliktuskezelési deficit, sérülékeny kudarctűrő képesség, tolerancia hiány, szabálytartás hiánya), illetve különböző kompenzációs mechanizmusok, mint projekció, elfojtás, agresszivitás, stb.
- Tanulási nehézségek váltják ki a problémát (percepció,- dyslexia, dysgrafia, figyelem-hiperaktivitás, kommunikáció-autisztikus jelek, a szenzomotoros mozgás fejletlensége, csak szekunder jellegű memória).
- Rossz vagy hiányos szocializáció okozza a problémát (túlzott engedékenység, szeretet- és figyelemhiány, túlzott elvárások stb.)
- A további célok csak az okok (részleges) elhárításával érhetők el, ennek megfelelően a fenti csoportok mindegyike számára más-más feladatok adódnak.

Fő célunk minden gyermek számára lehetővé tenni az optimális intellektuális és érzelmi fejlődést, a testi-lelki és szociális kibontakozást, hogy belső harmóniában, önmagával és környezetével egyensúlyban éljen.

XIV. AZ AUTIZMUS SPEKTRUM ZAVARRAL KÜZDŐ TANULÓK FEJLESZTÉSE

Külön osztályban, de ép értelmű gyerekekkel együtt tanítjuk azokat az autista gyerekeket, akik a Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakvéleménye alapján speciális oktatást igényelnek.

Az autista gyerekek sajátos nevelési igényűek. Ennek megfelelően a fejlesztő tevékenység mellett, illetve azzal együtt a legalapvetőbb diagnosztizáló és terápiás feladatokat is el kell látnunk.

Iskolánk ellátja a tanulási, beilleszkedési nehézségek korrekciójával, a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásával kapcsolatos tevékenységet.

1. Az autista csoportok pedagógiai programja

Az ide kerülő tanulók teljes/részleges integrációja valósul meg, de oktatásukat nevelésüket gyógypedagógusok és gyógypedagógiai asszisztensek látják el lelkiismeretes, magas színvonalú munkával. Gyógypedagógusaink lehetőségeikhez mérten alternatív módszereket, speciális eszközöket alkalmaznak a fejlesztés hatékonysága érdekében. A tanulók a Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakvéleménye alapján kerülnek iskolánkba. Fejlesztésüket az általuk meghatározott fejlesztési feladatok szerint végezzük.

2. Az autizmusról

Az autizmus az agyműködés fejlődési zavara, mely genetikai tényezők, illetve az agyat ért károsító hatások következményeként jön létre. Az autizmus az egész személyiséget átható pervazív fejlődési zavar. Lényege a társas viselkedés károsodása (kapcsolatkialakítás nehézsége, nem észleli megfelelően a többi ember érzéseit, nem érti a szociális elvárásokat), a kommunikációs képességek károsodása. A beszéd gyakran nem kommunikációs célú, az őt érdeklő témáról monológ formában beszél. A gesztus és a mimika használata nem megfelelő (pl.: nem tart szemkontaktust). Nem alakul ki a fantáziadús szerepjáték, egy-egy szerepjáték elemet ismételtet, stb.) Az autista személy gyakran ragaszkodik az azonossághoz, a megszokott rutinhoz. Gyakoriak a sztereotip mozgások (pl. kezekkel "repdesés", ütögetés, hintázás). Az érzékelés területén gyakori az eltérő érzékelés. A tapintás túlérzékenysége következtében nem szereti, ha megérintik, vagy nem viseli el, ha piszkos lesz a keze. Csökkent a fájdalomérzete. Hangokra közömbösen esetleg túlérzékenységgel reagál. Gyakoriak az étkezési és alvászavarok (pl. extrém mértékű válogatás, éjszakai nem alvás). Alacsonyabb intelligenciaszint, értelmi fogyatékos, vagy szórt, egyenetlen teljesítmény gyakran társul hozzá. Bizonyos készségekben, amihez nem kell szociális érzék, kiemelkedő képesség is előfordulhat. Gyakoriak a hangulati élet zavarai (pl. ok nélküli sírás, nevetés, túlzott félelmek.) Súlyos esetben önagresszió előfordul (pl. kézharapás, fej beverés). Az alapvető deficitek egész életen át megmaradnak, de a speciális intenzív terápiás és pedagógiai ellátás segítségével jelentős fejlődés érhető el. A tünetek változatossága mellett a tanuló autizmusának súlyossága széles skálán szóródik. Új helyzetben, váratlan események, körülmények hatására felerősödhetnek a típusos tünetek. Az autista tanulók fejlesztésének célja az egyéni képességek fejlesztése, a felnőttkori szociális adaptáció, az önállóság feltételeinek megteremtése.

Az autista tanulók a tanítás, illetve a hagyományos tanítási módszerek és tervezés módosítása szempontjából kiemelkedő jelentőségű tulajdonságai:

- A másik személy szándékának, érzéseinek, gondolatainak, szempontjainak (pl. az információátadás szándékának) meg nem értése, az önmagára vonatkoztatás hiánya. Legsúlyosabb esetben képtelenség arra, hogy az embereket, mint a valóság egyéb elemeinél fontosabbakat, a tárgyaktól megkülönböztesse.
- A szociális megerősítés jutalomértékének, illetve a belső motiváltságnak - gyakran teljes - hiánya. Többnyire nagyon kevés vagy szokatlan dolog okoz számukra örömet.

- A beszéd korlátozott megértése, még látszólag jó beszédprodukciónak mellett is, amelyet nehezítenek a beszéd érzelmi, társas viselkedési sajátosságai, mint pl. a hanghordozás.
- Egyenetlen képességprofil, pl. a szigetszerű ismeretek, képességek és az önellátás vagy a mechanikus és a személyes memória közötti szakadékszerű különbség.
- Hiányzó vagy korlátozott belátás, pl. saját tudásával, az ismeret forrásával, módjával, a szubjektív jelentőséggel kapcsolatban.

Típusos erősségek, amelyekre építeni lehet:

- A megfelelő szintű vizuális információ általában jól értelmezhető.
- Tanult rutinokhoz, szabályokhoz való alkalmazkodás.
- Jobb mechanikus memória.
- Megfelelő környezetben, érdeklődésének megfelelő témáknál koncentráció, kitartás.

Típusos nehézségek és kognitív problémák, amelyekkel számolni kell a tanítás során:

- Az érzékszervi ingerfeldolgozás zavarai (hallás, látás, fájdalom stb.).
- Figyelemzavar gyakorisága.
- Az utánzási képesség kialakulásának hiányosságai.
- Ingerfeldolgozási, vizuomotoros koordinációs problémák.
- Tér-időértelmezés interiozációjának gyengesége, esetleg hiánya.
- Analízis (sorrendiség)- szintézis műveleteinek problémája.
- A lényegkiemelés, problémamegoldó gondolkodás deficitje.
- Az általánosítás, a tanultak új helyzetben való alkalmazásának sérülése.
- Emlékezetfelidézési problémák (speciális szociális tartalmaknál és személyes élményeknél).
- Ismert tananyagban váratlan nehézség felmerülése szociális elem bevezetésével vagy új körülmények közötti alkalmazás során.
- A feladat céljának nem értése, reális jövőre irányultság hiánya.
- A szimbolikus gondolkodás (pl. játék) fogyatékosága.
- A valóság téves értelmezése, felfogása.
- Realitás és fantázia összetévesztése.
- A szóbeli kérések, közlések félreértése, különösen a többértelmű, elvont kifejezések, többrészes utasítások esetén.
- Képességek, ismeretek önálló változatos alkalmazásának hiánya (még beszédhasználatban is).

- Gyermekközösségben áldozattá, illetve bűnbakká válás, más esetekben szociálisan a helyzetnek nem megfelelő viszonyulás a kortársakhoz.
- Szabadidőben passzivitás, kudarcokból eredő viselkedésproblémák megjelenése.
- Félelmek, fóbiák, szorongás.

Pervazív fejlődési zavarok

A zavaroknak egy olyan alcsoportja, melyben a reciprok szociális interakciók, és a kommunikációs sémák minőségi abnormalitása észlelhető. Ezek a minőségi abnormalitások az egyén funkcióit minden helyzetben meghatározzák.

Gyermekkori autizmus

Abnormális vagy károsodott fejlődés 3 éves kor előtti kezdettel. Abnormális funkciók: reciprok szociális interakciók, kommunikáció területén. Korlátozott, ismétlődő sztereotip viselkedés. Számos nem specifikus probléma is észlelhető, mint fóbiák, alvás és táplálkozási zavarok.

Atípusos autizmus

Az abnormális és károsodott fejlődés 3 éves kor után kezdődik. Az autizmus diagnózisához szükséges abnormalitások nem mindegyike észlelhető.

Asperger-syndroma

Az autizmusra jellemző abnormalitások mellé az érdeklődés és az aktivitások korlátozott, ismétlődő, stereotip repertoárja társul. Hiányzik a nyelvi vagy kognitív fejlődés késése vagy retardációja. Gyakran társul kifejezett ügyetlenséggel. Az abnormalitások egészen a serdülőkorig vagy a felnőttkorig fennállnak.

Az autista tanulók tanítás szempontjából kiemelkedő tulajdonságai:

- A másik személy szándékának, érzéseinek, gondolatainak, szempontjainak meg nem értése, az önmagára vonatkoztatás hiánya.
- A szociális megerősítés jutalomértékének, illetve a belső motiváltságnak – gyakran – teljes hiánya. Többnyire nagyon kevés és/vagy szokatlan dolog okoz számukra örömet.
- A beszéd korlátozott megértése, még látszólag jó beszédprodukciónak mellett is, amelyet nehezebben a beszéd érzelmi, társas viselkedési sajátosságai, mint a hanghordozás.
- Egyenetlen képességprofil, pl. a szigetszerű ismeretek, képességek és az önellátás vagy a mechanikus és a személyes memória közötti szakadékszerű különbség.
- Hiányzó vagy korlátozott belátás, pl. saját tudásával, az ismeret forrásával, módjával, a szubjektív jelentőséggel kapcsolatban.

Az autista tanulók fejlesztésének alapelvei, célja, feladata, módszerei

- A legáltalánosabb távlati cél az egyéni képességek, fejlettség szintjén elérhető legjobb felnőttkori szociális adaptáció és önállóság feltételeinek megteremtése: ennek alapja a szociális-

kommunikációs- és gondolkodási készségek hiányának speciális módszerekkel történő kompenzálása és a meglévő készségek fejlesztése.

- A hiányzó készségeket pótló, helyettesítő kompenzációs-habilitáció fontos a fejlődési elmaradás, a másodlagos (pl. viselkedés-) problémák leküzdése érdekében.
- Az iskolai és a mindennapi gyakorlati életre felkészítő tananyag elsajátítása speciális, a gyerekek szükségleteihez, tanulási sajátosságaihoz alkalmazkodó módszerek segítségével történik.
- A fejlesztésben való továbblépéskor csak azokra az ismeretekre, készségekre alapozhatunk, melyeket a tanuló folyamatosan gyakorol.
- A jellegzetes gondolkodási nehézségek, rugalmatlanság miatt külön kiemelt fejlesztési feladat az elsajátított ismeretek alkalmazásának, általánosításának tanítása, és probléma-megoldási módszerek tanítása.
- A tananyag kiválasztásának legfontosabb szempontja a tanított képesség alkalmazhatósága a való életben.
- Míg egészséges gyermek spontán, ösztönösen képes elsajátítani és alkalmazni nagy mennyiségű információt, addig az autista gyermek fejletlen / hiányzó készségei, képességei miatt nem képes erre. Ezért a tanuló túlterheltségének elkerülése érdekében a felesleges információkat szűrni kell.
- A kognitív viselkedésterápiás, fejlesztési- és tanítási célokat a fenti szempontok alapján fontossági sorrendben kell értelmezni, és e szerint kell a tervekbe iktatni.
- Nevelési céljaink, kitűzött feladataink megvalósításakor az általános pedagógiai nevelési módszereket alkalmazzuk, figyelembe véve tanulóink sérülés specifikus jellemzőit, sajátos nevelési szükségleteit.

Az autista tanulók fejlesztésének szakaszai

Az autista tanulók iskolai fejlesztését a szociális-kommunikációs készségek fejlesztése és a rugalmasabb viselkedés-repertoár kialakítása határozza meg. Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai általában módosításokkal egyeznek meg a NAT-ban és a helyi tantervünkben rögzített pedagógiai szakaszokkal és tartalmakkal. A módosításokat a gyógypedagógusok által elkészítendő egyéni fejlesztési tervekben kell meghatározni a gyermekek egyéni szükségleteinek, fejleszthetőségeinek megfelelően. A tananyagot mennyiségi és minőségi szempontból módosítani és redukálni kell a tanulók speciális szükségletei szerint. Az egyes műveltségi területekre vonatkozó sajátos eltéréseket a helyi tantervben és az egyéni fejlesztési tervekben kell rögzíteni. A tananyag elsajátításához speciális módszerek és eszközök használata szükséges. A jó értelmi és nyelvi képességekkel rendelkező tanulók esetében előfordulhat, hogy az egyes műveltségi területeken meghatározott tartalmak jelentős részét a NAT-ban és a helyi tantervünkben meghatározott életkorban képesek elsajátítani. Ezekben az esetekben egyéni fejlesztési terv alapján a szociális-kommunikációs és speciális kognitív készségek párhuzamos fejlesztése szükséges. A fejlesztés üteme és a tanuló továbblépési lehetősége függ a fejlődés mért eredményeitől, azaz a gyermek képességeitől és a szakszerű képzés intenzitásától.

Az autista tanulók fejlesztésének pedagógiai szakaszai:

- Első szakasz, melynek fő célja a rehabilitáció. A gyermek formális és informális megfigyelésének tapasztalataira alapozva, egyénre szabott tervre épül. Az egyéni fejlesztési terv meghatározza a fejlesztés céljait, feladatait, tartalmát.
- Második szakasz, melynek célja az elsajátított ismeretek bővítése és a változatos aktivitásokban való minél önállóbb részvétel iskolai-, otthoni- és egyéb iskolán kívüli környezetben.
- Harmadik szakasz, melynek célja a felnőtt korban egyénileg elérhető legmagasabb szintű adaptáció, önállóság és munkavégző képesség elérésének megalapozása.

Módszerek és konkrét eljárások a tanulók fejlesztésében

A nevelés, fejlesztés egyéni tervezése komplex képességvizsgálat után történhet.

Speciális módszerek:

- Segédeszközökkel berendezett környezet és eszköztár kialakítása.
- Speciális, egyéni motivációs és jutalmazási rendszer.
- Vizuálisan segített kommunikációs rendszer, a speciális környezetben belül és személyek között.
- A szociális fogyatékossággal összefüggő tanítási nehézség miatt keresni kell az információ átadására a gyermek szintjének megfelelő és szociális vonatkozásoktól leginkább független módszereket és médiumokat (pl. írott utasítás, folyamatábra, számítógépes oktatás, stb.).
- A tanítási helyzetek szociális vonatkozásainak elfogadása, illetve megértése fontos tanítási cél.
- A fejlesztésben, tanításban és a viselkedésproblémák kezelésében alapvető kognitív viselkedésterápia módszereinek alkalmazása.
- A fejlesztés csoportos ill. kiscsoportos formában történik.

Habilitációs foglalkozások:

A heti kötelező tanórákon túl tanulóinknak gyógypedagógiai célú rehabilitációs tanórai foglalkozásokat szervezünk. A rehabilitációs foglalkozásokat gyógypedagógus vezeti. A rehabilitációs foglalkozások célja a személyiség biztonságérzetének megteremtésével, az egyéni diagnosztikára épülő funkcionális képességfejlesztéssel elérni az egyénhez viszonyítva azt a leghatékonyabb adaptív állapotot, amely elégséges előfeltétele a tantárgyi rendszerű fejlesztésnek. A rehabilitáció tervszerű tudatos fejlesztési folyamat, amely átfogja a középiskola minden évfolyamát. A fejlesztés csoport- illetve osztálykeretben történik, egyéni fejlesztési tervek alapján. Az egyéni fejlesztési terv tervezésénél figyelembe kell venni a Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakvéleményét illetve minden más, a gyermek megelőző életrésztéből származó diagnózist, véleményt valamint a gyógypedagógus megfigyeléseit és kiegészítő vizsgálatait is. Az egyes területekhez rendelt tartalmak a fejlesztendő képességek fejlődési útja, módja, kialakulásának időtartama mindenkor a tanulók egyéni, haladási, fejlődési tempójának függvénye. A rehabilitációs foglalkozásokon a gyógypedagógiai tanár a funkcionális képességeket fejlesztő programok külön alkalmazásával, a fejlesztések során tanultak elmélyítésével szolgálja a tanulók iskolai előmenetelét.

A fejlesztő, rehabilitációs foglalkozások szervezeti formája:

- tanórai keretek között
- fejlesztő foglalkozásokon

A fejlesztő, rehabilitációs foglalkozás szervezeti kerete: osztálykeret

A fejlesztő, rehabilitációs foglalkozás órakerete:

ÉVFOLYAM	HETI ÓRASZÁM
9. évfolyam	13
10. évfolyam	14
11. évfolyam	15
12. évfolyam	15

A rehabilitációs tevékenység közös céljai és feladatai a fejlődés elmaradás és az akadályozottság miatt hiányzó funkciók, készségek és ismeretek pótlólagos kialakítása, fejlesztése, a különféle funkciók egyensúlyának kialakítása. A távlati cél a társadalomba illetve csoportba való minél jobb beilleszkedés, alkalmazkodás, a kommunikációs képesség, az önállóság kialakítása az egyén által elérhető legmagasabb fokon. A legáltalánosabb távlati cél az egyéni képességek fejlettségi szintjén elérhető legjobb felnőttkori szociális adaptáció és önállóság feltételeinek megteremtése. Ennek alapja a szociális, kommunikációs és egyéb kognitív készségek hiányának specifikus módszerekkel való kompenzálása és fejlesztése. Szükség van a különböző szociális helyzetekbe való beilleszkedés és viselkedések, illetve a mindennapi gyakorlati életre felkészítő ismeretek speciális módszerek segítségével való elsajátítására. A klinikai kép igen sokféle lehet az autizmus súlyossága, az értelmi színvonal, az egyéb képességek, illetve akadályozottságok függvényében, ezért nem alkalmazható minden gyermekre egy általános fejlesztési stratégia, hanem ebben az esetben is egyénre szabottan kell megválogatni a módszereket. Amennyiben a lehetőségek engedik (pl. pályázati lehetőségek), törekszünk a terápiás lehetőségeket igénybe venni. A különböző mozgásterápiák, zeneterápiák, állat-asszisztált terápiák nagyban segítik az autista emberek mozgásfejlődését, és társas viselkedésének fejlődését.

Autista tanulók iskolába lépése

Az autista csoportba csak olyan tanulókat veszünk fel, akik rendelkeznek a nevelési tanácsadó, illetve a szakértői és rehabilitációs bizottság, vagy a Budapesten működő Autista Kutató Központ olyan szakvéleményével, amely tanulmányaik megkezdését, illetve folytatását ilyen típusú tanulócsoportban javasolja. A szülővel és a gyermekkel való elbeszélgetés után a gyermek intézményünkbe való felvételéről a tagintézmény-vezető dönt.

Az autista tanulók iskolai teljesítményének értékelése

Intézményünkben az értékelés ötfokozatú skálával történik az egyéni fejlesztési tervhez igazított egyéni követelmények alapján.

Az iskola magasabb évfolyamába lépés feltételei

A 9-12. évfolyamon a tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Az előírt tanulmányi követelményeket, a magasabb évfolyamra lépés feltételeit a minimum követelmények határozzák meg.

Az autista tanulók integrációja

Az integráció szükségességének megítéléséhez az alábbi tényezők alapos mérlegelése szükséges úgy, hogy a feltételek együttesen és perspektivikusan legyenek adottak:

- A tanuló részéről átlagos vagy átlag feletti intelligencia, enyhe fokú autisztikus fogyatékoság, jól kompenzált, minimális viselkedésproblémák.
- A családtagok részéről egyértelmű szándék a szakemberekkel való szoros együttműködésre és a gyermek intenzív támogatására.
- Az iskola részéről a speciális módszertanban jártas pedagógus és asszisztens.
- Jól előkészített, ütemezett fejlesztési terv.
- Speciális eszközök, módszerek, környezet.
- Együttműködés a családdal.
- A befogadó gyermekcsoport felkészítése a pozitív hozzáállásra, folyamatos támogatása.
- Szakértői csoporttal való intenzív kapcsolattartás. (A Debrecen MJV. Önkormányzat Közgyűlésének határozati előterjesztése szerint szakmai-, módszertani segítséget a budapesti Autizmus Alapítvány Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézet és a Bárczi Gusztáv Általános Iskola tud nyújtani.)

Az autista tanulóinkra vonatkozó **egészségfejlesztési feladataink** általában megegyeznek a normál tanulókra vonatkozókkal. Az alkalmazott módszereknek, tevékenységeknek igazodniuk kell a tanulók állapotához, és a gyógypedagógiai szempontokhoz.

XV. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGA SZABÁLYAI

XV.1. A tanulmányok alatti vizsgák (a továbbiakban: vizsga) a következők:

- a) osztályozóvizsga
- b) javítóvizsga
- c) különbözeti vizsga
- d) pótló vizsga

Osztályozó vizsgát kell tenni, ha:

- a tanulót felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól (magántanuló)
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget.
- az 51.§(7) bekezdésében meghatározott időnél többet mulasztott, s a nevelőtestület döntése alapján osztályozóvizsgát tehet

Különbözeti vizsga

Iskolaváltoztatás vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként írhatja elő az intézmény.

Azokból a tantárgyakból kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, amely az intézmény helyi tantervében szerepel a tervezett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon, és a tananyag ismerete feltétele a sikeres továbbhaladásnak.

A különbözeti vizsga tantárgyainak és évfolyamának meghatározásakor mindig egyedileg kell az intézményvezetőjének határozatot hoznia a jelentkező tanuló ügyében.

Javítóvizsga

Javítóvizsgát tehet az a tanuló, aki:

a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott, vagy ha a vizsgázó az osztályozó vizsgáról neki felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A javítóvizsgával kapcsolatosan az alábbiak szerint kell eljárni:

A javítóvizsga helye az az iskola, amellyel a tanulónak tanulói jogviszonya van.

A javítóvizsgára utasított tanuló az igazgató által megállapított napon javítóvizsgát tehet

A javítóvizsga követelményeiről a tanuló tájékoztatást kap.

A javítóvizsga indokolatlan elmulasztása osztályismétlést jelent.

Azt a vizsgázót, aki akár az írásbeli, akár a szóbeli vizsgán figyelmeztetés ellenére meg nem engedett eszközt használ, az igazgató a vizsga folytatásától eltilthatja.

Ha a tanuló vizsgája sikertelen, az adott osztály megismétlésével folytathatja tanulmányait.

A javítóvizsgán nyújtott tanulói teljesítmény értékelése az adott tantárgy munkaközösség által elfogadott értékelési rendszere szerint történik.

A javítóvizsga nem ismételtető meg.

A javítóvizsgáról jegyzőkönyvet kell vezetni.

A javítóvizsga eredményét az osztályfőnök írja be a törzslapra és a bizonyítványba.

Az eredményhirdetés a bizonyítvány kiosztásával történik, legkésőbb az utolsó vizsgát követő napon.

Pótló vizsga

Abban az esetben, ha a tanuló önhibáján kívül nem tudja teljesíteni az osztályozóvizsga vagy a vele azonos módon lebonyolított különbözeti vizsga követelményeit, a teljes vizsga anyagából, vagy a nem teljesített vizsgarészből pótló vizsgát tehet.

A tanulmányok alatti vizsgák lebonyolításakor figyelemmel kell lenni a 20/2012. (VIII. 31.)

EMMI rendelet 64.§-74.§.rendelkezéseire.

XV.2. A tanulmányok alatti vizsgák eljárásrendje

- **Tanulmányok alatti vizsgát független vizsgabizottság** előtt, vagy abban a nevelési-oktatási **intézményben** lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll. A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga **nem ismételhető**.
- **Felnőttoktatásban** a tanulmányok alatti vizsga reggel nyolc óra előtt is elkezdhető és tizenhét óra után is tarthat.
- Ha a tanuló a tanórai foglalkozások több mint **ötven százalékáról távol maradt**, félévkor és év végén minden esetben **osztályozó vizsgán köteles** számot adni tudásáról. Az osztályozó vizsga alól felmentés nem adható.
- A **különbözeti és a beszámoltató vizsgákra** tanévenként legalább két vizsgaidőszakot kell kijelölni. Javítóvizsga letételére az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban, osztályozó, különbözeti és beszámoltató vizsga esetén a vizsgát megelőző három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni azzal, hogy osztályozó vizsgát az iskola a tanítási év során bármikor szervezhet. A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.
- A tanuló - kiskorú tanuló esetén a szülője - a félév vagy a tanítási év utolsó napját megelőző harmincadik napig, ha osztályzatának megállapítása céljából független **vizsgabizottság** előtt kíván számot adni tudásáról. A bejelentésben meg kell jelölni, hogy milyen tantárgyból kíván vizsgát tenni. Az iskola igazgatója a bejelentést nyolc napon belül továbbítja a megyeszékhely szerinti járási hivatalnak, amelyik az első félév, valamint a tanítási év utolsó hetében szervezi meg a vizsgát.
- A tanuló - kiskorú tanuló esetén a szülője - a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy amennyiben bármely tantárgyból **javítóvizsgára** utasították, akkor azt **független vizsgabizottság** előtt tehesse le.

Az iskola a kérelmet nyolc napon belül továbbítja a megyeszékhely szerinti járási hivatalnak.

- A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát a **megyeszékhely szerinti járási hivatal** szervezi.
- Az iskolában tartott tanulmányok alatti vizsga esetén az igazgató, a független vizsgabizottság előtti vizsga esetén az illetékes megyeszékhely szerinti járási hivatal vezetője a vizsgázó - kiskorú vizsgázó esetén a törvényes képviselő - írásbeli kérelmére engedélyezheti, hogy a vizsgázó a jogszabály szerint előre meghatározott időponttól **eltérő időben** tegyen vizsgát
- A megyeszékhely szerinti járási hivatal által szervezett független vizsgabizottságnak **nem lehet tagja** az a pedagógus, akinek a vizsgázó hozzátartozója, továbbá aki abban az iskolában tanít, amellyel a vizsgázó tanulói jogviszonyban áll.
- Tanulmányok alatti vizsgát legalább **háromtagú vizsgabizottság** előtt kell tenni. Amennyiben a nevelési-oktatási intézményben foglalkoztatottak végzettsége, szakképzettsége alapján erre lehetőség van, a vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.
- A tanulmányok alatti **vizsga követelményeit**, részeit, így különösen az írásbeli, a szóbeli, a gyakorlati vizsgarészeket, az értékelés szabályait az iskola pedagógiai programjában kell meghatározni.
- A tanulmányok alatti vizsga - ha azt az iskolában szervezik - vizsgabizottságának elnökét és tagjait az igazgató, a független vizsgabizottság elnökét és tagjait a területileg illetékes megyeszékhely szerinti **járási hivatal** bízza meg
- A középiskolában, olyan tantárgyból, amely követelményeinek teljesítésével a helyi tanterv alapján valamely vizsgatárgyból a tanuló érettségi vizsga letételére való jogosultságot szerezhethet, a tanulmányok alatti vizsgán minden évfolyamon kötelező követelmény a **minimum hatvanperces**, az adott tanév helyi tantervének legfontosabb tanulmányi követelményeit magában foglaló **írásbeli** vizsgarész, valamint a **szóbeli** vizsgarész sikeres teljesítése.
- A vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló idő tantárgyanként általános iskolában és szakiskolában maximum, **középiskolában minimum hatvan perc**.
- Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában **legfeljebb három írásbeli** vizsgát lehet megtartani. A vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább tíz, legfeljebb harminc perc pihenőidőt kell biztosítani. A pótló vizsga - szükség esetén újabb pihenőidő beiktatásával - harmadik vizsgaként is megszervezhető.
- Egy vizsgázónak egy napra **legfeljebb három** tantárgyból szervezhető **szóbeli** vizsga.
- Ha a tanuló az iskola **két vagy több évfolyamára** megállapított tanulmányi követelmények egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt történő

teljesítésével összefüggő osztályozó vizsgát kíván tenni, az intézmény vezetője a vizsga megkezdése előtt legalább harminc nappal a vizsgázói létszám, az évfolyamok feltüntetése, valamint a vizsgabeosztás megküldése mellett a megyeszékhely szerinti járási hivatal vezetőjétől vizsgabiztos kirendelését kéri.

- **Vizsgabiztosi** feladat ellátására megbízást az kaphat, aki a hivatal által vezetett Országos érettségi vizsgaelnöki névjegyzékben szerepel. A vizsgabiztos megvizsgálja, hogy a vizsga előkészítése során és a vizsgákon betartották-e a tanulmányok alatti vizsgákra vonatkozó szabályokat.
- A vizsgabiztos **részt vesz** az érintett osztályozó vizsgák valamennyi vizsgarészén és az osztályozó vizsga előkészítésében. A vizsgabiztos az osztályozó vizsgák során keletkezett valamennyi dokumentumba betekinthez, azokról másolatot kérhet, amely során az igazgató a vizsgabiztossal köteles együttműködni.
- A vizsgabiztos megfigyeléseiről, megállapításairól **két példányban jegyzőkönyvet** készít. A vizsga befejezését követő 8 napon belül a jegyzőkönyv egyik példányát eljuttatja az őt megbízó megyeszékhely szerinti járási hivatal vezetőjének, a másik példányt pedig az intézmény vezetőjének.

A tanulmányok alatti vizsgák megszervezése

A vizsgát a tanév helyi rendjében meghatározott időszakban (*vizsgaidőszak*) lehet tenni,

A vizsgaidőszakok időpontjait az igazgató jelöli ki, melyet a helyben szokásos módon valamint az intézmény *honlapján közlésez*.

A vizsga időpontjáról (év, hónap, nap, óra, perc) és helyszínéről (cím, épület, terem száma) a vizsgázó, illetőleg a kiskorú tanuló esetén a szülő (gondviselő) minimum a *vizsga kezdete előtt 10 nappal értesítést* kap.

Tanuló írásbeli kérésére a *tanulmányi idő megrövidíthető*. Egy vizsgaidőszakban *legfeljebb két évfolyam tananyagából tehető vizsga*. Három évfolyam anyagából csak rendkívül indokolt esetben igazgatói engedéllyel lehet vizsgázni.

Az osztályozó vizsga *kérelemre történő letételét* - ha a tanuló teljesítménye, szorgalma alapján azt indokolja - az igazgató *határozatban* engedélyezi az osztályozó vizsgát.

Az osztályozó vizsgára való *jelentkezés, egyedi kérelemként történhet*. A vizsga követelményeit az iskola helyi tantárgyi tantervében foglaltak határozzák meg.

A jelentkezési lapot a tanuló, valamint kiskorú tanuló esetében a gondviselő is aláírja.

Az osztályozó vizsga napján a tanuló mentesül a tanórak látogatásának kötelezettsége alól.

A vizsga részletes követelményeiről a tanuló a vizsga előtt legalább 6 héttel írásbeli tájékoztatást kap.

A vizsgakötelezettség a tanulónak az évfolyam követelményeiben megállapított valamennyi tantárgyra vonatkozhat. Ez alól felmentést: a szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak alapján

kérelemre a magántanulók a készségtárgyak (ének-zene, rajz és vizuális kultúra, testnevelés, mozgókép kultúra és médiaismeret, életvitel) vizsgája alól az igazgató adhat engedélyt.

Vizsgaforma, vizsgarészek:

- szóbeli vizsga,
- írásbeli vizsga
- gyakorlati vizsga.

XV.3. A tanulmányok alatti vizsgák eljárási szabályai

15.3.1. Az írásbeli vizsga

Időtartama: - a szakvélemény alapján ettől eltérést lehetővé tevő esetek kivételével - tantárgyanként és évfolyamonként. min. 60 perc.

Egy napon legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet szervezni.

Az írásbeli feladatlapot az iskola *bélyegzőjével* el kell látni.

Az írásbeli dolgozatot a szaktanár piros tollal javítja, a hibák megjelölésével értékeli és aláírásával látja el. A javítás téves bejegyzéseit látható módon szignózni kell.

15.3.2. Szóbeli vizsga

A szóbeli vizsgát az iskola tanáraiból az igazgató által kijelölt *vizsgabizottság* előtt kell megtartani.

A vizsgabizottság *kérdező tanára* lehetőleg az a tanár legyen, aki a tanulót előzőleg tanította. Az *elnöki* teendőket az igazgató vagy a megbízottja látja el. A vizsgán, az elnökön és a kérdező tanáron kívül még egy *vizsgabizottsági* tagnak jelen kell lennie. A tanulónak a szóbeli vizsgán kihúzott tétel (ami több feladatból állhat) kidolgozására legalább *30percet* kell biztosítani, kivéve a szakvélemény alapján ettől eltérést lehetővé tevő esetek.

A szóbeli feleletek *maximális időtartama 15perc.*

Ha a tanuló a feladatát nem tudja megoldani, teljes tájékoztatlanúságot árul el, egy alkalommal az elnök *póttételt* húzat. Erre is 30 perc a felkészülési idő, valamint max. 15 perc a felelet időtartama. Ez esetben a szóbeli minősítést a póttételre adott felelet alapján kell kialakítani úgy, hogy az elért pontszámot meg kell felelni és egész pontra fel kell kerekíteni, majd az osztályzatot ennek alapján kell kiszámítani.

A jegyzetelés (vázlatkészítés) céljára kapott papírlapot az iskola *bélyegzőjével* el kell látni. *Az indokolatlanul félbehagyott vizsgát úgy kell tekinteni, mint ami nem sikerült.*

Az önhibán kívüli; indokolt vizsgamegszakítás esetén módot kell adni annak megismétlésére.

A vizsga a vizsgázó számára díjtalan.

A szabályosan megtartott vizsga nem ismételtető meg.

Jegyzőkönyv

A vizsgáról jegyzőkönyv készül az elnök és a tagok aláírásával, melyet az iskola irattárában a jogszabályban meghatározott ideig kell őrizni.

A jegyzőkönyv vezetéséért és hitelességéért a vizsgabizottság elnöke felel.

A jegyzőkönyvben minden vizsgázót külön jegyzőkönyv nyomtatványon kell jegyezni.

A jegyzőkönyv melléklete a vizsgázó írásbeli *dolgozata és feladatlapja, az írásbeli és szóbeli vizsgán vezetett jegyzőkönyv, az írásbeli vizsgán készített ülésrend.*

A vizsga eredményét a törzslapba és a bizonyítványba a jogszabályban meghatározott záradékokkal be kell vezetni.

XV.4. Vizsgaforma, vizsgarészek

tantárgy	írásbeli		szóbeli		gyakorlati	
	9.-10. évfolyam	11-12. évfolyam	9.-10. évfolyam.	11.-12. évfolyam.	9.-10. évfolyam.	11-12. évfolyam
magyar nyelv	X	X	X	X		
irodalom	X	X	X	X		
matematika	X	X	X	X		
történelem	X	X	X	X		
idegen nyelv	X	X	X	X		
informatika			X	X	X	X
testnevelés			X	X	X	X
fizika	X	X	X	X		
kémia	X		X			
biológia	X	X	X	X		
földrajz	X		X			
etika	X	X	X	X		
rajz és vizuális kultúra			X	X	X	X
ének-zene			X		X	

Az osztályozó, különbözeti, pótló, és javító vizsgákra vonatkozó kérelmet, a tagintézmény vezetői határozatot, az írásbeli dolgozatot és a vizsgajegyzőkönyvet a tanulói jogviszony időtartamára meg kell őrizni az adott tagintézményben.

A sajátos nevelési igényű tanulók esetében a szülő kérésére - a szakvéleménynek megfelelő - mentességet, illetve a vizsga módját a tagintézmény-vezető határozza meg.

Az osztályozóvizsgán szerzett érdemjegyet az írásbeli/gyakorlati és szóbeli vizsgán kapott pontok együttesen határozzák meg 50-50% arányban. Kivételt képeznek az idegen nyelv, informatika, testnevelés rajz és vizuális kultúra és ének-zene tantárgyak, ahol az arány 70-30%.

Az osztályozóvizsga sikeres teljesítményének feltétele, hogy az írásbeli/gyakorlati és szóbeli vizsgarészen is min. 10%-ot teljesíteni kell.

Az osztályozó vizsgák értékelése az érettségi pontszámításának megfelelően a következő:

0-24%	elégtelen (1)
25-39%	elégséges (2)
40-59%	közepes (3)
60-79%	jó (4)
80-100 %	jeles (5)

XVI. A TANULÓI JOGOK ÉRVÉNYESÜLÉSE AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSHOZATALBAN

Az iskola tanulói a nevelés-oktatással összefüggő közös tevékenységük megszervezésére, a demokráciára, közéleti felelősségre nevelés érdekében - a házirendben meghatározottak szerint - diákköröket hozhatnak létre, amelyek létrejöttét és működését a nevelőtestület segíti.

A diákkörök döntési jogkört gyakorolnak - a nevelőtestület véleménye meghallgatásával - saját közösségi életük tervezésében, szervezésében, valamint tisztségviselőik megválasztásában, és jogosultak képviseltetni magukat a diákönkormányzatban.

A diákönkormányzat munkáját e feladatra kijelölt, felsőfokú végzettségű és pedagógus szakképzettségű személy segíti, akit a diákönkormányzat javaslatára az intézményvezető bíz meg öt éves időtartamra.

A DIÁKÖNKORMÁNYZAT VÉLEMÉNYÉT KI KELL KÉRNI:

- a) az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- b) a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- c) az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- d) a házirend elfogadása előtt.

A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

Az iskolai, kollégiumi diákönkormányzat véleményét - az Nkt. 48. § (4) bekezdésben meghatározottakon túl -

- a) a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
- b) a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához,
- c) a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,
- d) az iskolai sportkör működési rendjének megállapításához,
- e) az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásához,
- f) a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához,
- g) az intézményi SZMSZ-ben meghatározott ügyekben ki kell kérni.

Azokban az ügyekben, amelyekben a diákönkormányzat véleményének kikérése kötelező, a diákönkormányzat képviselőjét a tárgyalásra meg kell hívni, és az előterjesztést, valamint a

meghívót - ha jogszabály másképp nem rendelkezik - a tárgyalás határnapját legalább tizenöt nappal megelőzően meg kell küldeni a diákönkormányzat részére.

A diákönkormányzat feladatainak ellátásához térítésmentesen használhatja az iskola, a kollégium helyiségeit, berendezéseit, ha ezzel nem akadályozza az iskola, a kollégium működését.

(10) A diákönkormányzatok jogosultak szövetséget létesíteni, továbbá ilyenhez csatlakozni. A szövetség az iskolában, kollégiumban a diákönkormányzat jogait nem gyakorolhatja.

XVII. A TANULÓK FELVÉTELE, ÁTVÉTELE

XVII.1. Az általános iskolában

Belépés az iskola induló évfolyamára

Az iskola minden iskolaérett 6 éves korú gyermeket befogad, illetve átvesz akkor is, ha más településekről érkezik tanév elején vagy tanév közben. Feltétel, hogy a tanuló érvényes iskolaérettségi vizsgálati lappal rendelkezzen, s a szülő teljes jogú gondviselője legyen a gyermeknek.

A beiratkozásról hirdetmény formájában és az óvodában értesítjük a szülőket. Hagyomány, hogy az iskolába készülő nagycsoportos óvodásoknak a beiratkozás előtt "Iskolanyitogató" címmel iskolánkat megismertető játékos programot szervezünk. Nyílt tanítási napot tartunk a szülőknek.

A tanulócsoporthoz kialakításakor figyelembe vesszük, hogy egy évfolyam osztályai között ne legyen 25%-tól több a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya (ezt sajnos Tiszavasváriban nem tudjuk érvényesíteni)

Felmérjük a hittanra és a fakultációs csoportokba jelentkezők számát és arányát - a szülő kérésének megfelelően.

A belépési követelményeket a leendő 1. osztályokat vezető nevelők a beiratkozás előtt az óvónőkkel egyeztetik, hospitálásokon tájékozódnak a gyermekek képességeiről, közösségi magatartásukról és egyéb körülményekről.

Belépés felsőbb évfolyamokra

Felsőbb évfolyamokra az előző tanévet eredményesen befejezett tanuló léphet. Érvényes iskolai bizonyítvánnyal és iskolaváltoztatási igazolással rendelkező tanulókat is átvesz az iskola - tekintet nélkül arra, hogy helyi vagy más településekről érkezik a tanköteles tanuló. Az iskola vállalja, hogy a más tanterv szerint haladó tanulót (tanulókat) felkészíti a helyi követelményekre.

XVII.2. A középiskolában, szakközépiskolában,

Tanuló felvétele a 9. évfolyamra

Nappali rendszerű képzés

Intézményünk középiskolai tagiskoláiban az általános felvételi eljárás keretében, a központilag kiadott jelentkezési lapon jelentkezhetnek a 8. osztályos tanulók.

A felvételi sorrend megállapítása az általános iskolából hozott tanulmányi eredmény alapján történik- figyelembe véve az NKT-ben előírtakat.

Esti rendszerű gimnáziumi és szakközépiskolai képzés

Gimnáziumi felnőttoktatásra jelentkezés az intézmény által kiadott jelentkezési lap kitöltésével lehetséges. A jelentkezési lap az iskolai titkárságán, a tagintézményekben átvehető vagy az intézmény honlapjáról letölthető.

A felvétel során érvényesítjük a szakképzésről szóló **2011. évi CLXXXVII. törvény (Szt.)** alábbi előírásait:

- A közoktatásról szóló **1993. évi LXXIX. törvény** (a továbbiakban: Kt.) és az Szt. szabályai szerinti **szakiskolai és szakközépiskolai képzés utoljára a 2012/2013-as tanévben indulhat. A 2013/2014-es tanévtől kizárólag** a nemzeti köznevelésről szóló törvényben és az e törvényben meghatározott szakiskolai és szakközépiskolai képzés indítható. Ahol e törvény a nemzeti köznevelésről szóló törvény rendelkezésére utal, azon a nemzeti köznevelésről szóló törvény vonatkozó rendelkezésének hatálybalépéséig a Kt. azonos kérdést szabályozó rendelkezését kell érteni.
- Az Szt. **2016. augusztus 31-én** hatályos rendelkezései szerinti

a) szakközépiskolai szakmai elméleti és gyakorlati képzést szakgimnáziumban,

b) szakiskolai szakmai elméleti és gyakorlati képzést szakközépiskolában,

c) speciális szakiskolai szakmai elméleti és gyakorlati képzést szakiskolában

kell 2016. szeptember 1-jétől kifutó jelleggel megszervezni.

- Az Szt. alapján szakmai vizsgát az iskolai rendszerű szakképzésben **utoljára a 2012/2013-as tanévben** az Szt. alapján indított képzésben, de **legkésőbb 2017. július 31-ig, javító- és pótló vizsgát legkésőbb 2017. december 31-ig lehet tenni.**
- **A 2012. szeptember 1-jét megelőzően** hatályos OKJ-ban szereplő szakképesítések megszerzésére irányuló iskolarendszeren kívüli szakképzések szakmai vizsgáinak az Szt. alapján történő megszervezésére és lebonyolítására legfeljebb a képzésnek a felnőttképzési szerződésben rögzített befejezését

követő egy évig, a javító-, pótló vizsgák megszervezésére és lebonyolítására a szakmai vizsgát követő egy évig kerülhet sor.

XVII.3. Táncművészeti tagozat alkalmassági vizsga követelményei

A tagozat felvételi rangsorát a **hozott** pontszámok és az alkalmassági összege alapján állapítjuk meg.

A **hozott** pontszámokat a tanuló 7. osztály év végén és 8. osztály félévkor magyar nyelv, magyar irodalom, történelem, matematika, idegen nyelv, ének-zene, testnevelés tantárgyakból szerzett érdemjegyeinek összege adja.

Maximálisan szerzhető összes **hozott pontszám**: 70 pont A gyakorlati alkalmassági vizsgán kapott pontszám adja a **szerzett** pontokat.

Maximálisan szerzhető összes **pontszám**: 80 pont A gyakorlati alkalmassági vizsga két fordulóból áll:

Nagycsoportos alkalmassági vizsga (Az összes felvételizőt közös tréning közben egyszerre tekinti meg a felvételi bizottság. Elsősorban a mozgáskövetés képességét, mozgásreakció időt, alkati tulajdonságokat méri fel a bizottság.)

Kiscsoportos alkalmassági vizsga (3-4 fő) anyaga:

Ritmuskészség vizsgálata (pl. ritmusok visszatapsolása, dobogása hallás után, zenében elhelyezve)

Alkat (pl. hajlékonyság, rugalmasság)

Mozgáskoordináció vizsgálata (pl. ellentétes irányú mozdulatok egyidejű megvalósítása)

Egyéni elbeszélgetés (célja az általános műveltségen túl a táncos akarat, rátermettség megítélése)

Népdaléneklés (a hozott 10 népdalból egyet kell elénekelni)

Pontegyenlőség esetén a jobb közismereti pontszámot elérőt helyezük előrébb a felvételi rangsorban.

A felvételi során csak a tagozat tanárai által megszabott feladatokat értékeli a felvételi bizottság, önálló produkció bemutatására nincs lehetőség.

A gyakorlati alkalmassági vizsgán általános készségeket, képességeket vizsgálunk, így a táncos előképzettség hiánya nem jelent hátrányt, amennyiben a tapasztalt készségek képességek megfelelőek és fejleszthetőek.

A maximálisan elérhető felvételi pontszám: 150 pont

A választható szakirányok: szobrász, festő, kerámiaműves, grafikus

A tagozat felvételi rangsorát a **hozott** pontszámok és az alkalmassági vizsgán szerzett pontszámok összege alapján állapítjuk meg.

A hozott pontszámokat a tanuló 7. osztály év végén és 8. osztály félévkor magyar nyelvtan, magyar irodalom, történelem, matematika idegen nyelv tantárgyakból szerzett érdemjegyeinek összege adja.

Maximálisan szerezhető összes hozott pontszám: 50 pont

A felvételi vizsgán a maximálisan szerezhető összes pontszám: 100 pont

A felvételi alkalmassági vizsga szakmai feladatból, a szóbeli elbeszélgetésből és a hozott anyag értékeléséből áll. A szóbeli elbeszélgetésen a jelentkező képzőművészeti tájékozottságát értékeljük.

A szakmai feladat leírása:

1. Rajzi feladat - Egy adott tárgy együttes tónusozott ábrázolása.
Értékelési szempont: kompozíció, térbeli, aránybeli, szerkezeti, tónusbeli pontosság.
A feladathoz a felvételiző ceruzát használhat, a rendelkezésre álló idő 120 perc.
Elérhető pontszám: 50 pont
2. Szóbeli beszélgetés - amelyen a felvételiző képzőművészeti tájékozottságát értékeljük.
Legkedvesebb stíluskorszak, kedvenc művész, legjobb kiállítás, legszebb múzeum.
Elérhető pontszám: 20 pont
3. Hozott anyag - 8-10 korábbi önálló alkotás.

A hozott anyagra adható maximális pontszám: 30 pont A maximálisan elérhető felvételi pontszám: 150 pont.

Tanuló átvétele esetén szülő által aláírt írásbeli kérelmet kell benyújtani az intézmény igazgatójához. A kérelemhez csatolni kell a tanuló év végi vagy félévi bizonyítványának másolatát.

Tanuló átvételére a tanév közben abban az esetben van lehetőség, ha a Köznevelési törvényben előírt létszámok lehetőséget biztosítanak erre, hely hiány miatt az átvétel azonnal megtagadható.

Az átvétel különbözeti vizsga letételéhez kötött abban az esetben, ha van olyan tantárgy, amelyet a tanuló nem tanult a korábbi iskolájában vagy másik képzési típusban.

A különbözeti vizsga lehető a tanulói jogviszony keletkezése után az előírt határidőig.

XVII.4. A különbözeti vizsgára vonatkozó külön szabályok

A tanuló másik iskolából vagy másik képzési típusból történő átvételekor a bizonyítvány vagy félévi értesítő alapján az intézményvezető megállapítja, hogy melyik évfolyam melyik tantárgyaiból kell különbözeti vizsgát tennie, ezt ráírja a tanuló jelentkezési lapjára és átadja a tanulóknak is.

Az iskolatitkár felvevési a tanuló nevét és a számára előírt különbözeti vizsgákat egy, az e célra készített nyomtatványra.

A különbözeti vizsga letehető az aktuális tanév vége előtt a munkatervben meghatározott időpontokban.

A különbözeti vizsgákra való felkészüléshez a szaktanárok segítséget nyújtanak.

Sikertelen vizsga esetén javító vizsgát tesz a tanuló.

Ha a javító vizsga is eredménytelen, a tanuló az adott évfolyamot megismételni köteles.

XVII.5. Tanulói jogviszony megszűnése

Megszűnik a tanulói jogviszony:

- a) ha a tanulót másik iskola átvette, az átvétel napján (előzetesen szükséges bemutatni az átvevő intézmény befogadó nyilatkozatát az átadó intézménynél),
- b) a nappali tagozaton a tankötelezettség utolsó éve szorgalmi idejének utolsó napján (június 15, ha ez nem munkanap, akkor a június 15-ét megelőző munkanapon), ha a tanuló tanulmányait nem kívánja tovább folytatni,
- c) gimnáziumi tanulmányok esetén az utolsó évfolyam elvégzését követő első vizsgaidőszak utolsó napján (a vizsgaidőszak meghatározását a tanév rendjéről szóló miniszteri rendelet tartalmazza),
- d) szakgimnáziumi tanulmányok esetén az utolsó középiskolai évfolyam elvégzését követő első vizsgaidőszak utolsó napján, ha a tanuló a szakképzésben nem kíván továbbtanulni, vagy a továbbtanuláshoz szükséges feltételek hiányában nem tanulhat tovább,
- e) szakközépiskolában és szakgimnáziumban folyó szakképzésben
 - az utolsó évfolyam elvégzését követő első szakmai vizsgaidőszak utolsó napján,
 - ha a tanuló a gyakorlati képzésben tanulószereződés alapján vesz részt, az első szakmai vizsga utolsó napján,
 - ha a tanuló tanulmányainak folytatására egészségileg alkalmatlanná vált, és az iskolában nem folyik másik megfelelő szakképzés, vagy a tanuló nem kíván továbbtanulni, illetve a továbbtanuláshoz szükséges feltételek hiányában nem tanulhat tovább,
 - a tankötelezettség megszűnése után - ha a tanuló írásban benyújtotta kérelmét, a bejelentés tudomásulvételének napján,
 - tanköteles tanuló esetén, ha a diák tanulói jogviszonyát fizetési hátralék miatt az igazgató a szülő, nagykorú tanuló esetén a tanuló eredménytelen felszólítása és a tanuló szociális helyzetének vizsgálata után megszünteti, a megszüntetés tárgyában hozott döntés jogerőre emelkedésének napján. E rendelkezések nem alkalmazhatók, ha a tanuló halmozottan hátrányos helyzetű,
 - a tanköteles tanuló kivételével, ha az iskola kötelező foglalkozásairól a jogszabályban meghatározott időnél igazolatlanul többet mulasztott,
 - a kizárás az iskolában fegyelmi határozat jogerőre emelkedésének napján,

- f) az iskola a tanítási év utolsó napján egyoldalú nyilatkozattal is megszüntetheti annak a tanulónak a tanulói jogviszonyát, aki nem tanköteles, ha ugyanannak az évfolyamnak a tanulmányi követelményeit második alkalommal nem teljesítette.

XVII.6. Intézményen belüli iskolatípus váltásával kapcsolatos eljárásrend

Az általános iskola utolsó évfolyamán tanulóink jelentkezhetnek az azonos településen működő középiskolánkba. Automatikusan felvételt nyernek, ha számuk nem haladja meg az engedélyezett létszámot, egyébként a tanulmányi eredményük alapján rangsoroljuk őket.

A tehetséges tanulók számára lehetőséget biztosítunk másik településen működő tagintézményeink gimnáziumában vagy szakközépiskolájában a tanulmányaik folytatásához, kollégium biztosításával.

Tagintézményeink a tanulók számára átjárhatók. Ha a tanuló más iskolatípusba kéri a felvételét, a különbözeti vizsgák és/ vagy alkalmassági vizsgák teljesítése esetén szintén felvételt nyer.

XVIII. TELJES KÖRŰ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS

A teljes körű egészségfejlesztési program az iskola közössége életminőségének, életfeltételeinek javítását szolgáló, az intézményi közösséghez tartozók közös akaratát összegző cselekvési program, melynek közvetlen és közvetett célja az életminőség, ezen keresztül az egészségi állapot javítása, olyan új közösségi problémakezelési módszer, amely az érintettek aktív részvételére épít. A teljes körű iskolai egészségfejlesztés az alábbi négy egészségfejlesztési alapeladat rendszeres végzését jelenti - minden tanulóval, a nevelőtestület és a szülők bevonásával, a nevelési-oktatási intézmény partneri kapcsolati hálóban szereplő kliensek ésszerű bevonásával:

- egészséges táplálkozás megvalósítása (lehetőleg a helyi termelés, helyi fogyasztás összekapcsolásával);
- mindennapi testnevelés/testedzés minden gyermeknek (ennek részeként sok más szakmai elvárás közt jól végzett tartásjavító torna, relaxáció és tánc is);
- a gyermekek érett személyiséggé válásának elősegítése személyközpontú pedagógiai módszerekkel és a művészetek személyiségfejlesztő hatékonyságú alkalmazásával (ének, tánc, rajz, mesemondás, népi játékok és népi rítusjátékok stb.);
- számos egyéb téma között környezeti, médiatudatossági, fogyasztóvédelmi, balesetvédelmi és családi életre nevelést is magában foglaló egészségfejlesztési (modulszerű) tantárgy hatékony (= bensővé váló) oktatása.

Az egészségfejlesztési ismeretek témakörei az iskolában:

Az egészség fogalma.

A krónikus beteg egészsége.

Az egyén és az őt körülvevő közösség egészsége: felelősségünk.

A környezet egészsége.

Az egészséget befolyásoló tényezők.

Szájhigiénia.

A jó egészségi állapot megőrzése.

A betegség fogalma.

Megelőzhető betegségek.

A táplálkozás és az egészség, betegség kapcsolata.

Az egészséges táplálkozás - helyi termelés, helyi fogyasztás összekapcsolása.

Lelki eredetű táplálkozási zavarok.

A beteg ember táplálásának sajátosságai.

A testmozgás és az egészség, betegség kapcsolata.

Az egészséghez szükséges testmozgás.

A szervezet fejlődése testmozgással és annak hiányában.

A felnőtt szervezet működése testmozgással és annak hiányában.

Gerincvédelem, gerinckímélet.

Balesetek, baleset-megelőzés.

A lelki egészség.

Önismeret, önértékelés, a másikat tiszteletben tartó kommunikáció módjai, ennek szerepe a másik önértékelésének segítésében.

A két agyfélteke harmonikus fejlődése.

Az érett, autonóm személyiség jellemzői.

A társas kapcsolatok.

A nő szerepei.

A férfi szerepei.

A társadalom élete, a társadalmi együttélés normái, illem és etika, erkölcs.

A családi élet - kapcsolat a család tagjai között; közös tevékenységek.

A gyermekáldás.

A várandósság alatti hatások a gyermek fejlődésére.

A gyermek fejlődését elősegítő viszonyulás a gyermekhez - családban, iskolában.

A szenvedélybetegségek és megelőzésük (dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, játék-szenvedély, internet- és tv-függés).

Művészeti és sporttevékenységek lelki egészséget, egészséges személyiségfejlődést és tanulási eredményességet elősegítő hatásai.

A média egészséget meghatározó szerepe.

Médiatudatosság, a médiafogyasztás egészségvédő módja.

Fogyasztóvédelem.

Az idő és az egészség, bioritmus, időbeosztás.

Tartós egészségkárosodással élő társakkal együttélés, a segítségre szorulóknak segítése. Iskola-egészségügy igénybevétele.

Az egészségügyi ellátórendszer többi elemének igénybevétele.

Otthoni betegápolás.

A teljes körű iskolai egészségfejlesztés az alábbi részterületeken jelentkező hatások révén eredményezi a hatékonyság növekedését (indikátor-tényezők):

- a tanulási eredményesség javítása;
- az iskolai lemorzsolódás csökkenése;
- a társadalmi befogadás és esélyegyenlőség elősegítése;
- a dohányzás, az alkoholfogyasztás, a kábítószer-fogyasztás és egyéb szenvedélyek elsődleges megelőzése;
- bűnmegelőzés;
- a társadalmi kapcsolatok javulása a kortársakkal, szülőkkel, pedagógusokkal;
- az önismeret és önbizalom javulása;
- az alkalmazkodó készség, a stressz-kezelés, a problémamegoldás javulása;
- érett, autonóm személyiség kialakulása;
- a krónikus, nem fertőző megbetegedések (lelki betegségek, szív-érrendszeri, mozgásszervi és daganatos betegségek) elsődleges megelőzése;
- a társadalmi tőke növelése.

XIX. ELSŐSEGÉLY NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSA

Az elsősegély azonnali segítségnyújtás vagy beavatkozás, amelyet a sérült kap valamely sérülésére vagy hirtelen egészségkárosodása miatt, a mentők, orvos vagy más személy megérkezése előtt.

Az elsősegélynyújtás képessége tudáson, begyakorláson és tapasztalaton alapul.

Egy elsősegély tanfolyam nagyban növeli az önbizalmat és cselekvőképességet. Az ott kapott alapos felkészítés segít uralkodni az érzelmek, és sok nehéz helyzeten átsegít. Az iskolai balesetek számának utóbbi időben való növekedése, valamint a szakszerű ellátása a sérülteknek, megkívánja, hogy az iskolai oktatásban nagyobb hangsúlyt kapjon az elsősegélynyújtás. Lehetőség van egészségtan-, osztályfőnöki-, biológia-, órákon, szakkörökön az ismeretek elsajátítására.

Jó alkalmat teremtenek az iskolai egészségnapok nagyszámú tanulócsoport előtti szemléltető elsősegélynyújtó ismeretanyag bemutatására.

Minden osztály számára fontos, hogy az iskola megfelelő számú elsősegélynyújtó ládával rendelkezzen, melyet nemcsak a mindennapok, de a kirándulások, és egyéb rendezvények (pl. hulladékgyűjtés során) alkalmával is tudnak használni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;

- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat;
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;

- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegélynyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten - tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében - foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:

- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, Magyar Ifjúsági Vöröskereszttel és az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületével;
- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
- támogatjuk a pedagógusok elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésekre való jelentkezését.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

A helyi tantervben szereplő tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
Biológia	rovarcsípések, légúti akadály, artériás és ütőeres vérzés, komplex újraélesztés
Kémia	mérgeзések, vegyszer okozta sérülések, savmarás, égési sérülések, forrázás, szén-monoxid mérgezés
Fizika	égési sérülések, forrázás
Testnevelés	magasból esés

Az ötödik - nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott **elsősegély-nyújtási ismeretek**: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás balesetknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja; valamint az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele az ötödik- nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegély-nyújtási alapismerete:

- szakkörök (Ifjúsági Vöröskereszt, elsősegély-nyújtó);
- minden évben egy alkalommal elsősegély-nyújtási bemutatót szervezünk a tanulóknak az Országos Mentőszolgálat, a Magyar Ifjúsági Vöröskereszt vagy az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületének bevonásával;
- évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegélynyújtással foglalkozó projektnap (téma nap) szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára.

XX. FOGYASZTÓVÉDELEM

"A fogyasztóvédelem célja a fogyasztói kultúra fejlesztése, és a tudatos kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése a tanulóknak." (NAT)

A cél elérését a fenntarthatóság, azon belül a fenntartható fogyasztás fogalmának kialakítása, elterjesztése és fenntarthatóságnak a mindennapi életünkben fogyasztóként való képviselése jelenti.

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiaileg megtervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszerek kialakításáról és erősítéséről van szó, amely a gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoznak magukban.

Szükséges a társadalmi és állampolgári kompetenciák kialakításának elősegítése, a jogukat érvényesíteni tudó, a közéletben résztvevő és közreműködő fiatalok képzése. A szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztése, a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek, mint például a vállalkozási, a gazdálkodási és a munkaképesség szoros összefüggése, az ún. cselekvési kompetenciák fejlesztése. (NAT)

A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei

Fogyasztói magatartásunk sokféle hatás mentén, a szociális tanulás útján alakul, fejlődik. A tudatos fogyasztóvá válás és az ennek megfelelő magatartás kialakítása hosszú, sokoldalú folyamat. Ennek során az egyén megismeri a fogyasztási javakat és szolgáltatásokat, megtanulja, hogyan viselkedjen a piaci viszonyok között, hogyan legyen képes fogyasztói érdekeinek érvényesítésére a természeti erőforrások védelme mellett.

A fogyasztói mintáknak a fenntarthatóság irányába történő fejlődése szempontjából a nevelés-oktatás különösen nagy jelentőségű.

A napi gazdasági tapasztalatok, a gazdasági élet mind alaposabb és tudatosabb megismerése és megértése segít a fenntarthatóság eszméjének elfogadtatásában. Az emberek sokszor az olcsó,

akciós termékeket részesítik előnyben, általában keveset költenek kultúrára, utazásra, erősen differenciálódnak abból a szempontból is, hogy mennyire akarnak, vagy tudnak megtakarítani. E gyakorlattal szemben a fenntarthatóság irányába ható fogyasztói minták kialakítását segítheti a korrekt sokoldalú tájékoztatás és információáramlás.

Az iskolai programokban a pszichológiai mozgatókra, és a helyes értékrend alakítására kell a hangsúlyt fektetni. A fenntartható fogyasztás nem annyira tudományos vagy technikai kérdés, hanem inkább az értékek választásával, a tudatos beállítódással kapcsolatos viszony.

Az értékek formálásában lényeges például:

- a kívánság és a szükséglet fogalmának tisztázása és elkülönítése,
- az egyéni és társadalmi jogok tiszteletben tartása,
- a természeti értékek védelme.

Fontos továbbá a fogyasztás során:

- a tájékozódás képessége,
- a döntéshelyzet felismerése és
- a döntésre való felkészülés.

Meg kell ismertetni a tanulókkal a piac, a marketing és a reklám szerepét, alkalmassá téve őket e területen való eligazodásra. Hangsúlyozni kell a minőség és a biztonság szerepét a fogyasztás során, valamint a gazdaságosságot és a takarékoságot.

A fogyasztóvédelmi oktatás céljaként megfogalmazott fogyasztói kultúra, valamint a kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése érdekében különösen fontos, hogy az általános és a középiskola befejezésekor a diákok értsék, valamint a saját életükre alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

Tudatos, kritikus fogyasztói magatartás:

Olyan viselkedés, melyet a szuggesztív marketinghatásoktól való távolságtartás képessége, fogyasztói szükségletek folyamatos mérlegelése, továbbá a felmerülő fogyasztói problémák megértésének, kommunikálásának és megoldásának képessége és készsége jellemez.

Ökológiai fogyasztóvédelem:

Az elmúlt években sokan felismerték, hogy a környezeti problémáink túlnyomó többségének gyökere a mai fogyasztói társadalmunkban keresendő.

Mind a javak pazarló előállítási technológiája, mind pedig fogyasztásunk gyakran ön - vagy csupán vállalati profítcélú volta, mennyisége, valamint annak összetétel hozzájárul erő-forrásaink

feléléséhez és természeti környezetünk elszennyezéséhez. E szemlélet a környezet szempontjait is figyelembe veszi, ökológiailag tudatos fogyasztókat nevel, akik vásárlási választásaikkal egyben ökológiai környezetük megtartására törekednek.

A fogyasztóvédelmi oktatás színterei az oktatásban

Az egyes tantárgyak tanórai foglalkozásaiba jól beépíthetők a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos tartalmak. Például:

Technika-, áruismeret, a gyártás és a termékminőség összefüggései;

Matematika - banki, biztosítási vagy üzemanyag-fogyasztási számítások;

Fizika - mérés, mértékegységek, mérőeszközök /villany, gáz, víz mérőórák/;

Földrajz - eltérő fogyasztási struktúrák és szokások;

Magyar - reklámnyelv, feliratok; a reklám kommunikációs csapdái;

Biológia - génmódosított élelmiszerek /GMO/, amíg egy élelmiszer a boltba kerül, táplálkozás kiegészítők és divatjaik, egészséges táplálkozás;

Kémia - élelmiszer biztonság, élelmiszer adalékok /E-számok/, vegyszermaradványok, háztartási vegyszerek, kozmetikumok célszerű és tudatos használatuk;

Informatika - elektronikus kereskedelem /e - kereskedelem/, Internetes fogyasztói veszélyforrások, telefónia;

Történelem - EU fogyasztói jogok, fogyasztási történet és fogyasztóvédelem, a reklám története stb.;

Médiaismeret - a reklám képi nyelve és hatásai;

Tantárgyközi projektek / pl. Hogyan készül a reklám? A zsebpénz? /.

Tanórán kívüli tevékenységek /vetélkedők, versenyek, rendezvények/

Iskolán kívüli helyszínek /piaci séták, üzletek, bankok látogatása/

Hazai és nemzetközi együttműködések /más iskolákkal, állami és civil szervezetekkel, cégekkel/

Az iskola fogyasztóvédelmi működése /az iskola, mint fogyasztó, és mint piac/, az ezzel kapcsolatos foglalkozások.

Módszertani elemek:

Valószínűleg akkor járunk a legjobban, ha az amúgy is zsúfolt iskolai tantervbe nem a hagyományos módszertani elemekkel és merev tanórai keretek között folyó oktatásból préselünk bele még többet, hanem bizonyos készségek fejlesztésével a fenntarthatóság és a fenn-tartható fogyasztás területén. Ilyen készségek: a kritikus gondolkodás, az egyéni és csoportos döntéshozás és a problémamegoldás. A készségfejlesztésnek tartalmazni kell az egyén és társadalom

viszonyáról szóló információgyűjtés, információfeldolgozás, a feldolgozott információk alapján való döntés és végrehajtás módszerei.

A fogyasztói szokások alakítás egyik fontos célja a szülők és a helyi közösségek együttműködésének megnyerése és bevonása az iskolai nevelési programokba. Így a családok és közösségek fenntartható fogyasztásra való törekvése is kialakulhat.

A tudatos fogyasztóvá nevelés gyakorlatában a szülők lehetnek a pedagógus legfontosabb segítői és viszont. Amennyiben rendszeresen adunk az áruismerettel, vásárlással, fogyasztói döntésekkel kapcsolatos házi feladatokat, bizonyos idő után segíthetünk abban, hogy a **gyerekek minél** tudatosabban éljék meg családjuk fogyasztói szokásait. Az adatkezelési szabályokat betartva ismereteket gyűjthetünk a családok vásárlási szokásairól. Az információk adott esetben lehetővé teszik azt is, hogy a pedagógus pozitívan befolyásolja a család vásárlói magatartását.

A hagyományostól eltérő tanulás szervezési formák alkalmazása, projekt programok indítása megfelelő keretet teremthet a fogyasztóvédelem oktatásának, a kritikus, független gondolkodás fejlesztésének.

Fontos, hogy a diákok e módszereket minél többször alkalmazzák napjainkban tipikus helyi és globális problémákon keresztül.

- a) Interjúk, felmérések készítése az emberek vásárlási szokásairól.
- b) Riportkészítés az eladókkal.
- c) Médiafigyelés, médiaelemzés, reklámkritika.
- d) Egyéni és csoportos döntéshozatal.
- e) Helyi, országos és EU- s szabályozások tanulmányozása.
- f) Adatgyűjtés, adatfeldolgozás, információrögzítés csoportmunkában.
- g) Problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével, értékeléssel.
- h) Szimulációs játék, esettanulmány.
- i) Viták, szituációs játékok /eladói és vásárlói érdekek összehangolása, jellemző piaci magatartások felismerése és elsajátítása, fogyasztói kosár készítése/.
- j) Érveléstechnikai gyakorlatok /hatékony érdekérvényesítés/.

Gazdasági és pénzügyi nevelés:

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók felismerjék saját felelősségüket az

értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világában és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát.

Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyén és közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát.

A NAT-ban megfogalmazott célok elsősorban tanórai keretek között valósulnak meg. Az egyes tantárgyak tanórai foglalkozásaiba jól beépíthetők a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos tartalmak.

XXI. TÁRSADALMI BŰNMEGELŐZÉS, ÁLDOZATTÁ VÁLÁS ELKERÜLÉSE

Iskolánkban a bűnmegelőzésre nevelésnek vannak előzményei.

A városi rendőrség szakemberei segítenek, előadásokat tartanak osztályfőnöki órák keretében, az iskola diák-önkormányzati napján, melyben az áldozattá válás elkerülése is szerepet kap. Az osztályfőnöki órákon, a drámafoglalkozásokon is feldolgoznak a nevelők ilyen témákat.

XXI.1. Legfontosabb nevelési feladataink:

Erkölcsei nevelés erősítése

Alapvető törvényi ismeretek nyújtása

Alapvető állampolgári jogok ismertetése

Ez a téma nem kötődik konkrét tantárgyhoz, a mindennapi eseményekhez alkalmazkodva, a társadalmi és iskolai történéseket felhasználni kell diákjaink szemléletét alakítanunk.

XXI.2. Az erőszakmentes konfliktuskezelő technikák elsajátítása

A konfliktus életünk része. A konfliktusok során kialakuló viták szükséges részei mindennapjainknak.

Diákjainkban a mindennapi együttlét során ki kell alakítanunk a konfliktusok kezelésének erőszakmentes technikáit.

Iskolánk pedagógusainak döntő része ismeri a konfliktuskezelés technikáit.

Legfontosabb feladatunk, hogy gyermekeinket is megtanítsuk a vitás helyzetek kezelésére. A konfliktusok megoldásában nyertes stratégia alkalmazását használjuk a gyakorlatban.

XXI.3. Konfliktuskezelési technikák gyakorlati alkalmazásának színterei

Magatartási, beilleszkedési gondokkal küzdő gyermekeinknél kiemelten foglalkoznak ezzel a témával fejlesztő pedagógusaink.

Tanítási órákon

- Dráma órák, ahol szituáció játékok keretében gyakoroltatható a konfliktuskezelés
- Osztályfőnöki órákon, az osztályban kialakuló konfliktusok megbeszélése, vitakultúra elsajátítása

- Etika órákon a konfliktusok etikus kezelése
- Szünetekben, szabadidőben kialakuló konfliktusok esetén az ügyeletes pedagógus feladata a problémamegoldás segítése
- osztályfőnöki órán: előadások meghallgatása, beszélgetések, viták, helyzetgyakorlatok, társadalmi bűnmegelőzéssel, áldozattá válással, az erőszakmentes konfliktuskezeléssel kapcsolatosan
- történelem órán: az erőszak szerepe a társadalmak történelmi fejlődése során minden tanítási órán - ha szükséges - az erőszakmentes konfliktuskezelő technikákkal való ismerkedés

Tanítási órán kívüli tevékenységek

- Tanulmányi kirándulásokon, tanulmányi utakon vizsgálni, megismerni más települések, országok, rétegek és korosztályok helyzetét, viszonyulását Napjaink statisztikai mutatói alapján egyre több fiatalok és fiatal felnőtt harcol alkohol és drogproblémákkal. A mi esetünkben a prevenció nagyon fontos, mivel a mi iskolánkban igen jelentős a szociális hátránnyal rendelkező diák.
- Nem elég sajnós, csak az osztályfőnöki órákon foglalkozni a problémával megelőzés céljából, nem elég filmeket bemutatni és előadásokat szervezni. Ezért iskolánk a az illetékes rendőrkapitányság megkeresésével kéri a folyamatos segítséget.
- Külső szakemberek bevonásával pszichológus és szociális szférában dolgozó szakemberek, gyermekvédelemben jártas munkatársak segítségével előadások, önismereti tréningek szervezésével, filmek levetítésével és megbeszélésével kívánunk változtatni.
- A tanulóifjúság mellett meg kell célozni a pedagógus közösséget is. Különösen fontos a helyes konfliktuskezelés kialakítása tanárainkban és diákjainkban egyaránt. Belső, és kihelyezett / hétvégi / továbbképzéseken szeretnénk ezen a téren is fejleszteni a pedagógusaink ismereteit, hogy felvértezve helyes módszerekkel hatékonyan tudjanak segíteni a bajbajutott diákokon. A magyar ifjúság sok előítélettel küzd. Mindezt részben szüleitől örökölték, vagy kellemetlen egyéni élmények generálták.

Napjainkra a fiatalok körében a helytelen előítéletek agresszív magatartást váltanak ki. A fent felsorolt lehetőségek alkalmazásával szeretnénk feloldani bennük a tagadó magatartást a másság el nem fogadását. A programunkban és a kiegészítésben szereplő lehetőségek kiaknázásával szeretnénk változtatni szemléletünkön.

Az egyéni és csoportos foglalkozások célja a közösségfejlesztés. Ez vonatkozik a diákokra és a tantestületi tagokra egyaránt. Közös iskolai szintű programokkal a fent már felsorolt különféle csapatépítő megmozdulások lehetőségeinek kiaknázásával kívánunk változtatni. A cél a tolerancia, a másik ember elfogadása képességének a kialakítása. Ez a feladat sikert csak folyamatos odafigyeléssel, hosszú évek munkájával érhető el.

A fejlesztési terv célja, hogy biztosítsa intézményünkön belül a szegregációmentességet és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. Iskolánk célja nem lehet más, mint az esélyteremtés a 16 évnél idősebb, de 25 évnél fiatalabb nappali és esti tagozaton tanulóknak, hogy minél sikeresebbek legyenek a munkaerőpiacon. Iskolánkba a kezdetektől fogva olyan fiatalok iratkoztak be, akik hosszú éveken keresztül próbálkoztak más középiskolákban tanulni, de lemorzsolódtak valami ok-okok folytán. Sokukban a munkaerőpiacon való elhelyezkedés

kudarcai után érett meg a gondolat, hogy érettségi és szakképzettség nélkül nem képes elhelyezkedni. Tanulóink nagy többségére jellemző a rossz családi háttér. Diákjaink többsége csonka családban nevelkedik, apa modell nélkül. Sajnos többen már a rendőrség fókuszába is került törvénybe ütköző magatartás miatt.

Mindezek tükrében iskolánk minden tevékenysége során igyekszik a hátrányos helyzetű diákok hátrányainak kompenzálására:

- a beiratkozásnál
- a tanításban, ismeretközvetítésben
- egyéni fejlesztéssel
- egyénekre szabott vizsgáztatással
- a tananyag kiválasztásában
- humán erőforrás - fejlesztésben,
- pedagógusok szakmai továbbképzésében
- a partnerség építésében
- a szülőkkel való kapcsolattartásban
- szakmai és társadalmi környezettel való együttműködéssel

XXII. FELNŐTTOKTATÁS

A tárgyi feltételek valamennyi tagintézményben rendelkezésre állnak.

A munkaviszonyban álló és a munkánélküli vagy tanulmányi idő alatt iskolatípust váltó fiataloknak és fiatal felnőtteknek érettségihez juttatása egységes rendszert igényel. A program egyes részei a tanulók igényeihez alkalmazkodnak, s egyben a feladata minden más iskolatípusban megszerezhető érettséggel egyenértékű érettségi biztosítása.

XXII.1. Alapelveink

A munkánkban vallott és közvetített legfőbb értékek: etikai és esztétikai érzékenység, igényesség a tudás, a permanens tanulás, az önművelés igényének kialakítása a közösségi értékek jelentősége (családi, társadalmi); Humánus, tolerancia, rugalmasság, a természeti, társadalmi, kulturális környezet védelme; a kommunikációs készségek fejlesztése, az anyanyelvi kultúra ápolása, hazafiság és európaiság egysége, a személyiség kiteljesítésére törekvés; önbizalom és mások megbecsülése, önfegyelem, pozitív életszemlélet.

Tekintettel a felnőttoktatás sajátos feltételeire, s arra a tényre, hogy a program résztvevői részben idősebbek, s munka mellett korlátozott időkeretben tanulnak, a kimenet szabályozás elvei

érvényesülnek, tehát elsősorban a kitűzött célok /készségek, képességek, tulajdonságok/ elsődlegessége s a célok elérését szolgáló eszközök rugalmas alkalmazása a fontos. Nagyobb arányban fiatal, későn érő, pályatévészett vagy munkanélküli, a nappali iskolákból kisodródott, veszélyeztetett helyzetű, beilleszkedési zavarokkal küszködő, a közoktatási rendszerünk hiányosságai vagy családi-anyagi gondok miatt kimaradt, traumát elszenvedett emberek utolsó lehetősége a felzárkózásra. Azaz ténylegesen a "második esély" intézménye.

Az elért eredmény alapján a hallgató dönt, hogy melyik lesz az általa választott ötödik érettségi vizsgatantárgy, melyet a kötelező tantárgyak mellett tanul az utolsó két évfolyamon. Tizenegyedik és tizenkettedik évben az érettségi előkészítő órákon a kötelezően és szabadon választott érettségi tárgyak jelennek meg.

A jelen ismereteiből kiindulva család és munka mellett a heti 3 napos iskolatípus megvalósítását támogatjuk.

Iskolánk mindezen kihívásoknak a lehető legjobb színvonalon, maximális rugalmassággal és toleranciával akar ma is megfelelni. Hogy ezt sikerrel tesszük, azt a tanulólétszám növekedése, a vizsgázók nagy száma igazolja.

XXII.2. Felnőttoktatási tagozatunk céljai

Tanköteles kort betöltött tanulók iskolarendszerű felkészítése érettségi vizsgára.

Felnőttek alpműveltségi felkészítése a magasabb szintű szakmai átképzésre, továbbképzésre.

A nappali iskola munkarendjét (testi, érzékszervi fogyatékoságuk, egyéb elfoglaltságuk, versenysport, "utazó életmód", stb. miatt) nem bíró tanulók felzárkóztató oktatása, felkészítése érettségi vizsgára.

a tanuló tudását - ha az iskola helyi tanterve eltérően nem rendelkezik - a tanítási év végén **vizsgán kell értékelni**. Intézményünk – élve a jogszabályi felhatalmazással - ettől **eltérő módon** valósítja meg az értékelést, amelynek részletes szabályait a Pedagógiai program XXIII.9., XXIII.11.és XXIII.12. részfejezeteiben rögzítettük;

az iskolának **dokumentálnia kell** a tanuló tanórai foglalkozásokon való jelenlétét, távolmaradását, távolmaradásának indokát, továbbá a távolmaradás igazolását. Ennek megfelelően intézményünk **félévenként** összesíti az igazolatlan mulasztásokat, és ennek alapján megállapítja, hogy melyik tanulónak szűnik meg a tanulói jogviszonya;

megszűnik a tanuló **tanulói jogviszonya**, ha a szorgalmi időszakban húsz tanóránál többet mulasztott igazolatlanul.

A továbbhaladás feltételei az esti és levelező tagozaton:

A félévi és év végi osztályzatokat órai munka, számonkérés alapján szerzik a tanulók, melyek értéke szabja meg az év végi érdemjegyet és a továbbhaladás lehetőségét.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához a 20/2012 (VIII:31.) EMMI rendelet 64.§ 2. pontja szerinti esetekben.

Az osztályozó értekezlet megvitatja az eredményeket, az esetleges eredménytelenség okait, és döntést hoz a következőképpen:

- minden tárgyból legalább elégséges: továbbléphet
- legfeljebb három tárgyból elégtelen: javíthat
- háromnál több elégtelen: évet ismételhet.

XXIII. A PEDAGÓGIAI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES NEVELŐ- OKTATÓ MUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE

A Pedagógiai program végrehajtásához szükséges helyiségek, bútorzatok és egyéb berendezési tárgyak, valamint egészség és munkavédelmi eszközök felsorolását a 20/2012. EMMI rendelet 161§-167§, 2. melléklet tartalmazza. Az intézmény tagintézményenként minden tanév végén elkészíti a kötelező taneszköz jegyzék alapján a felmérést, számba veszi a meglévő eszközöket, elvégzei a szükséges selejtezést, s az összegzés után meghatározza azokat a területeket, melyek fejlesztése, korszerűsítése szükséges.

1. HELYISÉGEK

Az egyes helyiségek és az udvar jellemző adatait (alapterület, belmagasság, légköbméter, belső burkolat, megvilágítás stb.) a hatályos építészeti, egészségügyi, munkavédelmi és tűzvédelmi jogszabályok tartalmazzák

	A	B	C
	Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
1.	Tanterem	iskolánként (székhelyen és telephelyen) figyelembe véve az iskola	Figyelembe vehető a szaktanterem is. A terem alapterülete nem lehet kevesebb, mint 1,5m ² /fő.

	A	B	C
	Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
		munkarendjét, iskolánként 1	
2.	Csoportterem	Általános iskolában 6, gimnáziumban, szakközépiskolában, szakiskolában osztályonként 0,5 csoportterem	A csoportterem alapterülete nem lehet kevesebb, mint 2m ² /fő.
3.	Szaktanterem a hozzá tartozó szertárral	a II/2. pontban foglaltak szerint iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1-1	
4.	Laboratóriumok a hozzájuk kapcsolódó szertárakkal	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1-1	Gimnázium, szakközépiskola. szakiskola intézményekben
5.	Műhelyek a hozzájuk tartozó kiegészítő helyiségekkel	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1-1	Szakközépiskola, szakiskola intézményekben
6.	logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba	ha a tanulót a többi tanulóval együtt oktatják, iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	
7.	Tornaterem (nemenként biztosított)	iskolánként (székhelyen, telephelyen) 1	
8.	Sportudvar	iskolánként (székhelyen, telephelyen) 1	helyettesíthető a célra alkalmas szabad területtel, szabadtéri létesítménnyel; kiváltható szerződés alapján igénybe vett sportlétesítménnyel
9.	intézményvezetői- iroda	az iskola székhelyén és az iskola azon telephelyén, amelyen az intézményvezető- helyettes, illetve tagintézmény-vezető helyettes alkalmazása nem kötelező 1.	
10.	intézményvezető-helyettesi iroda	ha az iskolában az intézményvezető-helyettes alkalmazása kötelező, székhelyen és telephelyen 1	
11.	Tagintézmény vezetői iroda	Ha az iskolában tagintézmény-; intézményegység vezető- helyettes alkalmazása kötelező székhelyen és telephelyen 1	
12.	iskolaitkari iroda	iskola székhelyén 1	

	A	B	C
	Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
13.	könyvtár (adattár, klub)	iskolánként 1	
14.	Könyvraktár	iskolánként 1	
15.	orvosi szoba, elkülönítővel	iskolánként 1	Az orvosi szoba kialakítása, létesítése nem kötelező, amennyiben - az iskola-egészségügyi szolgálat nyilatkozata szerint- , a tanulók ellátása aránytalan teher és többletköltség nélkül a közelben található egészségügyi intézményben megoldható. Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai iskolában helyben biztosítva.
16.	Kiszolgáló helyiségek		
17.	Sportszertár	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	
18.	általános szertár	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	
19.	karbantartó műhely	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	
20.	aula (előtér, közösségi tér)	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	
21.	Porta	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	
22.	Ebédlő	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	kivéve, ha az étkeztetést iskolán kívül oldják meg
23.	Főzőkonyha	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	ha helyben főznek
24.	Melegítőkonyha	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	ha helyben étkeznek
25.	tálaló-mosogató	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	ha helyben étkeznek
26.	szárazáru raktár	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	ha helyben főznek
27.	földes áru raktár	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	ha helyben főznek
28.	Éléskamra	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	ha helyben főznek
29.	felnőtt étkező	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	kivéve, ha az étkeztetést iskolán kívül oldják meg
30.	Teakonyha	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	

	A	B	C
	Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
31.	személyzeti öltöző	iskolánként (székhelyen és telephelyen), nemenként 1	
32.	személyzeti mosdózuhanyzó	iskolánként (székhelyen és telephelyen), nemenként 1 24 osztállyal működő iskola székhelyén, telephelyén nemenként 2	
33.	személyzeti WC helyiség	iskolánként (székhelyen és telephelyen) nemenként 1	Alkalmazotti létszám figyelembevételével.
34.	tanulói WC helyiség	iskolánként (székhelyen, és telephelyen), szintenként, nemenként 1	A tanulói létszám figyelembevételével.
35.	technikai alkalmazotti mosdó-zuhanyzó, WC helyiség	iskolánként (székhelyen, telephelyen) nemenként 1	
36.	Élelmiszerhulladék tároló	iskolánként (székhelyen, telephelyen) 1	ha helyben étkeznek
37.	egyéb raktár	iskolánként (székhelyen, telephelyen 1)	
38.	WC helyiség és mosdó mozgáskorlátozottak számára felszerelve	tanulói létszám szerint	

2. HELYISÉGEK BÚTORZATA ÉS EGYÉB BERENDEZÉSI TÁRGYAI

Az e pont alatt felsorolt eszközök, felszerelések helyettesíthetők az adott eszköz, felszerelés funkcióját kiváltó, korszerű eszközzel, felszereléssel

	A	B	C
1.	1. Tanterem		
2.	tanulói asztalok, székek	tanulók létszámának figyelembevételével	
3.	nevelői asztal, szék	tantermenként 1	
4.	eszköztároló szekrény	tantermenként 1	
5.	Tábla	tantermenként 1	
6.	ruhatároló (fogas)	tanulók létszámának figyelem-bevételével	
7.	Szeméttároló	helyiségenként 1	
8.	sötétítő függöny	ablakonként	az ablak lefedésére alkalmas méretben
9.	2. Szaktantermek (a tantermi alap-		

	A	B	C
	felszereléseken felüli igények)		
10.	a) számítástechnikai terem		
11.	tábla + flipchart	1	
12.	Számítógépasztal	tanulónként 1	
13.	számítógép, internet hozzáféréssel, perifériákkal	tanulónként 1 felszerelés	
14.	Informatikai szoftverek, programok	szükség szerint	a pedagógiai program előírásai szerint
15.	szkenner	1	
16.	b) társadalom-tudományi szaktanterem		
17.	nyelvi labor berendezés	tíz-tizenöt tanuló egyidejű foglalkoztatására	ha az oktatás részben vagy egészben nem magyar nyelven folyik; számítógépes nyelvi oktatással kiváltható
18.	Magnetofon	1	
19.	CD író, lejátszó, hangszóró	1	
20.	mikrofon, erősítő, fejhallgató	1	
21.	DVD (lejátszó, felvevő)	1	
22.	írásvetítő vagy projektor	1	
23.	c) természettudományi szaktanterem		
24.	vegyszerálló tanulói asztalok (víz, gáz csatlakozással)	három tanulónként 1	
25.	Elszívó berendezés	tantermenként 1	
26.	vegyszerálló mosogató	két asztalónként 1	
27.	fali mosogató	tantermenként 1	
28.	Poroltó	tantermenként 1	
29.	Elsősegélydoboz	tantermenként 1	
30.	eszköz- és vegszerszekrény	2	
31.	méregszekrény (zárható)	1	elhelyezése a szertárban
32.	eszközszállító tolokocsi	tantermenként 1	

	A	B	C
33.	d) művészeti nevelés szaktanterem		
34.	rajzasztal (rajzpad, rajzbak)	tanulók létszámának figyelem-bevételével 1 hely	
35.	tárgyasztal (állítható)	tantermenként 2	
36.	mobil-lámpa (reflektor)	2	
37.	vízcsap (falikút)	2	
38.	CD vagy lemezjátszó, magnetofon	tantermenként 1	
39.	Tároló polcok	tantermenként 1	
40.	egyéni fejlesztést szolgáló speciális tornafelszerelések		sajátos nevelési igényű tanulót oktató iskolában; pedagógiai programban foglaltak szerint
41.	6. Tornaterem		
42.	kosárlabda palánk	2	
43.	Gyűrű	1	
44.	Mászórúd	1	
45.	Mászókötel	2	
46.	Bordásfal	10	
47.	7. Sportudvar		
48.	szabadtéri labdajáték felszerelése	1	bármelyik játék kiválasztható
49.	magasugró állvány, lécs	1	
50.	távol-, magasugró gödör	1	homokkal vagy szivaccsal
51.	Futópálya	1	lehetőség szerint kialakítva
52.	egyéni fejlesztést szolgáló speciális tornafelszerelések	egy iskolai osztály egyidejű foglalkoztatásához szükséges mennyiségben	sajátos nevelési igényű tanulót oktató iskolában; pedagógiai programban foglaltak szerint
53.	8. Intézményvezetői iroda		
54.	Íróasztal	1	
55.	Szék	1	
56.	tárgyalóasztal, székekkel	1	

	A	B	C
57.	számítógép internet hozzáféréssel, perifériákkal	1 felszerelés	
58.	számítógépasztal és szék	1-1	
59.	Iratszekrény	1	
60.	digitális adathordók részére szekrény	1	
61.	Fax	1	
62.	Telefon	1	
63.	9. Nevelőtestületi szoba		
64.	fiókos asztal	pedagóguslétszám szerint 1	
65.	Szék	pedagóguslétszám szerint 1	
66.	napló és folyóirattartó	1	
67.	Könyvszekrény	2	
68.	Fénymásoló	1	
69.	számítógép internet hozzáféréssel, perifériákkal	1	
70.	számítógépasztal, szék	1-1	
71.	ruhásszekrény vagy fogasok	pedagóguslétszám figyelembevételével	
72.	Tükör	1	
73.	10. Intézményvezető-helyettesi, tagintézmény-, intézmény-egységvezető-helyettesi, iskolatitkári iroda (a felszerelések feladatellátás szerint helyezhetők el)		
74.	asztal	felnőtt létszám figyelembevételével	
75.	Szék	felnőtt létszám figyelembevételével	
76.	Iratszekrény	1	
77.	számítógépasztal és szék	1	
78.	számítógép internet hozzáféréssel, perifériákkal		
79.	Telefon		közös vonallal is működtethető
80.	11. Könyvtár		

	A	B	C
81.	tanulói asztal, szék	egy iskolai osztály, egyidejű foglalkoztatásához szükséges mennyiségben	életkornak megfelelő méretben; mozgás- korlátozottak és gyengén látók esetén állítható magasságú, dönthető lapú, pere-mes, egyszemélyes asztalok; mozgáskor-látozottak székei állít-ható magasságú ülő-kével, lábtartóval
82.	egyedi világítás	olvasóhelyenként 1	
83.	könyvtárosi asztal, szék	1-1	asztal egyedi világítással
84.	szekrény (tároló)	háromezer könyvtári dokumentum elhelyezésére	
85.	tárolók, polcok, szabadpolcok	2	
86.	létra (polcokhoz	1	
87.	Telefon	1	közös vonallal is működtethető
88.	Fénymásoló	1	
89.	számítógép internet hoz- záféréssel, perifériákkal	1+1	
90.	Televízió	1	
91.	CD vagy lemezjátszó	1	
92.	Írásvetítő vagy projektor	1	

3. NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK

	A	B	C
1.	Taneszközök		
2.	tárgyak, eszközök, információhordozók az iskola pedagógiai programjában előírt tananyag feldolgozásához	évfolyamok, tantárgyak alapján, oly módon, hogy az iskola munkarendje szerint minden osztály alkalmazhassa	pedagógiai programban foglaltak szerint
3.	egyéni fejlesztést szolgáló speciális taneszközök	évfolyamok, tantárgyak alapján, oly módon, hogy az iskola munkarendje szerint minden osztály alkalmazhassa	sajátos nevelési igényű tanulót oktató iskolában; pedagógiai programban foglaltak szerint
4.	magnetofon	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1, ha legalább négy osztály működik, további 1, beszéd fogyatékos tanulót	szaktanteremnél felsorolton kívül; bárhol szükség szerint elhelyezhető

	A	B	C
		nevelő iskolában – mikrofonnal – osztályonként 1	
5.	CD vagy lemezjátszó	iskolánként (székhelyen, telephelyen) 1	könyvtárnál felsorolton kívül, bárhol szükség szerint elhelyezhető
6.	Televízió	iskolánként (székhelyen, telephelyen) 1	könyvtárnál felsorolton kívül, bárhol szükség szerint elhelyezhető

Az eszközfejlesztés alapelvei:

- a pedagógus joga, hogy a helyi tanterv alapján, a szakmai munkaközösség véleményének kikérésével megválassza az alkalmazott taneszközöket, felszereléseket. Az így meghatározott fejlesztési kívánalmak, kérelmek képezik a tagintézmény eszközfejlesztési tervét, melyek prioritási sorrendbe helyezve kerülhetnek megvalósításra,
- a „rotációs elv” és a pénzügyi lehetőségek alapján minden terület eszközparkjának korszerűsítésére van lehetőség.

Kiemelt, állandó fejlesztési területek:

- az iskolai könyvtár állománya,
- számítástechnikai szaktantermek hardver- és szoftverellátottsága,
- a multimédiás szaktantermek (digitális, interaktív táblával rendelkező projektorok, oktató szoftverek),
- digitális taneszközök.

A kidolgozott jegyzék az alábbiakat tartalmazza:

A szükséges helyiségek

A helyiségek bútorzata és egyéb berendezési tárgyai

A nevelő-oktató munkát segítő funkcionális taneszköz jegyzéket tantárgyanként összesítve (jogsabályi hivatkozással)

Egészségi- és munkavédelmi eszközök

A három éves ütemezési terv megvalósítása kétféle forrásból lehetséges:

- A fenntartói keretből
- Sikeres fejlesztési pályázatokból, támogatásokból
- A szaktárgyak eszközigénye (A funkcionális taneszköz jegyzék alapján)
- A részletes eszközigényeket a helyi tanterveknél tüntettük fel.

Magyar nyelv és irodalom

Tankönyvek, munkafüzetek, szöveggyűjtemények, házi olvasmányok, kézikönyvek, folyóiratok, újságok, lexikonok, életrajzi kiadványok, számítógépes szövegszerkesztő szoftverek, hangkazetták, videofilmek, szemléltető táblák, az anyanyelv- és irodalomtanítás témaköreinek megfelelő könyvtári állomány, Internet.

Történelem - társadalomismeret - emberismeret - etika

Tankönyvek, történelmi atlasz, történelmi olvasmányok, folyóiratok, videofilmek, hangfelvételek, a Magyar Köztársaság Alkotmánya, törvény A gyermekek jogairól, az ENSZ alapokmánya, statisztikai zsebkönyvek, történelmi olvasmányok, a könyvtári könyvállomány történelmi témájú könyvei, falitérképek, kiadványok, Internet, szoftverek

Matematika

Tankönyvek, függvénytáblázat, összefoglaló feladatgyűjtemények, mértani szerkesztő eszközök, fali táblák, szemléltető tárgyak, oktató-gyakorló szoftverek, szakkönyvek, feladatgyűjtemények, CD-romok, projektor, notebook, vetítővászon, Internet.

Idegen nyelv

Tankönyvek, munkafüzetek, írásvetítő, fólia, módszertani könyvek, magnó, hangkazetták, videokazetták, ország ismereti könyvek, nyelvtankönyvek, szótárak, folyóiratok, újságok, falitáblák, szemléltetőtárgyak, oktató-gyakorló szoftverek, nyelvvizsga feladatgyűjtemények, szakkönyvek, CD-romok, projektor, notebook, vetítővászon, Internet.

Fizika

Tankönyvek, összefoglaló feladatgyűjtemény, függvénytáblázat, demonstrációs és kísérleti eszközök, tanári kézikönyvek, szakkönyvek, szoftverek, CD-romok, projektor, notebook, Internet.

Kémia

Tankönyvek, munkafüzetek, kísérletgyűjtemény, összefoglaló feladatgyűjtemény, tanári kézikönyvek, demonstrációs és tanuló kísérleti eszközök, vegyszerek, demonstrációs modellek, táblák, fali táblák, tanulói modellek, videofilmek, oktató és gyakorló programok, szoftverek, szakkönyvek, függvénytáblázat, mérőeszközök, periódusok rendszer, írásvetítő, fólia, CD-romok, projektor, notebook, vetítővászon, Internet.

Biológia

Tankönyvek, biológiai album, Kis növényhatározó, Állatismeret, feladatgyűjtemények, problémafeladatok, szakkönyvek, folyóiratok, írásvetítő, fólia, videofilmek, demonstrációs és tanulói kísérleti eszközök, vegyszerek, modellek, preparátumok, mikroszkóp, metszetek, oktató és gyakorló programok, szoftverek, mérőeszközök, biológiai készítmények, projektor, notebook, vetítővászon, CD-romok, Internet.

Földrajz

Tankönyvek, földrajzi atlasz, földgömb, falitérképek, demonstrációs eszközök, kísérleti és mérőeszközök, tanulókísérleti eszközök, statisztikai zsebkönyvek, gazdasági folyóiratok, szakkönyvek, videofilmek, tanári kézikönyvek, feladatgyűjtemények, szoftverek, Internet.

Művészetek

- Magnó, hangkazetták, CD-lejátszó, CD-lemezek, hangvilla, tankönyvek, hanghordozók, zeneszerzők fényképsorozata, piano, szakkönyvek,
- művészettörténeti könyvek, albumok, diáképek, videofilmek, fényképezőgép, videokamera, reprodukciók, lexikonok, rajzasztalok, modellállványok, mértani testek, természeti formák, tároló szekrények, kéziszerszámok, mintázó anyag, vízcsap a tanteremben
- Hifi torony, ritmushangszerek, metronóm, kéziszerszámok, dekorációs anyagok, szakkönyvek, anyag a maszk-, báb- és jelmezkészítéshez, videó- és hangkazetták, vetítővászon, Internet.

Informatika - számítástechnika

Számítógépek, szerverrel, perifériákkal, hálózatba kötve, jogtiszta szoftverek, hálózati telepítés joggal (DOS, Windows, Office csomag, ...), CD-driverek, lézer és tintasugaras nyomtatók, Internet, E-mail levelezési lehetőségek, szakkönyvek, kézikönyvek, oktató-gyakorló programok, játékok, projektor, notebook, vetítővászon.

Testnevelés és sport

Sportudvar, öltözők, szertárak, sporteszközök: a torna, az atlétika sportág eszközei, sportjátékok eszközei: asztalitenisz, tollaslabda, kosárlabda, kézilabda, futball, röplabda, teremfoci, tanári kézikönyvek, videofilmek, szakkönyvek, hangkazetták, gyógytestnevelés foglalkozásokhoz szükséges eszközök

Osztályfőnöki

Könyvek, kiadványok, videofilmek, kézikönyvek

Szakmai tantárgyak

Szakmai könyvek, tankönyvek, szakmai kiadványok, gazdasági folyóiratok, szakmai folyóiratok, statisztikai zsebkönyvek, kézi és fali táblázatok

XXIV. HELYI TANTERV

XXIV.1. Választott kerettantervek

Az emberi erőforrások minisztere 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelete alapján kiadott kerettanterv

Az iskola az oktatásért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) által a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Nat) alapján az Nkt. 5. § (1) bekezdés b)- d) pontjaiban meghatározott pedagógiai szakaszokra (a továbbiakban: pedagógiai szakaszok), iskolatípusra, továbbá az egyes sajátos köznevelési célok teljesítéséhez kiadott kerettanterveket alkalmazhatja.

A rendelet felsorolt mellékleteiben található kerettanterveket alkalmazzuk felmenő rendszerben, a 2013/2014 tanévben a 9. osztályokban.

XXIV.2. *Tanulmányi struktúra és óraszámok*

GIMNÁZIUM

Óraterv a 9-12. évfolyam, gimnázium				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv	2	1	1	1
Magyar irodalom	3	4	4	4
I. idegen nyelv	4	4	4	5
II. idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	4	4	4	5
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	3	3	4	5
Etika			1	
Biológia – egészségtan		2	2	2
Fizika	2	2	2	
Kémia	2	2		
Földrajz	2	2	+1	
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Dráma és tánc/Mozgóképkultúra és médiaismeret*	1			
Művészetek**			2	2
Informatika	1	1	+1	+1
Életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	4	4	6	8
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35

GIMNÁZIUM RAJZ FAKULTÁCIÓVAL BŐVÍTVE

Óraterv a 9-12. évfolyam, gimnázium				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4+1	4+1
I. idegen nyelv	3+1	3+1	3+1	3+2
II. idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	3+1	3+1	3+1	3+1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	3	3+1
Etika			1	
Biológia - egészségtan		2	2	2
Fizika	2	2	2	
Kémia	2	2		
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Dráma és tánc/Mozgóképkultúra és médiaismeret*	1			
Művészetek**			2	2
Informatika	1	1		
Életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Rajz fakultáció	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35

GIMNÁZIUM TÁNC FAKULTÁCIÓVAL BŐVÍTVE

Óraterv a 9-12. évfolyam, gimnázium				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4+1	4+1
I. idegen nyelv	3+1	3+1	3+1	3+1
II. idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	3+1	3+1	3+1	3+2
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	3	3+1
Etika			1	
Biológia - egészségtan		2	2	2
Fizika	2	2	2	
Kémia	2	2		
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Dráma és tánc/Mozgóképkultúra és médiaismeret*	1			
Művészetek**			2	2
Informatika	1	1		
Életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés és sport	3tes+2tánc	5(3+2)	5(3+2)	5(3+2)
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Tánc fakultáció	2+2	2+2	3+2	3+2
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35

FELNŐTTOKTATÁS, NAPPALI MUNKARENDŰ GIMNÁZIUM

Óraterv a 9-12. évfolyam, gimnázium				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv	2	2	2	2
Magyar irodalom	3	3	3	4
Idegen nyelv	5	5	5	6
Matematika	4	4	4+1	5+1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2+1	2+1	3+1	3+2
Etika			1 +1	+1
Biológia – egészségtan	2	2	2	
Fizika	2	2	2	2
Kémia	2	2		
Földrajz	2	2	+1	
Ének-zene	+1	+1		
Vizuális kultúra			1	1
Informatika	+2	+2	1	1
Testnevelés és sport	3	3	3	3
Osztályfőnöki	1	1	1	1
<i>Szabadon tervezhető</i>	4	4	4	4
Rendelkezésre álló órakeret	32	32	32	32

FELNŐTTOKTATÁS, ESTI MUNKARENDŰ GIMNÁZIUM

Óraterv a 9-12. évfolyam, gimnázium				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv	1	1	1	0,5+0.5
Magyar irodalom	2	2	2+1	2+1
I. idegen nyelv	3+1	2+1	3+1	3+1
Matematika	3	3	2+1	2+1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	1+1	1+1	1+2	2+1
Etika			0,5	
Biológia – egészségtan		1	1	1
Fizika	1	1	1	1
Kémia	1	1		
Földrajz	1	1		
Ének-zene				
Vizuális kultúra	1	1		
Művészetek**				
Informatika	1	1		
Életvitel és gyakorlat				
Testnevelés és sport				
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	3,5
Rendelkezésre álló órakeret	18	18	17,5	17

FELNŐTTOKTATÁS, LEVELEZŐ MUNKARENDŰ GIMNÁZIUM

Óraterv a 9-12. évfolyam, gimnázium				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv	0.5	0.5	0.5	0.5
Magyar irodalom	1	1	1	1
I. idegen nyelv	1	1	1	1
Matematika	1.5	1.5	1.5	1.5
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	1	1	1	1
Etika			0.5	
Biológia - egészségtan	0.5	0.5	0.5	
Fizika	0.5	0.5	0.5	0.5
Kémia	0.5	0.5		
Földrajz	0.5	0.5		
Ének-zene				
Vizuális kultúra Művészetek**			0.5	0.5
Informatika			0.5	0.5
Életvitel és gyakorlat				
Testnevelés és sport				
<i>Osztályfőnöki</i>				
Szabadon tervezhető órakeret				
Rendelkezésre álló órakeret	7	7	7.5	6.5

Szakközépiskola

A közismereti képzés heti óraszámjai

A közismereti és szakmai órák aránya

Területek		9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam
Közismeret	Kötött órák	15 óra	9 óra	6 óra
	Szabadon felhasználható órakeret	3 óra	2 óra	3,5 óra
	<i>Összesen</i>	<i>18 óra</i>	<i>11 óra</i>	<i>9,5 óra</i>
Szakmai elmélet és gyakorlat	Kötött órák	14,5 óra	23 óra	23 óra
	Szabadon felhasználható órakeret	2,5 óra	2 óra	2,5 óra
	<i>Összesen</i>	<i>17 óra</i>	<i>25 óra</i>	<i>25,5 óra</i>
Heti összes óraszám		35 óra	36 óra	35 óra

A közismereti órák eloszlása

Tantárgyak	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam
Kommunikáció – magyar nyelv és irodalom	2 óra	1 óra	–
Idegen nyelv	2 óra	2 óra	2 óra
Matematika	2 óra	1 óra	–
Társadalomismeret	2 óra	1 óra	–
Természetismeret	3 óra	–	–
Testnevelés*	5 óra	5 óra	5 óra***
Osztályközösség-építő Program	1 óra	1 óra	1 óra
<i>Szabad órakeret**</i>	<i>1 óra</i>	<i>0 óra</i>	<i>1,5 óra</i>
Összesen:	18 óra	11 óra	9,5 óra

* Az Nkt. értelmében az iskoláknak az adott osztályokban csak azokon a tanítási napokon kell megszervezniük a mindennapos oktatást (legalább napi egy testnevelésóra keretében), amelyeken közismereti vagy szakmai elméleti oktatás is folyik. Ha ennek eredményeként a heti öt testnevelésóra nem teljesíthető, a fennmaradó órák a szabad órakeret részévé válnak, így annak felhasználásáról az intézmények dönthetnek.

** A szabad órakeret felhasználásáról az iskola dönt, így például az informatika oktatását is beemelheti a helyi tantervébe (ehhez a kerettanterv külön informatika tantárgyi kerettantervet is ajánl).

*** A szakközépiskola 11. évfolyamán a szakgimnázium számára készült testnevelés és sport kerettanterv 11–12. évfolyamának tartalmából lehet választani a rendelkezésre álló óraszámoknak megfelelően. (Ez nem érvényes a háromórásra tervezett testnevelés és sport kerettantervre, amely már csak három évfolyamra [9–11.] készült.)

MŰVÉSZETI SZAKGIMNÁZIUM

/2015. 09.01-2019.06.15./ MŰVÉSZETI SZAKGIMNÁZIUM ÓRATERVE A 9-12. ÉVFOLYAMON

TANTÁRGYAK	9. ÉVF.	10. ÉVF.	11. ÉVF.	12. ÉVF.
MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM	4	4	4	4
I. IDEGEN NYELV	3	3	3	3
MATEMATIKA	3	3	3	3
TÖRTÉNELEM, TÁRSADALMI ÉS ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK	2	2	3	3
ETIKA		1		
BIOLÓGIA – EGÉSZSÉGTAN	2	2		1
FIZIKA	2	2		1
KÉMIA		2	1	
FÖLDRAJZ		2	1	
MŰVÉSZETEK**		1		
INFORMATIKA		1		
TESTNEVELÉS ÉS SPORT	5	5	5	5
SZAKMAI TÁRGYAK ÓRAKERETE	6+4	7+4	8+4	11+4
OSZTÁLYFŐNÖKI	1	1	1	1
SZABADON TERVEZHETŐ ÓRAKERET	4	4	4	4
RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ ÓRAKERET	35	36	35	35

MŰVÉSZETI SZAKGIMNÁZIUM

2016.09.01.-

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	9-12. óraszám összesen	13. évf.	13. évf. óraszám összesen
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	556	-	-
Idegen nyelv	4	4	4	4	556	4	124
Matematika	3	3	3	3	417	-	-
Történelem	2	2	3	3	345	-	-
Etika	-	-	-	1	31	-	-
Informatika	2	2	-	-	144	-	-
Művészetek	-	-	1	-	36	-	-
Testnevelés	5	5	5	5	695	-	-
Osztályfőnöki	1	1	1	1	139	-	-
Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	-	-	-	108	-	-
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: Fizika	-	2	2	2	206	-	-
Kötelezően választható tantárgy: Érettségi tantárgy, vagy Idegen nyelv, vagy Kémia*, vagy Informatika, vagy Szakmai tantárgy**	-	-	2	2	134	-	-
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	-	1	-	-	36	-	-
Érettségire épülő (fő) szakképesítés	8	8	7	7	(1045+453)	31	961
Érettségi vizsga keretében megszerezhető szakképesítés	3	4	3	3	1498	-	-
Rendelkezésre álló órakeret/hét	35	36	35	35		35	
Tanítási hetek száma	36	36	36	31		31	
Éves összes óraszám	1260	1296	1260	1085	4901	1085	1085

4. Művészet, közművelődés, kommunikáció szakmacsoportban a következő szakképzéseket kínáljuk

5421101 Dekorátor (ágazat: V. Képző- és iparművészet)

5421102 Divat- és stílustervező (ágazat: V. Képző- és iparművészet) Magiszter Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Szakgimnázium, Szakközépiskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Program 2017. november

- 5421103 Festő (ágazat: V. Képző- és iparművészet)
5521103 Díszítő festő (ágazat: V. Képző- és iparművészet)
5421104 Grafikus (ágazat: V. Képző- és iparművészet)
5421105 Kerámiaműves (ágazat: V. Képző- és iparművészet)
5421107 Szobrász (ágazat: V. Képző- és iparművészet)
5421110 Művészeti és médiafotográfus (ágazat: V. Képző- és iparművészet)
5421209 Táncos II. kortárs és modern táncos, néptáncos
(ágazat: XLII. művészet, közművelődés, kommunikáció)
5421207000000000 Táncos (ágazat: V. Képző- és iparművészet)
542110900105401 Alkalmazott grafikus (ágazat: V. Képző- és iparművészet)
542111500105402 Díszítő szobrász (ágazat: V. Képző- és iparművészet)
5421110000000000 Keramikus (ágazat: V. Képző- és iparművészet)
542110800105401 Általános festő (ágazat: V. Képző- és iparművészet)
5421101000000000 Alkalmazott fotográfus (ágazat: V. Képző- és iparművészet)

Szakmai lehetőségeinket (kereteinket), az intézményünk Alapító Okirat foglalja magában.

Az egyes tanévekre vonatkozó szakmaszerkezetünket, az egyes tanévekben az induló osztályok számára meghirdethető szakmák kínálatát, alapvetően a Megyei Fejlesztési és Képzési Bizottság szakmaszerkezeti döntése határozza meg.

Szabadon tervezhető időkeret

A szabadon tervezhető időkeretet az iskola helyi tanterve keretében a kerettantervben szereplő tantárgyak időkeretének növelésére fordítjuk.

Szakmai képzésünket a 2011. évi CLXXXVII. törvény („Szakképzési törvény”), valamint a vele összefüggő jogszabályok, rendeletek, dokumentumok szabályozzák. Az „Országos Magiszter Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Szakgimnázium, Szakközépiskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Program 2017. november

Képzési Jegyzék”; a „Szakmai és Vizsgakövetelmények”; a központi „szakképzési kerettanterv”; az intézményi szakmai program, „komplex szakmai vizsgákra” vonatkozó szabályok).

A szakmai képzések tartalmát, a képzés elindításától a képzés befejezéséig az indításkor érvényben lévő „intézményi szakmai program” határozza meg.

Az intézményi szakmai program kötelezően a központi szakmai kerettanterven alapul.

A kerettanterv modulokat, azon belül tantárgyakat és azok kötelező óraszámát meghatározza, valamint a tantárgyi témakörök óraszámára is javaslatot tesz.

A szakmai programunk ezektől csak az ún. „szabad sáv” felhasználásában tér el. Egyes képzések esetében, a központi kerettanterv „szabad sávot” (szabadon felhasználható szakmai óraszámot) engedélyez. A „szabad sáv” időkeretét alapvetően a szabad sávval megnövelt óraszámú tantárgy ismereteinek gyakorlásához, elmélyítéséhez használjuk fel.

XXIV.3. A tankönyvkiválasztás szempontjai:

- a taneszköz feleljen meg a helyi tanterv követelményeinek, segítse elő az érettségi és szakmai vizsgákra való felkészítést,
- tegye lehetővé a tanítás-tanulás módszerek sokszínűségét,
- alkalmazkodjon a tanulók életkori sajátosságaihoz,
- legyen több éven át használható, tartós és esztétikus kivitelezésű,
- támogassa az önálló tanulói munkavégzést,
- szerepeljen a hivatalos tankönyvjegyzéken.

A pedagógus nem választhat olyan tankönyvet:

- amelynek igénybevétele az iskolai tankönyvrendelés és a tankönyvellátás jogszabályban meghatározott rendje szerint nem biztosítható valamennyi tanulónak,
- amelyet a szülők közössége elutasít,
- a pedagógus a minőség, típus és ár megjelölése nélkül olyan felszerelést kérhet a tanulóktól, amely nélkülözhetetlen a tananyag elsajátításához.

Az egyes évfolyamokon az azonos tantárgyakhoz azonos tankönyvet használunk (kivéve a kerettantervből adódó eltéréseket). A tankönyvet az adott tantárgyhoz a szakos tanárok javaslatára a tantestület választja ki az alábbi elveket is szem előtt tartva:

- a választott tankönyv a lehető legjobban szolgálja az érettségi vizsgára való felkészülést és a felsőoktatási továbbtanulást
- a tankönyv lehetőleg több évfolyamra szóló (tartós) legyen.
- a tankönyv kiválasztásakor a szülők anyagi terhelhetőségét is figyelembe kell venni.

Az egyéb ismerethordozókat és eszközöket az biztosítjuk, felhasználva a fenntartó három évre szóló beszerzési ütemezését és annak anyagi fedezetét. Ez utóbbit elsősorban pályázatok önrészéhez kívánjuk igénybe venni.

Ugyancsak erre fordítjuk a különböző intézményektől és gazdálkodó szervezetektől kapott szakképzési támogatásokat is.

A szükséges tankönyvek, eszközök, ismerethordozók jegyzékét és megnevezését az egyes tantárgyak óratervéneél szerepeltetjük.

A tankönyv megrendelését, tárolását és kiosztását az iskola biztosítja. A tanév végén a tankönyvfelelős írásos felmérés alapján állítja össze a konkrét tankönyvigényeket. Az állami normatív támogatást és a kiegészítő tankönyvtámogatást szülői nyilatkozat alapján biztosítjuk a rászorulóknak ingyenes tankönyvellátásához.

A normatív támogatásból tantestületi döntés alapján 25 %-nyi összeget tartós tankönyvre fordítunk. A tankönyvforgalmazás rendjét a fenntartóval és a könyvelőirodával egyeztetve biztosítjuk.

A könyvtári példányokból a készlet erejéig kölcsönzéssel is gondoskodunk az ingyenes tankönyvellátásról (ez különösen több évre szóló tartós tankönyvek, földrajzi és történelmi atlaszok esetében érvényes)

Az emberi erőforrások miniszterének **16/2013. (II. 28.) EMMI rendelete**, alapján végezzük az iskolai tankönyvmegrendelés menetét, és a tankönyvellátás lebonyolítását.

A szülőknél joguk van megismerni és véleményezni véglegesítés előtt az iskola tankönyvmegrendelését, és nyilatkozhatnak arról, hogy meg kívánják vásárolni a tankönyveket, illetve arról, hogy gyermekük tankönyvellátását használt tankönyvekkel kívánják megoldani.

XXIII.4. A pedagógiai feladatok helyi megvalósításának szabályai

A tanulói részvétel szempontjából a tanítási óra lehet kötelező, kötelezően választandó és szabadon választható tanítási óra.

Minden tanuló számára kötelező tanítási óra az évfolyamán és iskola típusában az óraháló által meghatározott tanórákon való részvétel.

A Nemzeti Alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok megvalósítása elsősorban a kötelező tanórai foglalkozásokon folyik intézményünkben.

Felzárkóztatás, tehetséggondozás, közép- emelt szintű érettségire történő felkészítés történik szabadon választható tanítási órákon.

A NAT fontos szerepet szán az egyetemes magyar nemzeti hagyománynak, a nemzeti öntudat fejlesztésének, beleértve a magyarországi nemzetiségekhez tartozók öntudatának ápolását is.

Az erkölcsi nevelés: Az emberi erőforrások minisztere 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelete a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szabályozza, hogy a kötelező órák keretei között felmenő rendszerben heti egy erkölcsstan órát kell tartani az iskolákban. Ez a tantárgy így célirányosan fogja segíteni, hogy intézményünkben alapvető **feladat** az erkölcsi nevelés, a gyerekek közösséghez való viszonyának, értékrendjüknek, normarendszerüknek, gondolkodás- és viselkedésmódjuknak a fejlesztése, alakítása. A multidiszciplináris jellegű tantárgy legfontosabb pedagógiai jellemzője ezért az értékek közvetítése, valamint az, hogy társadalmunk közös alapvető normái egyre inkább a tanulók belső szabályozó erőivé váljanak.

A tantárgy középpontjában a formálódó gyermeki személyiség áll testi, szellemi és lelki értelemben. Ez határozza meg a tanulás-tanítás folyamatát, illetve a tartalmi szerkezetet. Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata, valamint hazánk Alaptörvénye rögzíti az ember elidegeníthetetlen jogát az élethez és a szabadsághoz, következésképpen az erkölcsstan a személy egyediségét és méltóságát helyezi középpontba. Erre az alapelvre kell épülnie minden társas kapcsolatnak és közösségi szerveződésnek. Az erkölcsstan magába foglalja az ember minden fontos viszonyulását - önmagához, társaihoz és közösségeihez, környezetéhez és a világhoz -, mert ezek alapozzák meg azt az értékrendet, amelyre az ember döntései során támaszkodhat. Cél, hogy a foglalkozások azonos erővel hassanak a különböző szociális körülmények között élő, kulturális és etnikai szempontból eltérő csoportokhoz tartozó gyerekek fejlődésére.

Az erkölcsi nevelés fő célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, az európai civilizációban általánosan elfogadott erkölcsi értékek tanulmányozása és ezek alkalmazása a mindennapokban. Hangsúlyt kell helyezni a közelmúlt viharos történelmi eseményeinek etikai alapú megítélésére, a XX. századi totális diktatúrák lélektelen, emberellenes voltának sokoldalú bemutatására, különös tekintettel a társadalomtudományi és művészeti tantárgyak oktatása terén.

Tegyük ezt azzal a szándékkal, hogy mindez segítségükre legyen a megfelelő **életvezetés és értékrend** kialakításában, az önálló véleményformálásban, erkölcsi problémáik tudatosításában és a felelős döntéshozatalban. Az erkölcsi nevelés azonban nem korlátozódhat egy órára. Áthatja az iskola egész nevelési rendszerét, a tanórai és a tanórán kívüli tevékenységeket. Fontosnak tartjuk a pedagógusok példamutatását.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés:

Főleg az osztályfőnöki órákon és a történelem órákon tanítunk olyan tartalmakat, melyek erősítik a hazafias érzést a tanulóinkban. Így a történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek tantárgyi tartalmaira fókuszálva elmondhatjuk, ami igaz a többi tantárgy közismereti tartalmára is, hogy az életkori sajátosságoknak megfelelő ismeretek kerülnek benne feldolgozásra. A tevékenykedtetés szerepet kap pl. múzeumok látogatásán. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát, ugyanakkor legyenek képesek azon alkotók helyes etikai alapú megítélésére is, akik elfogadhatatlan politikai és morális szerepvállalásuk révén - akár passzívan, akár tevételes cselekvések során - az

embertelen eszmék és gyakorlat szolgálatába álltak, idegen elnyomó hatalmak érdekeit szolgálták ki és kiállítások anyagának feldolgozásán keresztül.

Az iskolai ünnepek színvonalas műsorai nemzetünk nagy eseményeire hívja fel úgy a figyelmet, hogy mozgósító erejű és gondolatokat ébresztő legyen a tanulóifjúságunk számára.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés:

Az iskola egész szellemiségét áthatja a demokráciára nevelés. Kiemelt szerepe van a problémaközpontú és elemző tanításnak, amely segít a történelmi helyzeteken keresztül a mai világunk megértését is. A Diákönkormányzat törvényben előírt jogainak gyakorlásával tanulóink megtanulhatják a társadalmi folyamatokban való aktív részvételt, megérthetik a demokratikus jogok gyakorlásának jelentőségét. Így dönt saját működéséről, a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról, hatáskörei gyakorlásáról, egy tanítás nélküli munkanap programjáról, az iskolai, kollégiumi diák-önkormányzati tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről, valamint (iskolaújság, iskolarádió stb.) szerkesztősége tanuló vezetőjének (felelős szerkesztőjének), munkatársainak megbízásáról. A diákönkormányzat véleményét nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

Magyarországon az oktatás demokratikusságát, a tanuláshoz való jogot, az esélyegyenlőséget, a tanulás és tanítás szabadságát, a pedagógusok, tanárok és szülők jogait és kötelességeit alapvető jogszabályok szabályozzák. Magyarország alkotmánya lefekteti, hogy "minden gyermeknek joga van a családjá, az állam és a társadalom részéről arra a védelemre és gondoskodásra, amely a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges". A felelős, hazájáért cselekedni akaró és tudó állampolgárrá nevelésnek szerves része a demokratikus jogállam és a nemzeti függetlenség (szuverenitás) ellen fellépő törekvések felismerése, és annak megértetése, hogy a diktatúrák elleni küzdelem minden korban elsődleges állampolgári kötelezettség, hiszen a jogtiprásból sohasem születhet jog. Ennek alapján kell a XX. századi totális diktatúrák jellemzőit is feldolgozni, feltárva e rendszerek emberiség ellen elkövetett soha el nem évülő bűntetteit is.

Az iskola minden évfolyamán fontos feladat - az életkori sajátosságok és egyéb specifikációk mentén - Magyarország Alaptörvényének, különösen a Nemzeti Hitvallásban és az Alapvetésben foglaltak megismertetése

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése:

Az önismeret - mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség - a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező adottságainak, szellemi és gyakorlati készségeinek kifejezésre jutását és kiművelését. - segítséget nyújtson azoknak a tanulóknak, akik magatartási és viselkedési problémákkal, valamint stressz kezelési és önismereti nehézségekkel küzdenek.

A tanulók a foglalkozásokon megfelelő ismereteket szerezzenek, melyekkel hatékonyabban tudják megoldani mindennapi gondjaikat és nehézségeiket.

Az önismeret a szó köznapi értelmében az önmagunkról való tudást jelöli, azt, hogy ismerjük képességeinket, adottságainkat, vágyainkat, céljainkat, tudatában vagyunk személyiségünk pozitívumainak, de korlátainak, hiányosságainak is.

Az önismeret már egész kicsi korban megjelenik, természetesen a testi valóságot érzékelik csak. Fontos feladat volt a helyes, és **reális önismeret kialakítása**. Több gyerek nem tudja, hogy mit is jelent, az hogy tulajdonság. Nem ismeri saját magát, nincs tisztába a saját képességeivel. Ezek ismeretének hiánya befolyásolhatja, megnehezítheti pl. a helyes pályaválasztást, ami nagyon komoly krízis helyzetet idézhet elő a gyermek életében.

Egymást segítve alakulnak ki az énképük, amelyet sokszor a társak alakítottak formáltak. (Milyen vagyok, milyennek látnak mások?)

Az iskolai önjellemzésben megjelennek azok a tulajdonságok, amelyek a személyközi kapcsolatban jelentősek, és fontos helyet kap a kompetenciák felsorolása, gyakori említése is, hiszen erőteljesen a személyes kompetencia

A családi életre nevelés:

A családi életre nevelés megvalósításához új forma szükséges a személyiségfejlesztés modern szemlélete. Azért, hogy ne csak oktassunk, hanem neveljünk is, és igazán bensővé váljanak a gyermekekben/fiatalokban az általunk közvetített A családi életre nevelés és a társas kapcsolati kultúra fejlesztése az iskolában attitűdök és értékek, fontosnak tartjuk, hogy a hagyományos frontális oktatás helyett, a tanár a diákokat egyenrangú partnerekként kezelve, interaktív technikákat alkalmazva, oldottabb légkörben valósítsa meg óráit. A pedagógus kilépve a tanulási teljesítményt értékelő és magatartást fegyelmező szerepköréből, elfogadó és értékadó, a családbarát szemléletmódot hitelesen képviselő személyként kell, hogy jelen legyen. Ezekben a foglalkozásokon játszunk, beszélgetünk a diákokkal, s az új ismereteket is igyekszünk - előadás helyett - közös munkával felfedezni! Ezen újszerű szemléletmód eszközei a közösen végzett gyakorlatok, játékok, a drámapedagógia elemek alkalmazása, a projektmunka. A közösen megélt élmény hozzásegít ahhoz, hogy a foglalkozást tartók és a fiatalok közelebb kerüljenek egymáshoz, együtt jussanak el egy-egy igazság felismerésére. Az élményszinten történő tanulás a felszíni racionális elsajátítás helyett, a mélyebb érzelmi megértést is lehetővé teszi, ezzel segíti elő a különböző értékekkel való azonosulást. Az emberi méltóság, a tisztelet fontosságára neveléssel, egymás elfogadásával, a rávezetéssel, az elgondolkodtatással hiszünk abban, hogy a fiatalok az átgondolt kérdések és információk birtokában önálló, felelősen cselekvő, érett személyiséggé válnak. Tudatosítjuk bennük: a döntés az ő kezükben van, az ő felelősségük. Esélyt adunk a fiatalok számára, hogy boldog családi életet alapíthassanak, s a felnövekvő nemzedéknek nagyobb esélye legyen a kiegyensúlyozottabb házasságra és a boldog családi életre. Azon fáradozunk, hogy a fiatalok egészséges életmóddal és a harmonikus családi élettel kapcsolatos ismeretei elmélyüljenek, felismerjék a veszélyes élethelyzeteket, belső meggyőződésből tudjanak „igen”-t mondani a valódi értékekre és „nem”-et a káros szenvedélyekre! Munkánk során főleg a a tanórákon ragadunk meg minden alkalmat, hogy ezeket az értékeket közvetítsük, de a szülők felé is úgy fordulunk, hogy őket is segítsük. Több közös családi rendezvény is szervezünk.

A testi és lelki egészségre nevelés:

Érzelmi és gondolati életünket legalább olyan fontos karbantartani, mint a testünket sőt, talán még annál is fontosabb, mert fizikai részeinket gondolataink, és az általuk kiváltott érzéseink vezérlik minden percben. A testünk sejtjei ugyanis felveszik uralkodó érzelmeink és gondolataink rezgéseit, és ennek megfelelően reagálnak, működnek. Ha valami miatt ugyanis sokáig fájdalmat érzünk, egy idő után a testünk is megtelik ennek a rezgésével, és fizikai fájdalommal fog reagálni, mivel egy bizonyos mennyiség után a szervezet szabadulni szeretne attól, ami nem jó számára.

Ezért iskolánkban egészségnevelő programot működtetünk, mely tantárgyakra lebontva meghatározza a fő feladatainkat. Egészségnapot szervezünk, ahova a családot és az érdeklődőket is várjuk. Az egészséges táplálkozás, a mozgás, a pozitív énkép kialakítása köré csoportosítjuk programjainkat. Láttatni kell a diákokkal, hogy a fizikai erőnlét, a fittség - a test egészsége és jóléte - elválaszthatatlan a lelki egyensúlytól, a lélek egészségétől. A rendszeres testnevelés és sporttevékenység révén könnyebb elviselni a stresszt, a fizikai, lelki és szellemi terheléseket. A testi és a lelki egészség harmonikusan együttható fejlesztése és megőrzése a tanulók élethosszig tartó, egészségtudatos, fizikailag aktív életvezetésre történő szocializálásának célját szolgálja, melyhez szorosan kapcsolódik a tehetséggondozás és a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztés is. Az egészségfejlesztés és - megőrzés ösztönző erővel kell, hogy bírjon az egészségközpontú tevékenységrendszerek tudatos kialakítására és fenntartására. A tanulókat ösztönözni kell arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz- és feszültségoldás különféle ismereteinek elsajátítására.

Nélkülözhetetlen szerepet tölt be a mozgástanulás a tanulók saját testképének megismerésében és a testtudat kialakításában. Mindennek sikere nagyban függ a komplex intézményi mozgásprogram elméleti és gyakorlati minőségétől.

Fenntarthatóság, környezettudatosság:

A környezettudatosság rendszeres tevékenység. A környezettudatos szemléletet és gondolkodásmódot ki kell alakítani és fenn kell tartani. Ami a legfontosabb, hogy a berögzült, környezetre káros szokásokon kell változtatni, ami kezdetben lemondásokkal és adott esetben pénzügyi ráfordításokkal jár, hosszabb távon viszont megtérülnek a befektetések. A környezettudatosság fogalma együtt jár a fenntarthatóságéval. már fiatalon el kell kezdeni. A köznevelési törvény kiemelten kezeli a környezeti és egészségnevelési programot. óvodák, iskolák, valamint egyéb fejlesztési és tehetséggondozási programok. A program célja az iskolában, a környezettudatosság és a fenntarthatóság fejlesztése, oktatási segédanyagokban való részletes kifejtése, a további megkezdett programok folytatása, valamint az együttműködés fejlesztése a kisebb közösségek, szülők, iskolák között. A természettudományi oktatás és nevelés terén a tanulók empirikus tapasztalataira épülő és életkori sajátosságaikhoz, igényeikhez adekvát módon kapcsolódó ismeretátadás a természettudományos és műszaki életpályákra való szocializáció sikerességének záloga. Stratégiai cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Olyan magatartás határozza meg a tanulók viszonyát az ember

életteréül szolgáló környezethez, annak fenntartható megóvásához és fejlesztéséhez, melynek tudásbázisa nem kizárólagosan a rendszerszerűség, az alapelvek és kulcsfogalmak merev struktúrájára épül, hanem elsősorban a különféle összefüggésekre alapozott és begyakorolt természettudományos és műszaki műveltség mindennapi életben és a munka világában való hatékony alkalmazhatóságán. Iskolánkban is környezeti programot működtetünk, mely tantárgyakhoz is rendeli a feladatokat, de ebben meghatározzuk azokat a projekteket, akciókat, táborozásokat, kirándulásokat, amivel a környezettudatos magatartásra és ezzel együtt ennek a fenntartására neveljük tanulóinkat. A természettudományos oktatás-nevelés, a műszaki életpályára való szocializáció és a környezeti nevelés terén a jelenben folyó kutatások folyamatai alapvető jellegű ismeretének és a nem hagyományos oktatásszervezési módszerek terepének egyre nagyobb szerepet kell biztosítani.

Pályaorientáció:

A pályaorientáció nem csak egy vagy két tanév feladata, hanem az iskolakezdéstől kezdve kell felkészíteni a gyerekeket, arra, hogy majd helyes pályát válasszanak. Ez nagyon fontos az egyén, de a társadalom számára is. Hiszen a későbbi gazdaság és társadalom hatékony működése, fejlettsége múlik azon, hogy dolgozó emberek lehetnek majd tanítványaink, vagy munkanélküliek. Ezért óriási a felelősségünk. Első osztálytól kezdve, az új kerettantervvel elkezdjük az erkölcsstan oktatását, amelynek fő kérdéskörei, hogy Ki vagyok én? Hogyan viszonyulok másokhoz? Mi az én szerepem és helyem a társadalomban? Reálisak a céljaim? Mindezek a pályaválasztás eléréséig ön és társismeretre tanítják a tanulóinkat. A hetedik és a nyolcadik osztály már célirányosan a konkrét pályaválasztással foglalkozik. osztályfőnöki és, a technika életvitel órákon. Szakmákat foglalkozásokat ismernek meg. Olyan munkahelyekre látogatnak el, ahova a tanulóink tovább szeretnének tanulni. Pályaválasztási kiállításokon vesznek részt. Pályaválasztási szülői értekezleteket tartunk. Nyílt tanítási napokon vehetnek részt tanulóink.

Gazdasági és pénzügyi nevelés Tudatos és eredményes pénzügyi és gazdasági ismeretanyag, szemléletmód alakulhat ki tanulóinknál, amely által a fiatalok az alapvető információk birtokában a felnőtt élethez szükséges döntésképes, jövőtudatos aktív polgárként élhetik majd életüket. A mai világban elengedhetetlen, hogy alapvető pénzügyi ismeretekkel rendelkezzenek a társadalom tagjai. Eddig nem kapott jelentőségének megfelelő hangsúlyt ez a nevelés.

A fenntarthatóság gazdasági-üzleti világban értelmezhető vonatkozásai olyan fejlődési folyamatot feltételeznek, mely az önfenntartó mechanizmusok, a megújuló erőforrások révén nem csak a természettudományi műveltségterülethez, hanem a testi-lelki egészség céljaihoz is kapcsolódnak az iskolai nevelés-oktatás területén.

Intézményünkben matematika órákon is, de az osztályfőnöki órák keretén belül foglalkozunk ezekkel a témákkal.

Médiatudatosságra nevelés:

A XXI. század multi-média világában a média-analfabetizmus komoly veszélyeket rejt magában. Megengedheti-e magának a társadalom, hogy a felnövekvő generáció híján legyen mindazon képességeknél, amelyek révén a saját érdekeit szem előtt tartva értékeln tudja majd az őt érő

gazdasági, politikai, kereskedelmi és kulturális impulzusokat? A médiatudatosságra való nevelés az információ forrásának és jellegének beazonosítása révén lehetővé teszi a befogadandó információk tudatos értékelését.

Nem túlzás azt állítanunk, hogy még soha ekkora szükség nem volt arra, hogy a fiatalok, köztük is hangsúlyozottan a legkisebbek, megkapják azt a felkészítést, amely alkalmassá teszi őket a média világában való biztonságos „közlekedésre”. Nemcsak az információ mennyisége, hanem az információs csatornák elképesztő mérvű gyarapodása is indokolja a különös odafigyelést. A gyermek csak akkor értheti meg az őt körülvevő világot, ha képes kritikusan megítélni mindazt, amit lát vagy hall. A gyerekek fejlődése eltérő lehet, és az, ahogyan televíziózás közben értelmezik a látottakat és hallottakat, fejlettségük mellett függ – többek között - attól is, hogy milyen társadalmi közegben, kultúrában nevelkednek. Vannak azonban jellegzetes közös vonások, amelyek általában jellemzőek egy-egy korosztályra. Iskolánkban ezért is vezettük be a választható órák terhére a harmadik, negyedik, ötödik osztályban az informatika oktatását, nyolcadik osztályban pedig egy fél órával növeltük meg a tantárgy óraszámát. Célunk ezzel nem csak az informatikai ismeretek közvetítése volt, hanem az is, hogy tanulóink tudatosan használják az infokommunikációs eszközöket. A középiskolában a művészetek tantárgy keretében média ismeret tanítunk.

A tanulás tanítása

„Az iskola dolga, hogy megtaníttassa velünk, hogyan kell tanulni, hogy felkeltse a tudás iránti vágyunkat, hogy megtanítsa bennünket a jól végzett munka örömeire és az alkotás izgalmára, hogy megtanítsa szeretni, amit csinálunk, és hogy segítsen megtalálni azt, amit szeretünk csinálni.”

(Szent Györgyi Albert)

Egyre többen tapasztaljuk, hogy tanulóinknak nehézséget jelent, a hogyan tanuljak?! Társadalmunkra az állandó fejlődés, változás, az átlagos ismeretek növekedése a jellemző. A nevelés és oktatás egyik fontos feladata az is, hogy fejlessze a gyerekek kreativitását, gondolkodását, felelősségérzetüket.

Oroszlány Péter írja: „A tanulási képességek fejlesztésére minden iskolatípusban és minden életkorban különös gondot kell fordítani, mert olyan általános eszköztudást ad, amely minden gyerekeket rá kell ébreszteni, hogy miben tehetsége higgyék el, hogy képesek a tantárgy eredményes tanításának, a tanulók sikerességének nélkülözhetetlen föltétele.” megtanulni, tanulni. A tanulásszervezési eljárások közül a kreativitást fejlesztő, munkáltató módszereket és szervezeti formákat részesítjük előnyben. A tanároktól a motiváló, aktivitásra ösztönző, cselekedtető technikák alkalmazását várjuk. A verseny helyett az együttműködést helyezük előtérbe. Ösztönözzük a csoportmunka alkalmazását. Folyamatosan szoktatjuk a tanulókat saját munkájuk értékelésére.

A tanórákon szorgalmazzuk a hagyományos keretek közötti, rendszeresen alkalmazott differenciált oktatást.

Nagyon fontosnak tartjuk, hogy a helyi tantervekhez használt mikro-tantervek (tanmenetek) jól igazodjanak az egyes osztályok összetételéhez, tudásszintjéhez.

Az önálló ismeretszerzés megalapozása érdekében:

- Célunk a kellemes környezet biztosítása, a feszültségmentes, kedvező légkör fenntartása az iskolai foglalkozásokon.
- A ténytudást meghaladó tanári követelményeket a problémafelvető, feladatmegoldó tanítás irányába közelítjük.
- A nevelők felkészülnek a számítógép alkalmazására.
- Fontos a könyvtár rendszeres használatát igénylő feladatok adása a tanórákon.

A tudás modern értelmezésén az új eszközök alkalmazni tudását, az önálló ismeretszerzés képességét, a számítástechnikai képzést és az idegen nyelv ismeretét értjük, amelyek kiegészítik a tudás hagyományos értelmezési körét.

Tanulási stratégiák és tanulási módszerek kialakítása:

Tudjon ismereteket meríteni saját emberi-társadalmi környezetéből, történetekből, képekből, a tömegkommunikációs eszközökből és más ismerethordozókból.

Tudjon ismereteket meríteni egyszerű statisztikai táblázatokból, grafikonokból, diagramokból, törvényekből, egyéb forrásokból.

Dolgozza fel a különböző forrásokból származó információit nevelői irányítással.

Legyen képes társadalmi tapasztalataiból, valamint a különböző szöveges és képi információkból származó ismereteit önállóan értelmezni, és belőlük következtetéseket levonni.

Nevelői irányítással tudja megmagyarázni a különböző társadalmi-történelmi események, jelenségek okait és következményeit.

Legyen képes adott témához információkat gyűjteni az iskolai vagy más könyvtárakban.

Ismerje és tudja használni a legfontosabb kézikönyveket, lexikonokat, atlaszokat.

Egységesség és differenciálás

A nevelési-oktatási folyamat egyszerre egységes és differenciált: megvalósítja az egyéni sajátosságokra tekintettel levő differenciálást és az egyéni sajátosságok ismeretében az egységes oktatást.

Az egyéni különbségek figyelembevételének fontos területe a tehetség gondozás, amelynek feladata, hogy felismerje a kiemelkedő teljesítményre képes tanulókat, segítse őket, hogy képességeiknek megfelelő szintű eredményeket érjenek el és alkotó egyénekké váljanak.

A tanuló csak akkor képes erre, ha lehetőséget és bátorítást kap. A megfelelő oktatási módszerek, munka- és tanulásszervezési formák serkenthetik az egyéni különbségek kibontakozását. Az egyéni fejlesztési programok, a differenciálás különböző lehetőségei során a pedagógusok megfelelő feladatokkal fejlesztik a tehetséges tanulókat, figyelik fejlődésüket, és az adott szakasznak megfelelő kihívások elé állítják őket.

A differenciált - egyéni és csoportos - eljárások biztosítják az egyes területeken alulteljesítő tanulók felzárkóztatását, a lemaradás egyéni okainak felderítésén alapuló csökkentését, megszüntetését.

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő - integrált - oktatásuk. Esetükben a tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok összhangja ugyanolyan fontos, mint más gyermekeké. Iskolai nevelés-oktatásuknak alapvető célja a felnőtt élet sikerességét megalapozó kulcskompetenciák fejlesztése, az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelés-oktatása során a NAT-ban meghatározott és a kerettantervben részletezett kiemelt fejlesztési feladatok megvalósítása javarészt lehetséges, de mindenkor figyelembe kell venni az Irányelv fogyatékosági kategóriákra vonatkozó ajánlásait. Ezért a fejlesztés a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósul meg és segíti a minél teljesebb önállóság elérését. A fejlesztési követelmények igazodnak a fejlődés egyéni üteméhez. A tartalmak kijelölésekor lehetőség van egyes területek módosítására, elhagyására vagy egyszerűsítésére, illetve új területek bevonására.

A sajátos nevelési igényű tanulók együttnevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő pedagógus megközelítése az elfogadás, tolerancia, empátia, és az együttneveléshez szükséges kompetenciák megléte. A pedagógus a differenciálás során figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak - egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző - módosulásait. Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít. A differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz; egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres. Együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba. A sajátos nevelési igényű tanulók számára szükséges többlétszolgáltatásokhoz tartozik a speciális tankönyvekhez és tanulási segédletekhez, továbbá a speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő eszközökhöz való hozzáférés.

A kulcskompetenciák fejlesztésének lehetőségeit a helyi tanterv minden tantárgy előtt részletesen taglalja.

XXIV.5. A mindennapos testnevelés megszervezésének elvei és megvalósítása

Intézményünkben a nappali rendszerű nevelés - oktatásban résztvevő tanulók heti három testnevelés órán vesznek részt. Heti két testnevelés órát a testnevelés óránál azonos szintű sporttevékenységgel válthatnak ki (pl. igazolt sport tevékenységről, egyesületi tagságról igazolás), vagy részt kell venniük az intézmény által szervezett sportköri foglalkozásokon.

Délutáni iskolai sportköri foglalkozás keretében teljesíthetik

- Természetjárás, kirándulás
- Szabadtéri sportok üzése, az időjárástól függően (szabadtéri kispályás foci, szabadtéri kondi park, mezei futás, gyaloglás, kerékpár túra, szánkózás, „hógolyó csata”)
- Terem sportok (asztalitenisz, sakk, röplabda.)
- Úszás
- Jégcsarnok, korcsolya és hoki
- A Diáksport Szövetségek által megrendezett tömegsport versenyeken való részvétel
- Sportversenyeken, mérkőzéseken való részvétel
- Jeles napokhoz kapcsolódó rendezvényeken való részvétel

XXIV.6. A pedagógusok megválasztásának, és a nem kötelező tantárgyak választásának szabályai

A tagintézmény-vezetők minden év április 15-éig elkészítik és a fenntartó jóváhagyását követően közzéteszik a tájékoztatót azokról a tantárgyakról, amelyekből a tanulók választhatnak, a középiskolában tájékoztatást ad továbbá az érettségi vizsgára történő felkészítés szintjéről is. A tájékoztató tartalmazza, hogy a tantárgyat előreláthatóan melyik pedagógus fogja oktatni. A tájékoztató elfogadása előtt beszerzik a szülői szervezet és az iskolai diákönkormányzat véleményét.

Szabadon választható tanítási órákat és foglalkozásokat az iskola tagintézményei április 20-ig hirdetnek meg, amelyekre május 15-ig lehet jelentkezni. A tagintézmények május 20-ig összesítik a jelentkezéseket.

Ha a tanulót - kérelmére - felvették a szabadon választott tanítási órára, a tanítási év végéig, vagy, ha a tanítási év vége előtt befejeződik, az utolsó tanítási óra befejezéséig köteles azon részt venni. Erről a tényről - a szabadon választott tanítási órára történő jelentkezés előtt - a tanulót és a tizenhét év alatti, továbbá a gondnokság alatt álló tanuló szülőjét írásban tájékoztatni kell.

A tanulónak, vagy kiskorú tanuló esetén a szülőnek írásban kell bejelentenie, ha a tanuló a következő tanítási évben már nem kíván részt venni a szabadon választott tanítási órán, továbbá ha jelentkezni kíván a szabadon választott tanítási órára.

XXIV.7. Az érettségivel kapcsolatos általános feladatok

A középiskolai nevelést-oktatást végző tagintézmények közép szintű érettségi vizsgára való felkészítést vállalnak kötelezően informatika, biológia és földrajz tantárgyakból, ezek mellett bármelyik, az iskola által tanított olyan tantárgyból, amelyre legalább nyolc tanuló jelentkezik.

Emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítést hirdetnek a tagintézmények minden kötelező érettségi vizsgatárgyból és az iskolában tanított választható érettségi tantárgyakból. Az érettségi előkészítők elindításához legalább öt fő jelentkezése szükséges. Két érettségi vizsgatárgyból minden évben indítunk érettségi előkészítőt, ha a jelentkezők száma nem éri el az öt főt, akkor magyar nyelv és irodalom és történelem tantárgyakból.

Tanulóink bármely, a helyi tantervben szereplő tantárgyból tehetnek közép vagy emelt szintű érettségi vizsgát, ha a tantárgy helyi tantervben megfogalmazott követelményeit teljesítették.

XXIV.8. A középszintű érettségi vizsga témakörei

IDEGEN NYELV

ANGOL/NÉMET/ OROSZ

A. KÉSZSÉGEK ÉS SZÖVEGFAJTÁK

1. Olvasott szöveg értése
2. Nyelvhelyesség
3. Hallott szöveg értése
4. Íráskészség
5. Beszédkészség

B. TÉMAKÖRÖK

1. Személyes vonatkozások, család
2. Ember és társadalom
3. Környezetünk
4. Az iskola
5. A munka világa
6. Életmód
7. Szabadidő, művelődés, szórakozás
8. Utazás, turizmus
9. Tudomány és technika

BIOLÓGIA

1. Rendszertan
 - 1.1. Az élőlények rendszerezése. Vírusok, prokarióták, egysejtű eukarióták
 - 1.2. Többsejtű eukarióták. Gombák és a telepes növények. A hajtásos növények szerveződése és életműködései.
 - 1.3. Többsejtű állatok szerveződése és életműködései, ősszájúak és újszájúak.
 - 1.4. Gerincesek
 - 1.5. Növényi és állati szövetek
2. Molekuláris és sejtbilógia (egyed alatti szerveződési szintek)
 - 2.1. Szervetlen és szerves alkotóelemek
 - 2.2. Az anyagcsere folyamatai
 - 2.3. Sejtalkotók (az eukarióta sejtben)
3. Az emberi szervezet
 - 3.1. A belső környezet stabilitása, homeosztázis
 - 3.2. Kültakaró
 - 3.3. A mozgás
 - 3.4. A táplálkozás
 - 3.5. A légzés
 - 3.6. Az anyagszállítás
 - 3.7. A kiválasztás
 - 3.8. A szabályozás (idegrendszer és hormonális szabályozás)
 - 3.9. Szaporodás és egyedfejlődés

4. Egyed feletti szerveződési szintek (ökológia)
 - 4.1. Élő és élettelen környezeti tényezők
 - 4.2. Populációk, életközösségek (élőhely típusok)
 - 4.3. Bioszféra (anyag és energiaforgalom). Környezet és természetvédelem.
5. Öröklődés, változékonyság, evolúció
 - 5.1. Molekuláris genetika
 - 5.2. Mendeli genetika
 - 5.3. Populációgenetika és evolúciós folyamatok
 - 5.4. A bioszféra evolúciója

EMBERISMERET ÉS ETIKA

1. Az emberi természet

A biológia, a történelem, a pszichológia és az etika emberfogalma „A gondolkodó lény”, a „társas lény”, az „alkotó ember”
2. Az erkölcsi lény

Az erkölcsi személyiség kialakulásának folyamata A lelkiismereti döntések
3. Az erkölcsi cselekedet

A szokáserkölc, a tekintélyelv, a lelkiismereti szabadság fogalmának értelmezése A cselekedetek erkölcsi megítélése ellentétpárok segítségével Tetteinkért és másokért viselt felelősség fogalma
4. Az etika megalapozása

A meggyőződés, a hit, a kétely, a nyitottság, a türelem és az előítélet fogalmának értelmezése Erkölcsi ítélet összeegyeztetése a lehetséges jó életformák sokféleségével
5. Az erények és a jellem

Az európai civilizáció legáltalánosabb alapértékei

A velünk született adottságok, a körülmények és az önfegyelem szerepe a jellem fejlődésében Az őszinteség erkölcsi jelentősége
6. Társas kapcsolatok

A versengés és a segítség jelentősége a természetben és a társadalomban
A szülő gyermek kapcsolat jellegzetes erkölcsi problémái
A házasság erkölcsi konfliktusai
Az ösztönök, az érzelmek és az erkölcs szerepe a párkapcsolatban

7. Erkölcs és társadalom

A házasságot erkölcsi megítélése

Érvelés a szólás szabadsága illetve korlátozása mellett és ellen

Más közösségekkel, kisebbségekkel kapcsolatos etikus magatartás és konfliktus

8. Vallás és erkölcs

A szeretet jelentősége a zsidó keresztény hagyományban és az európai gondolkodásban
Az ember megkülönböztetett léthelyzete az Ó és Újszövetség alapján

9. Korunk erkölcsi kihívásai

A tudományos technológiai haladással kapcsolatos problémák

Az emberi felelősség megváltozott szerepe a technológia fejlődése és a globalizáció kapcsán
A pazarló gazdálkodás környezeti, társadalmi és kulturális következményei
Etikai dilemmák az ember és állat viszonyában

FIZIKA

1. Mechanika

1.1. A dinamika törvényei

1.2. Mozgások

1.3. Munka és energia

2. Hőtan, termodinamika

2.1. Állapotjelzők, termodinamikai egyensúly

2.2. Hőtágulás

2.3. Állapotegyenletek (összefüggés a gázok állapotjelzői között)

2.4. Az ideális gáz kinetikus modellje

2.5. Termikus és mechanikai kölcsönhatások

2.6. Halmazállapot-változások

- 2.7. A termodinamika II. főtétele
3. Elektromágnesség
 - 3.1. Elektrosztatika
 - 3.2. Egyenáram
 - 3.3. Magnetosztatika, egyenáram mágneses mezője
 - 3.4. Az elektromágneses indukció
 - 3.5. A váltakozó áram
 - 3.6. Elektromágneses hullámok
 - 3.7. A fény
4. Atomfizika, magfizika
 - 4.1. Az anyag szerkezete
 - 4.2. Az atom szerkezete
 - 4.3. A kvantumfizika elemei
 - 4.4. Az atommagban lejátszódó jelenségek
 - 4.5. Sugárvédelem
5. Gravitáció, csillagászat
 - 5.1. A gravitációs mező
 - 5.2. A csillagászat elemeiből
6. Fizika- és kultúrtörténeti ismeretek
 - 6.1. A fizikatörténet fontosabb személyiségei
 - 6.2. Felfedezések, találmányok, elméletek

FÖLDRAJZ

Általános természeti földrajz

1. A földrajzi környezet ábrázolása, térképi ismeretek
2. Kozmikus környezetünk
3. A geoszférák földrajza
 - 3.1. A kőzetburok
 - 3.2. A levegőburok
 - 3.3. A vízburok földrajza
 - 3.4. A talaj
 - 3.5. A geoszférák kölcsönhatásai
4. A földrajzi övezetesség

Társadalmi és regionális földrajz

5. A népesség- és településföldrajz
6. A világ változó társadalmi-gazdasági képe
7. A világgazdaságban különböző szerepet betöltő régiók, ország csoportok és országok
8. Magyarország földrajza
9. Európa regionális földrajza
10. Európán kívüli földrészek földrajza
11. A globális válságproblémák földrajzi vonatkozásai

INFORMATIKA

1. Információs társadalom
 - 1.1. A kommunikáció
 - 1.2. Információ és társadalom
2. Informatikai alapismeretek - hardver
 - 2.1. Jelátalakítás és kódolás
 - 2.2. A számítógép felépítése
3. Informatikai alapismeretek - szoftver
 - 3.1. Az operációs rendszer és főbb feladatai
4. Szövegszerkesztés
 - 4.1. A szövegszerkesztő használata
 - 4.2. Szövegszerkesztési alapok
 - 4.3. Szövegjavítási funkciók
 - 4.4. Táblázatok, grafikák a szövegben
5. Táblázatkezelés
 - 5.1. A táblázatkezelő használata
 - 5.2. A táblázatok felépítése
 - 5.3. Adatok a táblázatokban
 - 5.4. Táblázatformázás
 - 5.5. Táblázatok, szövegek, diagramok
 - 5.6. Problémamegoldás táblázatkezelővel
6. Adatbázis kezelés
 - 6.1. Az adatbázis-kezelés alapfogalmai
 - 6.2. Az adatbázis-kezelő program interaktív használata
 - 6.3. Alapvető adatbázis-kezelési műveletek
 - 6.4. Képernyő és nyomtatási formátumok
7. Információs hálózati szolgáltatások

- 7.1. Kommunikáció az Interneten
- 7.2. Weblap készítés
- 8. Prezentáció és grafika
 - 8.1. Prezentáció (bemutató)
 - 8.2. Grafika
- 9. Könyvtárhasználat
 - 9.1. Könyvtárak
 - 9.2. Dokumentumok
 - 9.3. Tájékoztató eszközök

KÉMIA

- 1. Általános kémia
 - 1.1. Atomszerkezet
 - 1.2. Kémiai kötések
 - 1.3. Molekulák, összetett ionok
 - 1.4. Anyagi halmazok
 - 1.5. Kémiai átalakulások
- 2. Szervetlen kémia
 - 2.1. Hidrogén
 - 2.2. Nemesgázok
 - 2.3. Halogénelemek és vegyületeik
 - 2.4. Az oxigéncsoport elemei és vegyületeik
 - 2.5. A nitrogéncsoport elemei és vegyületeik
 - 2.6. A szénsoport elemei és vegyületeik
 - 2.7. Fémek
- 3. Szerves kémia
 - 3.1. A szerves vegyületek általános jellemzői
 - 3.2. Szénhidrogének
 - 3.3. Halogéntartalmú szénhidrogének
 - 3.4. Oxigéntartalmú szerves vegyületek
 - 3.5. Nitrogéntartalmú szerves vegyületek
 - 3.6. Szénhidrátok
 - 3.7. Fehérjék
 - 3.8. Nukleinsavak

- 3.9. Műanyagok
- 3.10. Energiagazdálkodás
- 4. Kémiai számítások
 - 4.1. Az anyagmennyiség
 - 4.2. Gázok
 - 4.3. Oldatok, elegyek, keverékek
 - 4.4. Számítások a képlettel és a kémiai egyenlettel kapcsolatban
 - 4.5. Termokémia
 - 4.6. Kémiai egyensúly
 - 4.7. Kémhatás
 - 4.8. Elektrokémia

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

- 1. MAGYAR NYELV
 - 1.1. Ember és nyelv
 - 1.2. Kommunikáció
 - 1.3. A magyar nyelv története
 - 1.4. Nyelv és társadalom
 - 1.5. A nyelvi szintek
 - 1.6. A szöveg
 - 1.7. A retorika alapjai
 - 1.8. Stílus és jelentés
- 2. IRODALOM
 - 2.1. Szerzők, művek
 - 2.1.1. Életművek
 - 2.1.2. Portrék
 - 2.1.3. Látásmódok
 - 2.1.4. A kortárs irodalomból
 - 2.1.5. Világirodalom
 - 2.1.6. Színház- és drámatörténet
 - 2.1.7. Az irodalom határterületei
 - 2.1.8. Interkulturális megközelítések és regionális kultúra
 - 2.2. Értelmezési szintek, megközelítések
 - 2.2.1. Témák, motívumok
 - 2.2.2. Műfajok, poétika

2.2.3. Korszakok, stílustörténet

MATEMATIKA

1. Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika, gráfok
 - 1.1. Halmazok
 - 1.2. Matematikai logika
 - 1.3. Kombinatorika
 - 1.4. Gráfok
2. Számelmélet, algebra
 - 2.1. Alapműveletek
 - 2.2. A természetes számok halmaza, számelméleti ismeretek
 - 2.3. Racionális és irracionális számok
 - 2.4. Valós számok
 - 2.5. Hatvány, gyök, logaritmus
 - 2.6. Betűkifejezések
 - 2.7. Arányosság
 - 2.8. Egyenletek, egyenletrendszerek, egyenlőtlenségek, egyenlőtlenségrendszerek
 - 2.9. Középértékek, egyenlőtlensége
3. Függvények, az analízis elemei
 - 3.1. A függvény
 - 3.2. Egyváltozós valós függvények
 - 3.3. Sorozatok
 - 3.4. Az egyváltozós valós függvények analízisének elemei
4. Geometria, koordináta geometria, trigonometria
 - 4.1. Elemi geometria
 - 4.2. Geometriai transzformációk
 - 4.3. Síkbeli és térbeli alakzatok
 - 4.4. Vektorok síkban és térben
 - 4.5. Trigonometria
 - 4.6. Koordináta geometria
 - 4.7. Kerület, terület
 - 4.8. Felszín, térfogat
5. Valószínűség számítás, statisztika

5.1. Leíró statisztika

5.2. A valószínűség számítás elemei

TÁRSADALOMISMERET

1. A társadalmi szabályok

1.1. A társadalmi együttélés alapvető szabályai (erkölcs, jog, illem)

1.2. Szokás, hagyomány

1.3. A jogalkotó szervek

1.4. A jogszabályok rendje, és hierarchiája

2. Jogi alapismeretek

2.1. Az emberi jogok generációi

2.2. A jogok típusai

2.3. Alapvető jogok, és kötelességek

2.4. Munkajog

2.5. Igazságszolgáltatás

2.6. A bírósági eljárás szereplői, az eljárás fő szakaszai

3. Állampolgári ismeretek

3.1. A Magyar Köztársaság közigazgatási intézményrendszere

3.2. Országgyűlés, köztársasági elnök, kormány, minisztériumok

3.3. A demokrácia alapelvei

3.4. Politikai ismeretek

3.5. Magyarország pártviszonyai

3.6. Európai Unió

3.7. Magyarország és az EU kapcsolata

3.8. Civil szervezetek

4. A család és a felnőtté válás

4.1. A család alapvető funkciói, típusai

4.2. Nemi szerepek

4.3. Családi konfliktushelyzetek

4.4. A háztartás és a családi költségvetés

4.5. A fiatalok társadalmi helyzete

4.6. Mentálhigiénés problémák

4.7. Szocializáció

4.8. Társadalmi deviancia

5. Kultúra és közösség

5.1. Kultúra és szubkultúra fogalma, jellemzői

- 5.2. Multikulturalizmus
- 5.3. A magyarországi kisebbségek
- 5.4. A kisebbségek jogai
- 6. A társadalmi viszonyok
 - 6.1. Hátrányos helyzetű csoportok Magyarországon
 - 6.2. A helyi önkormányzatok
 - 6.3. Demográfiai fogalmak
 - 6.4. Túlnépesedés következményei
 - 6.5. A népesség elöregedésének társadalmi, gazdasági problémái
- 7. A tudományos haladás kora
 - 7.1. A gazdasági fejlődés és a környezetszennyezés összefüggései
 - 7.2. Környezetvédelem
- 8. Az új gazdasági és társadalmi világrend
 - 8.1. A globalizáció fogalma, problémái
- 9. Kultúra és globalizáció
 - 9.1. Napjaink globális problémái
 - 9.2. A virtuális média térhódítása
 - 9.3. Az internet
- 10. A munka világa
 - 10.1. Tipikus munkavégzési formák
 - 10.2. Atipikus munkavégzés
 - 10.3. Szerződések típusai
 - 10.4. A munkanélküliség okai, következményei
- 11. A növekedés határai
 - 11.1. A fenntartható fejlődés
- 12. A test és a lélek, az emberi én és a tudat
 - 12.1. A személyiség
 - 12.2. Lelki jelenségek
 - 12.3. Az emberi ösztön
 - 12.4. Az egészséges énkép
 - 12.5. A tudat szintjei
 - 12.6. Státus és szerep
 - 12.7. Szereptanulás, szerepelvárás
- 13. Kognitív funkciók

- 13.1. Az információfeldolgozás
- 13.2. Kognitív képességek
- 13.3. Az értelmi fejlődés menete
- 13.4. A tanulás fajtái
- 13.5. A személyészlelés
- 13.6. Sztereotípiák, előítéletek
14. A beszéd és kommunikáció
 - 14.1. A nyelv szerepe
 - 14.2. A beszédtanulás
 - 14.3. A kommunikáció típusai
 - 14.4. Tömegkommunikáció
15. A motiváció, érzelmek, és az akarat
 - 15.1. Motiváció
 - 15.2. Teljesítménymotiváció
16. A szocializáció folyamata
 - 16.1. Az emberi fejlődés
 - 16.2. A családon belüli érzelmi kapcsolatok
 - 16.3. Társas alakzatok
 - 16.4. A csoportszerveződés
 - 16.5. Csoportjelenségek
17. Lelki egészség és betegség
 - 17.1. Viselkedési formák
 - 17.2. Önismeret
 - 17.3. Deviancia
 - 17.4. Antiszociális viselkedés
 - 17.5. Megküzdés a lelki nehézségekkel
 - 17.6. Civilizációs ártalmak

TESTNEVELÉS

A. ELMÉLETI ISMERETEK

1. A magyar sportsikerek
2. A harmonikus testi fejlődés
3. Az egészséges életmód
4. Testi képességek

5. Gimnasztika
6. Atlétika
7. Torna
8. Ritmikus gimnasztika
9. Küzdősportok, önvédelem
10. Úszás
11. Testnevelési - és sportjátékok
12. Természetben űzhető sportok

B. GYAKORLATI ISMERETEK

1. Gimnasztika
2. Atlétika
3. Torna
4. Küzdősportok, önvédelem
5. Úszás
6. Testnevelési- és sportjátékok

TÖRTÉNELEM

1. Az ókor és kultúrája
 - 1.1. Vallás és kultúra az ókori Keleten
 - 1.2. A demokrácia kialakulása Athénban
 - 1.3. A római köztársaság virágkora és válsága, az egyeduralkodó kialakulása
 - 1.4. Az antik hitvilág, művészet, tudomány
 - 1.5. A kereszténység kialakulása és elterjedése
 - 1.6. A népvándorlás, az antik civilizáció felbomlása
2. A középkor
 - 2.1. A feudális társadalmi és gazdasági rend jellemzői
 - 2.2. A nyugati és keleti kereszténység
 - 2.3. Az iszlám vallás és az arab világ; a világvallások elterjedése
 - 2.4. A középkori városok
 - 2.5. Egyházi és világi kultúra a középkorban
 - 2.6. A humanizmus és a reneszánsz Itáliában
 - 2.7. Az angol és a francia rendi állam működése
 - 2.8. Az Oszmán Birodalom terjeszkedése

3. A középkori magyar állam megteremtése és virágkora
 - 3.1. A magyar nép őstörténete és vándorlása
 - 3.2. A honfoglalástól az államalapításig
 - 3.3. Az Árpád-kor
 - 3.4. Társadalmi és gazdasági változások Károly Róbert, Nagy Lajos, Luxemburgi Zsigmond idején
 - 3.5. A Hunyadiak
4. Kultúra és művelődés Szellemi, társadalmi és politikai változások az újkorban
 - 4.1. A nagy földrajzi felfedezések és következményei
 - 4.2. Reformáció és katolikus megújulás
 - 4.3. A kontinentális abszolutizmus és a parlamentáris monarchia megszületése Angliában
 - 4.4. A tudományos világkép átalakulása, a felvilágosodás
5. Magyarország függetlenségi harcai és újjászerveződése a Habsburg Birodalomban
 - 5.1. A mohácsi csata és az ország három részre szakadása
 - 5.2. Az Erdélyi Fejedelemség virágkora
 - 5.3. A török kiűzése és a Rákóczi-szabadságharc
 - 5.4. Demográfiai, nemzetiségi, társadalmi és gazdasági változások Magyarország a XVIII. századi Habsburg Birodalomban
 - 5.5. Művelődés, egyházak, iskolák
6. A polgári átalakulás, a nemzetállamok és az imperializmus kora
 - 6.1. A francia polgári forradalom politikai irányzatai, az Emberi és Polgári Jogok Nyilatkozata
 - 6.2. A napóleoni háborúk és a Szent Szövetség Európája
 - 6.3. A XIX. század eszméi
 - 6.4. Az ipari forradalom és következményei
 - 6.5. Nagyhatalmak és katonai-politikai szövetségek a századfordulón
 - 6.6. Tudományos, technikai felfedezések, újítások és következményeik
7. A polgárosodás kezdetei és kibontakozása Magyarországon
 - 7.1. A reformmozgalom kibontakozása, a polgárosodás fő kérdései
 - 7.2. A reformkori művelődés, kultúra
 - 7.3. A polgári forradalom
 - 7.4. A szabadságharc
 - 7.5. A kiegyezés előzményei
 - 7.6. Gazdasági események és társadalmi változások a dualizmus korában
 - 7.7. Az életmód, a tudományos és művészeti élet fejlődése

8. Az első világháborútól a kétpólusú világ felbomlásáig
 - 8.1. Az első világháború jellege, jellemzői; a Párizs környéki békék
 - 8.2. A gazdaság és a társadalom új jelenségei a fejlett világban
 - 8.3. Tekintélyuralmi rendszerek Közép-Európában és az olasz fasizmus
 - 8.4. Az USA és az 1929-33-as gazdasági válság
 - 8.5. A nemzetiszocializmus hatalomra jutása és működési mechanizmusa
 - 8.6. A bolsevik ideológia és a sztálini diktatúra az 1920-30-as években
 - 8.7. A második világháború előzményei jelentős fordulatai
 - 8.8. A hidegháború és a kétpólusú világ jellemzői
 - 8.9. A szocialista rendszerek bukása
9. Magyarország története az első világháborútól a második világháborús összeomlásig
 - 9.1. Az Osztrák-Magyar Monarchia felbomlása és következményei
 - 9.2. A Horthy-rendszer jellege és jellemzői
 - 9.3. Művelődési viszonyok és az életmód
 - 9.4. A magyar külpolitika mozgástere, alternatívái
 - 9.5. Magyarország részvétele a világháborúban
 - 9.6. A német megszállás és a holocaust Magyarországon
10. Magyarország 1945-től a rendszerváltozásig
 - 10.1. A szovjet felszabadítás és megszállás
 - 10.2. A határon túli magyarság sorsa
 - 10.3. A kommunista diktatúra kiépítése és működése
 - 10.4. Az 1956-os forradalom és szabadságharc A Kádár-rendszer jellege, jellemzői
 - 10.5. A rendszerváltozás
11. A jelenkor
 - 11.1. A közép-európai régió jellemzői, távlatai, a posztszovjet rendszerek problémái
 - 11.2. Az európai integráció története
 - 11.3. A „harmadik világ”
 - 11.4. Fogyasztói társadalom; ökológiai problémák, a fenntartható fejlődés
 - 11.5. A globális világ kihívásai és ellentmondásai
12. A mai magyar társadalom és életmód
 - 12.1. Alapvető állampolgári ismeretek
 - 12.2. Etnikumok és nemzetiségek a magyar társadalomban

- 12.3. A magyarországi romák
- 12.4. A parlamenti demokrácia működése és az önkormányzatiság
- 12.5. Társadalmi, gazdasági és demográfiai változások

XXIV.9. A tanulók tanulmányi munkájának az ellenőrzése és értékelése

A tanuló teljesítményének értékelése

Az értékelés követelményei:

- legyen egységes, egyszerű, áttekinthető,
- legyen differenciált, személyre szóló,
- legyen kiszámítható, azonos feltételeket teremtő, jelezze a sikert és a kudarcot, de „skatulyázás” nélkül, preferálja a szorgalmat és a tehetségeget,
- jelezze a tanuló számára a helyzetét éppúgy, mint szülei, környezete számára,
- legyen kompatibilis a közoktatás követelményrendszerének egészével.

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése minden évfolyamon minden tantárgyból év közben érdemjegyekkel történik, a félév és a tanév végén osztályzattal minősítjük.

A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek és a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján - a kerettanterv normáinak érvényesítésével - kell meghatározni.

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:

jeles (5)

jó (4)

közepes (3),

elégséges (2)

elégtelen (1).

A tanköteles korú tanulók által szerzett érdemjegyekről a tárgyat tanító nevelő értesíti a szülőket az ellenőrző könyv útján. A bejegyzéseket az osztályfőnök havonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt érdemjegyek beírását pótolja.

Az érettségi és a szakmai vizsgák előkészítési, lebonyolítása és értékelése a vizsgáztatásra vonatkozó hatályos - kormány - és miniszteri rendeletek szerint történik.

Az érettségi vizsgán nyújtott teljesítmény értékelése a hatályos jogszabály (vizsgaszabályzat) és a tantárgyi javítási útmutatók alapján történik.

Értékelési módszerek

A diagnosztikai értékelést alapvetően a tanulók indulási szintjének megállapítására, egy-egy nagyobb tematikus egység kezdetén használhatjuk. A tanulók ismeretiről, képességeiről és készségeiről így megszerzett információk alapján a későbbi tanulási-tanítási folyamat jobban irányítható és szervezhető. Ilyenkor az értékelés alapvető célja az lehet, hogy megismerjük tanulóink előismereteinek hiányosságait és erre fel is hívjuk figyelmüket.

A folyamatjellemzésre alkalmas (formatív) értékelést alapvetően a tanulás-tanítás folyamatában az éppen aktuális tudásszint megállapítására használhatjuk. Ezen értékelési mód elsősorban a tanítási módszereink eredményességéről ad tájékoztatást, s metodikai fejlesztésre serkent. Az érdemjegyek megállapítását célszerű személyre szabott szöveges értékeléssel is kiegészíteni.

Az összegző (szummatív) értékelés elsősorban egy-egy tematikus egység végén vagy a jellegzetes csomópontoknál alkalmazható. Alapvető célja a tanulók közötti tudásbeli különbségek feltárása és azok érdemjeggyé történő átalakítása. Ezen értékelési mód relatív képet fest a tanulók ismereteiről, képességeiről és készségeiről, tájékoztatást nyújt a szaktanár, valamint a pedagógiai folyamaton kívül állók számára.

Értékelési formák

A szaktanárok minden tanév első óráján a tantárgy követelményrendszere mellett ismertetik saját értékelési rendszerüket, a hiányzások és mulasztások következményeit, a pótlási és javítási lehetőségeket.

Az alkalmazandó értékelési formák az alábbiak:

- személyes, verbális értékelés,
- írásbeli szöveges értékelés,
- a különböző számonkérési formák során a tanuló teljesítményének értékelése osztályzattal,
- a tanuló félévi és tanév végi minősítése osztályzattal.

Személyes, verbális értékelés

A motivációs rendszerben kiemelkedő szerepe van a tanári, személyre szóló értékelésnek. Ennek jellege korrigáló, segítő, tanácsadó, orientáló.

Személyes, verbális értékelés többféle módon jelenhet meg:

- a pedagógus személyiségéből, értékrendjéből, tudásából eredő - szinte minden pillanatban előforduló - igen-nem, helyes-helytelen típusú szabályozó megnyilvánulások,

- közösen végzett tevékenységekben megjelenő tudatos, rendszeres, szóbeli értékelés, a pedagógus hosszabb beszélgetése, helyzetfeltárása gyerekekkel, szülőkkel, az osztályfőnökök, szaktanárok rendszeres értékelései osztályon, csoporton belül, vagy egyéni jelzéssel.

Írásbeli szöveges értékelés

Az írásbeli szöveges értékelés:

- a tanulók írásbeli munkájához, dolgozathoz fűzött részletes megjegyzések, kiegészítések, tanácsok,
- elsősorban magatartással, szorgalommal kapcsolatos írásbeli dicsérek és fegyelmi intézkedések,
- külső felkérésre készített minősítések, vélemények (gyermekjóléti szolgálat, rendőrség, bíróság, pályázatok).

XXIV.10. A magatartás és szorgalom minősítésének elvei

A Köznevelési törvény értelmében „a tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését az osztályfőnök végzi az osztályban tanító tanárok véleményének kikérésével.” Az osztályfőnök által javasolt jegyeket a nevelőtestület az osztályozó értekezleten áttekinti, és dönt a tanuló minősítéséről.

Az értékelést és a minősítést az osztályfőnök és a nevelőtestület a pedagógiai szempontok körültekintő mérlegelésével végzi (sokszor heves viták közepette), amelynek legfőbb szempontja, hogy mi szolgálja leginkább a nevelőmunka eredményességét, a tanuló fejlődését és motivációjának erősítését, de figyelembe vesszük a tanuló, illetve az osztály egyéni sajátosságait is.

Az év végi minősítésnél az első félév fegyelmező intézkedéseit, az igazolatlan órákat és a késéseket kevésbé vesszük figyelembe, ha a tanuló magatartása tartósan pozitív irányú változást mutat.

Iskolánkban a magatartás és a szorgalom értékelése és minősítése egymástól függetlenül, külön szempontok alapján történik

A magatartás értékelésének szempontjai:

- a tanuló iskolai viselkedése, a viselkedési normák és az együttélés szabályainak-, valamint a házirend maradéktalan betartása tanáraihoz, az iskola dolgozóihoz, társaihoz való kapcsolatában
- kommunikációjának módja
- az osztályközösség kialakításában, összetartásában, értékrendjének formálásában pozitív hozzáállás

- mulasztások igazolása
- a hetesi feladatok ellátása
- az önként vállalt feladatok maradéktalan teljesítése, a sport- és kulturális versenyeken való aktív részvétel, közösségi, DÖK munkája, amely a példás magatartásnak nem feltétele, de pozitív irányba befolyásolhatja a minősítést.

A magatartás és a szorgalom értékelésének szempontjai

A tanuló magatartása

Példás (5)

Ha iskolai és iskolán kívüli kulturált viselkedésével kitűnik, és társainak példát mutat, igazolatlan mulasztása, igazolatlan késése nincs.

Jó (4)

Ha magatartásával szemben kifogás merül fel, vagy ha osztályfőnöki figyelmeztetése van, de az iskolai közösségek aktív tagja; fegyelmezett, viselkedésére további panasz nincs, vagy ha igazolatlan hiányzása (óra és késés együtt) legfeljebb 3 óra.

Változó (3)

Ha osztályfőnöki intése van, vagy ha az iskolai magatartásával szemben gyakran kifogás merül fel, gátolja az iskolai munkát, feladatát rendszertelenül végzi, ugyanakkor igyekezet is tapasztalható a hibák javítására, vagy ha igazolatlan hiányzása (óra és késés együtt) legfeljebb 10.

Rossz (2)

Ha igazgatói figyelmeztetése, illetve intése, vagy fegyelmi büntetése van vagy ha a tanuláshoz való hozzáállása, viselkedése nagymértékben kifogásolható, tiszteletlen tanáraival, az iskola dolgozóival szemben, rendszeresen zavarja a tanítási órát ill. a tanítási órán a társai munkáját, vagy ha igazolatlan hiányzása (óra és késés együtt) 10-nél több.

A szorgalom értékelésének szempontjai:

- a tanuló teljesítménye, tanulmányi eredményei a képességeihez mérten a jobb eredményért tett erőfeszítései, a tanuláshoz való viszonya, motivációja
- az órai munkában való részvétele, aktivitása
- házi feladatok, felszerelés, füzetvezetés a kötelező tananyagon felüli, külön feladatok vállalása
- a tanulmányi versenyeken való részvétele, teljesítménye (ha van ilyen) pozitív irányba befolyásolhatja a minősítést

A tanuló szorgalma

Példás (5)

Ha a tanítási órán és tanórán kívül mindenben képességeinek megfelelően, kiegyensúlyozottan teljesít, kötelességteljesítése kifogástalan.

Jó (4)

Ha legtöbbször képességeinek megfelelően végzi iskolai feladatát, a tanórai kötelességein kívül többet nem vállal, érdeklődése megmarad a szorosán vett tananyag keretein belül.

Változó (3)

Ha a tanulmányi munkájában való részvétele ingadozó, figyelmetlen, pontatlan, a felszerelését többször otthon hagyja, az órákon passzív.

Hanyag (2)

Ha a tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen, képességeihez mérten keveset teljesít, feladatát nem végzi el, érdektelenség, közöny jellemzi, nehezen nevelhető pontos munkára. Zavarja az osztály tanulmányi munkáját, vagy ha félévkor, illetve a tanév végén több elégtelen osztályzata van.

XXIV.11. A tanulók magasabb évfolyamba lépésének szabályai

A továbbhaladás legfőbb kritériuma, hogy a tanuló az adott tanév végén minden tantárgyból legalább elégséges osztályzattal rendelkezzen A nevelőtestület, azonban dönthet az egyes tanulók továbbhaladásáról, akkor is, ha az adott ismeretkörben kevesebbet teljesített az átlagnál. Meghatározza azt az időpontot, amikor a tanulónak teljesíteni kell a továbbhaladás feltételét.

A javítóvizsgát minden év augusztusa utolsó hetében szervezzük, melynek időpontjáról a szülőket és a tanulót 15 nappal korábban, írásban értesítjük.

A magántanulók a tanév végén tesznek osztályozóvizsgát az iskolai vizsgabizottság előtt az évfolyamoknak megfelelő tantárgyakból.

A tanulmányi követelményeket egy tanévnél rövidebb idő alatt is teljesítheti a tanuló helyi vizsgabizottság és külső vizsgálónok előtt. Ezek a tanulók az évfolyamoknak megfelelő tantárgyakból tesznek szóbeli és írásbeli vizsgát.

Az esti rendszerű felnőttoktatás esetén a tanuló átvétele az előző tanév sikeres teljesítéséhez kötött.

A tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha a helyi tantervben „A továbbhaladás feltételei” című fejezetekben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból teljesítette.

A követelmények teljesítését a pedagógusok a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. Minden évfolyamon minden tantárgyból az „elégséges” év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz.

A tanulók magasabb évfolyamra lépésének jóváhagyása a nevelőtestület jogkörébe tartozik, ezt a jogkört osztályozó értekezleten átruházott hatáskörként az osztályban tanító tanárok értekezlete gyakorolja.

Ha a tanuló tanév végi osztályzata adott tantárgyból „elégtelen”, javítóvizsgát tehet, legfeljebb három tantárgyból. A javítóvizsgán bármely tantárgyból elért „elégtelen” osztályzat esetén a tanuló évet ismétélhet.

Ha a tanuló tanév végi osztályzata háromnál több tantárgyból elégtelen tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja

Ha a tanuló tantestületi határozat értelmében a tanítási év végén nem osztályozható, tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja.

Ha a szakképzésben tanuló diáknak a gyakorlati képzésről való igazolt és igazolatlan mulasztása egy tanévben meghaladja a gyakorlati órák húsz %-át, tanulmányait csak az évfolyam megismétlésével folytathatja.

XXIV.12. A beszámoltatás formái

Iskolánkban alkalmazott számonkérési formák:

- írásbeli számonkérés,
- szóbeli számonkérés,
- gyakorlati számonkérés.

A helyi tantervben megfogalmazott követelményeinek az érettségi vizsga, szakmai vizsga követelményeinek felelnek meg. Ezek alapján elvárjuk, hogy a különböző számonkérési formák során a tanulók

- gondolataikat logikusan, szabatosan fogalmazzák meg,
- helyesen alkalmazzák a tantárgyi szakkifejezéseket,
- helyesen alkalmazzák a konkrét helyzetnek megfelelő nyelvi eszközöket,
- egyszerre fektessenek hangsúlyt a tananyagtartalom teljességére, a felépítettségére és igényes kifejtésére,
- természetesnek tekintsék, hogy a tanulási folyamatnak éppolyan lényeges része a számonkérés, mint az új anyag feldolgozása.

Írásbeli számonkérés

Az írásbeli számonkérés a tanulók tudásának mérésére szolgáló leggyakoribb mérési eljárás, mellyel a tanár ellenőrzi a tanulók elméleti és gyakorlati felkészültségét, feladatmegoldásban való jártasságát, problémamegoldó képességét.

Az írásbeli számonkérés formái:

- *témazáró*

Összegző értékelés, a tananyag beosztásához illeszkedik, tanmenetben megjelölt időpontban íratott, összefoglalással előkészített, teljes témakört felölel,

- *dolgozat*

Összegző értékelés, egy-egy kisebb tanegység, az előző 1-3 tanóra tananyag elsajátításának ellenőrzésére szolgál,

- *röpdolgozat*

Folyamat-jellemzésre alkalmas értékelés, az előző tanóra tananyagának számonkérésére szolgál,

- *tudásmérő teszt*

Folyamat-ellenőrzésre alkalmas és összegző értékelésre egyaránt használatos, melynek során objektíven elemzi a tanulónak adott tantárgyra vonatkozó tanulási eredményeit, feltárja a taníthatóság pozitívumait és kritikus pontjai, vonatkozhat adott tanegységre, tananyagra, témakörre,

- *szintfelmérők*

Diagnosztikai értékelés, célja az előzetes ismeretek feltérképezése, illetve idegen nyelv oktatásánál a szintfelmérő eredménye határozza meg a haladó/kezdő csoportba sorolást.

Az írásbeli számonkérés kritériumai:

Az írásbeli ellenőrzés az egész osztályra, kisebb csoportokra és egy diákra terjedő is lehet, a témazáró dolgozat kivételével, a pedagógusoknak nem kötelező előre bejelenteni az írásbeli számonkérést, a témazáró dolgozatok témájáról és dátumáról egy héttel a számonkérés előtt a tanulót értesíteni kell,

A napi témazáró dolgozatok száma osztályonként nem lehet több kettőnél, a témazáró dolgozatok számának legalább a felét, de minimum félévente egy dolgozatot minden tanulónak meg kell írnia, minden írásbeli számonkérési formát a megírást követő 10 iskolai munkanapon belül ki kell javítani, és az eredményt közölni kell a tanulóval, ellenkező esetben a tanuló kérheti, hogy az osztályzat ne kerüljön beszámításra.

Az osztályozás ajánlott követelményei, melytől az egyes tantárgyaknál munkaközösségi egyeztetés alapján el lehet térni:

jeles (5):	100-80 %,
jó (4):	79-60 %,
közepes (3):	59-40 %,
elégséges (2):	39-25 %,
elégtelen (1):	24-0 %.

Szóbeli számonkérés:

Kiemelten fontosnak tartjuk a tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztését, ezért gyakran alkalmazzuk a követelmények elsajátításának ellenőrzését szóbeli formában. A szóbeli számonkérés célja az ismeretek elsajátításának folyamatos figyelemmel kísérése és fejlesztése. Az

értékeléssel a szóbeli kifejezőkészséget, a szaknyelv elsajátítását, a kommunikációs készséget fejlesztjük.

A szóbeli számonkérés formái:

- felelet: egy óra anyagából, tanegységnyi anyagból,
- beszámoló: kijelölt tananyagból, egy témakörből,
- kiselőadás: önkéntes alapon, egyéni felkészülés alapján, kijelölt témakörből.

Az osztályozás ajánlott követelményei:

jeles (5)

kiválóan, önállóan, esetleg kisebb segítő kérdésekkel előadott ismeretanyag, logikusan és hiánytalanul megadott válaszok,

jó (4)

összefüggően, jól felépített és előadott ismeretanyag, az összefüggések kis hányadára a tanuló csak tanári segédlettel emlékszik,

közepes(3)

akadozva előadott ismeretanyag, a tanuló összefüggő feleletre nem képes, a tények többségét felsorolja, az összefüggések kisebbik hányadát segítő kérdések alapján felismeri a tanuló,

elégséges (2)

nehézkesen és igen hiányosan előadott ismeretanyag, a tények többségét segítő kérdésekre fel tudja idézni, de azokat rendszerezni, magyarázni, közöttük összefüggéseket feltárni nem képes a tanuló,

elégtelen (1)

elfogadhatatlan, igen hiányos tartalom, a tények 50 %-át sem tudja még segítő kérdésekre sem felidézni a tanuló.

Gyakorlati számonkérés

A gyakorlati számonkérés tantárgy-specifikus, hiszen csak testnevelés, ének-zene, rajz és vizuális kultúra valamint informatika tantárgyak esetén alkalmazható.

Informatika tantárgy esetén a gyakorlati számonkérés számítógép segítségével megoldandó feladatsorból áll, az írásbeli számonkérés osztályozási módjával azonosan kerül értékelésre.

Testnevelés tantárgy során a gyakorlati számonkérés a tanulók fizikai állapotának mérését jelenti a „Mini Hungarofitt” módszer segítségével.

A tanuló félévi és tanév végi minősítése

A szaktanárok a tanulók teljesítményét tanév közben érdemjegyekkel értékelik, félévkor és a tanév végén osztályzatokkal minősítik. Félévkor a félévi, tanév végén az egész tanévben nyújtott teljesítményt értékeljük.

XXIV.13. A tanórán kívüli felkészülés elvei

Az otthoni felkészülés a tanulási folyamat elengedhetetlen része. Legfontosabb jellemzője a rendszeresség, az alaposág, a céltudatosság kell, hogy legyen. Az ezzel kapcsolatos nevelési feladat annak elérése, hogy diákjaink belássák ennek igazságát, és törekedjenek minél teljesebb elérésére.

Az otthoni felkészülés célja

- a tanórákon tanult ismeretek bevétele, azok gyakorlatban való alkalmazása,
- a következő tananyag egység vagy tanóra előkészítése,
- az összefüggések felismerésének gyakorlása,
- a problémamegoldó készség fejlesztése,
- az önellenőrzés, valamint a saját teljesítmény- és tudásszint reális mérési igényének kialakítása,
- felkészülés a tanórai számonkérés különböző formáira,
- az önálló ismeretszerzés és alkalmazás készségének kialakítása,
- az adott műveltségterület, tantárgycsoport, vagy tantárgy céljai között meghatározott készségek és képességek fejlesztése.

Az otthoni felkészülés formái

Az előző tanóra vagy több tanórából álló egység során feldolgozott elméleti anyag megtanulása az iskolai oktatás során tanári irányítással elkészített füzetbeli vázlat, az órán elvégzett feladatok és a tankönyv segítségével,

- **kötelező házi feladat:**
az elméleti tananyaghoz kapcsolódó, a szaktanár által megszabott gyakorló feladatok írásbeli megoldása,
- **házi dolgozat:**
nagyobb, hosszabb felkészülést igénylő, pontos tanári szempontsorról, formai és tartalmi megkövetésekkel ellátott írásos feladat,
- **ajánlott házi feladat:**
a szaktanár által ajánlott gyakorló feladatok részbeni vagy teljes írásbeli megoldása,
- **szorgalmi házi feladat:**
a diák által önállóan választott, a tananyaghoz kapcsolódó feladatok elvégzése, önálló, belső motivációjú ismeretszerzés,

- **kis előadás:**
felkészülés tanórai önálló előadásra szaktanári szempontok és szakirodalom alapján,
- **átfogó komplex ismétlés:**
az addig tanult elméleti és gyakorlati ismeretek felhasználásával és kiegészítésével témazáró dolgozat, vagy vizsga előtt.

A felkészülési formák alkalmazása, azok gyakorisága az adott tantárgy jellegétől függ.

Az otthoni felkészülés iskolai előkészítése, eredményességének segítése

- tanulás-módszertani ismeretek nyújtása szakórákon és osztályfőnöki órákon,
- kommunikációs, szövegértési és szövegalkotási, információ-feldolgozó ismeretek átadása és képességfejlesztés - elsősorban magyar nyelv és irodalom idegen nyelv és történelem órákon,
- az otthoni felkészülés formáinak gyakoroltatása a szakórákon és korrepetáló, felzárkóztató foglalkozásokon,
- a szaktanár minden tanóra végén pontosan meghatározza az otthoni tanulásra feladott tananyagot, az írásbeli feladatokat, tisztázza jellegüket (pl. kötelező, vagy ajánlott), rögzíti azok elvégzésének határidejét, értékelésük, számonkérésük módját,
- a szaktanár minden otthoni felkészülési forma esetén feldolgozási szempontokat ad ki, formai, tartalmi követelményeket és javaslatokat tesz.

Az otthoni felkészülés ellenőrzése

- a számonkérés különböző formái (szóbeli, írásbeli, gyakorlati) segítségével lehetséges,
- a kötelező házi feladat elvégzése osztályszinten az óra elején kerül ellenőrzésre. Ennek funkciója az esetleges problémák megbeszélése, a jó megoldások elismerése, kiemelése,
- az ajánlott házi feladatot, szorgalmi feladatot csak abban az esetben osztályozzuk, ha azt a tanuló külön kéri, illetve ha annak nehézségi foka megfelel a tantárgy követelményszintjének, szóbeli értékelést azonban minden esetben adunk.
- Amennyiben a szülők maguk is részt kívánnak venni gyermekeik otthoni felkészülésében, abban az esetben az iskolának tanácsokat, útmutatást kell adnia azért, hogy a feladatok elkészítésében érdemi segítséget tudjanak adni gyermekeiknek, illetve, hogy maguk is ellenőrizni tudják az otthoni tanulmányi munkát.
- Minél több időt fordítanak egy családban, otthon, tanulással összefüggő tevékenységekre - pl. olvasásra -, annál eredményesebb lesz a tanuló az iskolában, annál nagyobb az esélye annak, hogy képessége, tehetsége kibontakozhasson, személyisége fejlődjön, ismeretei folyamatosan korszerűsödjenek.

XXIV.14. A csoportbontások, foglalkozások szervezése

A nevelőtestület állásfoglalása szerint a tanulókat a készségeik, képességeik és szorgalmuk alapján sorolják csoportokba. Minden tanévben megvizsgáljuk a lehetséges tantárgyakat, ahol fontos

tényező, a személyi és tárgyi feltétel is. . Az idegen nyelvek és az informatika tantárgyak valamint a szakközépiskolában a szakmai előkészítő tantárgyak oktatása csak csoportokban történhet.

A csoportok azonos tanterv és tankönyvcsalád alapján haladnak.

A csoportok átjárhatók lesznek

A csoportalakítással jelentősen nő a differenciálásra és a tehetséggondozásra fordítható időkeret.

Az egészségnevelési és környezetnevelési elvek

Egészségnevelési elvek

Az utóbbi évtizedekben kedvezőtlenül alakult hazánk népességének egészségi állapota. A helyzet kialakulásáért az egészségtelen életmód, a hiányos prevenciós tevékenység, a környezeti és társadalmi tényezők, a hiányos egészségkultúra a felelős. A társadalmi gazdasági fejlődés egyik fontos előfeltétele a lakosság jó egészségi állapota.

A család mellett az iskolára hárul az a felelősség, hogy tanulóink minél szélesebb körében meggyőződéssé erősödjön az elhatározás, hogy egészségesen éljen.

Célunk, hogy az egészségnevelő programunk hozzájáruljon ahhoz, hogy tanulóink:

- minél nagyobb számban váljanak edzett, erős, egészséges, káros szenvedélyektől mentes felnőttekké,
- képesek legyenek objektíven felmérni saját egészségi állapotukat,
- minél szélesebb körében kialakuljon a mozgás gazdag életmód iránti igény, hogy a testedzés szükségletté váljon,
- ismerjék meg az egészségüket veszélyeztető tényezőket,
- ismerjék meg a betegségek megelőzésével kapcsolatos tudnivalókat és módszereket,
- javuljon az életminőségük,
- a várható élettartamuk minél hosszabb legyen,
- el kell érni, hogy az egészségükért tegyenek meg a lehető legtöbbet, hogy alkalmazzák a megtanultakat,
- fontos, hogy az itt töltött évek alatt tudatosodjon tanulóinkban, hogy mindenki maga felelős egészségének megőrzéséért.

XXV. AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM CÉLJA

A tanulók ismerjék meg az egészségvédelem kiemelt kérdéseit

- az életkorral járó biológiai- pszichohygiénes tennivalókat;
- az egészséges életvitelhez szükséges képességek fejlesztésének módjait;

- a rendszeres fizikai aktivitás egészségmegőrzésben játszott szerepét;
- az egészségtudatos létehez tartozó egyénileg kialakított mozgásprogram fittség megőrzése szempontjából való fontosságát;
- az egészségre káros szokások biológiai - élettani - pszichés összetevőit (alkoholfogyasztás, dohányzás, inaktív életmód, helytelen táplálkozás, drog fogyasztás);
- a stressz- és feszültségoldó gyakorlatok szerepét a testi-lelki kiegyensúlyozottság elérésében;
- a társas kapcsolatok egészségi-etikai kérdéseit.

Cél: Ezen tudás birtokában képesek legyenek egészségük megőrzésére, a betegségek megelőzésére, egészséges személyiség kimunkálására, a helyes magatartás kialakítására.

Szomatikus nevelés

- higiénés nevelés (személyi nevelés, környezet-higiénére nevelés) profilaxisra (betegség megelőzésére) nevelés kondicionálás (testedzés, sport) baleset megelőzésre nevelés

Pszicho-higiénés nevelés

- önismeretre, önfejlesztésre nevelés fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre nevelés környezeti hatások feldolgozására nevelés
- emberi kapcsolatok harmóniájára nevelés
- abúzusok, devianciák (káros szokás, szenvedély) megelőzésére nevelés érzelmi nevelés

Szociál- higiénés nevelés

- kedvező társas milió működtetése kommunikációs nevelés családi életre nevelés
- az iskola, mint munkahely pszicho klímájának alakítása szerepfeszültségek felismerése, feloldása a stressz- és feszültségoldás metódusai társadalmi izolációk megelőzése, közéletiségre nevelés egészségpropaganda

Alapvető célunk: az egészségmegőrzés elemi feltételeinek megismertetése és betartása

Célok	Feladatok	Kritériumok
A rendszeres testmozgásra való igény kialakítása	<ul style="list-style-type: none"> - A három kondicionális alapképesség (erő, gyorsaság, állóképesség), a koordinációs képességek (egyensúly, térérzékelés, reakciógyorsaság, ritmusérzék, hajlékonyság) fejlesztése. - A sportjáték komplex szerepének kihasználása - Mindennapos testmozgás gyakorlati alkalmazása (heti 5 testnevelésóra+ min. 2 alkalommal játékos testmozgás egyéb foglalkozásokon). - komplex intézményi mozgásprogram tanévre aktualizált feladattervének kialakítása és megvalósítása 	<p>A kondicionális és koordinációs alapképességek az életkornak megfelelő szinten legyenek (Eurofit-mérés)</p> <p>Az aktív, mozgásos tevékenységek az iskolai élet minden területét fogják át.</p>
Az egészséges „fair-play” uralta versenyszellem kialakítása	<ul style="list-style-type: none"> - A céllal szorosan összefüggő felnőtt életben nélkülözhetetlen pozitív tulajdonságok (küzdési tudás, alázatosság, hazaszeretet, kitartás, büszkeség, önismeret, önuralom) fejlesztése - A közösségbeli „én-szerep” felismerése 	<p>A tanulók:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vegyenek részt aktívan a különböző iskolai, kerületi sport-, illetve tanulmányi versenyeken, diákolimpiákon - alakítsanak ki közös érdeklődésen alapuló tartalmas baráti kapcsolatokat.
Az egészséghez és az egészséges környezethez való igény kialakítása	<ul style="list-style-type: none"> - Megtanítani, bizonyítani, hogy alapvető értékünk az egészség - Kialakítani, hogy az egészség egy soktényezős fogalom - az egészség megvédésére, visszaszerzésére vonatkozó közérthető, de tudományos ismeretek átadása - Annak tudatosítása a tanulóknál, hogy az élethossziglani öntevékeny testedzés, az önálló sportolás és a motoros önkifejezés fontos eszköze a személyiség fejlesztésének és a lelki egészség megőrzésének. - Tudatmódosító szerekkel kapcsolatos prevenció. - Az egészségmegővő alternatívák terjesztése, gyógynövények, természetgyógyászat 	<p>A tanulók:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ismerjék az egészséges táplálkozás aktuális alapelveit - legyenek igényesek a személyes higiénia területén - ismerjék és alkalmazzák az egészség megőrzésének lehetőségeit és alternatíváit - legyen tudatos stratégiájuk egészségük megőrzésére

Célok	Feladatok	Kritériumok
	<ul style="list-style-type: none"> - A saját testkép megismerése és a testtudat kialakítása a tanulóknál az egészségtudatos, egészségmegőrzést preferáló magatartás fontos része - A helyes napirend kialakítása - A környezetszennyezés, mint egészségkárosító tevékenységforma vázolója. - Az egészséges életmód-tréningek beépítése az iskolai programokba (sport- és egészségnapok) - A „természet-iskola” tevékenységek megszervezése és megtartása (tanulmányi kirándulások, erdei iskolák, séták). 	
Önismeret, önuralom, a társadalmi normák szerinti viselkedés és pozitív gondolkodás kialakítása	<ul style="list-style-type: none"> - Értékközpontú, személyes példamutatás, azaz a tanári magatartás legyen modell értékű - Tolerancia és empátia fejlesztése. - A kapcsolatok, problémák konfliktusmentes megoldására való igény kialakítása, fejlesztése. - A stressz- és feszültségoldás alapvető fontossága az interperszonális kapcsolatok kezelésében 	<p>A tanulók:</p> <ul style="list-style-type: none"> - iskolai életükben nyilvánuljon meg a felnőttek és társak tisztelete - ismerjék fel a jó és rossz tulajdonságokat - legyenek fogékonyak a tanárok által nyújtott modellekre - tudjanak könnyen és vidáman alkalmazkodni a változó élethelyzetekhez
A biztonságos életvezetés elsajátítása	<ul style="list-style-type: none"> - A fejlett technikai eszközök szakszerű és biztonságos használatának bemutatása, megtanítása - Rávilágítás a lehetséges veszélyforrásokra. - Annak tudatosítása, hogy az egészségtudatos magatartásra szocializálásának szerves része a lelki egészség erősítése és fejlesztése, a szükséges prevenciók folyamatok és tevékenységek kialakítása. - A KRESZ, munkavédelem, elsősegélynyújtás elsajátítása, ilyen jellegű és témájú vetélkedők szervezése 	<p>A tanulók:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ismerjék a KRESZ, az elsősegélynyújtás és munkavédelem reájuk vonatkozó szabályait és alapelveit.

XXV.1. Az egészségnevelés várható eredményei

- A család szerepének megértése

- A helyes viselkedés szabályainak elsajátítása, a felnőttek és a társak tisztelete.
- A jó és a rossz tulajdonságok felismerése, önismeret és az önuralom kialakítása A közösségben az „én-szerep” felismerése, a tolerancia, empátia és pozitív gondolkodás kialakítása.
- A jó emberi és baráti kapcsolatok kialakítására és a problémák konfliktusmentes megoldására való, igény megteremtése
- Az egészségmegőrzés alapvető feltételeinek ismerete a helyes napirend kialakítása Az egészséges táplálkozás aktuális elveinek ismerete.
- A biztonságos közlekedés és elsősegélynyújtás alapelveinek elsajátítása.
- A káros szenvedélyek negatív hatásainak felismerése.
- A testi higiénia iránti igény kialakítása.
- A rendszeres testmozgásra való igény kialakítása.
- Az egészséges életkörülményekre való igény: tudni azt, mit tehet az ember szűkebb és tágabb környezetéért. A környezet egészségre káros hatásainak ismerete.
- Az egészségért és az egészséges környezetért folyó törekvésekben (egészség- és környezetvédelem) való aktív részvétel igényének kialakítása.
- Az egészségtudatos, fizikailag aktív - egészségmegőrzésre épülő - motoros tevékenységekben rejlő személyiség- és közösségfejlesztésben rejlő lehetőségeket kiaknázó életvezetés igényének kialakulása és megvalósítása.
- A stressz- és feszültségoldás elméleti ismerete és gyakorlati megvalósítása.

XXV.2. Komplex intézményi mozgásprogram

Egészséges életmód-tréningek épüljenek be a kötelező iskolai programokba (sport- és egészségnap, részvétel a különféle helyi szervezésű fittségi és más sportprogramokon).

A mozgásos tevékenységek a tantárgyi jellegnek és az életkori sajátosságoknak megfelelően épüljenek be az óratervi órákba.

Az egész napos iskolai (szabadidős), napközis és tanulószobai foglalkozásokon a foglalkozási programban (tervben) foglaltak szerint, míg a különféle szabadidős tevékenységekben azok időkeretének minimum 40 %-a erejéig a testmozgás különféle formái domináljanak a tematikai-tárgyi jelleghez igazodóan.

Az egyéb foglalkozásokon - a tantárgyfelosztás keretei között - nagyobb időkeretben és változatosabb programok keretében képviseltessék magukat a sportfoglalkozások (tömegsport, sportszakkör, sportkör stb.).

Az éves munkatervben a szorgalmi időszak minden hónapjához - az évszak sajátosságainak megfelelően (pl. tél - korcsolyázás) - legyen egy-egy kiemelt mozgásos tevékenység rendelve,

mely az iskolai szabadidős és napközis időkeretben szervezett tevékenységek kiemelt iránya legyen.

Az intézmény horizontális kapcsolatrendszerének keretében az iskolai sportegyesülettel illetve a településen működő más sporttevékenységgel foglalkozó társadalmi szervezetekkel, továbbá az iskolai működést támogatni hivatott alapítvánnyal alakuljon ki stratégiai együttműködés az iskola tanulóinak mozgáskultúráját fejleszteni hivatott programok támogatása céljából.

A tanulmányi kirándulások és az erdei iskolai programok egyik központi eleme legyen a mozgás és az egészségtudatos életmódra nevelés.

A felső tagozat osztályfőnöki foglalkozásain tematikus program kerüljön kidolgozásra a testmozgás propagálására, amely életvezetési tanácsokat is foglaljon magába.

Az uniós és a központi költségvetési források kimerítésével, az ezekre épülő anyagi alapokra támaszkodva a legkülönbélebb sportprogramok kerüljenek megszervezésre.

A tanulók fizikai állapotának méréséből fakadó tapasztalatok értékelése alapján a szabadidős és sporttevékenységek terén a mozgásprogramok tartalmára készüljön minden tanévben javaslat.

A komplex intézményi mozgásprogram adott tanévre aktualizált feladatterve az éves munkaterv mellékleteként kerül kidolgozásra.

XXV.3. Kiemelt feladataink

XXV.3.1. A dohányzás visszaszorítása, a rászokás megelőzése

- a dohányzás káros hatásainak megismertetése osztályfőnöki órákon, szükség esetén külső előadók segítségével,
- az ügyeleti szolgálat segít a dohányzás megfékezésében, az újabb dohányzók számának csökkentése,
- az iskolai diákfórumokon rendszeresen folytatjuk a dohányzás elleni kampányunkat, a dohányzás térbeli korlátozásának szigorú ellenőrzése

XXV.3.2. Az alkohol és drogprevenció

- az alkohol- és drog prevenció megjelenik a kémia, biológia tantárgyak tananyagában, valamint az osztályfőnöki órák fontos témakörei közé tartozik,
- a gyermek és ifjúságvédelmi felelősnek, a szabadidő-szervezőnek és a biológia tanároknak a feladata az osztályfőnökök ez irányú tevékenységének a segítése,

XXV.3.3. Az egészséges táplálkozási szokások elterjesztése

- az egészséges táplálkozás ismereteinek terjesztése a tanulók mind szélesebb körében a helytelen táplálkozással és életmóddal összefüggő betegségek (elhízás, csontritkulás, fogszuvasodás, szív-érrendszeri; keringési, daganatos megbetegedések stb...) jelentős része megelőzhető egészséges táplálkozással,
- kiállítások szervezése a diákok aktív részvételével (reformtáplálkozás),

- időszerűvé vált annak felmérése, hogy az egészséges táplálkozás érdekében mi legyen a büfé valamint a menza kínálata. A tanulók és a tanárok körében ezt a diákönkormányzat, a szülők körében a szülői munkaközösség végzi el. Az eredmény ismeretében az iskola vezetés megbeszélést folytat a büfé és a konyha működtetőjével.

XXV.3.4. Az aktív testmozgás elterjesztése

- az iskolai tanulók számára a rendszeres testedzést a helyi tanterv óratervében meghatározott kötelező testnevelés órákon és a szabadon választható délutáni sportköri foglalkozásokon biztosítja

XXV.3.5. Az egészségügyi biztonság fokozása

- az iskolaorvos heti 1 alkalommal rendel az iskola orvosi rendelőjében
- évente fogászati szűrés
- a tanulók egészségi állapotának ellenőrzése, szűrővizsgálatok rendszeres végzése (fogászati, belgyógyászati, szemészeti és tüdőszűrés valamennyi tanulónknak évente egy alkalommal)
- szakmai vizsgálatok negyedévente:
- tánctagozat- ortopédiai szakvizsgálat,
- zene tagozat - hallás vizsgálat,
- képző- és iparművészeti szakon - általános vérvizsgálat
- a tanulók fizikai állapotának rendszeres ellenőrzése, mérése
- felvilágosító és egészségneveléssel kapcsolatos előadásokat szervezünk külső előadók segítségével minden évfolyamon (fogorvos, pszichológus, védőnő, nőgyógyász)
- a szorongásos, depressziós diákok felismerése esetén a tanár/osztályfőnök pszichológushoz irányítja a gyereket,

XXV.3.6. Az egészséges környezet kialakítása:

- rendszeres szellőztetést végzünk minden szünetben (téli is!)
- legyen minél több zöld növény a tantermekben
- fokozottan vigyázunk a tantermek, az udvar, és az iskolai környezet rendjére tisztaságára,
- hangsúlyozzuk, hogy a munka mellett a pihenés is fontos az egészséges ember életében, így az egészséges társadalomban is,
- a kiegyensúlyozott, harmonikus ember tud csak hasznára lenni a társadalomnak - ez az egészségfejlesztési stratégia része is,
- az egészséget az ember teremti meg a mindennapi életében, ahol él, ahol tanul, ahol dolgozik. Az embernek törődnie kell önmagával, az életkörülményeit ennek megfelelően kell alakítania.

Az egészségnevelés színterei iskolánkban:

Hagyományos tanórai keretben

A különböző tantárgyak tanítási óráin a pedagógus törekedjen a környezetvédő szemlélet és ezzel együtt az egészséggel kapcsolatos ismeretek átadására. Hangsúlyozza az egészséges szokások kialakítását, továbbfejlesztését és megszilárdítását.

A képző és iparművészeti tagozaton a szakmai órákon a különböző gyártási technológiák és eljárások kapcsán figyelmet kap az ártalmas tényezők elemzése a káros hatások csökkentése.

A biológia órákon kiemelten kell kezelni az egészségneveléshez kapcsolódó tanítási témákat. Tanulóink ismerjék meg és fogadják el a pozitív egészségfogalom elvét.

Testnevelési órán el kell érni, hogy a diákok számára a mozgás létszükségletté váljon. Az iskolaorvos javaslata alapján lehetőséget biztosítunk az egészségi problémával küszködő tanulók számára könnyített testnevelésre, gyógytestnevelésre.

A fizika, kémia, földrajz tantárgyak témáihoz kapcsolódó egészségvédő ismereteket a szaktanárok részletesen megbeszélik tanulóikkal.

A gyakorlati képzésben elsődleges fontosságú a tanulók egészségmegőrzése. Tanulóink már az első foglalkozásokon balesetvédelmi oktatáson vesznek részt. A balesetek megelőzése érdekében a munkavédelmi szabályok betartására fokozottan figyelünk. Ezen feladatok koordinálása a szakmai oktatók és a munkavédelmi felelős feladata. Osztályfőnöki órán az egészséges életvitelhez kapcsolódó témák feldolgozása Pl.:

- egészségnevelési programhoz kapcsolódó filmek megtekintése, majd a látottak megbeszélése
- az iskola egészségügyi dolgozóinak előadása a betegségek megelőzésével, szűrésével és kezelésével kapcsolatban
- dohányzás, alkohol, AIDS, drog, prevenciók foglalkozások lebonyolítása külső szakemberek, iskolaorvos és iskolánk tanárai Az osztályfőnöki órák keretében az alábbi témák kerülnek feldolgozásra

Személyi higiénia Serdülőkori változások Egészséges táplálkozás Szorongás, stressz

Mozgás, sport (gyógytestnevelés jelentősége, mozgásszervi megbetegedések)

Alkohol, drog AIDS

Egészséges környezet, allergia Természetes környezet (levegő, víz, talaj)

Környezetvédelem

Szelektív hulladékgyűjtés, veszélyes anyagok Testi és lelki egészség

A fent említett témák feldolgozása földrajz, biológia, kémia tantárgyakkal koncentráltan történik.

Tanórán kívül

Az iskolában sportkör működik a következő sportcsoportokkal: kosárlabda, röplabda, atlétika, úszás, természetjáró. Igény szerint a sportágak bővíthetnek, cserélődhetnek. Rendszeresen részt veszünk a középiskolák közötti sportversenyeken.

Az iskolán kívüli sportegyesületekben sportoló diákokat támogatjuk, lehetővé tesszük különböző versenyeken való részvételüket.

Az iskolaorvos által kijelölt tanulók számára, egészségügyi problémák utógondozása céljából gyógy testnevelő szakembert foglalkoztatunk.

A diáknapon, játékos sportversenyeken nagy számban vesznek részt tanulóink különböző sportágakban; Ezen a napon hagyomány a tanár-diák mérkőzések, kosárlabdában is kispályás labdarúgásban.

A testmozgás mellett szerepet kap az egészséges táplálkozás. A diákok étkeztetése megoldott iskolánkban.

Egészség - edzettség - mindennapos testnevelés

Az egészségnevelési programnak szerves része a mindennapos testedzés programjának kialakítása.

A köznevelési törvény szerint az iskolaköteles megteremteni a tanulók mindennapi testedzéséhez szükséges feltételeket, valamint köteles biztosítani az iskolai sportkör működését. Az egészségfejlesztő iskolai testmozgás program célja: a gyermekek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése a testmozgás eszközeivel.

Tapasztalható, hogy a modernkor és az azzal együtt járó technológiák az embert olyan életmódba kényszerítik, amely a mozgásszegény életmódhoz a fizikai képességek hanyatlásához, az edzettség hiányához vezet.

Iskolánkban kiemelt feladat az egészség erősítése, a testmozgás, a játék, a sportolás feltételeinek megteremtése. Ennek érdekében az alábbiakkal segítjük ennek megvalósulását: Testnevelésből emelt szintű képzést biztosítunk a párhuzamos osztályoknak egyikében, az alsó tagozat valamennyi évfolyamában és osztályában órarendbe épített mindennapos testnevelés óra keretében biztosítjuk a testmozgást. Az iskolai sportkör keretében szinte minden tanuló délutáni edzéseken, sportcsoport foglalkozáson vesz részt az általa választott sportágban, különös szerepet kapott a versenysport, az utánpótlás nevelés, amely a város sportéletéhez kapcsolódva biztosítja kézilabdából, labdarúgásból az utánpótlás játékosokat fiúknál, lányoknál egyaránt. Versenysport biztosítása atlétika, kézilabda, labdarúgás, úszás, sportágakban városi - körzeti- megyei diákolimpiai versenyeken.

Az iskolai testnevelés és sport egészségfejlesztő hatása érzékelhető a tanulók fejlődésében, hiszen

- minden tanuló, mindennap részt vesz a testmozgásban,

- figyelmet fordítunk a keringési és légző rendszer megfelelő terhelésére,
- rendszeresen végzik a gimnasztikai gyakorlatokat, benne a biomechanikailag a helyes testtartás kialakítását,
- rendszeresen mérjük a tanulók fizikai és motorikus képességét,
- érvényesülnek a testnevelés és sport személyiségfejlesztő hatásai,
- sokféle sportággal ismerkednek meg a tanulók, amelyeket később választhatnak és állandó programként rendszeresen gyakorolhatnak.

Testnevelés óra keretében is és külön foglalkozási órákon figyelmet kell fordítani azoknak a tanulóknak a részvételére, akik rászorulnak a tartásjavító foglalkozásokra.

Meg kell szervezni iskolai szinten azokat a foglalkozásokat is azon tanulók számára, akiket az iskolaorvosi vagy szakorvosi szűrővizsgálat könnyített testnevelésre utalt. Erre a tevékenységre 16 tanulóként heti 3 óra áll az iskola rendelkezésére, amelyen a kötelező tanulói foglalkozás keretében az érintett tanulóknak részt kell venni.

Az iskola kapcsolata az egészségügyi intézményekkel

Az iskolában minden tanulónak biztosítani kell azt a jogot, hogy az iskolában végzett és az iskola által szervezeten lebonyolított egészségügyi ellátásban részesüljön, amelyeket az egészségügyi szakdolgozók (orvos, védőnő, ápoló) végeznek.

Az iskolának gondoskodni kell azokról a feltételekről, lehetőségekről, amelyek révén biztosítja a tanulók egészségének és testi épségének megóvását.

Segíteni kell a tanulók egészségügyi ellátásának és szükség esetén az egészségügyi felügyeletének rendjét.

Ennek érdekében rendszeres kapcsolattartásra, együttműködésre van szükség az egészségügyi intézményekkel, szervezetekkel, szakdolgozókkal.

Kapcsolat az iskolaorvossal, védőnővel

Az iskolában az iskolaorvos végzi el a kötelező védőoltásokat, a különböző vizsgálatokat (vérnyomás, látásvizsgálat, lúdtalp, gerincferdülés, tartási rendellenességek, segélynyújtás) Ezekhez a vizsgálatokhoz az iskola biztosítja a tanulók részvételét, felügyeletét, a vizsgálatok, oltások zavartalan lebonyolításához a szükséges helyiséget (orvosi szoba).

Az osztályfőnökök, illetve a pedagógusok figyelemmel kísérik azokat a tanulókat, akiket az iskolaorvos vagy a védőnő valamilyen problémával kezelnek. Szükség esetén jelezzük feléjük az egészségvédelemmel kapcsolatos gondokat.

Kapcsolat az ANTSZ helyi szervezetével

Az iskola megszervezi, nyomon követi az évente szükséges influenzafigyelő szolgálatot és meghatározott időpontokban, időtartamban jelentést ad az ANTSZ - felé a tanulók megbetegedéséről, hiányzásáról.

Jelzik, ha fertőzésre gyanús személyt, vagy más fertőzési formát észlel az iskolában a tanulók vagy akár a szülők körében.

XXV.4. Egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Hazánkban kiemelkedően magas a cardiovascularis és a daganatos betegségek halálozási száma. Ennek nagyfokú javulását tudjuk elérni helyes táplálkozással. Egy gyermek étkeztetése a fejlődő szervezet igényei miatt különös gondot követelnek. Itt a legfontosabbak az iskolai étkeztetés milyensége. Az átlagos magyar étkezési szokások miatt magas a túlsúlyos fiatalok aránya, ez azonban ma már vetekszik az alultápláltság kérdésével. A súlynövekedés a serdülőkor éveiben fokozódik, erre is gondolni kell. Jó lenne elérni, hogy minden gyermek jusson olyan táplálékhoz, amire szüksége van.

Az egészségfejlesztési tervnek tehát a helyes táplálkozás, mind az ételek mennyiségére, minőségére, valamint az elfogyasztás módjára vonatkozóan is ki kell, hogy terjedjen a figyelme.

Figyelembe veendő szempontok:

El kell érni, hogy a gyermekek nagy része, de leginkább a veszélyeztetettek az iskolában étkezzenek. Akik gyermekvédelmi támogatásban részesülnek, kedvezményesen étkezhetnek, ami napi 3-szori étkezést tartalmaz.

A munkaközösség-vezető és az élelmezésvezető folyamatosan ellenőrzi a változatos és egészséges étrendet is.

Iskolánkban nincs mód a beteg gyermekek étkeztetésére (lisztérzékenység, tejérzékenység stb.)

Osztályfőnöki óra keretében sokat beszélgetnek a tanulókkal az egészséges életmódról, és nagy gondot fordítanak az egészséges táplálkozásra is.

Testmozgás

Statisztikai adatok igazolják, hogy a gyermekek felénél diagnosztizálható valamilyen tartási rendellenesség, gerincferdülés, statikai lábbetegség. Ezek az általános iskolában kezdődő és a középiskolában fokozódó elváltozások rendszeres testmozgással, célirányos gimnasztikával megelőzhetőek lennének. Az elváltozások gyakorisága nem igazolja a testnevelési órák hatékonyságát.

Nem az a fontos, hogy minél nagyobb erő kifejtésre serkentsük a gyerekeket, hanem azzal tudnak segíteni, ha megadjuk a lehetőséget a mindennapi testmozgásra. Gyors és látványos javulásra nem számíthatnak, az apró eredményeket is meg kell becsülni.

A testnevelés órák játékosak a gyerekeket sok sikerélmény éri és így a mozgás mai esetekben is - nemcsak órán - örömet tud számára okozni.

Testnevelési óra keretében a bemelegítő 10 perces gimnasztikába beépítjük a gerinctorna és lúdtalptornát. A testnevelő szakmai továbbképzéseken bővíti tudását a gyógytornával kapcsolatban.

A testnevelési foglalkozások és órák nagyszerű lehetőséget biztosítanak az egészséges életmód és a higiénia nevelésére. A gyerekek felszerelése: váltó póló, rövidnadrág, váltó zokni és cipő, valamint törölköző.

Tornatermünk és udvarunk, valamint felszereltsége maximálisan megfelel annak, hogy az órák minél színesebbek és élvezetesebbek lehessenek.

1-4. évfolyam iskolaotthonban működik, így jó idő esetén sokat vannak a gyerekek a szabadban. Heti két napon, amelyben nincs testnevelés óra, napi 45 perc játékos testmozgást biztosítunk számukra

Lelki egészség védelme - személyiségfejlődés

A társadalomban egyre nagyobb számban megjelenő alternatív örömszerzési forma a dohányzás, alkohol és drogfogyasztásból adódó problémák mindannak a következményei, hogy a teljes egészségi állapothoz oly fontos mentális egészségre, ennek fejlődésére nagyobb hangsúlyt kell fektetni a jövőben.

Az egészségfejlesztési terv része a mentálhigiénés szemlélet, s annak megjelenési formái:

Iskolai órán (biológia, technika, etika, egészségtan, természetismeret, osztályfőnöki óra) beszélgetés a káros hatásokról, veszélyességekről. Iskolánkban folyik a DADA program. Meghívott előadók tartanak órákat a gyerekeknek a drog, dohányzás és az alkohol problémáiról 4. és 8. osztályban, valamint kiadványaikkal is segítik a tiltott szerek megismerését.

Iskolánkban tilos a dohányzás és alkoholfogyasztás még egyéb iskolai rendezvényeken is. Az iskola dolgozói is csak kijelölt dohányzóhelyen cigarettázhatnak. Pedagógus példamutató: gyermekek előtt még az utcán sem gyújt rá.

Osztályfőnökökre és szaktanárookra egyaránt nehezedik a feladat. Az ellenőrzés és a befolyásolhatóság. Az iskola környezeti hangulata udvar és a tantermek berendezése az állandó programjaink talán lehetőséget adnak a gyerekeknek arra, hogy e tiltott szerekre ne is gondoljanak, hanem életük egészségesen teljen.

Itt jeleníthető meg az iskolának az a feladata, ami a család bevonását és a velük való kapcsolattartást tervezi meg, annak módját, célját és feladatait részletezi. Iskolánk nagyon jó és folyamatos kapcsolatot tud a szülőkkel fent tartani. Rendszeres az orvosi és védőnői kapcsolat. Iskolaorvosunk rendszeresen előadást is tart az osztályokban.

A diákönkormányzat is szerepet vállal nemcsak a sport, hanem a lelki egészség mellett is, mint a helyes életmód része, beszélgetések, programok szervezése, figyeli az osztályok rendjét, tisztaságát „osztályterem díszítése”- versenyt hirdet.

Célunk, hogy az egészségnevelő programunk hozzájáruljon ahhoz, hogy tanulóink:

- minél nagyobb számban váljanak edzett, erős, egészséges, káros szenvedélyektől mentes felnőttekké,
- képesek legyenek objektíven felmérni saját egészségi állapotukat,
- minél szélesebb körében kialakuljon a mozgás gazdag életmód iránti igény, hogy a testedzés szükségletté váljon,
- ismerjék meg az egészségüket veszélyeztető tényezőket,
- ismerjék meg a betegségek megelőzésével kapcsolatos tudnivalókat és módszereket, javuljon az életminőségük, a várható élettartamuk minél hosszabb legyen,
- el kell érni, hogy az egészségükért tegyenek meg a lehető legtöbbet, hogy alkalmazzák a megtanultakat,
- fontos, hogy az itt töltött évek alatt tudatosodjon tanulóinkban, hogy mindenki maga felelős egészségének megőrzéséért.

XXVI. AZ ISKOLA KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAMJA

A környezeti nevelés olyan pedagógiai folyamat, amely a társadalom fejlődése és a természet fenntarthatósága céljából elősegíti és erősíti az emberek környezettudatos magatartását, életvitelét. A környezeti nevelés átfogja a személyiség kognitív és nem kognitív tartományait, alakítja az érzelmi viszonyulásokat, értékrendet, megismerési, cselekvési és döntési képességeket fejleszt, az embert képessé teszi az együttműködésre, altruizmusra és életvitelének tudatos hangolására, beleértve az önkorlátozást is.

XXVI.1. Kiemelt stratégiai céljaink

- Természetismereti, természetvédelmi, környezetvédelmi problémákkal kapcsolatos ismeretek átadása.
- A természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben való fejlesztése a természeti környezet értékeinek és megővésének céljaival összhangban.

- Globális környezeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása. A fenntartható fejlődéshez szükséges kompetenciák kialakítása, fejlesztése.
- Helyi környezeti, természeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása, ezek felismeréséhez szükséges kompetenciák fejlesztése.
- Saját környezetünkkel kapcsolatos aktivitásra, tevőleges magatartásra nevelés.
- A tanulók lakóhelye közelében található természeti értékek megismertetése.
- A természet szeretetére nevelés, közvetlen élmény kialakítása a természettel.
- A globális és a helyi környezeti problémákkal kapcsolatos aktivitásra, tevőleges magatartásra nevelés.
- Szelektív hulladékkezelésre szoktatás.
- A természetes anyagok és hagyományos kézműves technikák megismertetése.
- A mindennapi életben való környezettudatos gondolkodásra és magatartásra nevelés.
- A kertészkedés, kertészeti munkák megismertetése, örömeinek megmutatása.
- A kerékpáros közlekedés gyakorlatának, kultúrájának népszerűsítése.
- Városunk helytörténeti, építészeti értékeinek megismertetése.

Módszerek, tanulásszervezési formák:

A tanítási órák klasszikus módszerei Kooperatív tanulási technikák

Tanítási órán kívüli környezetben megvalósuló egyéni, páros és csoportos tevékenységformák

A környezeti nevelés szinterei

Tanítási órák

Egyéb foglalkozások, kiemelten az egész napos iskolai foglalkozások szabadidő-szegmense, valamint a napközis és tanulószobai foglalkozások

Erdei iskolák, osztálykirándulások, táborok

Iskolai, kerületi, fővárosi, országos versenyek

ÖKO-hét

Projektnapok iskolán kívüli helyszínein

Környezeti nevelés a tanórákon

A környezeti nevelés átfogja az alsó tagozatos foglalkozások teljes körét, valamennyi tantárgy ismeretanyagába beépítve, integrált módon. Az első és második osztályban inkább az érzelmi beállítódás alakítása, a természettel, a környezettel való ismerkedés és "környezetbarát" szokások formálása a fő cél, később fokozatosan alakul ki a tudatosság és elkötelezettség szintje.

Felső tagozaton a környezeti nevelés alapvető pillérei a természettudományi tantárgyak: **biológia-egészségtan, földrajz, fizika, kémia, matematika**. E tantárgyak tanulása során szerzi meg a tanuló a természetre vonatkozó ismeretek, összefüggések, kölcsönhatások sokaságát. Védni, szeretni

csak azt lehet, amit ismerünk. Környezetünk élővilágának ismerete nemcsak tananyag, hanem a szemléletformálás nagyon fontos eszköze is.

A társadalomtudományi tantárgyak feladata, hogy a társadalomszerveződés, valamint az emberi viselkedés és kultúra irányából közelítse meg a kérdést. A környezeti válság megoldása nem képzelhető el a jelenlegi társadalmi-kulturális viszonyok pozitív irányú formálása nélkül. A korábbi döntések elemzése segíti a jelenben való eligazodást, növeli a jövő iránti felelősséget. Ezek a tárgyak útmutatást adnak a környezeti gondok felismeréséhez és megoldásához, a közügyekben való részvételhez. A humán tantárgyi oktatás feladatai közé tartozik az is, hogy bemutassák a fogyasztói modell helyett javasolt utakat, a környezeti válság kezeléséhez és megoldásához szükséges világképet, erkölcsi értékrendet, valamint a rendelkezésre álló gazdasági és jogi eszközöket.

Az *életvitel és gyakorlat* (1-4. évfolyam), illetve a *technika, életvitel és gyakorlat* (5-8. évfolyam) tantárgy nagy lehetősége, hogy gyakorlati szempontból elemezze a környezetbarát létformát, és követendő, helyes példákat keressen és mutasson be.

A *művészeti tantárgyak* alkalmasak a kérdéskör érzelmi megközelítésére, a természet és az ember alkotta környezet szépségeinek művészi bemutatására. E tárgyak hatásosan fel tudják hívni a figyelmet az értékvesztésre, az uniformizálódásra, kulturális örökségünk megőrzésének fontosságára.

A **test- és egészségnevelési tantárgyak** a környezet és az egészség szoros kapcsolatának megértésével, és az igények kialakításával tehetik a legtöbbet

XXVI.2. Tanári keretek lehetőségei

Magyar nyelv és irodalom

A tanulók

- ismerjék meg az anyanyelv gazdagságát, a tájnyelv, a köznyelv és az irodalmi nyelv egymásra hatását
- ismerjék meg közvetlen természetes- és mesterséges környezetük értékeit bemutató irodalmi alkotásokat! (meséket, mondákat, népdalokat és verseket)
- ismerjék meg az irodalmi művekben megjelenő természeti és környezeti értékeket, az ember és a természet közötti harmonikus kapcsolatok kialakulását
- legyenek képesek irodalmi szövegek alapján problémafelvetésekre, vitára, véleményalkotásra, érvelésre
- erősödjön esztétikai, erkölcsi érzékenységük
- tudatosan készüljenek az anyanyelv védelmére, a „nyelvi környezetszennyezés” elkerülésére

- sajátítsák el a médiumok elemzésének technikáit A tanulóknak alakuljon igénnyé a hatékony kommunikációra való törekvés, a jó problémafelvetés, vitakészség, véleményalkotási képesség.
- növeljük a környezethez való, pozitív érzelmi és intellektuális közeledést a környezet- és természetvédelmi témájú könyvek feldolgozásával
- fejlesszük az egyéni és a közösségi kompetenciákat a drámajátékok segítségével

Történelem

A tanulók

- értsék és tudják, hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet
- tudják értelmezni, hogyan hatottak a környezeti változások a gazdálkodásra, az életmódra, a közösségi normák alakulására
- ismerjék meg a helyi történelmi értékeket, alakuljon ki bennük a hagyományok tisztelete
- legyenek képesek a globális problémákra megoldásokat keresni a természeti népek példáján keresztül
- értsék meg az egész világot érintő globális problémákat, és érezzék hangsúlyozottan az egyén, az állam és a társadalom felelősségét és feladatait a problémák elhárításában, csökkentésében

Idegen nyelv

A tanulók

- váljanak érzékenyebbé a természet szeretetére a jól megválasztott szövegek feldolgozásának segítségével
- legyenek érzékenyek a hazai környezeti problémákra és ismerjék meg a nyelv segítségével más országok hasonló problémáit
- tudják más népek ilyen irányú tevékenységeit és ismerjék az idegen országok környezetvédelemmel foglalkozó szervezeteit
- legyenek képesek a környezetvédelmi problémákra önállóan, csoportmunkában, projekt munkában választ keresni
- állampolgári felelősségtudatuk fejlődjön

A tanulóknak

- alakuljon ki és fejlődjön a nemzetközi felelősség a környezettel szemben
- fejlődjön az idegen nyelvi kommunikáció képessége, és fedezzék fel ennek lehetőségeit

Matematika

A tanulók

- váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket matematikai módszerekkel demonstrálják
- legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére statisztikai módszerek alkalmazásával
- tudjanak táblázatokat, grafikonokat készíteni és elemezni
- logikus gondolkodása, a szintetizáló és a lényegkiemelő képessége fejlődjön
- tudják megfigyelni az őket körülvevő környezet mennyiségi és térbeli viszonyait
- váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására
- ismerjenek konkrét, a valós életből vett példákat, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni
- Legyenek képesek reális becslésekre
- Tudjanak egyszerű statisztikai módszereket alkalmazni

A tanulóknál

- alakuljon ki a rendszerben való gondolkodás
- alakítsuk ki a környezeti rendszerek megismeréséhez szükséges számolási készségeket

Fizika

A tanulók

- váljanak képessé a környezeti változások magyarázatára
- ismerjék meg az élő szervezetre káros fizikai hatások (sugárzások, zaj, rezgés) egészségkárosítását, tudják ezek kibocsátásának csökkentési lehetőségeit
- ismerjék fel a fizikai törvényszerűségek és az élőlények életjelenségei közötti analógiákat, valamint az élő, és élettelen közötti kölcsönhatásokat
- tudják értelmezni a környezet változásának törvényszerűségeit, és ennek tudatában legyenek képesek megoldást keresni a globális környezeti problémákra
- mérjék fel annak fontosságát, hogy a környezeti erőforrásokat felelősséggel szabad csak felhasználni
- ismereteik birtokában váljanak tetteik következményeit látó, előregondolkodó állampolgárrá
- ismerjék meg az alternatív energiahordozókat és forrásokat

Kémia

A tanulók

- rendelkezzenek a környezetbiztonsághoz szükséges ismeretekkel
- törekedjenek a környezettudatos magatartás kialakítására

- legyenek képesek a környezeti elemek egyszerű vizsgálatára, az eredmények értelmezésére
- ismerjék a környezetüket legjobban szennyező anyagokat, törekedjenek ezek használatának csökkentésére
- ismerjék az emberi szervezetre káros anyagokat és ezek szervezetre gyakorolt hatásait, tartózkodjanak ezek kipróbálásától
- értsék meg a különböző technológiák hatását a természeti és épített környezetre, valamint becsüljék meg ezek gazdasági hatásait

Földrajz

A tanulók

- szerezzenek tapasztalatot, gyűjtsenek élményeket a közvetlen élő és élettelen környezetükről
- érzékeljék és értékeljék a környezetben lejátszó változásokat, mint a természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeit
- értsék meg, hogy a népek eltérő természeti és gazdasági körülményei, hagyományai meghatározzák gondolkodásmódjukat, világszemléletüket
- értsék meg, hogy a társadalom-földrajzi változások, a felgyorsult fogyasztás a Föld erőforrásainak kimerüléséhez vezet
- ismerjék meg a globális problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit
- ismerjék, szeressék és őrizzék a természeti és az épített környezet szépségeit

A tanulóknak

- a környezet értékeinek megismerésével erősödjön a környezettudatos életmód iránti igény
- alakuljon ki az igény a szülőföld cselekvő felfedezésére
- fejlődjön közösségük, lakóhelyük, országuk, régiójuk és a világ problémáinak megoldásában való aktív részvételi készség

Biológia

A tanulók

- ismerjék meg a globális környezeti problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit
- ismerjék és szeressék a természeti és az épített környezetet
- ismerjék meg az élőlények alapvető szervezeti-működési jellemzőit, fedezzék fel azok között az ok-okozati összefüggéseket

- legyenek tájékozottak a földi élővilág sokféleségét, valamint az emberek és biológiai környezetük közötti kapcsolatrendszerrel illetően
- ismerjék meg a környezet-egészségügyi problémákat
- legyenek képesek az egészségügyi problémák megelőzésére és mérséklésére
- sajátítsák el a testi-lelki egészséget megőrző életviteli technikákat

A tanulóknak

- alakuljon ki ökológiai szemléletmód
- alakuljon ki a természeti és az épített környezet iránti felelősség

Informatika (számítástechnika és könyvtárhasználat)

A tanulók

- legyenek képesek az interneten illetve a szakirodalomban információkat keresni, konkrét, a valós életből vett példákat értelmezni, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni
- legyenek képesek a számítógép segítségével megszerzhető tudás szűrésére, váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására
- ismerjék meg az informatikában (pl. az internet-használatban) rejlő környezetvédelmi lehetőségeket
- használják a világhálót kutatómunkára, ismeretszerzésre
- futtassanak környezeti elemek megváltozását figyelembevevő szimulációkat és statisztikai teszteket
- rendezzenek környezeti kérdésekről virtuális fórumot máshová járó diákokkal közösen
- szerkesszenek és nyomtassanak környezetvédelmi újságokat és posztereket
- ismerjék meg a távközlési-informatikai berendezések környezetkárosító hatásait
- váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket informatikai módszerekkel demonstrálják (számítástechnika alkalmazása, könyvtárhasználat, irodalmi hivatkozások)
- legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére a különféle szoftverek (adatok táblázatos tárolása, kiértékelése, összefüggések vizsgálata, statisztikai módszerek alkalmazása) segítségével
- a számítástechnikai eszközök használata során valósítsák meg az anyag- és energiatakarékos

Testnevelés

A tanulók

- fedezzék fel, értsék meg, hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják, egészséges testi fejlődésüket

- győződjenek meg a mozgás jótékony hatásairól a különböző szervrendszerek működését tekintve
- legyenek tisztában azzal, hogy testnevelés és a sport nélkülözhetetlen az élményszerű tapasztalatszerzésben, az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és a tolerancia fejlesztésében
- értsék és tapasztalják meg a szabadtéri foglalkozásokon keresztül, hogy a környezetszennyezés az egészségre veszélyes
- igényeljék, hogy a sportoláshoz lehetőség szerint természetes anyagokból készüljenek az eszközök, és a tornaszerek
- sajátítsanak el régi magyar, mozgást igénylő népi játékokat

A tanulóknban

- tudatosítsa az egészség és a környezet komplexitását
- alakuljon ki az igény a higiénés normák betartására
- segítse az egészséges napi- heti- évszakos életritmus kialakulását

Környezeti nevelés az egyéb foglalkozásokon, kiemelten az egész-napos iskolai foglalkozásokat

Az egyéb foglalkozásokon a nevelési-oktatási tartalomhoz igazodóan a környezettudatos magatartásra nevelés a tantárgyhoz illetve műveltségi területhez kapcsolódó tartalmi struktúra része. Minden szabadidőben töltött pedagógiai tartalmú foglalkozás döntő arányban magába foglalja - a foglalkozás tematikai jellegétől függően - mind a környezet és a természet megismerésének és védelmének témáját, mind az egészségnevelés preferált céljait. Jellegéből fakadóan elsősorban a szakkörök esetén teljesebben ki a gyakorlatban is e nevelési tartalom.

A napközis és tanulószobai foglalkozások természetes része a környezettudatos magatartásra nevelés.

Környezeti nevelés osztálykiránduláson, erdei iskolában

A környezeti nevelés egyik hatékony módszere a tantárgyi időben szervezett terepi program, az osztálykirándulás és az erdei iskola szervezése, mely a helyi tantervi célok megvalósulását szolgálja azzal, hogy a valóságos környezet megismerésére, értékeinek befogadására, a problémák értelmezésére támaszkodik. A programokon az érzéki-megismerő tanulás, a cselekvő-felfedező magatartás dominál. Ösztönzi a kollektív és egyéni érdeklődés kialakulását. A szabadidő megszervezése, az önkiszolgálás, a tanulási helyzeteken kívüli csoportos tevékenységek és

együttesen megélt élmények képezik fontos előnyeit. Jelentős személyiség- és közösségfejlesztő hatású.

A kirándulások, erdei iskolák időpontját éves munkatervünkben előre meghatározzuk. Szervezésükre pályázati támogatásból, az alapítvány támogatásával, illetve a szülők önként vállalat hozzájárulásával kerülhet sor.

A környezeti nevelés tantárgyközi keretek közt

A környezeti nevelés szempontjából kiemelt jelentősége van a szabadidős tevékenységeknek. A szabadabb keretek nagyobb teret engednek a többirányú pedagógiai módszerek alkalmazásához.

Területei:

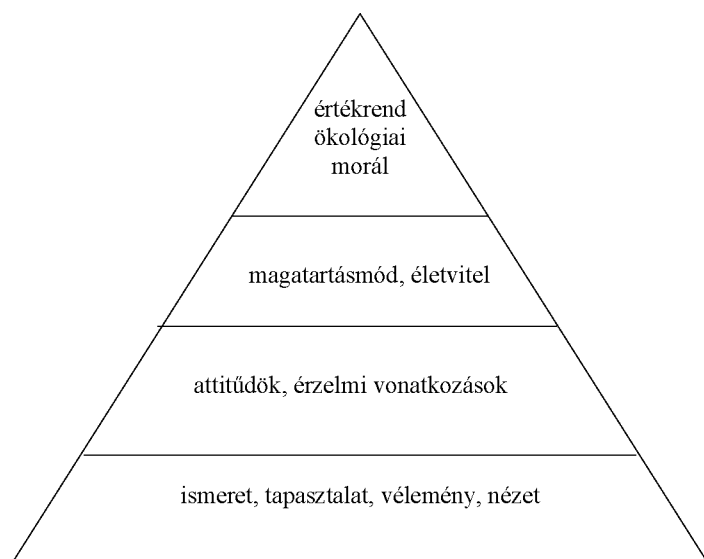
- „Tiszta virágos iskoláért” program.
- Kerületi környezetvédelmi, környezetszépítő pályázatok.
- Helyismereti és helytörténeti foglalkozások, szakkörök, versenyek.
- Hagyományőrző programok.
- Táborok

Cél	Feladat	Tevékenység	Kritérium
1. Környezettudatos magatartás elősegítése	Tudatformálás ismeretekkel, élményekkel. Természetes anyagokkal való ismerkedés.	Papírmerítés.	A környezettudatos gondolkodás alapjainak az elsajátítása.
	Természeti tárgyak, dolgok, jelenségek észlelése, megfigyelése, vizsgálata.	Cserepes növények gondozása (öntözés, tápoldatozás, átültetés), az iskola környékén lévő fák, bokrok ültetése, megfigyelése, örökbefogadása, ápolása.	Igény kialakítása az esztétikus zöld környezetre.
	A természeti környezet időbeli, térbeli, működésbeli változásainak érzékelése, helyi, térségi, globális szinten.	Vízminőség vizsgálat. Zaj - és levegőszennyezés mérése az iskola településén.	A káros környezeti hatások tudatosítása.
	A földrajzi táj és a földrajzi környezet	A geológiai tanösvények bejárása,	Ismerkedés a környék természeti kincseivel.

Cél	Feladat	Tevékenység	Kritérium
	alakulásának adott szintű értelmezése.	a terület botanikai, zoológiai értékeinek megismerése.	
	A környezeti problémák természettudományos megközelítésű értelmezése.	Az erdőlátogatás szabályainak ismerete. A veszélyes hulladékok megismerése, kezelésük szabályai.	A szelektív hulladékgyűjtés gyakorlatosítása.
	Környezeti hatások és történések közötti kapcsolat meglátása.		Ok-okozati összefüggések felismerése.
2. A környezetért felelős egészségorientált életvitel elősegítése	Felelős állampolgári szerepekre való felkészítés. Környezetszennyezés elhárítása, környezeti problémák felismerése.	Az Alaptörvény környezet védelméről szóló cikkeinek értelmezése. Helyi viszonyoknak megfelelő környezeti probléma kiválasztása, helyi környezeti gondok megismerése, pályázatokon való részvétellel.	A közvetlen környezet problémáinak felismerése.
	Praktikus környezetvédelmi ismeretek szerzése, a háztartás környezetbarát működtetése.	„Zöldköznapi praktikák” megismerése lépésről lépésre.	Háztartási praktikák megismerése.
	Felelős állampolgári magatartás kialakítása. Tudatos egészségmegőrzési viselkedés. A szűrővizsgálatok fontosságának ismerete.	Kerületi és iskolai egészség- és sportnapok szervezése. A komplex intézményi mozgásprogramban szereplő feladatok megvalósítása.	Az egészségmegőrzés alapjainak a kialakítása.
	Állóképesség fejlesztése. Helyes életviteli szokások kialakítása. Szabad percek, órák felhasználása. Káros környezeti hatások elkerülésének, kivédésének technikái.	Túrák, hétvégi kirándulások, erdei iskolák. A televíziózás káros hatásainak vizsgálata. Mibe ne csomagoljunk uzsonnákat?	Helyes napirend, életviteli szokások megismerése és alkalmazása.
3. Környezettudatos értékrend, „ökológiai morál” kialakítása	Érzelmi viszonyulások alakítása, képessé tenni az egyént a másokkal való együttműködésre. Az élet tiszteletére való	Madáretető, madárkalács készítése, madáretetés novembertől február végéig. Állatsimogató	A tudatos kisállatvédelem kialakítása.

Cél	Feladat	Tevékenység	Kritérium
	nevelés. Az állatok iránti felelősség kialakítása, az állattartás etikája.		
	Megélhető vagy elképzelhető élethelyzetek teremtése.	Látogatás a Fővárosi Növény- és Állatkertben.	Az állatok élet közeli megismerése.
	Gondolatok befogadására és kifejezésére való nyitottság és képesség fejlesztése. A környezet esztétikai felismerése iránti igény kialakítása. Az együttes cselekvésekhez szükséges sajátos kommunikáció fejlesztése. Családi szerepek.	Helyzetgyakorlatok, tanórai és tanórán kívüli tevékenységek. Az iskola esztétikai képének közös kialakítása. Erdei iskola, osztálykirándulás, projektnapok, iskola szintű programok közös megvalósítása.	Szerepjátékok által a különböző élethelyzetek megismerése.

A környezeti nevelés piramisa:

Zöld napok tervezett időpontjai:

Március 22.	A Víz Világnapja
Április 22.	A Föld Világnapja
Május 10.	Madarak és Fák napja
Szeptember 23.	Takarítási Világnap
Október 4.	Állatok Világnapja

Az iskolai környezet kialakításában és az iskola működtetésében rejlő környezeti nevelési lehetőségek

Iskolánk külső, belső megjelenésének tükröznie kell azt a szemléletet, hogy mindenki fontosnak tartja a környezet állapotának milyenségét, az egészséges, esztétikus környezet biztosítását a hatékony munkavégzéshez. Nem sokat ér a szavakban átadott tudás, ha az iskola egész működése, a dolgozóinak személyes példája ellentmond annak.

Ehhez mindenkinek - pedagógusoknak, technikai munkatársaknak egyaránt - tevékenyen hozzá kell járulnia a saját munkaterületén, tevékenysége során.

Iskolánk arculatának fontos eleme a településünk lakói felé való nyitottság, törekvés arra, hogy a lakosság egy szélesebb rétege számára szabadidős és kulturális tevékenységek színtere lehessen. Ez a nyitottság viszont - egyesek ellenőrizhetetlen romboló magatartása miatt - sok előnye és lehetősége mellett jelentős elmaradást eredményezett néhány olyan fejlesztési területen, mint például az iskola külső környezetének parkosítása, a kényelmes, kulturált pihenést szolgáló eszközökkel való felszerelése. Ezen a területen rengeteg tennivalónk van.

Az iskola belső környezete

Az iskolai környezet természet közelivé formálásához az osztályteremben szobanövények gondozásával, akvárium és terrárium berendezésével járulhatunk hozzá. Az élőlények természetes közegükben való megfigyelése hasznos tapasztalatokat nyújt, igényességre nevel, hozzászoktatja a tanulókat a növényekkel való gondoskodáshoz, s egyúttal a közvetlen környezetet is emberibbé teszi.

Általánossá kell, hogy váljon iskolánkban a környezetbarát termékek használata a papírhasználattól az írószereken át a takarításig, tanórákon, tanórákon kívül és az irodákban egyaránt.

A tantermek dekorálásához lehetőség szerint természetes alapanyagokat használjunk: színes karton, fa, textil, parafa. Kerüljük az egészségkárosító adalékokat tartalmazó termékeket (oldószeres ragasztó, alkoholos filc). Műanyagokat csak indokolt esetben alkalmazzunk. A dekoráció legyen tartós, máskor is felhasználható.

A környezetismeret és a természetismeret órák eszközigényesek. Fontos, hogy milyen tárgyi felszereltségre építhetünk: szemléltetőeszközök, tablók, poszterek, képgyűjtemények, képi, vizuális információk. Ezek beszerzése, újítása folyamatos.

Nyitott, a nagyközönség számára is látogatható környezetvédelmi és természeti értékeket bemutató kiállításokat rendezünk a reál projektnapok és az ÖKO-hét keretében.

Hulladékgyűjtés

A szelektív hulladékgyűjtés megszervezésével hozzájárulunk nemcsak iskolánk, hanem tágabb életterünk, szűkebb környezetünk megóvásához.

Kommunikáció: faliújság, iskolarádió

Tanulóink és természetesen a szülők, a pedagógusok figyelemfelkeltését, tájékoztatását biztosítja a faliújság és az iskolarádió. Így tudunk szóban, írásban, fotókon hírt adni az iskolában, a kerületünkben, a fővárosban történő jelenségekről, folyamatokról, eseményekről, programokról.

XXVII. A GYERMEKEK, TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Intézményünk napi működésében érvényesülnek az egyenlő és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003.évi CXXV. törvény előírásai.

Ez a jogszabály valamennyi államigazgatási szektorra érvényes, ám egyes előírásai közvetlenül az oktatásügyre irányulnak (diszkrimináció és szegregációmentesség, a 3H-s tanulók oktatási és társadalmi integrációja)

A törvénynek a közoktatást közvetlenül érintő elemei a következők:

- 7.§ (1) bekezdés: az egyenlő bánásmód követelményét sértő intézkedések:
 - közvetlen hátrányos megkülönböztetés
 - közvetett hátrányos megkülönböztetés
 - zaklatás
 - jogellenes elkülönítés
 - megtorlás
 - a fentiekre adott utasítás
- 27.§ (2) bekezdés: az egyenlő bánásmód biztosításának területei:
 - a felvételi követelmények
 - az oktatási követelmények meghatározása
 - a tanulói teljesítmény értékelése
 - az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások, juttatások biztosítása
 - bizonyítványok kiadása, illetve jogviszony megszűnése
 - pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés

Az Nkt. alapelvei is kiemelik az esélyegyenlőség jelentőségét a következő tényezők hangsúlyozásával:

- egyenlő bánásmód teljes körű érvényesítése,

- szegregációmentesség,
- hátrányos helyzetű tanulók hátrányainak kompenzálása - kiterjedően az intézmény minden tevékenységére (tananyag kiválasztás, pályaorientáció, továbbtanulás, szülőkkal való kapcsolattartás, segítő és egyéb szakmai szervezetekkel; pedagógus továbbképzések- e területen stb.)

A tanulási esélyegyenlőség segítésének elvei:

- **Tanórai differenciálás** heterogén csoportban. Ez a terület - a sikeres integráció egyik feltételeként az egyéni fejlődési különbségeknek, szükségleteknek megfelelő fejlesztés módszereit tartalmazza.
- **Kooperatív tanulás.** A kooperatív tanulás alapelvei az együttnevelés szempontjából lehetőséget adnak a legfontosabb kompetenciák fejlesztésére.
- **Tevékenységek központú pedagógiák.** A cél olyan módszertani és tanulásszervezési eljárások megismertetése, amelyek a hatékony együttnevelést szolgálják.
- **Multikulturális tartalmak, interkulturális nevelés.** Ez a fejlesztés a pedagógusok saját önismeretének, önreflexiós készségeinek megerősítésére, a társadalmi előítéletek azok csökkentésének lehetséges stratégiáira vonatkozó ismeretek bővítésére, az iskolai kultúra és környezet átalakítására irányul - a tanulók egyenlő lehetőségeinek és aktív részvételének biztosítása érdekében.
- **Hatékony tanuló megismerési technikák és patronáló rendszerek.** A cél a pedagógiai kompetencia erősítése a tanuló megismerési módszerek kreatív alkalmazásában - a pedagógiai megfigyelés, dokumentumelemzés, interjútechnikák és kérdőíves eljárások területén. Ezáltal lehetővé válik, hogy a pedagógusok mélyebben, és egyúttal előítélet mentesen ismerjék meg a fiatalok viselkedését meghatározó tényezőket, valamint a tanulókra ható közvetlen környezeti jellemzőket.

Hátrányos helyzetet előidéző okok/a hátrányok típusai

- Környezeti, családi hátrányok
- Anyagi hátrányok
- Egészségügyi hátrányok
- A gyermek személyiségében rejlő okok, erkölcsi helyzete, életvitele
- Tanulási hátrányok

A hivatkozott jogszabályi előírások szellemiségével, intézményi szintű alkalmazásával kapcsolatos helyi nevelési elvek és módszerek megjelennek pedagógiai programunk Nevelési programjában, azok ismétlésétől ezen a helyen eltekintünk, viszont a Helyi tanterv vonatkozásában fontosnak tartjuk az alábbiak hangsúlyozását:

Minden tanköteles tanulónak törvényben biztosított joga, hogy számára megfelelő oktatásban részesüljön. Ennek érvényesítéséhez az iskolának (az iskolafenntartókkal, a családdal, a gondviselőkkel, szakmai és civil szervezetekkel együttműködve) a következő elvek szerint kell biztosítani a nevelő-oktató munka feltételeit:

- kulcskompetenciák megalapozása az 1-4. évfolyamokon, megszilárdítása az 5-6. évfolyamokon, folyamatos, egyénhez igazodó fejlesztés, a kulcskompetenciák bővítése az iskolázás további szakaszain;
- a tanulók tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és valamennyi területén;
- a tanulási egyenlőség eredményes segítésének egyik alapvető feltétele a tanulók személyiségének megismerése, az ahhoz illeszkedő pedagógiai módszerek alkalmazása,
- a tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon és e tevékenység támogatása az iskolán kívül;

Adaptív tanulásszervezési eljárások alkalmazása; egységes; differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása. A településen élő nemzetiség kultúrájának megismertetése

Az iskola fontos szerepet szán a nemzeti hagyományoknak, a nemzeti öntudat fejlesztésének, beleértve a magyarországi nemzetiségekhez, kisebbségekhez tartozók öntudatának ápolását is.

Tiszavasváriban cigány/roma és ruszin nemzetiség él. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiségek kultúrájának megismerését szolgáló tananyagot az iskola a következő tantárgyak helyi tantervébe építette be:

- 1-8. évfolyam ének
- 1-8. évfolyam magyar nyelv és irodalom 1-8. évfolyam
- Hon és népismeret 5-8. évfolyam történelem

XXVIII. A NEMZETISÉGHEZ NEM TARTOZÓ TANULÓK RÉSZÉRE A TELEPÜLÉSEN ÉLŐ NEMZETISÉGEK KULTÚRÁJÁNAK MEGISMERÉSÉT SZOLGÁLÓ TANANYAG

Az iskola fontos szerepet szán a nemzeti hagyományoknak, a nemzeti öntudat fejlesztésének, beleértve a magyarországi nemzetiségekhez, kisebbségekhez tartozók öntudatának ápolását is.

Tiszavasváriban cigány/roma és ruszin nemzetiség él. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiségek kultúrájának megismerését szolgáló tananyagot az iskola a következő tantárgyak helyi tantervébe építette be:

- **1-8. évfolyam ének**
- **1-8. évfolyam magyar nyelv és irodalom**
- **1-8. évfolyam Hon és népismeret**
- **5-8. évfolyam történelem**

XXIX. A TANULÓK JUTALMAZÁSÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ, A TANULÓK MAGATARTÁSÁNAK, SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSÉHEZ, MINŐSÍTÉSÉHEZ KAPCSOLÓDÓ ELVEK

a) Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicséretek adhatók:

- szaktanári dicséret,
- napközis nevelői dicséret,
- osztályfőnöki dicséret,
- igazgatói dicséret,
- nevelőtestületi dicséret.

b) Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén

- szaktárgyi teljesítményért,
- példamutató magatartásért,
- kiemelkedő szorgalomért,
- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők.

- c) Az egyes tanévek végén, valamint a nyolc éven át kitűnő vagy jeles eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át.
- d) Az iskolai szintű versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók osztályfőnöki dicséretben részesülnek.
- e) Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek.
- f) A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni!

XXX. A NEVELŐTESTÜLET ÁLTAL SZÜKSÉGESNEK TARTOTT TOVÁBBI ELVEK

A pedagógiai program előző pontjaiban a nevelőtestület által fontosnak tartott elveket kifejtettük.

XXXI. A 11-12. ÉVFOLYAMON AZ EMELT SZINTŰ ÉRETTSÉGIRE TÖRTÉNŐ FELKÉSZÍTÉSHEZ AZ EMELT SZINTŰ OKTATÁSBAN ALKALMAZOTT FEJLESTTÉSI FELADATOK ÉS KÖVETELMÉNYEK

Az emelt szintű érettségire való felkészítés célja az eredményesebb tanulás a felső oktatási intézményekben. Az érintett tanulóknak joguk van a meghirdetett, bármely tantárgy emelt szintű képzésére jelentkezni, és azon részt venni. Az iskola az alábbi tantárgyakból hirdeti meg az emelt szintű érettségire való felkészítést: angol nyelv, történelem, igény esetén más tantárgyakból is. A 10. évfolyamos tanulók és szüleik februárban szóbeli tájékoztatást kapnak az emelt szintű érettségiről és a választható tantárgyakról. Április végéig írásban is tájékoztatjuk őket a felkészítő foglalkozásokról, a felkészítést tartó tanár személyéről, a jelentkezés módjáról. Az emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítés iskolánkban a 11-12. évfolyamon az egyes tantárgyak tantervi óraszámain felüli heti 2 tanítási órában történik. (Összesen 138 órában tantárgyanként.). Az emelt szintű felkészítéshez külön tanmenet készül, amelyet a 40/2002.(V.24.) OM rendeletben megtalálható emelt szintű érettségi követelmények alapján készítene el a szaktanárok. Így a feladatok és fejlesztési követelmények nem helyben kidolgozott követelmények, hanem teljes egészében átvesszük a központi követelményeket

XXXII. SZAKMAI PROGRAM

A szakmai program jogszabályi alapjai

A szakgimnáziumi és az új szakközépiskolai kerettantervek megjelenését követően azokat azonnal megjelenítjük és adaptáljuk pedagógiai programunkban.

A szakképzési törvény értelmében - az Nkt.-el összhangban - a szakmai és vizsgakövetelmény és a szakképzési kerettanterv alapján a szakképző iskolában a pedagógiai program részeként szakmai programot, az iskolarendszeren kívüli szakképzést folytató intézményben a szakmai és vizsgakövetelmény szerint, valamint a szakképzési kerettanterv tartalmi előírásának figyelembevételével a felnőttképzésről szóló törvényben szabályozott képzési programot kell kidolgozni.

A szakképzés általános szabályai

A „Kifutó” szakközépiskola 9-12. évfolyamán az ágazathoz tartozó érettségi végzettséghez kötött - a NAT-ra épülő kerettanterv szerinti közismereti oktatással párhuzamos - a szakképesítések közös tartalmi elemeit magában foglaló szakmai elméleti és gyakorlati oktatás folyik az ágazati szakképzési kerettanterv szerint.

Az intézmény az ágazatra előírt szakmai érettségi vizsgatárgy követelményei szerint felkészíti a kötelező szakmai érettségi vizsgatárgyból tehető érettségi vizsgára. A szakmai érettségi vizsga vizsgakövetelményeit - a közismereti érettségi vizsga követelményeinek figyelembevételével - az ágazatra előírt kötelező szakmai érettségi vizsgatárgyak követelményei tekintetében a Kormány adja ki.

A szakközépiskola a szakmai érettségit szerzett tanulóját szakképzési évfolyamán felkészíti legalább egy, az ágazathoz tartozó szakképesítésre a tizenharmadik (első szakképzési) évfolyamán érettségi végzettséghez kötött, az OKJ-ban meghatározottak szerint a szakmai érettségi vizsga ágazathoz tartozó szakképesítés komplex szakmai vizsgájára történő felkészítés formájában.

A tanuló dönt arról, hogy a szakmai érettségi vizsgát követően továbbtanul-e a szakközépiskola komplex szakmai vizsgára felkészítő szakképzési évfolyamán.

A szakképesítés ágazata szerinti szakmai érettségi vizsgával nem rendelkező, érettségi végzettséget szerzett tanulók részére a szakközépiskolában az érettségi végzettséghez kötött szakképesítésre történő felkészítés keretében a szakképzési évfolyamok száma kettő. Ebben az

esetben az intézmény a komplex szakmai vizsgára történő felkészítést a tizenharmadik-tizennegyedik (első-második szakképzési) évfolyamon szerzi meg a következő struktúra szerint:

- a felkészítés a tizenharmadik (első szakképzési) évfolyamon a szakközépiskola kilencedik - tizedik évfolyamára a szakképesítés ágazata szerinti szakképzési kerettanterv által előírt követelmények szerint folyik
- a tizenharmadik (első szakképzési) évfolyam követelményeinek teljesítését követően a tanuló az ágazati szakmai érettségi vizsgatárgyból tehető érettségi vizsga teljesítésével szakmai érettségi végzettséget szerezhet.

Korábbi szakmai tanulmányok beszámítása

A szakképesítésre történő felkészítéskor a tanuló előzetes szakirányú szakmai képesítése és szakirányú szakképesítése a szakgimnázium pedagógiai programja részét képező szakmai programban meghatározottak szerint a tanulmányokba beszámítható, amelynek mértékéről és tartalmáról a kerettantervben meghatározottak figyelembevételével az iskola igazgatója határoz.

A tanuló az érettségi végzettséghez kötött szakképesítésre történő felkészítésbe bekapcsolódhat a középiskola befejező évfolyamának elvégzésével, azzal, hogy legkésőbb a tizenharmadik (első szakképzési) évfolyam első félévének utolsó tanítási napjáig megszerzi az érettségi végzettséget. Megszűnik a tanuló tanulói jogviszonya, ha az érettségi végzettség megszerzésére az e bekezdésben meghatározott határidőig az érettségi végzettséget nem szerzi meg.

Kizárólag szakképzési évfolyamokon folyhat nevelés-oktatás a szakgimnáziumban, ha a szakgimnázium olyan tanulót készít fel a komplex szakmai vizsgára, aki - figyelembe véve a (2) bekezdésben foglaltakat - teljesítette a szakképzési évfolyamra történő belépés követelményeit. A „Belépő” szakgimnázium 9-12. évfolyamán szakmai érettségi végzettséget adó érettségire és ehhez kapcsolódó szakképesítés megszerzésére, szakirányú felsőfokú iskolai továbbtanulásra, szakirányú munkába állásra felkészítő, valamint általános műveltséget megalapozó négy középiskolai évfolyama és a szakképzésről szóló törvény alapján az Országos Képzési Jegyzékben meghatározott számú szakképzési évfolyama van, ahol szakmai elméleti és gyakorlati oktatás is folyik. A szakgimnáziumban a tizenkettedik évfolyamot követően ez Országos Képzési Jegyzékben meghatározottak szerint érettségi végzettséghez kötött, a szakmai érettségi vizsga ágazatához tartozó szakképesítés szakmai vizsgájára történő felkészítés folyik.

A szakgimnáziumban az Országos Képzési Jegyzékről szóló kormányrendeletben meghatározott ágazatokban az érettségi vizsga keretében megszerezhető szakképesítéshez kapcsolódóan tehető szakmai érettségi vizsga, továbbá az Országos Képzési Jegyzékben meghatározott, a szakmai érettségi vizsga ágazatához tartozó szakképesítés szerezhető.

A kilencediktől a tizenkettedik évfolyamig az ágazathoz tartozó szakképesítések közös tartalmi elemeit, valamint az érettségi vizsga keretében megszerezhető szakképesítés tartalmi elemeit magában foglaló szakmai elméleti és gyakorlati oktatás folyik, az egységes kerettanterv szerinti közismereti képzés mellett.

A szakképesítés ágazata szerinti szakmai érettségi vizsgával nem rendelkező, érettségi végzettséget szerzett tanuló részére a szakgimnáziumban az érettségi végzettséghez kötött szakképesítésre történő felkészítés keretében a szakképzési évfolyamok számára kettő. Ebben az esetben a szakgimnázium a komplex szakmai vizsgára történő felkészítést a tizenharmadik-tizennegyedik (első-második szakképzési) évfolyamon szerzi meg.

A „Belépő” szakközépiskolának öt évfolyama van, amelyből három, az adott szakképesítés megszerzéséhez szükséges közismereti képzést és szakmai elméleti és gyakorlati oktatást magában foglaló szakképzési évfolyam, valamint további kettő, érettségi vizsgára felkészítő évfolyam.

A szakközépiskolában az Országos Képzési Jegyzékben meghatározott szakképesítések körében a szakképzési kerettanterv szerint folyik a szakképzés. A közismereti oktatás a szakközépiskolában a szakközépiskolai közismereti kerettanterv alapján folyik. A szakközépiskolában a szakmai vizsgára történő felkészítésre vonatkozó további rendelkezéseket a szakképzésről szóló törvény határozza meg.

A szakközépiskolában államilag elismert szakképzést szerzett tanuló dönt arról, hogy továbbtanul-e az érettségi vizsgára felkészítő további két évfolyamon.

A szakképzés tartalmi szabályozása

Az iskolai rendszerű szakképzésben a szakmai képzés a szakmai és vizsgakövetelmény alapján kiadott egységes, kötelezően alkalmazandó kerettanterv (a továbbiakban: szakképzési kerettanterv) szerint folyik.

A szakképzési kerettanterv a szakközépiskolákban ágazatonként a 9-12. évfolyamon a szakmai elméleti, továbbá a szakmai gyakorlati, valamint szakképesítésenként az érettségi vizsgát követő szakképzési évfolyamon a szakmai elméleti, továbbá a szakmai gyakorlati oktatásra kerül kiadásra. A kerettantervnek biztosítani kell, hogy a szakközépiskolákban a 9-10. évfolyamon a kötelező tanórai foglalkozások megtartásához rendelkezésre álló időkeret legalább hetven százaléka, a 11-12. évfolyamon legalább a hatvan százaléka a NAT-ban meghatározottak átadásához álljon rendelkezésre.

A szakképzési kerettanterv tartalmazza

- a szakmai követelménymodulok alapján a szakmai tantárgyak rendszerét és témaköreinek tartalmát,

- annak meghatározását, hogy az adott szakmai tantárgy a szakmai elméleti képzés vagy a szakmai gyakorlati képzés része,
- a tantárgyi követelmények évfolyamonkénti megoszlását, a követelmének teljesítéséhez rendelkezésre álló időkeret
- a szakmai elméleti és gyakorlati képzés tagolását és arányait, valamint azt, hogy
- az adott szakmai tantárgy mely szakmai követelménymodulnak felel meg.
- Az adott szakképző iskola típusára és évfolyamára az Nkt.-ben a nappali rendszerű oktatásra meghatározott tanulói éves kötelező összes óraszám szakmai elméleti és gyakorlati képzésre rendelkezésre álló részének legalább kilencven százalékának tartamát a szakképzési kerettanterv állapítja meg. A szabadon hagyott időkeret szakmai tartalmát a szakképző iskolai programja határozza meg.

A szakmai elméleti és gyakorlati képzés alapjellemezői

Az iskolai rendszerű szakképzés az OKJ-ban meghatározott szakképesítés tekintetében a szakképesítésért felelős miniszter által meghatározott szakmai és vizsgakövetelmény és a szakképzési kerettanterv alapján szakmai elméleti és gyakorlati képzés keretében történik

Az iskolai rendszerű szakképzésben a szakmai elméleti képzés szakképző iskolában folyik. A szakképző iskolában az iskola rendszerű szakképzésben folyó szakmai elméleti és gyakorlati képzést az Nkt. és az Szt. alapján, a szakmai elméleti és gyakorlati képzésre vonatkozó rendelkezései szerint kell megszervezni.

Az Nkt.-nek az osztály- és csoportlétszámokat meghatározó mellékletben a szakközépiskolai gyakorlati képzésre megállapított minimális csoportlétszám feltételeket a tanulószereződés alapján és az együttműködési megállapodás alapján, iskolai tanműhelyen kívül folyó gyakorlati képzésben részt vevő tanuló esetében nem kell alkalmazni azzal, hogy a maximális csoportlétszám legfeljebb négy fővel magasabb lehet.

Az iskolai rendszerű szakképzésben a gyakorlati képzés két szakasza:

1. a szorgalmi időszakban gyakorlati teljesítendő képzés és
2. a szorgalmi időszakon kívüli összefüggő szakmai gyakorlati képzés.

Az iskolai rendszerű szakképzésben a gyakorlati képzés szervezési feltételei:

- az összefüggő szakmai gyakorlat és az összefüggő szakmai gyakorlaton keletkezett mulasztás pótlása kivételével - csak a tanév szorgalmi időszakában szervezhető meg,
- az őszi, a téli és a tavaszi szünet ideje alatt gyakorlati képzés nem szervezhető,

- a gyakorlati képzést lehetőleg a szakmai elméleti képzéssel egy héten belüli váltakozással kell megszervezni (ettől a gyakorlati képzést folytató szervezet és a szakképző iskola közötti megállapodással lehet eltérni)

Ha a tanuló gyakorlati képzése részben vagy egészben - az Szt. által részletesen szabályozott módon - együttműködési megállapodás alapján folyik, a gyakorlati képzés szervezője a szakképző iskola. A szakképző iskola az együttműködési megállapodás megkötését megelőzően és azt követően folyamatosan ellenőrzi a gyakorlati képzés személyi és tárgyi feltételei meglétét a gyakorlati képzés feltételeivel részben vagy egészben rendelkező gyakorlati képzést folytató szervezetnél, valamint gondoskodik arról, hogy a tanuló gyakorlati képzése a szakképzési kerettantervnek megfelelően folyjon.

A szakképzés megkezdésének néhány feltétele

- A szakképzés megkezdésére csak a pedagógiai program részeként kidolgozott szakmai programmal rendelkező, nyilvántartásba vett intézmény jogosult.
- A szakképzést folytató intézménynek a képzési programban meghatározott ütemezés szerint biztosítani kell a szakmai képzési program megvalósításához szükséges feltételeket.
- Az OKJ-szerinti szakképesítés megszerzésére irányuló szakmai elméleti és gyakorlati képzéshez szükséges eszköz- és felszerelés jegyzéket a szakmai és vizsgakövetelmények (SZVK) tartalmazza.
- Iskolarendszerű szakképzésben oktatóként csak olyan személy vehet részt, aki a köznevelési, valamint a szakképzési törvényben előírt iskolai végzettséggel, szakmai képesítéssel és szakmai gyakorlattal rendelkezik.
- Gyakorlati képzést szervező lehet - többek között - a szakközépiskola és a szakiskola, illetve a központi képzőhely.
- Az OKJ-ben meghatározott szakképesítésre történő felkészítés akkor szervezhető, ha a szakmai tantárgy, tananyagegység (modul) szakmai kerettantervében foglaltak végrehajtása biztosított, illetőleg a képzés során fejlesztéssel biztosítható.
- A szakképző iskolában meg kell határozni a felszerelési jegyzékből a szakmai elméleti tantárgyakhoz, tananyagegységekhez (modulokhoz), a szakmai-pedagógiai feladatok megfelelő feldolgozásához szükséges eszközöket és ezeket a képzés során biztosítani kell.

- A gyakorlati képzés követelményeire való felkészítés feltételeiről, a gyakorlati képzési helyek létesítéséről a szakképzési és a köznevelési törvényben foglalt előírásoknak megfelelően a gyakorlati képzést szervező gondoskodik.
- A felszerelési jegyzékből meg kell határozni a tanműhelyben folyó gyakorlati képzéshez szükséges eszközöket, amelyek nélkül a képzés követelményei nem teljesíthetők.
- A tanműhelyben folyó gyakorlati képzésben használt eszközt (berendezést, gépet, műszert, stb.) üzemképes, a munkavédelmi követelményeknek is megfelelő állapotban kell tartani és azok karbantartásáról, felújításáról, illetőleg cseréjéről a gyakorlati képzést szervező gondoskodik.
- Az iskolai tanműhely működésének személyi feltételeiről a köznevelési törvényben előírtak érvényesítésével a fenntartó gondoskodik.

Iskolatípusonként az évfolyamok száma:

iskolatípus	munkarend	évfolyam
általános iskola	nappali rendszerű	8
gimnázium	nappali rendszerű	4
gimnázium	felntőttoktatás nappali	4
gimnázium	felntőttoktatás esti	4
gimnázium	Felntőttoktatás levelező	4
szakgimnázium	nappali rendszerű	4+1
szakgimnáziumi szakképzési évf.	felntőttoktatás esti	2
szakgimnáziumi szakképzési évf.	nappali rendszerű	2
párhuzamos művészeti szakgimnáziumi képzés	nappali rendszerű	5
szakközépiskola	felntőttoktatás nappali, esti	3+2

A köznevelési intézményben folyó szakképzés:

A képzés ágazatai 9-12. évfolyamon:

- V. képző- és iparművészet
- XII. informatika
- XLII. művészet, közművelődés, kommunikáció
- XXXIII mezőgazdaság
- XXXIV kertészet és partépítés

OKJ azonosító	ágazat	megnevezés	szakmacsoport	feladat-ellátási hely
5448106	XIII	Informatikai	7	

OKJ azonosító	ágazat	megnevezés	szakmacsoport	feladat-ellátási hely
		rendszerüzemeltető		
5448201	XIII	IT mentor	7	Magiszter Alapítványi Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Szakgimnázium és Szakközépiskola (székhely) 4024 Debrecen, Wesselényi u. 4/b.
5421101	V	Dekorátor	4	Magiszter Alapítványi Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Szakgimnázium és Szakközépiskola Fényes Adolf Szolnoki Művészeti Gimnáziuma és Szakgimnáziuma 5000 Szolnok, Mátyás király u. 20.
5421102	V	Divat- és stílustervező	4	
5421103	V	Festő	4	
5521103	V	Díszítő festő	4	
5421104	V	Grafikus	4	
5421105	V	Kerámiaműves	4	
5421209	XLII	Táncos II. kortárs és modern táncos, néptáncos	4	
5421107	V	Szobrász	4	
5421110	V	Művészeti és médiafotográfus	4	
3462202	XX XIV	Kertész	20	Magiszter Alapítványi Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Szakgimnázium és Szakközépiskola Tiszavasvári Tagintézménye 4440 Tiszavasvári, Petőfi u. 68.
3462101	XXXIII	Gazda	20	
3462201	XXXIV.	Dísznövénykertész	20	

Az egyes szakmacsoportokban megszerezhető az Országos Képzési Jegyzék szerint megszerezhető képesítések

Tekintettel arra, hogy intézményünk Szolnokon nem kapott szakgimnáziumi keretszámokat 2016. szeptemberétől felmenő rendszerű szakgimnáziumi képzés a 2016/2017-es tanévben nem indul. Szakközépiskolai képzésre Tiszavasvári tagintézményünkben van működési engedélyünk, azonban 2016. szeptemberétől itt sem indul szakközépiskolai képzés.

Az alábbi táblázat a kifutó képzéseinket taglalja.

XXXIII. AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA INTÉZMÉNYEGYSÉG PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Lásd önálló fejezetként

XXXIV. KIEGÉSZÍTÉS A DIGITÁLIS GIMNÁZIUM MŰKÖDTETÉSÉRE

Lásd önálló fejezetkén

XXXV. EFOP-3.1.9-17-2017-00004 MAGISZTER MÁSODIK ESÉLY Újratöltve című pályázat eredményei

Mint a Magiszter minden tagintézménye, a debreceni is alapvető céljának tekintette és tekinti a hátrányos helyzetű, tanulási kudarcokat megszenvedő, magatartásproblémák miatt sikertelen fiatalok felkarolását. **Elsődleges célunk**, hogy az ide beiratkozott 16 évnél idősebb diákok második otthonra leljenek, kedvet kapjanak a tanuláshoz, s elegendő szakmai és emberi támaszt találjanak tanáraikban, akik szívós, szeretetteljes, következetes munkával segítik őket álmaik megvalósulásában, az érettségi bizonyítvány megszerzésében esélyt adva ezzel a társadalmi beilleszkedésre és egy szebb jövő eléréséhez. A „második esély” iskolájaként feladatunk tehát, hogy felkaroljuk azokat a segítségre szoruló tanulókat, akik a családi háttér, a rossz anyagi körülmények vagy átélt traumák hatására képtelenek beilleszkedni az úgynevezett hagyományos berendezkedésű iskolák szabályrendszerébe.

Iskolánk diákjainak nagy többsége azok a 16 évnél idősebb fiatalok, akik nálunk találják meg a második esélyt arra, hogy leérettségizzenek. Diákjaink szociális hátrányokkal, tanulási kudarcokkal küzdő tanulók. Szociális hátrányon olyan anyagi és kulturális életkörülményeket értünk, amelyek a diákok egy részénél, az átlagnál gyengébb iskolai teljesítményt produkál és a tanulással kapcsolatos motiváció hiányát eredményezi. Mindezek oka: szűkös anyagi körülmények, alacsony szintű kulturáltság, szülők alacsony szintű iskolázottsága, agresszivitás a családban...stb. A fiatalok szégyellik körülményeiket, sokuk nem szívesen beszél róla. A nevelőtestület tagjainak, osztályfőnököknek és segítő szakembereknek szükséges minél közelebb kerülni a diákokhoz, hogy esélyük legyen saját nehéz sorsukból kilépni úgy, hogy a tanulást válasszák a lógás, múló haveri kapcsolatok, drogozás helyett.

Ebben a hatalmas feladatban segített nekünk a Második esély pályázat, immár 3. alkalommal. Az **EFOP-3.1.9-17-2017-00004 Magiszter Második Esély Újratöltve című pályázat 2017** szeptemberében indult iskolánkban

A projekt keretein belül számtalan lehetőség kínálkozott arra, hogy megújítsuk, felfrissítsük módszertani kultúránkat, és kapcsolatokat építsünk ki más, hasonló szemléletű középiskolákkal.

Az iskola módszertani kultúrája

- érettségire készítünk
- igyekszünk a legújabb oktatási módszereket alkalmazni a tanórákon, melynek célja a motiváció – projektmódszer, kooperatív tanulási technikák, csoportmunka
- a pályázati forrásból létrehozott számítógéptermeinkben nemcsak informatika órát, hanem idegen nyelv órát, fizika vagy földrajz órát is tartanak. Az okos táblák ma már nélkülözhetetlenek tanáraink számára.
- a tanár nem csak neveli és oktatja a rábízott diákokat, hanem segítő, lelki támasz is egyben
- egyéni fejlesztés
- A mi iskolánkban megpróbáltuk azt a modellt kialakítani, hogy az ifjúságvédelmi felelős minden szünetben a gyerekek között van. Ismerve a diákokat, céltudatosan azokkal a fiatalokkal kezdeményez beszélgetést, akik öntörvényűek, nehezen akarnak alkalmazkodni az iskola és a társadalom viselkedési elvárásaihoz. Aktív tagja az észlelő-jelzőrendszernek, így munkája megelőző, kötelező együttműködés a rendszer más tagjainak tevékenységével.
- Ifjúságvédelmi felelősünk rendszeres, közvetlen kapcsolatot ápol a gyermekjóléti szolgálatokkal. Sokszor tanítási órákon hospitál, hogy megfigyeléseivel az egyéni beszélgetések során próbáljon segíteni a tanuló beilleszkedési problémáinak megoldásában. Az úgynevezett nyugi szobába bármikor bemehet az a tanuló, aki igényli a magánéleti gondjainak megbeszélését. Ezek a beszélgetések természetesen bizalmasak. A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős gondozási naplójában dokumentálja – anonim módon - a számára fontos információt.

A projekt során együttműködés alakult ki a következő intézményekkel:

1. Dankó Pista egységes Óvoda-, Bölcsőde-, Általános Iskola, Szakképző, Gimnázium és kollégium Biri
2. INFO- Diák Piackutató és Szolgáltató Iskolaszövetkezet
3. Bit Egyesület – Fakutya Tanoda
4. EMMI Debreceni Javítóintézet
5. Debreceni Reménysugár Gyermekotthon
6. Don Bosco Általános Iskola, Szakközépiskola, Szakgimnázium, Gimnázium és Kollégium
7. Gyulai SzC Harruckern János Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája, Szakiskolája és Kollégiuma

A projekt megvalósulása iskolánkban

- a mentoráltak oktatása **integráltan** történt, a mentorok egyénileg foglalkoztak mentoráltjaikkal

- **bemeneti mérések** 10 képességterületen történtek szakértő bevonásával, ez alapján készültek el az egyéni fejlesztési tervek
- **vitafórum** évente egyszer, **álláskereső klub** havonta egyszer. A diákok bemutathatják, hogy milyen területen, mennyiben fejlődtek az adott tanév során. Egy-egy választott témában tartott előadással, prezentációval, vagy akár videóval bizonyíthatják komplex fejlődésüket. Álláskereső klubot azzal a szándékkal szervezünk, hogy mire eljutnak az érettségiig tisztában legyenek a napjainkban elvárható, alapvető állampolgári ismeretekkel. pl. önéletrajz írás, motivációs levél, állásinterjú, adózás, külföldi munkavállalás stb.
- hospitációs órák félévente egy alkalommal más „Második esélyes” iskolában
- **nyílt nap** szervezése tanévenként kétszer
- digitális kompetencia fejlesztés: iskolánk **ECDL** vizsgaközpont, s rendelkezünk humán erőforrással felkészítésben és vizsgáztatásban. Kézenfekvő, hogy érdeklődő mentoráltjainknak szervezünk tanfolyamot, aminek a célja a vizsga letétele.
- idegen nyelvi kompetencia fejlesztése: angol és német **nyelvi szakkört** szervezünk heti 2-2 órában, valamint indítunk egy **60 órás nyelvvizsgára való felkészülési tréninget**.
- **Szakkörök:** digitális szakkör, képzőművészeti szakkör, irodalom és dráma szakkör, természetismereti szakkör, idegen nyelvi szakkör
- **Tréningek a mentoráltak számára:** Önismereti tréning (20 óra), Előítélet-mentesítő tréning (8 óra), Egyéni életpálya fejlesztési tréning (8 óra)
- **Közösségfejlesztő programok:** sportnap, kirándulások (évente egyszer két nap) - Észak-Magyarország és a Tisza-tó
- **Környezetvédelmi akciónap** évente egyszer. Célja a környezetvédelemre való figyelem felhívás.

A projekt eredményei, sikeressége

- a gyerekek megszerettek iskolába járni
- a legtöbb gyermek sikeres érettségi vizsgát tett

A pályázat 2019 augusztusában zárul, de iskolánk nem szűnik meg a „második esély iskolájának” lenni. A közel 10 év alatt, amióta részt veszünk ezekben a lemorzsolódást megakadályozó, a hátrányos helyzetű gyermekeket támogató, felzárkóztató projektekből, sok-sok tudás, tapasztalat halmozódott fel. Ezeket nem hagyjuk elveszni, tovább folytatjuk a megkezdett utat. A rászoruló tanulók mentort választhatnak maguknak, akivel az iskolánkban töltött évek bizalmi viszonyt alakítanak ki. A mentorált bátran fordulhat tanárához/mentorához iskolai vagy magánéleti problémával, a mentor segít neki, beszélgetnek, korrepetálja, felzárkóztatja, akár

versenyre készíti. Mindkét fél célja az adott tanév sikeres teljesítése, majd a sikeres érettségi vizsga.

A tanórákon továbbra is a korszerű módszereket alkalmazzuk (kooperatív-módszerek, csoportmunka, differenciált oktatás), nagy figyelmet fordítunk az egyéni fejlődésre, haladásra.

Lehetőségeinkhez mérten továbbra is sok-sok iskolán kívüli programot szervezünk diákjaink számára, mert néhány tanulónak ez az egyetlen esélye arra, hogy néhány kilométernél távolabb jusson lakóhelyétől.

XXXVI. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A pedagógiai program módosítása indokolt:

- ha bármelyik tagintézmény nevelőtestülete, vagy a tagintézmények vezetője arra javaslatot tesz,
- ha az Esélytér Intézményfenntartó azt kezdeményezi,
- a program rendszeres, folyamatos értékelésének eredményeként a fejlesztés (változás) indokolttá válik, azt az intézmény vezetése kezdeményezi.

A módosítás előterjesztése:

- jogszabály, illetve tartalmi változás, módosítás esetén, ha az indokolt és a fenntartó előírja,
- a tagintézmények nevelőtestületei által történő kezdeményezés esetén - ha azt a teljes nevelőtestület minősített többsége (50%+1fő) támogatja,
- az intézmény igazgatójának kezdeményezésére, - ha azt a teljes nevelőtestület minősített többsége (50%+1fő) támogatja,
- a tagintézmények szülői közösségeinek kezdeményezésére, ha azt a teljes nevelőtestület minősített többsége (50%+1fő) támogatja,